

DORIN HERLO

coordonator

Anca Egerău | Evelina Balaș | Tiberiu Dughi

Camelia Bran | Alina Roman

DEVENIRE ÎN PROFESORAT

Presa Universitară Clujeană

DORIN HERLO

Coordonator

Anca Egerău | Evelina Balaș | Tiberiu Dughi

Camelia Bran | Alina Roman

•

DEVENIRE ÎN PROFESORAT

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Marin Manolescu

Conf. univ. dr. Cătălin Glava

ISBN 978-606-37-0799-5

© 2020 Coordonatorul volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul coordonatorului, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

DORIN HERLO

Coordonator

Anca Egerău | Evelina Balaș | Tiberiu Dughi

Camelia Bran | Alina Roman

DEVENIRE ÎN PROFESORAT

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2020

Mulțumiri pentru contribuțiile aduse
prin proiectele de activitate didactică:

Lect. univ. dr. Lorena Popa

Prof. insp. Emilia Sorițeu

Prof. Mariana Antoneac

Prof. Ioana Apătean

Prof. Alexandra Cociuban

Prof. Narcis Gligor

Prof. Beatrice Mandă

Prof. Georgeta Orbulescu

Prof. Gianina Stana

Prof. Daniela Tomșa

Prof. Cristian Țigan

Cuprins

Argument	7
I. Ocupația de profesor în cadrul național al calificărilor	9
II. Cadrul legislativ pentru formarea inițială a cadrelor didactice.....	19
II.1. Studenții care au optat pentru a deveni profesori pentru învățământul primar și preșcolar.....	19
II.2. Studenții care au optat pentru a deveni profesori pentru învățământul general obligatoriu special	20
II.3. Studenții de la alte programe de studii de licență care optează pentru a deveni profesori în învățământul general obligatoriu.....	20
II.4. Studenții de la programele de studii masterale, în domeniul de licență și/sau absolvenții acestora, care posedă Certificatul de absolvire a „Programului de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică – nivel I”, pot opta pentru a deveni profesori în învățământul secundar superior (liceal) sau postliceal dacă... ..	21
III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică.	
Profesorul reflexiv	29
Profesorul reflexiv	46
IV. Mentorat. Mentorul	51
V. Practica pedagogică. Practicantul	57
VI. Puncte de sprijin asupra managementului școlar.....	69
VI.1. Elemente generale ale managementului școlar	69

VI.2. Rolurile manageriale ale cadrului didactic (după Iucu R. și Țepelea A.)	74
VI.3. Dimensiunile managementului clasei (după Iucu R. și Țepelea A.)	89
VII. Proiectarea activității didactice. Exemple.	99
VII.1. Proiectarea anuală (Planificarea calendaristică anuală)	99
VII.2. Proiectarea semestrială/pe unități de învățare/ pe unitate de învățare	100
VII.3. Proiectarea lecției / activității didactice	101
VIII. Puncte de sprijin asupra evaluării	123
VIII.1. Definiții/Accepții (selecție)	123
VIII.2. Funcții ale evaluării:	124
VIII.3. Tipuri de evaluare:	124
VIII.4. Strategii de evaluare	132
VIII.5. Operațiile evaluării	132
VIII.6. Probe de evaluare	133
VIII.7. Autoevaluarea	140
IX. Metodologia observării activităților asistate.....	141
IX.1. Plan metodologic de observare	141
IX.2. Sugestii asupra tehnicilor de consemnare	144
X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar într-o instituție de învățământ	149
Bibliografie	169
Anexe	175

Argument

*„Dacă vrei să trezești toată omenirea, atunci trezește-te
pe tine însuși. Dacă dorești să elimini suferința
din lume, elimină tot ce este întunecat și negativ în tine.
Cu adevărat, cel mai mare dar pe care trebuie să-l dai
este cel al propriei tale transformări.”
Lao Tzu.*

Prezenta lucrare oferă celor care o lecturează o imagine asupra ceea ce înseamnă ocupația de profesor în România și calea devenirii celor ce-și doresc această profesie, fundamentală în orice societate rațională.

Deoarece aspiranții la această ocupație sunt doritori de avea la îndemână informații actuale asupra întregului parcurs de formare inițială (de la cadrul național al calificărilor, legislația care reglementează căile de formare, standardele pentru profesia didactică, competențele necesare unui cadru didactic până la descrierea atribuțiilor participanților la praxisul pedagogic și detalierea modalităților de înfăptuire a acestuia), sperăm ca prin lucrarea de față să aibă împlinită această dorință.

Autorii s-au axat îndeosebi pe aspectul aplicabilității noțiunilor teoretice parcurse de orice student, candidat la profesorat, prin practica pedagogică care este disciplină obligatorie.

Practica pedagogică a studenților, parte integrantă a Planului de învățământ din programele de studii de licență „Pedagogia învățământului primar și preșcolar” și „Psihopedagogie specială” ori „Pedagogie” precum și din „Programul de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică”, nivelul I și II, își exercită nivelul de aplicare spre abilitarea practicantului în educație, ca viitor profesionist în profesorat.

Ea este o activitate didactică în care studentul poate proba în mod real, și direct, competențele profesionale dar și cele transversale acumulate la

disciplinele fundamentale, de domeniu, de specialitate și complementare într-o formă experiențială dar consiliată (mentorată).

Aspirația practicantului spre aplicarea pragmatică a noțiunilor și conceptelor din științele educației în procesul de predare-învățare-evaluare se poate împlini prin această formă, anume, practica pedagogică.

Varietatea situațiilor educaționale întâlnite în perioada practicii pedagogice îl va provoca, suntem convinși, pe oricare student, la raționamente și decizii – unele în intervale de timp foarte mici – care-și vor avea sorgintea în pregătirea sa științifică și umanistă, în moștenirea sa culturală și nu în cele din urmă, în experiența sa de învățare.

Prezenta carte vine în sprijinul formării practicantului și ca viitor manager al procesului educațional, cu toate componentele sale, dar și în armonizarea relației mentor-student practicant.

În procesul complex de dezvoltare a experienței sale pedagogice, studentul va beneficia de asistența și consilierea mentorului și a cadrului didactic universitar, coordonator de practică pedagogică.

I. Ocupația de profesor în cadrul național al calificărilor

Ocupația de profesor este reglementată de **COR** – Clasificarea Ocupațiilor din România și de **ISCO** (Clasificarea standard internațională a ocupațiilor - International Standard Classification of Occupations) care este o clasificare dezvoltată de Organizația Internațională a Muncii (ILO). Ea este utilizată pentru organizarea ocupațiilor în seturi de grupe clar definite în conformitate cu sarcinile și atribuțiile comune aferente respectivelor ocupații.

ISCO prezintă o structură ierarhizată, arborescentă, cuprinzând:

- grupe majore (1 cifră de cod),
- subgrupe majore (2 cifre),
- grupe minore (3 cifre) și
- grupe de bază (4 cifre).

Unitatea de bază în această clasificare este desigur ocupația (cod 6 cifre), care este descrisă prin sarcini și atribuții.

În ISCO sunt prezentate descrieri pe scurt pentru fiecare din grupe, fie ea grupă majoră, subgrupă majoră, grupă minoră sau grupă de bază, furnizând astfel informații comune despre ocupațiile din respectiva grupă.

Exemplificăm pentru profesor cele afirmate mai sus:

Grupa majoră	Subgrupa majoră COR	Sarcini și atribuții ISCO	Grupa minoră	Grupa de bază
2	23 Specialiști în învățământ	Specialiștii din învățământ predau teoria și practica uneia sau mai multor discipline la diferite niveluri de învățământ, coordonează cercetări și îmbunătățesc ori dezvoltă concepte, teorii și metode operaționale referitoare la disciplinele	231 Profesori universitari și asimilați 232 Profesori în învățământul profesional 233	2310 Profesori universitari și asimilați 2320 Profesori în învățământul profesional 2330

Grupa majoră	Subgrupa majoră COR	Sarcini și atribuții ISCO	Grupa minoră	Grupa de bază
		<p>specifice proprii și realizează lucrări științifice și cărți.</p> <p>Sarcinile includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – susținerea de ore, cursuri sau tutoriale la un anumit nivel educațional în scopuri educaționale și de formare, inclusiv lecții particulare – dezvoltarea de programe de alfabetizare pentru adulți – predarea pentru și educarea persoanelor cu dificultăți de învățare sau cu nevoi speciale – crearea și modificarea curriculum-ului – efectuarea de inspecții și acordarea de consultanță cu privire la metode de predare – participarea la luarea de decizii privind organizarea activității de predare și a altor activități conexe în școli și universități – activități de cercetare privind materii specifice pentru a dezvolta concepte, teorii și metode operaționale pentru aplicare în industrie sau în alte sectoare – supervizarea altor lucrători 	<p>Profesori în învățământul secundar 234</p> <p>Profesori în învățământul primar și preșcolar 235</p> <p>Alți specialiști în învățământ</p>	<p>Profesori în învățământul secundar 2341</p> <p>Profesori în învățământul primar 2342</p> <p>Educatori în învățământul preșcolar 2351</p> <p>Specialiști în metodologie didactică 2352</p> <p>Instructori - formatori pentru elevi cu nevoi speciale 2353</p> <p>Alți instructori - formatori de limbi străine 2354</p> <p>Alți instructori - formatori de muzică 2355</p> <p>Alți instructori - formatori de artă 2356</p> <p>Instructori - formatori în tehnologia informației 2359</p> <p>Specialiști în învățământ neclasificați în grupele de bază anterioare</p>

Pentru a deveni profesor, doritorii vor parcurge, după absolvirea bacalaureatului – nivelul 4 al Cadrului Național al Calificărilor –, programele de studii ale facultăților din cadrul universităților acreditate care pot să confere nivelul 6, 7 și chiar 8 CNC.

Calificările celor 3 cicluri din Învățământul Superior din România, din perspectivă europeană, sunt:

	Cadrul Național al Calificărilor pentru Învățământul Superior din România	Cadrul Calificărilor pentru Instituțiile de Învățământ Superior din Aria Europeană	Cadrul Național al Calificărilor din România	Cadrul European al Calificărilor pentru Învățare Continuă
Învățământ Superior	Doctorat	Al treilea ciclu	Nivel 8	Nivel 8
	Master	Al doilea ciclu	Nivel 7	Nivel 7
	Licență	Primul ciclu	Nivel 6	Nivel 6

Dar pentru a deveni profesori în învățământul general obligatoriu (secundar inferior), candidații la această titulatură vor parcurge programele de studii universitare după cum urmează:

- Pentru profesor în învățământul timpuriu (preșcolar) și primar – programul de studii „Pedagogia învățământului primar și preșcolar – PIPP”
- Pentru profesor în învățământul special – programul de studii „Psihopedagogie specială – PS”
- Pentru profesor de pedagogie – programul de studii „Pedagogie”
- Pentru profesorii de diverse specialități – programele de studii ale facultăților de profil la care se adaugă „Programul de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică – nivel I”

Cei care doresc să predea în învățământul secundar superior (liceal, postliceal) vor urma un master de domeniu și „Programul de formare psihopedagogică de 30 de credite de extensie pentru nivelul II (aprofundare) de certificare pentru profesia didactică”.

Candidații la ocuparea unui post didactic în sistemul de învățământ universitar trebuie să dovedească parcurgerea celor două nivele ale programului de formare psihopedagogică.

În urma parcurgerii acestor programe aspiranții la ocupația de profesor vor dobândi **competențele cerute de angajatori** care să conveargă (să fie similare) cu **rezultatele învățării, obținute ca produs al parcurgerii programelor de studii universitare.**

Competențele sunt definite de CE (2006/962/EC) ca o „combinație de cunoștințe, abilități și atitudini adecvate contextului iar competențele cheie sunt cele de

care toți indivizii au nevoie pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru o cetățenie activă, pentru incluziune socială și angajabilitate.”

În Metodologia de realizare a Cadrelor Naționale al Calificărilor din Învățământul Superior din România **competența** este prezentată drept capacitatea *„de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții (valori, atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare, precum și pentru dezvoltarea profesională sau personală în condiții de eficacitate și eficiență”* (2012, p. 7)

Programele de studii din învățământul universitar dezvoltă studenților două categorii de competențe: *competențe profesionale și competențe transversale*.

Competențele profesionale sunt generale – la nivelul unui domeniu de studii - și *specifice* – la nivelul fiecărui program de studii.

Competențele profesionale sunt dezvoltate îndeosebi din perspectiva *cunoștințelor și abilităților specifice domeniului și programelor de studii* (Crețu & colab., 2019, p. 187), profesorul formându-se prin dobândirea unei game largi de tipuri de cunoștințe – de conținut (content knowledge), de conținut pedagogic (pedagogical content knowledge), de management (management knowledge), etc. (Oser, 2013, pp. 45-47)

Competențele transversale sunt „achiziții valorice și atitudinale care transcend un anumit domeniu/program de studii și se exprimă prin următorii descriptori: autonomie și responsabilitate; interacție socială; dezvoltare personală și profesională” (Metodologia CNC, 2012, pag. 8)

„Competențele transversale au rolul de a modela profilul individual a oricărui profesionist și includ dezvoltarea și evaluarea de achiziții sub formă de valori și atitudini, precum: gândirea critică, rezolvarea de probleme, colaborarea, folosirea tehnologiei, autonomia în învățare și comunicare etc.” (Crețu & colab., 2019, p. 187)

Cele două tipuri mari de competențe – profesionale și transversale – sunt evidente într-o interacțiune firească.

Astfel **competențele** reprezintă *ansamblu structurat dinamic, sistematic, coerent și flexibil de:*

- Cunoștințe,
- Abilități / deprinderi
- Atitudini (responsabilitate și autonomie)

necesare soluționării unor situații complexe. (C.E. – 2016)

Așadar competențele sunt **intenționabilități**, sunt niște **rezultate intenționate** în urma unui **PROCES DE ÎNVĂȚARE**.

Operaționalizarea lor constă în a putea arăta că ele pot fi dezvoltate prin învățare, că pot fi corelate cu performanța și calificarea într-o anumite activitate, că pot fi cuantificate prin descriptori de performanță și că se caracterizează prin responsabilitate și autonomie (Crețu & colab., 2019, p. 187)

Rezultatele învățării înseamnă *enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un cursant la terminarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, abilități, responsabilitate și autonomie (adică de rezultate obținute).*

Rezultatul învățării este un **PRODUS**.

Rezultatele învățării validează/certifică, în urma evaluării, competențele individului.

Universitățile, prin programele de studii, *certifică (prin diplomă) competențele absolvenților cerute de angajatori, reflectate în rezultatele învățării (înscrise în Suplimentul la diplomă).*

O competență se poate materializa prin mai multe rezultate ale învățării!

Ideal, pe piața muncii, ar fi ca indivizii să probeze că **rezultatele învățării sunt similare competențelor** necesare locului de muncă!

După Dumbrăveanu, Pâslaru și Cabac (2014) rezultatele învățării, ca finalități ale procesului de învățare, includ și „trăsături caracteriale ale absolventului facultății, și comportamentele sale profesionale, și aptitudini dezvoltate pentru profesie/pentru anumite aspecte ale acesteia, și viziuni pedagogice proprii, iar pentru cei chemați - și dezvoltarea talentului profesional” (pag. 75), pe lângă competențe.

Pe de altă parte competența se poate exprima prin performanță, adică nivelul/stadiul la care se află dobândirea acesteia. „Chomsky separă *competența* de *performanță* prin descrierea ei ca pe o *capacitate idealizată* – localizată ca o funcție psihică - și performanță, ca *producție de relatări reale*. În cazul unei competențe lingvistice, *competența* înseamnă „*cunoașterea limbii*” iar *performanța* implică „*a face*” ceva cu limba cunoscută, a o utiliza pentru a emite/recepta mesaje orale sau scrise într-o limbă” (Crețu & colab., 2019, p. 189).

Voiculescu (2011, p.13) afirmă vis-à-vis de dualitatea competență-performanță: „competența desemnează o capacitate internă, care ține de structurile și mecanismele mentale și care conține atât elemente reale și manifeste, cât și elemente potențiale și latente. Performanța este o actualizare a competenței, este „uzul” competenței în context concrete, așa încât nivelul performanței depinde de competență, cât și de o serie de factori contextuali, obiectivi sau/și subiectivi, care pot să „distorsioneze” relația dintre competența (reală sau potențială) și performanța efectivă a individului.”

Așa cum afirmă Evans (2008, p. 8) „Cu adevărat, competențele trebuie să fie ceva prin care **oamenii, profesioniștii „să facă”**, nu pur și simplu ceva care să-și imagineze greșit guvernul sau o agenție că oamenii „fac”!

Deținerea unei competențe de către o persoană arată ceea ce potențial știe și poate să facă, în timp ce prin performanță / performare, persoana arată ceea ce face concret în condiții reale, în contextual vieții de zi cu zi.

Corelarea competenței cu performanța îi conferă acestuia posibilitatea de a fi evaluată cu ajutorul unor instrumente precum: standarde, indicatori și descriptori de performanță.

„Standardele sunt enunțuri care descriu cerințele formulate în termeni de reguli sau rezultate, definind nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități în educație și care se concretizează într-un set de indicatori de performanță.

Indicatorii de performanță măsoară gradul de realizare a unei activități, prin raportare la standarde.

Descriptorii de performanță sunt enunțuri calitative care detaliază modul de manifestare a unei competențe și permit determinarea gradului de realizare a acesteia (minim, mediu, maxim), lor asociindu-li-se calificative (suficient, bine, foarte bine; nerealizat, realizat parțial, realizat etc.)” (Crețu & colab., 2019, p. 190).

În cazul sistemului de învățământ superior din România, prin **Hotărârea Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC)**, publicată în Monitorul Oficial nr. 734/28.11.2013, cu modificările și completările ulterioare, rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6 și 7 sunt:

Nivelul de calificare	Cunoștințe	Abilități	Competențe
Nivelul 6 – licență	cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	abilități avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	gestionarea de activități sau proiecte tehnice ori profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor
Nivelul 7 – master	cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	abilități specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor

* În cadrul CNC, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau faptice.

** În cadrul CNC, abilitățile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).

*** În cadrul CNC, competența este descrisă din perspectiva responsabilității și autonomiei.

Descriptorii de definire a nivelurilor **Cadrului European al Calificărilor (CEC)** stabiliți în cadrul CONSILIULUI din 22 mai 2017 privind Cadrul European al Calificărilor pentru Învățarea pe tot Parcursul Vieții (2017/C 189/03), propun ca rezultate ale învățării pentru nivelele 6 și 7 următoarele:

Nivelurile de calificare	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
Nivelul 6	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu, care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	Aptitudini avansate, care denotă control și inovație, necesare pentru a rezolva probleme complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice ori profesionale complexe, prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile; Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și grupurilor
Nivelul 7	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale; Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate	Aptitudini specializate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovație, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice; Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea

Sursa: Ghid Metodologic privind scrierea rezultatelor învățării - Ghidul metodologic a fost actualizat la finalul perioadei de implementare a proiectului cod 567464 – EPP – 1 – 2015 – 1 – RO – EPPKA3 – AL – AGENDA în sensul includerii trimiterilor la cele mai recente modificări legislative din România, cu relevanță pentru prezentul ghid. (http://site.anc.edu.ro/wp-content/uploads/2018/03/Ghid_Metodologic_privind_scrierea_rezultatelor_invatari.pdf)

S-a spus că există o *corelare între competență, performanță și calificare*. Competența se manifestă prin performanță într-o anumită calificare. Calificarea poate fi graduală funcție de nivelul de competență (debutant, avansat, specialist, expert...) și este asociată standardelor ocupaționale și profesionale precum și certificatelor și diplomelor.

„Competența se operaționalizează adesea în profiluri educaționale care sunt parțial sau integral derivate din calificările profesionale, astfel, competența se află pe traseul dintre lumea școlii și lumea muncii” (Crețu & colab., 2019, p. 191).

Pentru realizarea dezideratelor expuse mai sus, unui profesionist în profesorat i se cere muncă, timp, modestie, înțelegere, negociere, previziune,

organizare și coordonare, învățare continuă și sigur un alt profil, care ar putea fi preluat din ceea ce spunea William Arthur Ward:

„Profesorul mediocru vorbește.

Profesorul bun explică.

Profesorul foarte bun demonstrează.

Profesorul eminent inspiră.”

Dorim oricărui viitor profesor acest lucru spunându-i:

„Într-o singură împrejurare ai dreptul de a-ți privi semenul de sus: atunci când îl ajuți să se ridice”

Gabriel Garcia Marquez

II. Cadrul legislativ pentru formarea inițială a cadrelor didactice

II.1. Studenții care au optat pentru a deveni profesori pentru învățământul primar și preșcolar

Absolvenților programului de studii „*Pedagogia învățământului primar și preșcolar*” (PIPP) li se va recunoaște dreptul de a profesa în învățământul secundar obligatoriu, în baza diplomei de licență și a suplimentului de diplomă, care conține toate disciplinele propuse de ARACIS (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior) – de domeniu (obligatorii), de specialitate (obligatorii) și complementare (obligatorii) –, plus cele propuse de instituția în care se desfășoară programul de studii (opționale și facultative), discipline care să formeze (sau/și să dezvolte) competențele profesionale și transversale ale acestora.

Pe parcursul anilor de studii, studenții vor urma Planul de învățământ și conținutul Fișelor disciplinelor spre a putea fi certificați în final printr-un examen de licență.

Planul de învățământ, în preambulul său, cuprinde competențele profesionale și transversal înscrise în RNCIS (Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior) care apoi sunt preluate, selectate și adaptate, pentru fiecare Fișă a disciplinei, de titularul acesteia.

Planul de învățământ pentru PIPP precum și Fișele disciplinelor se pot actualiza anual funcție de dinamica cerințelor pieței educaționale și a standardelor ARACIS.

Planul de învățământ pentru seriile 2017-2020, 2018-2021 și 2019-2022 se poate vedea în *Anexa 1*, în integralitatea sa.

Practica pedagogică este o disciplină de specialitate obligatorie și prevăzută a se desfășura atât pentru învățământul primar cât și cel preșcolar,

în toți anii de studii, pornind de la practica observativă spre cea aplicativă. Deși numărul de ore pentru această activitate poate părea insuficient, studentul conștiințios și dedicat va putea să-și formeze un bun fundament pentru practicarea meseriei încă din studenție.

II.2. Studenții care au optat pentru a deveni profesori pentru învățământul general obligatoriu special

Studenții de la programul de studii „*Psihopedagogie specială*” (PS), încadrându-se în domeniul științe ale educației precum cei de la PIPP au aceleași drepturi ca și aceștia în ceea ce privește devenirea în profesorat, numai că pe baza altui Plan de învățământ.

Planul de învățământ pentru seriile 2017-2020, 2018-2021 și 2019-2022 se poate vedea în *Anexa 2*, în integralitatea sa.

Practica pedagogică precum și practica de specialitate sunt prevăzute în Planul de învățământ, fiind discipline de specialitate obligatorii.

Absolvenții PS vor putea aspira la un post didactic pe baza diplomei de absolvire și a suplimentului de diplomă.

II.3. Studenții de la alte programe de studii de licență care optează pentru a deveni profesori în învățământul general obligatoriu

Studenții de la alte specializări care optează pentru profesiunea didactică sunt obligați să parcurgă activitățile prevăzute în „*Programul de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică – nivel I*”, conform *Legii Educației Naționale – nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, *Legea nr. 9/2015 privind practica elevilor și studenților*, a *O.M. nr. 3850/02.05.2017 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică și a O.M. nr. 4129/16.07.2018 privind completarea O.M. nr. 3850/2017*.

„Programul de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică” – nivel I, funcționează

în instituții de învățământ superior, în departamente specializate, pe baza unei metodologii proprii și are planuri de învățământ unice la nivel național, prevăzute în OM 3850/2017.

Planul de învățământ al „modulului psihopedagogic” se regăsește în *Anexa 3* pentru monospecializare și în *Anexa 4* pentru dublă specializare.

II.4. Studenții de la programele de studii masterale, în domeniul de licență și/sau absolvenții acestora, care posedă Certificatul de absolvire a „Programului de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică – nivel I”, pot opta pentru a deveni profesori în învățământul secundar superior (liceal) sau postliceal dacă...

...parcurs *Programul de formare psihopedagogică de 30 de credite de extensie pentru nivelul II (aprofundare) de certificare pentru profesia didactică*” în sistem cu frecvență, pe parcursul masteratului sau în sistem postuniversitar.

Planul de învățământ pentru nivelul II este în *Anexa 5*.

Putem remarca faptul că practica pedagogică ocupă un loc aparte și binemeritat în planurile de învățământ ale „modulului psihopedagogic”, gândind că aplicabilitatea conceptelor teoretice este posibilă prin praxisul educațional, parcurs în unități din învățământul secundar (numite școli de aplicație), sub îndrumarea cadrelor didactice universitare, coordonatoare de practică pedagogică și de tutori, respectiv mentori de practică pedagogică din învățământul preuniversitar.

Demersul de praxis pedagogic vine în întâmpinarea a ceea ce-și propune orice universitate pentru absolvenții săi care vor deveni cadre didactice. Anume:

- să folosească limba ca „inimă a învățării”;
- să posede autonomie în învățare;
- să practice abordări plurilingvistice, interculturale și incluzive;
- să aibă practică în comunicarea profesională;
- să poată propune situații de învățare atractive și eficace;
- să aibă capacitatea de evaluare și autoevaluare;

- să fie flexibil și mobil;
- să urmărească calitatea în tot ce face.

Înscrierea

Pe lângă studenții admiși la programele de studii de licență PIPP și PS, care au în planul de învățământ disciplinele cerute prin „programul de formare psihopedagogică de 30 de credite pentru **nivelul I** (inițial) de certificare pentru profesia didactică”, pot opta la acest program și **studenții altor programe de studii, dacă completează o cerere de înscriere pentru „modulul psihopedagogic” odată cu înscrierea la programul de studii de specialitate.**

Pentru „programul de formare psihopedagogică de 30 de credite de extensie pentru **nivelul II** (aprofundare) de certificare pentru profesia didactică” se pot înscrie **studenții de la master care-și continuă studiile în domeniul de licență și absolvenții de masterat, în ambele situații, care au absolvit nivelul I.**

Primii vor urma „modulul psihopedagogic” concomitent cu studiile masterale iar cea de a doua categorie în regim postuniversitar.

Admiterea

Pentru studenții altor programe de studii decât cele din domeniul științe ale educației, admiterea la programul de formare psihopedagogică, nivel I, se face pe baza susținerii unui **interviu** care să evalueze competențele de comunicare interumană ale candidaților.

Un exemplu al chestionarului de interviu prin care se face admiterea la programul de formare psihopedagogică se poate lectura mai jos:

Itemi

pentru interviul de accesare la programul de studii psihopedagogice în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, nivel I

1. Dezvoltă maxima „Cunoaște-te pe tine însuși”!
2. Numește „regulile de aur” pe care le-ai propune în comunicarea interumană, cu referire specială la comunicarea didactică.
3. Descrie cum comunici cu un interlocutor agasant?

4. Competența de a comunica se învață precum învățăm cum să folosim cuțitul și furculița, observându-i pe ceilalți, prin încercare și eroare, prin instrucțiuni explicite sau cum? Propune soluții!
5. Pentru o comunicare interpersonală este necesară o comunicare intrapersonală? Explică!
6. Este cerut un anumit comportament în comunicarea interumană?
7. Cunoașterea socială este necesară în comunicarea interumană?
8. Comentează una din următoarele afirmații:
  - Manifest încredere în mine. Sunt relaxat/ă, am o postură stabilă, cu umerii relaxați și cu o mimică adecvată;
  - Manifest o atitudine pozitivă atât față de actul și locul comunicării cât și față de interlocutor (îmi place să port o discuție, mă familiarizez ușor cu locul în care mă aflu, caut să găsesc aspectele pozitive ale persoanelor cu care comunic, le adresez complimente justificate și rezonabile);
  - Mă dezvălui pentru a stimula încrederea reciprocă și dialogul (ofer informații adecvate despre mine, mă sincronizez cu interlocutorii, pot vorbi despre o dificultate de învățare pe care am depășit-o sau despre o experiență importantă din viață).
  - Acționez cu sinceritate, răspund activ mesajelor primite, nu port o mască pentru a mă arăta puternic/ă, perfect/ă, impenetrabil/ă, accept responsabilitatea spuselor mele.
  - Accept că trebuie să fac față unor situații variate, diferite, poate nemaiîntâlnite;
  - Îmi văd partenerul de dialog ca pe un egal (are valoare umană, calitate, importanță, chiar dacă statutul său nu este egal cu al meu).
  - Mă angajez în interacțiune (Ex: Ce crezi tu despre...?, Ce simți tu în legătură cu...?, Ce ți-a plăcut mai mult sau mai puțin în această activitate?, Ce schimbări propui?, De ce?...).
  - Urmăresc satisfacția reciprocă în timpul comunicării (știu când și cât să vorbesc, când să ascult și când să întrerup, cum să folosesc mesajele nonverbale...);
  - Ascult activ (mă manifest nonverbal prin contactul vizual, prin poziția corporală de atenție, prin gesturile adecvate, zâmbesc, dau din cap aprobator când simt că sunt de acord, etc. Mă manifest verbal: repet cuvinte ori porțiuni din discursul interlocutorului, mai ales dacă acesta este timid și vorbește încet, reformulez sau parafrazez ceea ce a spus, pentru a mă clarifica și a-l ajuta să se clarifice, rezum ceea ce a spus interlocutorul, formulez întrebări concrete, care îl stimulează să-și elaboreze discursul...)

Absolvirea

Pentru absolvirea programelor de studii universitare de licență în domeniul științelor educației (PIPP și PS) se cere studenților parcurgerea tuturor disciplinelor din planul de învățământ pentru fiecare an de studii, acumularea celor 180 de credite transferabile (prin promovarea tuturor examenelor și colocviilor) și susținerea examenului de licență (probă orală din topicile parcurse în cei trei ani ai specializării plus prezentarea lucrării de licență). Absolvenții vor obține ***Diploma de licență*** însoțită de ***Suplimentul de diplomă*** unde sunt stipulate competențele profesionale și transversale acumulate precum și disciplinele parcurse cu notele și creditele transferabile aferente fiecăreia. Pe baza acestor documente, absolventul poate concura pentru un post în învățământul general obligatoriu (învățământul preșcolar, primar, respectiv special).

Pentru absolvirea programului de formare psihopedagogică de certificare pentru profesia didactică (fie nivel I, fie nivel II) studenții vor susține un **examen** constând în prezentarea unui **portofoliu didactic** a cărui structură și conținut o sugerăm a fi:

Structura și conținutul portofoliului didactic

1. Documente de proiectare didactică
2. Probe de evaluare administrate elevilor
3. Fișe de observare a elevilor
4. Organigrama unei clase de elevi
5. Proiect final, într-o arie tematică la alegere după cum urmează:
  - A. Metode didactice interactive, centrate pe elev – prezentare teoretico-aplicativă
    - abordarea conceptuală
    - descrierea metodei/lor, etape de aplicare
    - analiza S.W.O.T.
    - aplicație practică
    - efecte asupra eficienței învățării
    - concluzii
  - B. Metode didactice de stimulare a comunicării în cadrul grupurilor de învățare.
    - abordarea conceptuală
    - descrierea metodei, etape de aplicare
    - analiza S.W.O.T.
    - aplicație practică
    - efecte asupra eficienței învățării
    - concluzii

C. Impactul metodelor didactice asupra randamentului/performancei învățării

- definirea metodei și a randamentului/performancei școlar/e
- abordarea teoretică a relației dintre metodă și randament/ performanță
- utilizarea instrumentelor
- interpretarea datelor
- concluzii.

D. Metode de evaluare alternative

- abordarea conceptuală
- descrierea metodei, etape de aplicare
- analiza S.W.O.T.
- aplicație practică
- efecte asupra eficienței învățării
- concluzii

E. Erori în evaluarea școlară

- definire
- prevenire
- investigare (chestionar)
- interpretare/sugestii/concluzii.

F. Cunoașterea psihopedagogică a clasei de elevi

- conceptul de sintalitate/grup școlar
- dimensiuni și indicatori
- instrumente de investigare
- analiza datelor
- concluzii.

G. Dezvoltare personală și școlară

- conceptul de dezvoltare
- factori ai dezvoltării
- indicatori
- studiu de caz longitudinal
- concluzii.

H. Comportament școlar (se alege o componentă problematică)

- definirea și caracterizarea aspectului
- cauze declanșatoare
- factori implicați în prevenire
- studiu de caz/impactul în mediul școlar.

I. Rolul mass-media în dezvoltarea personalității

- corelația mass-media – educația (consecințe)
- prezentarea mijloacelor de informare
- posibilități de utilizare în învățământ
- avantaje și dezavantaje.

J. Posibilități de utilizare a instrumentelor Web 2.0 în învățare

- variante de utilizare
- limite și avantaje
- studii de caz (exemple)

K. Proiectarea didactică interdisciplinară – modele practice de integrare cross-curriculară

- fundamentare teoretică
- descrierea cadrului de aplicare
- argument /obiective/ activități de învățare/ conținuturi/ standarde de performanță/ bibliografie

L. Învățarea asistată de calculator

- delimitări teoretice
- argumentare / structura programului / aplicații (programe de autor, programe realizate de alți autori)
- limite și beneficii.

M. Proiecte de educație interculturală la nivel de școală și/sau comunitate

- Interculturalitate vs. Multiculturalitate vs. Cultură
- Exemple de bune practici în domeniul interculturalității
- Moderarea și negocierea situațiilor conflictuale determinate de „diferențe”

N. Programe educaționale pentru adulți

- Proiectarea ofertei de programe: analiza nevoilor, definirea problemei, proiectarea programului, programarea activităților, testarea pilot
- Implementarea ofertei de programe
- Evaluarea programelor educaționale pentru adulți

Studentul va alege o temă din cadrul uneia dintre aceste arii tematice. Pentru definirea și dezvoltarea temei se va solicita asistența unui cadru didactic de specialitate.

Absolvirea programelor de formare psihopedagogică se finalizează cu obținerea „*Certificatului de absolvire a DPPD*”, corespunzător nivelului programului de formare psihopedagogică absolvit, respectiv:

- a) absolvenții studiilor universitare care au finalizat programul de formare psihopedagogică de 30 de credite și au promovat examenul de absolvire corespunzător nivelului I de certificare pentru profesia didactică, obțin *Certificatul de absolvire a programului de formare psihopedagogică - Nivelul I*, care le acordă dreptul de a ocupa posturi didactice în învățământul antepreșcolar, preșcolar (timpuriu), primar și gimnazial; cei cu

II. Cadrul legislativ pentru formarea inițială a cadrelor didactice

dublă specializare vor avea 35 de credite dar fără a se acumula cele 5 credite de la didactica specialității a doua la cele 60 de la nivelul II.

- b) absolvenții studiilor universitare care au finalizat programul de formare psihopedagogică de 60 de credite (prin cumularea celor 30 de la nivelul I cu cele 30 de la nivelul II) și au promovat examenul de absolvire, corespunzător nivelului II de certificare pentru profesia didactică, obțin *Certificatul de absolvire a programului de formare psihopedagogică - Nivelul II*, care le acordă dreptul de a ocupa posturi didactice la toate nivelurile sistemului național de învățământul preuniversitar.

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

Se cade a spune de la început că „standardele profesionale ale carierei didactice reprezintă enunțuri privind nivelul calitativ așteptat al prestațiilor profesionale ale cadrelor didactice” (Proiect POSDRU/3/1.3/S/2, ID 3777) iar profesionalizarea și evoluția în carieră sunt intrinsec corelate cu standardele și competențele profesionale.

Consiliul Național pentru Formarea Profesorilor (CNFP), a inițiat în anul 2001 un demers de elaborare a unui sistem de standarde pentru profesia didactică, încheiat în 2002. S-a pornit de la ideea că învățământul a fost prea mult timp dominat de improvizație și empirism, elaborarea acestor standarde având scopul de a asigura viitorului profesor dreptul de a avea acces la cea mai bună pregătire în cadrul instituțiilor de specialitate.

Se consideră că standardele profesiei didactice reprezintă „un ansamblu de așteptări și cerințe, explicit formulate, referitoare la cunoștințele, abilitățile și mentalitățile pe care trebuie să le probeze un profesor în activitatea sa cu elevii, pentru a se considera că își îndeplinește îndatoririle profesionale la un nivel calitativ acceptat de societate” (L. Gliga, 2002, p. 64).

Standardele profesionale privind profesia didactică reflectă opinia consensuală asupra artei și științei predării (adică a pedagogiei), caracteristice cadrelor didactice performante, care predau diverse discipline. Vizând acțiunile pe care cadrele didactice trebuie să le întreprindă pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor, aceste standarde incorporează, de asemenea, cunoștințele, deprinderile, atitudinile și angajamentele pedagogice esențiale necesare unui profesor care dorește să-și practice meseria la cel mai înalt nivel.

Astfel că, au fost elaborate standardele pentru profesia didactică, ca răspuns la întrebarea „ce ar trebui să știe și să facă un cadru didactic?”.

Standardele profesiei didactice se fundamentează pe cinci principii nucleu care exprimă concepția asupra conținutului profesiei didactice și asupra calităților unui bun profesor. Aceste **principii-nucleu** sunt (vezi L. Gliga, 2002, p. 75-77):

1. Cadrul didactic este un *bun cunoscător al domeniului și al didacticii disciplinei* pe care o predă. Cadrele didactice performante înțeleg în profunzime conținutul disciplinei pe care o predau și apreciază modul în care disciplina predată este organizată, cum relaționează cu alte discipline și cum poate fi aplicată în viața reală. Cadrele didactice performante stăpânesc cunoștințele pedagogice necesare exprimării și relevării disciplinei predate. Ele sunt conștiente de ideile preconceptuate și cunoștințele anterioare pe care elevii le au, în general, despre orice disciplină. Ele stăpânesc strategiile și materialele educaționale utile. Repertoriul lor educațional le permite să creeze numeroase căi de cunoaștere, în general, și de cunoaștere a discipline pe care o predau, în special.
2. Cadrul didactic *cunoaște elevul și îl asistă în propria dezvoltare*. Cadrele didactice performante accesibilizează cunoștințele la nivelul tuturor elevilor și consideră că toți elevii sunt capabili să învețe. Astfel, profesorii îi tratează pe elevi echitabil, conștientizându-le particularitățile individuale. Mai mult decât atât, ei își adaptează demersurile la aceste particularități individuale, pe baza observației și cunoașterii elevilor, a intereselor, abilităților, deprinderilor, cunoștințelor, circumstanțelor familiale și a relațiilor cu colegii ale acestora. Cadrele didactice performante înțeleg modul în care elevii se dezvoltă și învață. De aceea, acești educatori incorporează în practica lor educațională teoriile fundamentale privind cogniția și inteligența. În plus, ei sunt conștienți de influența contextului și a culturii asupra comportamentului. Având în vedere aceste considerente, profesorii participă la dezvoltarea cognitivă și la încurajarea respectului față de învățare la elevi. La fel de important este faptul că stimulează stima de sine a elevilor, motivația, caracterul, responsabilitatea civică. Profesorul bun, eficient nu este acela care știe să predea (transmită

cunoștințe), ci acela care știe să organizeze activitatea de învățare a elevilor, facilitându-le astfel dezvoltarea.

3. Cadrul didactic este *membru activ al comunității*. Profesorii exemplari contribuie la eficientizarea vieții școlii, lucrând în colaborare cu alți profesioniști asupra politicii educaționale, dezvoltării curriculare și a personalului. Ei pot evalua progresul școlii în ceea ce privește alocarea resurselor, din perspectiva opiniei lor asupra obiectivelor educaționale ale statului și ale școlii. Ei cunosc resursele specializate ale școlii și ale comunității, care pot fi utilizate în beneficiul elevilor, și posedă deprinderile necesare folosirii acestora, atunci când e cazul. Cadrele didactice performante găsesc modalități de a lucra creativ în colaborare cu părinții, angajându-i pe aceștia în buna funcționare a școlii.
4. Cadrul didactic are o *atitudine reflexivă*. Cadrele didactice eficiente sunt modele de educație, ilustrează virtuțile pe care vor să le stimuleze la elevi - curiozitate, toleranță, onestitate, dreptate, respect pentru diversitate și aprecierea diferențelor culturale. Ele exemplifică, de asemenea, capacitățile care sunt necesare dezvoltării intelectuale - abilitatea de a raționa și de a privi lucrurile din diverse perspective, creativitatea și capacitatea de a-și asuma riscuri, capacitatea de a adopta o orientare spre experimentare și rezolvarea de probleme. Cadrele didactice performante își dezvoltă un punct de vedere personal asupra dezvoltării umane, asupra disciplinei și a educației, precum și un mod personal de a-i înțelege pe elevi și a deciziilor privind activitatea educațională. Deciziile lor nu se bazează doar pe lecturi, ci și pe experiență. Ei se angajează într-un proces de învățare continuă, pe care îl încurajează și la elevi. Străduindu-se să-și îmbunătățească activitatea, profesorii buni își examinează critic practicile, încearcă să își lărgească repertoriul educațional, să își aprofundeze cunoștințele, să își accentueze judecățile și să își adapteze actele de predare la noile descoperiri, idei și teorii.
5. Cadrul didactic este *promotor al unui sistem de valori* în concordanță cu idealul educațional și este responsabil pentru controlul și monitorizarea activității de învățare a elevilor. Cadrele didactice performante creează, îmbogățesc, mențin și schimbă materialele și

strategiile educaționale pentru a susține interesul elevilor și pentru a folosi eficient timpul. De asemenea, ele se străduiesc să îi implice pe elevi și pe adulți în construirea activităților educaționale și să își îmbunătățească activitatea, apelând la cunoștințele și experiența colegilor. Cadrele didactice performante stăpânesc o varietate de tehnici educaționale generice și le folosesc în mod adecvat. Ei controlează eficient atât activitatea elevilor, cât și caracteristicile mediului școlar. Astfel, activitatea instructiv-educativă este organizată și implementată în vederea atingerii de către elevi a obiectivelor propuse. Educatorii sunt capabili să impună norme privind interacțiunea socială între elevi și între elevi și profesori. Mai mult chiar, ei înțeleg cum să îi motiveze pe elevi să învețe și cum să le mențină interesul în momentele de eșec. Cadrele didactice performante pot evalua progresul școlar al fiecărui elev în parte, precum și a întregii clase. Ei utilizează numeroase metode de măsurare a progresului elevilor, le înțeleg și le pot explica părinților rezultatele.

Din 2002, standardele pentru meseria de profesor au fost obiect și subiect a diferite modificări ajungând ca în 2018 prin OMEN Nr. 3712/1.721/21.05.2018 să fie definite ca „instrument național de referință care include și elemente legate de activitățile și condițiile de învățare stabilite într-un program VET pe baza căruia o persoană dobândește cunoștințele și abilitățile necesare pentru a îndeplini cu succes sarcinile unei ocupații impuse de piața muncii”.

Standardul ocupațional conform acestui ordin este structurat pe două secțiuni:

- Secțiunea „Cerințele pieței muncii”
- Secțiunea „Cerințe pentru educație și formare profesională”

Astfel, în prima secțiune sunt prezentate informații de ordin tehnic referitoare la:

- denumirea ocupației (în limba română și în limba engleză);
- apartenența ocupației la Clasificarea Ocupațiilor din România (inclusiv legătura cu alte ocupații în funcție de nivelul de calificare) și codul de identificare al acesteia;
- nivelul de calificare conform prevederilor Cadrului Național al Calificărilor, respectiv ale Cadrului European al Calificărilor;

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

- activități specifice ocupației;
- competențele și deprinderile necesare desfășurării activităților specifice ocupației (inclusiv competențele prevăzute în ESCO - Clasificarea europeană a aptitudinilor/competențelor, calificărilor și ocupațiilor, dacă este cazul);
- profil ocupațional/cerințe privind educația și formarea profesională și condiții de exercitare.

În cadrul secțiunii a doua este detaliat procesul de învățare al educabilului:

- ce învață? (prin identificarea modulelor și a conținuturilor tematice),
- cum învață? (prin formele de organizare),
- cu ce învață? (prin mijloace de formare/resurse de învățare),
- ce a învățat? (criterii de evaluare),
- în cât timp învață (prin stabilirea duratei de pregătire teoretică și practică).

În cadrul acestei secțiuni sunt stabilite, de asemenea, condițiile privind accesul la instruire și necesarul de resurse pentru derularea în condiții optime a unui program de formare (profilul resursei umane implicate în procesul de instruire, resursa de timp, resursele materiale etc.).

De obicei, unui standard i se atașează competențe profesionale specifice, dar interpretarea relațiilor dintre ele este diferită, putându-se identifica cel puțin 2 poziții:

- a) poziția potrivit căreia standardele se definesc în cadrul metodologiei analizei ocupaționale ca un *ansamblu de competențe*; în această situație, competențele se circumscriu unui standard.
- b) poziția potrivit căreia competențele sunt stabilite din perspectiva unui standard sau a unui criteriu; într-o abordare nivelară, standardele definesc sau dau sens treptelor de evoluție ale uneia și aceleași competențe.

În orice domeniu, ocupație, profesie, se vorbește despre un sistem de competențe generale și specifice, dobândirea și dezvoltarea acestor competențe fiind un proces continuu, cunoștințele și capacitățile pe care le deține un individ consolidându-se și îmbogățindu-se, reorganizându-se în permanență, pe măsura creșterii experienței profesionale.

Acest sistem al competențelor profesionale reprezintă standardul acceptabil pentru exercitarea unei anumite profesii.

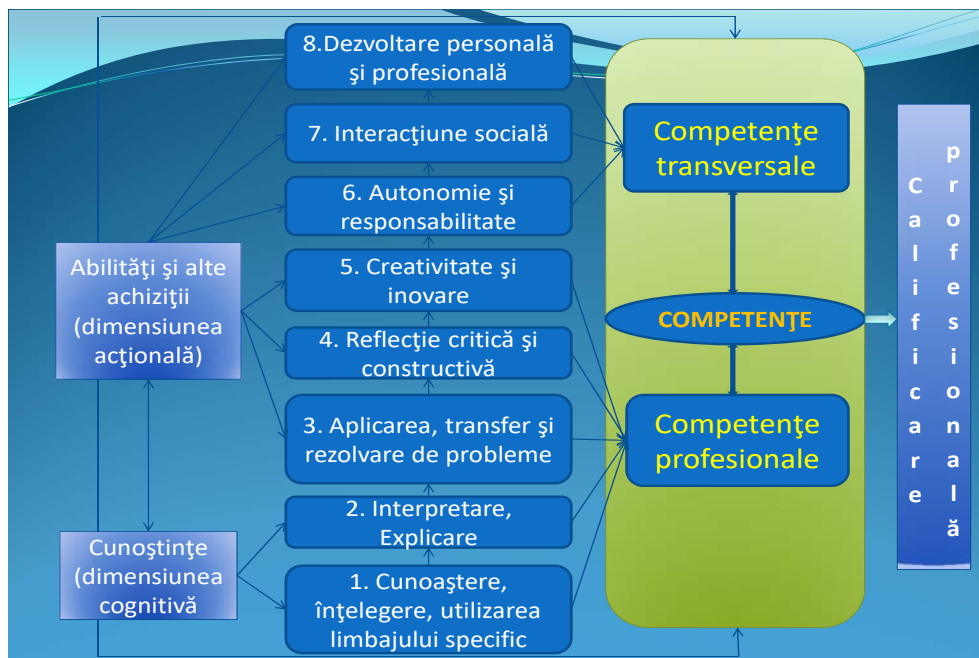
Astfel că, sistemele de pregătire inițială și formare continuă în cadrul tuturor profesiilor, sunt responsabile cu formarea acestui sistem de competențe profesionale (V. Chiș, 2005).

Sistemul competențelor pentru cariera didactică este alcătuit, conform literaturii de specialitate, din trei mari categorii de competențe:

1. **Competențe de specialitate** - descrise pentru fiecare specializare în parte.
2. **Competențe profesionale** - desemnează capacitatea de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții (valori și atitudini) în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de învățare sau de muncă, circumscrise unei profesii, în condiții de eficacitate și eficiență. Dintre acestea punctăm:
  - Proiectarea unor programe de instruire sau educaționale adaptate pentru diverse niveluri de vârstă/pregătire și diverse grupuri țintă;
  - Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ din învățământ;
  - Evaluarea proceselor de învățare, a rezultatelor și a progresului înregistrat de educabili;
  - Abordarea managerială a grupului de educabili, a procesului de învățământ și a activităților de învățare/integrare socială specifice vârstei grupului țintă;
  - Consilierea, orientarea și asistarea psiho-pedagogică a diverselor categorii de persoane/grupuri educaționale (elevi, familii, profesori, angajați etc.);
  - Autoevaluarea și ameliorarea continuă a practicilor profesionale și a evoluției în carieră.
3. **Competențe transversale** – reprezintă ansamblul unitar și dinamic al cunoștințelor și abilităților care transcend un anumit domeniu sau program de studii. Și aici se pot puncta următoarele:
  - Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice explicite, specifice specialistului în științele educației;
  - Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației;

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

- Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.

(ACPART 2008)

Ministerul Educației Naționale, conform standardelor personalului didactic, elaborate de CNFP a promulgat un tablou al **competențelor generale și specifice** necesare desfășurării activității didactice.

Competențe generale și specifice – profesor

COMPETENȚE GENERALE	COMPETENȚE SPECIFICE
I. Aplicarea algoritmilor optimi în proiectarea, organizarea și evaluarea activităților didactice	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea adecvată a cunoștințelor: de didactică generală, a specialității, de psihologie; • Proiectare și evaluarea conținuturilor instructiv-educative; • Organizarea adecvată a activităților didactice în funcție de tipul de lecție dominant; • Utilizarea optimă a factorilor spațio-temporali, în vederea eficientizării procesului instructiv – educativ • Adoptarea de strategii didactice care să permită utilizarea eficientă a mijloacelor și auxiliarelor didactice în procesul instructiv- educativ.

II. Aplicarea strategiilor de comunicare didactică/pedagogică/ educațională	<ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea conceptelor și teoriilor moderne de comunicare: orizontală/ verticală; complexă; totală (ectosemantică); multiplă; diversificată și specifică; • Documentarea și informarea permanentă din diferite surse clasice și moderne; • Proiectarea, conducerea și realizarea procesului instructiv – educativ, ca act de comunicare; • Capacitatea de a diagnostica așteptările și interesele familiei.
III. Dezvoltare, consolidare și perfecționare a deprinderilor, capacităților cognitive și motrice	<ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea conceptelor și teoriilor moderne privind formarea „schemelor de acțiune” și a capacităților de cunoaștere; • Selectarea metodelor optime în vederea formării gândirii critice și deprinderilor practice; • Selectarea metodelor optime în vederea formării gândirii tehnice și a dezvoltării simțului artistic / estetic;
IV. Stimulare a creativității și a învățării de tip formativ	<ul style="list-style-type: none"> • Manifestarea unei conduite psihopedagogice inovative în plan profesional/social.
V. Stăpânirea tehnicilor de transfer a deprinderilor în activitățile extracurriculare și extrașcolare	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea mecanismului de formare a trăsăturilor psihomorale și adoptarea metodelor și tehnicilor de cunoaștere și activizare a elevilor; • Proiectarea și organizarea activităților instructiv educative în colaborare cu comunitatea;
VI. Aplicarea tehnicilor de cunoaștere a problematicilor socio-educaționale în consilierea, orientarea/integrarea socio-psiho-pedagogică a elevilor	<ul style="list-style-type: none"> • Responsabilizarea pentru rolul social asumat; • Elaborarea de strategii eficiente ale parteneriatului școală-familie; • Formarea unei mentalități profesioniste; • Cunoașterea dinamicii și tendințelor de pe piața muncii.
VII. Dobândirea unor mecanisme psihice pentru a realiza stăpânirea de sine și echilibrul comportamental în toate situațiile educaționale	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea metodelor și tehnicilor de autocontrol psihocomportamental; • Adoptarea de conduite eficiente pentru depășirea „situațiilor limită” • Manifestarea unor conduite (auto)reflexive; • Formarea la elevi a deprinderilor de elaborare a unui plan de acțiune eficientă în pregătirea examenelor, competițiilor, concursurilor, etc. • Deschiderea față de schimbările care au loc în situații de competiție, examen, concurs etc.; • Asumarea integrală a diferitelor roluri cu implicații documentologice (examinator / examinat / concurrent / supravegheator etc.).
VIII. Valorificarea oportunităților de dezvoltare profesională într-un mediu socio-profesional în tranziție	<ul style="list-style-type: none"> • Manifestarea unei conduite (auto)reflexive asupra activităților didactice / pedagogice proprii; • Deschidere față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale

O taxonomie a **competențelor** necesare profesiei didactice, structurată pe patru nivele, este prezentată în cele ce urmează:

a) competențe de bază:

- comunicativitatea,
- empatia,
- învățarea continuă,
- capacitate managerială (diagnoză, prognoză, proiectare, organizare, desfășurare, evaluare, decizie, re-evaluare, reglare),
- valorizarea conținuturilor,
- cercetarea și inovarea praxisului educațional,
- cunoașterea elevului,
- utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare,
- creativitatea etc

b) competențe de specialitate:

- să asimileze și să performeze conținutul științific propriu disciplinelor de învățământ predate cu metodologia aferentă lor;
- să realizeze corelații intra-, trans- și cros-curriculare;
- să surprindă valențele formative și educative ale conținuturilor;
- să adapteze conținuturile la specificul dezvoltării psiho-intelectuale stadiale a educabililor;
- să stimuleze dezvoltarea maximală a potențialului fiecărui copil prin „prelucrarea” conținuturilor;
- să promoveze învățarea pro-activă, participativă, anticipativă, socială, creatoare;
- să dezvolte conținuturi și strategii de învățare etc.

c) competențe psihopedagogice și metodice:

- a cunoaște, înțelege și aplica conținutul științelor educației (pedagogia, metodologia, didactica cognitivă, managementul didactic și educativ, teoria comunicării, teoria informației, sociologia, logica, teoria valorilor, deontologia, politici educaționale, teatrologia, alte științe umaniste neconvenționale)

și psihologiei (psihologie generală, psihologie socială, psihologia vârstelor);

- a prelucra, transforma, adapta și dezvolta conceptele educaționale spre aplicarea lor în situații specifice;
- a personaliza conținuturile științelor educației și psihologiei în contexte educaționale determinate;
- a proiecta demersul curricular și extra-curricular pe diferite perioade de timp;
- a elabora și implementa proiecte educaționale;
- a evalua - autoevalua;
- a conduce procesul educațional astfel încât să formeze capacități de cooperare, comunicare, gândire critică, convergentă, divergentă, flexibilă și creatoare, de rezolvare a situațiilor problemă, de autoevaluare și autoreglare etc.;
- a investiga procesul educațional cu scop ameliorativ etc.

d) competențe psihorelaționale:

- a organiza și comunica cu grupul de elevi, de părinți, de cadre didactice;
- a dezvolta relații pozitive în interiorul grupurilor;
- a manifesta comportament empatic;
- a motiva, activa grupul în realizarea unor scopuri comune etc.

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) a publicat, sub semnătura unor renumiți specialiști ai domeniului educațional (Potolea D., Iucu R., Toma S., etc), „Standard Ocupațional Profesor” care prevede și descrie *8 unități de competență cheie, 5 generale și 5 specifice* necesare unui profesor de gimnaziu și liceu, după cum urmează:

- Competențe cheie:

- Comunicare în limba română/în limba maternă;
- Comunicare în limbi străine;
- Competențe de bază în matematică, știință și tehnologie;
- Competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;

- Competența de a învăța să înveți;
  - Competențe sociale și civice;
  - Competențe antreprenoriale;
  - Competențe de sensibilizare și de expresie culturală.
- **Noile competențe cheie** (22 mai 2018 – Recomandate de Consiliul European)
- Competențe de alfabetizare;
  - Competențe multilingvistice;
  - Competențe în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii;
  - Competențe digitale;
  - Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți;
  - Competențe cetățenești;
  - Competențe antreprenoriale;
  - Competențe de sensibilizare și expresie culturală.
- **Competențele generale:**
- Integrarea IT în educație;
  - Asigurarea managementului carierei și al dezvoltării personale;
  - Dezvoltarea instituțională;
  - Aplicarea procedurilor de calitate specifice domeniului educațional;
  - Aplicarea prevederilor legale referitoare la sănătatea, securitatea în muncă și PSI.
- **Competențele specifice:**
- Proiectarea activităților educaționale;
  - Monitorizarea procesului de instruire;
  - Evaluarea activităților educaționale;
  - Managementul clasei de elevi;
  - Consilierea elevilor.

Dar ce este competența didactică sau pedagogică? În literatura de specialitate ea suportă multiple definiții, din care am selectat câteva:

- situată la intersecția pregătirii culturale și științifice de specialitate a profesorului, competența didactică joacă rol de instrument de

unificare, codificare și exprimare sub forma comportamentelor educaționale, a stabilității datelor personalității celui afiliat la status-ul și rolul de profesor (Mitrofan, 1988);

- în sens larg, este capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe baza cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor fenomenelor educative, iar în sens restrâns, este capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, totalitatea sarcinilor tipice de muncă specifice profesiei didactice (M. Diaconu, 2002, p. 27);
- presupune ansamblul competențelor care alcătuiesc repertoriul abilităților de predare și susțin adaptarea conduitei pedagogice la situațiile școlare concrete (V. Chiș, 2005, p. 113)
- până la un anumit punct competența pedagogică se identifică cu aptitudinea pedagogică, însă, spre deosebire de aptitudine, competența are o sferă de cuprindere mai mare, ea presupunând și rezultatele activității, pe lângă cunoașterea și capacitatea de a efectua corect ceea ce-și propune (E. Stănculescu, 2006, p. 397); etc.

Competența pedagogică este completată de cea de specialitate, adică stăpânirea unui nivel ridicat a cunoștințelor dintr-un anumit domeniu al cunoașterii având menirea de a oferi un caracter științific conținuturilor predate.

Însă nu întotdeauna un bun profesionist, un bun specialist este și un bun profesor. Este necesar să intervină acele competențe de bază (abilități de comunicare, empatie, creativitate, utilizarea tehnicilor informaționale) și mai ales competențele pedagogice pentru ca actul predării-învățării să fie eficient.

Competența pedagogică este stimulată, dezvoltată, desăvârșită în timpul pregătirii profesionale prin cursuri de:

- psihologia educației,
- psihologia vârstelor,
- fundamentele pedagogiei,
- teoria și metodologia curriculum-ului,
- teoria și metodologia instruirii,
- teoria și metodologia evaluării,

- metodică predării disciplinelor de specialitate,
- managementul clasei de elevi și a instituției educaționale,
- managementul proiectelor educaționale,
- instruirea asistată de calculator,
- practică pedagogică și mai apoi, realizarea portofoliului didactic.

Din perspectiva managementului conținuturilor, în literatura de specialitate este prezentat și modelul structural al competențelor pe trei dimensiuni, promovat de Shulman (1987), Brenon, Cocking și Bransford (2000), Barnett și Hodson (2001), Hill (2003) (după M. Bocoș, 2007, pp. 193-197). Acest model vizează:

1. **Cunoașterea disciplinei**, referindu-se pe de o parte la stăpânirea de către cadrul didactic a informațiilor, tehnicilor și limbajului propriu disciplinei și, pe de altă parte, la anumite competențe multidisciplinare / pluridisciplinare / interdisciplinare.
2. **Cunoașterea / pregătirea pedagogică generală**, cu referire la cunoașterea problematicei pedagogice generale, a psihologiei vârștelor (în vederea adaptării strategiilor didactice și particularitățile educabililor), psihologiei educației, didacticii disciplinei și managementul clasei de elevi.
3. **Cunoașterea pedagogiei conținuturilor**, urmărindu-se în principal competențe de prelucrare a conținuturilor pentru a putea fi transmise într-o manieră accesibilă elevilor; competențe de comunicare eficientă și construire a mesajelor didactice având în vedere diferitele stilurile învățare ale elevilor; competențe de cunoaștere și valorificare a cunoștințelor empirice ale elevilor, precum și competențe de identificare și depășire a dificultăților de învățare pe care le pot întâmpina elevii.

Din perspectiva învățării interactive se consideră că pe lângă sistemul competențelor de specialitate, psihopedagogice și psihosociale, viitorul cadru didactic trebuie să dețină și:

- ✓ *competența energizantă* (capacitatea de a-i face pe elevi să-și dorească să se implice în activitate),
- ✓ *competența empatică*,

- ✓ *competența ludică* (capacitatea de a răspunde jocului elevilor prin joc),
- ✓ *competența organizatorică*,
- ✓ *competența interrelațională*, toate acestea putând fi (auto)formate și (auto)dezvoltate la nivel de sistem.

În urma reformei organizării studiilor universitare accentul trebuie să fie pus și pe alte competențe, noi, specifice viitorului cadru didactic (după I. Maciuc, 2005, p.p. 318-320) cum ar fi:

- competența exploratorie,
- reflexivă,
- metacognitivă,
- competența de consiliere a elevilor
- de diferențiere a instruirii;
- competența de (auto)organizare a studiului /învățării.

Din perspectiva lui Michael Carrier (2015) abilitățile și deprinderile unui absolvent de început de secol 21 pentru a putea fi ușor angajat sunt:

- să posede o gândire critică dezvoltată
- să dea dovadă de creativitate și inovare
- să fie un bun colaborator
- să aibă o înțelegere cross-culturală
- să fie alfabetizat ICT
- să fie capabil de a înțelege literatura media
- să stăpânească învățarea învățării
- să aibă încredere în sine (stimă de sine)

În cele din urmă, pentru a fi pragmatici, trebuie să afirmăm: competențele se formulează ținând cont de interferența între

- domeniul de cunoaștere,
- domeniul didactic și
- pregătirea pentru piața muncii,

avându-se în vedere șase etape vizând structurarea operațiilor mentale:

- ✓ *percepția*,
- ✓ *interiorizarea*,
- ✓ *construirea de structuri mentale*,
- ✓ *transpunerea în limbaj*,

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

✓ *acomodarea internă și*

✓ *adaptarea externă,*

astfel încât competențele să se poată organiza în jurul câtorva concepte operaționale.

Pe cele șase dimensiuni putem da exemple de concepte operaționale:

Receptarea/percepția

- Identificarea de termeni, relații, procese.
- Observarea unor fenomene.
- Perceperea unor relații.
- Nominalizarea unor concepte.
- Culegerea de date din surse variate.
- Definirea unor concepte.

Prelucrarea primară a datelor/interiorizarea

- Compararea unor date, stabilirea unor relații.
- Calcularea unor rezultate parțiale.
- Clasificări de date.
- Reprezentarea unor date.
- Sortarea – discriminarea.
- Investigarea, descoperirea, explorarea.
- Experimentarea.

Algoritmizarea/construirea de structuri mentale

- Reducerea la o schemă sau model.
- Anticiparea unor rezultate.
- Reprezentarea datelor.
- Remarcarea unor invarianți.
- Rezolvare de probleme prin modelare și algoritmizare.

Exprimare/transpunerea în limbaj

- Descrierea unor stări, procese, fenomene.
- Generarea de idei, concepte, soluții.
- Argumentarea unor enunțuri.
- Demonstrarea.

Prelucrarea secundară a rezultatelor/acomodarea internă

- Compararea unor rezultate, date de ieșire, concluzii.
- Calcularea, evaluarea unor rezultate.

- Interpretarea rezultatelor.
- Analiza de situații.
- Elaborarea de strategii.
- Relaționări între diferitele tipuri de reprezentări, între reprezentare și obiect.

Transferul/adaptarea externă

- Aplicarea.
- Generalizarea, particularizarea.
- Integrarea.
- Verificare.
- Optimizarea.
- Transpunerea.
- Negocierea.
- Realizarea de conexiuni.
- Adaptarea și adecvarea la context.

Ansamblul competențelor menționate și a trăsăturilor de personalitate necesare educatorului duc la „măiestria pedagogică”, măiestrie care-l face pe cadrul didactic mai mult decât un profesionist, îl transformă în artist în meseria sa. De altfel, în literatura pedagogică se fac multiple referiri la „educatorul de profesie” și „educatorul de vocație”, precum și la considerarea profesiei didactice ca „artă” sau „știință”, însă ajungându-se la concluzia că activitatea instructiv-educativă realizată de profesori este „știință-aplicată făcută cu artă” (I. Al. Dumitru, 2001, p. 439).

Pregătirea inițială a profesorilor așezată doar pe direcția exclusivă a formării „competențelor” se bazează (după I. Albuлесcu, 2014) pe convingerea că un „Curriculum structurat pe competențe” va rezolva problemele de calitate.

Adică „a ști” și a „a ști să faci” este suficient în formarea inițială a cadrelor didactice fără a se mai adăuga atitudinea și chiar valorile împărtășite de educator?

Învățarea axată doar pe „competențe” nu este de ajuns și atunci se pune problema dacă *valorile sunt componente asociate sau componente structurale ale competenței?* La această întrebare tot I. Albuлесcu (2014) a dat câteva sugestii:

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

a. valorile ca și componente asociate competenței:

- manifestarea competenței exprimă valorificarea la cele mai înalte standarde a funcțiilor competenței, nu valorile împărțite de cel care o manifestă;
- manifestarea competenței nu este afectată de valori ci este precedată de educația pentru valori, cu mult timp înaintea manifestării competenței;
- de aici rezultă nevoia ca *educația pentru valori să preceadă competența sau măcar să însoțească în mod real punerea bazelor competenței și apoi instalarea acesteia*;
- educația pentru valori este deci o premisă necesară pentru formarea unei culturi a competenței;

b. valorile ca și componente structurale ale competenței:

- pregătirea psihopedagogică a studenților pentru cariera didactică presupune și cultivarea valorilor specifice ethos-ului școlar: libertate și responsabilitate, dreptate și echitate, diversitate și diferență, respect și toleranță etc. Acestea sunt componente structurale ale competenței didactice regăsindu-se în formarea și manifestarea efectivă a celorlalte elemente. Studenții au întâlnit aceste valori în situații educaționale anterioare, dar semnificația lor specifică nu. De exemplu, au învățat ce înseamnă „diversitate” la nivel social, dar care sunt implicațiile specific pedagogice ale acestui concept nu.

Este dificil să se tragă o linie de demarcație între categoriile de fapte (a ști să faci) și cele de valoare; acțiunile pedagogice cad sub incidența valorilor pe când faptele empirice nu sunt suficiente pentru a explica adoptarea unei teorii pedagogice. Așadar valorile nu pot fi separate de alte modalități de selectare a ceea ce profesorii urmează să facă. Ei judecă dacă anumite lucruri merită sau nu să fie realizate iar alegerile sunt guvernate de ceea ce consideră a fi important sau valoros.

Așadar nu este suficient să privim competențele psihopedagogice ale viitorilor profesori în termeni de „a ști să faci” și nici să ne rezumăm doar la un astfel de scop, ci să se înglobăm educația pentru valori care trebuie reconsiderată fiindcă acum este privită mai degrabă ca implicită sau subsecventă.

Pentru întregirea imaginii a ceea ce ar fi bine să însemne un profesor, specialist în educație, care să fie conștient de colportarea valorilor, propunem în cele ce urmează și ideea de „profesor reflexiv”!

Profesorul reflexiv

Formarea competențelor (integrând cunoștințe, valori și atitudini, nu numai abilități) descrise mai sus este posibilă numai dacă profesorul manifestă o permanentă atitudine reflexivă față de propriul proces de formare și propria activitate didactică.

Un profesor reflexiv este necesar:

- să cunoască principii eficiente de proiectare, implementare și evaluare a actului didactic și să știe cum și când să le folosească;
- să dețină abilități de planificare, monitorizare și evaluare a propriei învățări și activități;
- să manifeste o atitudine de reflecție și introspecție, dorință de progres, capacitate de efort, perseverență etc.

Pentru a veni în sprijinul „profesorului reflexiv” propunem în cele ce urmează câteva instrumente care facilitează reflecția:

1. Lista de verificare a reglării cogniției are ca scop să furnizeze o abordare euristică cuprinzătoare care să faciliteze reglarea cognitivă. Aplicabilă cel mai bine procesului de rezolvare a problemelor, permite și studenților-profesorilor mai puțin experți în metacogniție să-și implementeze o secvență reglatorie prin care să-și controleze performanța. Acesta cuprinde cele trei categorii ale reglării: planificarea, monitorizarea și evaluarea.

Planificarea

1. Care este natura sarcinii?
2. Ce urmăresc? Care este scopul meu?
3. De ce informații și strategii am nevoie?
4. De cât timp și de ce resurse voi avea nevoie?

Monitorizarea

1. Înțeleg clar ce am de făcut?
2. Sarcina de lucru este clară pentru mine?
3. Sunt pe drumul corect spre atingerea scopurilor?
4. Este necesar să fac schimbări?

Evaluarea

1. Mi-am atins scopul?
2. Ce a funcționat bine?
3. Ce nu a funcționat?
4. Aș proceda diferit data viitoare?

Lista poate fi îmbogățită cu noi itemi, în funcție de specificul disciplinei de studiu, de sarcina de lucru etc. Cadrele didactice trebuie să creeze cadrul pentru dezvoltarea și progresul personal și al elevilor pe care îi îndrumă, nu numai din punct de vedere cognitiv, ci și metacognitiv, pentru că, așa cum au arătat cercetările, un nivel ridicat al competențelor metacognitive suplinește un nivel mai scăzut al abilităților intelectuale și facilitează obținerea performanței în învățare.

Următorul instrument poate fi folosit atât de profesori cât și de elevi, atunci când au de rezolvat probleme clasice sau situații problemă.

2. Fișă de autoanaliză a procesului de rezolvare a unei probleme

1. Când am citit conținutul problemei am avut convingerea că:

Nu o pot rezolva defel	S-ar putea să nu o pot rezolva	Nu știu dacă o pot sau nu rezolva	S-ar putea să o pot rezolva	Cu siguranță o voi putea rezolva
1	2	3	4	5

2. Când am citit conținutul problemei aceasta mi s-a părut a fi:

Foarte ușoară	Ușoară	Nici ușoară nici dificilă	Dificilă	Foarte dificilă
1	2	3	4	5

3. Strategia pe care am ales-o pentru a rezolva problema a constat în:

- a) abordarea pas-cu pas
- b) testarea ipotezelor

- c) încercare și eroare
- d) reactualizarea informațiilor din memorie
- e) rezolvarea prin analogie
- f) modelare
- g) alta, care?

Pașii pe care i-am urmat în rezolvarea problemei au fost următorii:

.....
.....
.....

4. Pe parcursul rezolvării problemei am avut convingerea cu nu am ales strategia corectă?

a) da   b) nu

Dacă da, strategia alternativă a constat în?

.....

5. Soluția la care am ajuns mi s-a părut:

Corectă	Parțial Corectă	Nici corectă nici incorectă	Parțial greșită	Greșită
1	2	3	4	5

3. Jurnalul de reflecție

Nume / Prenume:.....

Acesta este un instrument de lucru menit să vă eficientizeze procesul de învățare-predare prin metoda proiectelor.

Sunteți invitați să completați cele trei rubrici ale tabelului după cum urmează:

- prima coloană înainte de a începe elaborarea proiectului,
- coloana a doua pe parcursul realizării sarcinii,
- iar a treia coloană după ce ați prezentat proiectul.

Întrebările propuse sunt menite a vă ghida în completarea celor trei rubrici, însă aveți libertatea de a nota orice altceva considerați relevant pentru cele trei aspecte ale autoreglării metacognitive.

III. Standarde și competențe profesionale pentru cariera didactică. Profesorul reflexiv

Planificare	Monitorizare	Evaluare
1.Ce urmăresc în realizarea proiectului? Care sunt obiectivele mele? 2.Care sunt aspectele cele mai dificile ale sarcinii? 3.Ce informații dețin deja în legătura cu tematica proiectului? 4.De ce informații și strategii am nevoie pentru a putea elabora proiectul? 5.De cât timp și de ce resurse voi avea nevoie? 6.Cum voi proceda? Ce pași voi urma în realizarea sarcinii?	1. Sunt pe drumul corect spre realizarea obiectivelor? Care sunt dovezile în acest sens? 2. Am luat în considerare toate variantele de documentare și elaborare a proiectului? 3. Abordez eficient sarcina de învățare (realizez obiectivele cu consum optim de resurse) 4. Este necesar să operez modificări în planul inițial?	1.Mi-am realizat obiectivele de învățare? Care sunt dovezile în acest sens? 2.Ce a funcționat bine în elaborarea și prezentarea proiectului? 3.Ce nu a funcționat? 4.Aș proceda diferit data viitoare? Cum anume? 5.Sunt mulțumit de activitatea desfășurată?

(adaptare după Lista de inventar a reglării metacognitive de Schraw 1998 și Glava, A., 2007 - Teza de doctorat)

Atitudinea reflexivă este necesară nu numai în cadrul situațiilor de predare, ci și la locul de muncă, în viața de familie etc. Aplecarea continuă spre sine pentru a planifica și corecta propriile acțiuni, cunoașterea unor diverse strategii de acțiune, încrederea în forțele proprii, au ca efect obținerea succesului pe plan profesional și a satisfacției pe plan personal.

Așadar pentru a deveni profesor „se cade” ca fiecare învățăcel „să se desăvârșească” în sfera noțională dar mai ales aplicativă și volitivă.

Prezenta lucrare se concentrează tocmai pe zona aplicativă, anume a practicii pedagogice, oferind câteva puncte de sprijin asupra acestui subiect.

IV. Mentorat. Mentorul

Conceptul de „mentorat” este la fel de vechi precum însăși educația reprezentând activitatea pe care o desfășoară *mentorul*, într-o instituție de învățământ, împreună cu practicantul/mentoratul, în folosul celui din urmă pentru a-i sădi încrederea de sine, în perioada practicii pedagogice și, ca propunere de ultimă oră, chiar până la obținerea definitivării în învățământ.

Adaptat după „Dicționarul Enciclopedic Român”, *mentoratul* este metoda de modelare a caracterelor unei „plante tinere” (a citi practicant) prin „altoirea” sa pe o „plantă mai bătrână” (a citi mentor).

Altfel, *mentoratul* este metodologia de inducere a competențelor în profesorat, de către specialiști în educație, practicanților.

Câteva responsabilități ale „mentoratului”:

- să fie o relație față-în-față, de unu la unu, cu focalizare și structurare pe nevoile concrete ale practicantului/debutantului;
- să dezvolte grija pentru susținerea profesională a practicantului/debutantului;
- să încurajeze întregul potențial al participanților;
- să stimuleze practicanților/debutanților, încrederea în propria viziune/reflecție asupra viitorului;
- să dezvolte un parteneriat comunitar activ.

Mentoratul este susținut de o legislația specifică, anume de Legea Educației Naționale (Legea 1/2011), prin Ordonanța de Urgență nr. 49/2014 privind instituirea unor măsuri în domeniul educației și prin Ordinul M.E.C.T.S. Nr. 5485/2011, care reglementează constituirea corpului de profesori mentori pentru coordonarea efectuării stagiului practic în vederea ocupării unei funcții didactice și prevede introducerea profilului ocupațional de *Profesor mentor* pentru inserția profesională a cadrelor didactice și a mentoratului de stagiatură, din anul școlar 2014-2015.

În lucrarea „Formarea personalului didactic – Raport de cercetare – 1 –” (MEN, 1999), s-a propus pentru toate cadrele didactice „reconsiderarea perioadei de stagiatură ca o continuare a practicii pedagogice, formarea inițială terminându-se cu definitivatul”. Acest aspect fiind deja legiferat precum s-a prezentat mai sus.

Totodată se propune ca această perioadă să fie organizată și condusă sub îndrumarea unor *mentori*. Se „introduce astfel poziția de mentor, în organizarea și desfășurarea practicii pedagogice, ca persoană formată prin cursuri postuniversitare și selecționată în baza unor criterii relevante (pregătire complexă metodică și practică)”.

Mentor (Dicționarul Enciclopedic Român), în „Odiseea” lui Homer, este educatorul lui Telemah, fiul lui Ulise. Zeița Atena ia în cursul epopeii de mai multe ori înfățișarea lui Mentor pentru a-l ajuta pe Telemah sau pe Ulise. Prin extensiune, termenul a devenit nume comun, cu sensul de „educator, sfătuitoare”

Mentor, după Dicționarul Limbii Române Moderne, este povătuitorul, îndrumătorul, educatorul iar după American Heritage Dictionary este „un profesor sau consilier înțelept și de încredere”.

Mentorul este cel care nu cere practicanților „să fie ca el” ci acela care spune „te voi ajuta să fii ceea ce dorești tu”!

Conform Nomenclatorului de coduri (COR) compatibile ISCO 08 „*mentorul* este profesorul de specialitate dintr-o școală sau liceu care are responsabilitatea de a conduce și coordona practica pedagogică a studenților, prin intermediul căreia aceștia aplică noțiunile și cunoștințele de metodică dobândite în facultate și învață să predea.”

Prin, urmare considerăm că, mentorul este persoana care deține un set de competențe profesionale, relaționale și aptitudinale, pe baza cărora construiește o relație care să asigure realizarea obiectivelor de dezvoltare profesională și personală a unei persoane care se află în faza de formare inițială sau de debut a carierei profesionale.

Mentorul, în activitatea de mentorat, are de împlinit una din cele mai dificile dar frumoase misiuni, aceea de a face posibilă descătușarea talentului și vocației practicantului de „a fi profesor”. Nimic nu e mai înălțător decât

„a educa”. Acest lucru este chemat a-l picura mentorul în mintea și simțirea practicantului.

Bineînțeles că în aceste condiții mentorului i se poate face un „portret robot”.

Mentorul

- va fi competent și obiectiv;
- se va comporta în mod profesionist, moral și onest;
- va avea o mare disponibilitate de comunicare, o puternică abilitate de ascultare și de relaționare bazate pe responsabilitate și respect; senzitiv, va avea grijă să trateze nediscriminatoriu persoane de condiții educaționale, economice, culturale sau de rasă diferite;
- va dovedi o sinceră dorință de implicare în ajutorarea altei persoane pentru a-și realiza obiectivele în carieră;
- va fi capabil să ofere informații despre unitatea școlară de aplicație și managementul ei, despre Legi, Ordine, Norme și Regulamente școlare în vigoare, de interes pentru practicant;
- va redacta proiecte de activități – anuale, semestriale, pe unități de învățare, de lecții, de lucrări în laborator, de practică în atelier, de cerc, educative – pentru a le putea pune la îndemâna practicanților;
- va îndruma scrierea proiectelor de activități de către practicanți și apoi le va corecta împreună cu ei;
- va avea abilități în rezolvarea problemelor și a situațiilor problemă, sugerând căi și alternative;
- va da dovadă de altruism;
- va avea umor bun;
- dotat cu o gândire critică argumentativă va formula judecăți de valoare asupra prestației practicanților – va evalua practicanții;

Nu în cele din urmă, mentorul va fi selectat după competențele necesare unui cadru didactic de elită descrise în capitolul III.

Atribuțiile mentorului de practică pedagogic, regăsite în Procedura Operațională a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, sunt:

- o prezentarea selectivă a Regulamentului de ordine interioară a instituției, realizarea instructajului privind normele de tehnica și securitatea muncii și de sănătate publică în instituție precum și

aspectelor de etică și deontologie profesională și încheierea unui proces-verbal;

- susținerea activităților didactice demonstrative de diferite tipuri și analizarea acestora,
- coordonarea științifică, de specialitate și metodică a studenților în vederea elaborării proiectelor de lecție/activitate didactică,
- planificarea activităților instructiv - educative de probă și finale ale studenților.
- analizarea și avizarea proiectele de activitate didactică/lecție elaborate de studenți,
- asistarea la activitățile didactice/lecțiile de probă și finale ale studenților,
- analizarea împreună cu întreaga subgrupă de studenți a lecției/activității didactice de probă, finale luând în considerație itemii de evaluare a unei lecții,
- validarea fișei de prezență și a fișelor de observație la activități întocmite de studenți,
- consemnarea în fișa de evaluare a fiecărui student a observațiilor asupra comportamentului și conduitei studentului în timpul activităților, aprecierilor asupra lecției finale și a notei acordată pentru lecția finală,
- comunicarea eficientă cu cadrul didactic coordonator de practică pedagogică.

Dintr-o altă perspectivă, mentorul:

- încurajează pe cei mentorați să gândească, să acționeze și să evalueze;
- laudă, conectează, încurajează și ascultă persoane;
- ajută mentorații să-și folosească calitățile și forța în împlinirea „visului profesional” și în acceptarea provocărilor;

Câteva sugestii, pentru mentori, asupra relației mentor - mentorați:

- pune pe primul plan practicantul/debutantul/mentoratul,
- apropie-ți-i în baza respectului reciproc,
- fă-ți timp pentru cunoașterea lui,
- încearcă să ai o influență pozitivă asupra-i,
- debarasează-te de rolul autoritar,

- fii tu însuși,
- pune întrebări la care să nu răspundă cu „da” sau „nu”,
- respectă-i „tăcerea gândului”,
- schimbă focalizarea de pe gândirea intelectuală pe răspunsul emoțional când sunt discutate sentimente,
- observă și interpretează comunicarea nonverbală,
- fii atent la schimbarea ritmului și volumului discursului, intensității și tonului vocii,
- nu da „lecții” de purtare,
- împărtășește experiențe comune,
- clarifică și interpretează ceea ce a vrut să spună el,
- nu te alarma la remarcile lui,
- nu fă promisiuni ori asigurări false că „totul este/va fi în regulă”,
- nu emite judecăți moralizatoare,
- fii sincer în misiunea ta.

Ce nu trebuie să facă un mentor:

- să-și încalce promisiunile,
- să inducă comportamente negative,
- să vorbească „de sus” cu mentorații,
- să forțeze mentorații într-o anumite direcție,
- să fie inconsistent,
- să devină o „cârje”,
- să aștepte prea mult sau prea puțin,
- să cauzeze fricțiuni, conflicte.

Mentoratul ajută mentorii la:

- mărirea considerației și respectului pentru oameni diferiți cu fond cultural diferit;
- recunoașterea faptului că pot face diferența, contribuind la schimbarea mentalității practicanților/mentoraților;
- a simți că fac parte din comunitatea largă educațională;
- dezvoltarea de noi prietenii și relații interumane;
- sădirea sentimentului de satisfacție că împart cu alții calitățile, abilitățile și cunoștințele personale.

Mentorii pot fi:

Mentori de practică pedagogică (MPP) - categorie profesională desemnată, de obicei, în actele normative utilizate în sistemul de învățământ, sub denumirea „îndrumători de practică pedagogică”.

Mentori de stagiu (MS) - categorie profesională care își asumă misiunea de a facilita procesul inserției sociale și profesionale a debutanților (cadre didactice – în cazul nostru), în unitățile școlare de învățământ în care își desfășoară activitatea.

V. Practica pedagogică. Practicantul

Practica pedagogică este activitatea în care este cuprins studentul, înaintea abilitării sale ca profesor și este parte constituantă a trunchiului comun de discipline din curriculum-ul de formare inițială a cadrelor didactice.

Practica pedagogică se desfășoară în școli de aplicație din învățământ preuniversitar în baza unui Acord-cadru încheiat între Universitate și Inspectoratul Școlar Județean și a unei Convenții-cadru încheiată între facultate și școlile de aplicație. Pentru nivelul II al programului de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru cariera didactică, practica pedagogică se poate organiza și în cadrul universității.

Temeiurile legale, specifice desfășurării practicii pedagogice sunt:

- Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 9/2015 privind practica elevilor și studenților;
- Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 258/2007 privind practica elevilor și studenților, cu modificările și completările ulterioare;
- O.M. nr. 3955/2009 privind Cadrul general de organizare a stagiilor de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență și de masterat și a Convenției-cadru privind efectuarea stagiului de practică în cadrul programelor de studii universitare de licență și masterat
- O.M.E.N. 3312/1998 privind Regulamentul de organizare și desfășurare a practicii pedagogice;
- O.M.E.N. 3077/2000 privind finanțarea activităților de îndrumare a practicii pedagogice a studenților;

- O.M. nr. 3850/02.05.2017 privind aprobarea Metodologiei – cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică;
- O.M. nr. 4129/16.07.2018 privind completarea O.M. nr. 3850/2017
- Standardele specifice privind evaluarea externă a calității academice a programelor de studii de licență și de master aferente comisiilor de specialitate în domeniu ale ARACIS, în vigoare;

Obiectivele practicii pedagogice sunt:

- formarea capacității studenților de a opera cu informațiile de la disciplinele de specialitate și din domeniul științelor educației;
- orientarea studenților în utilizarea planurilor cadru, programelor și manualelor școlare;
- dezvoltarea la studenți a abilităților de mănuiere a aparatelor și materialelor de specialitate;
- inițierea studenților în tehnica activității de laborator sau cabinet;
- dobândirea de către studenți a unor deprinderi ale profesiei de cadru didactic.

Practica pedagogică se organizează pe grupe de 12-15 studenți, în unitățile de învățământ de aplicație. În situații de spațiu de învățământ restrâns sau de activitate de laborator ori atelier, grupa de studenți practicanți poate fi divizată în subgrupe (minim 4 studenți).

Pentru fiecare program și an de studiu va fi desemnat un *cadru didactic coordonator* – asistent universitar, lector universitar, conferențiar universitar – care are competențe în domeniul didacticii specialității sau profesor de pedagogie, psihologie care are competențe în didactica învățământului antepreșcolar, timpuriu, primar respectiv a unei specializări din învățământul gimnazial sau liceal (pentru nivelul II al modulului psihopedagogic).

Cadru didactic coordonator de practică este responsabil cu:

- o prezentarea selectivă a Procedurii de practică pedagogică,
- o organizarea și coordonarea acestei activități, stabilind la începutul anului universitar grupele și subgrupele de studenți practicanți,
- o realizarea, la începutul fiecărui semestru, a instructajului de practică și de protecția muncii,

- o familiarizarea studenților cu instituția de practică,
- o sondarea prezenței studenților la activitățile de practică pedagogică,
- o evaluarea portofoliilor de practică,
- o realizarea colocviului de practică
- o centralizarea rezultatelor evaluării finale și completarea cataloagelor
- o menținerea unei comunicări continue cu tutorii și mentorii de practică pedagogică.

Practica pedagogică cuprinde următoarele categorii de activități:

- *activități observative*, de familiarizare a studenților cu diferite tipuri de activități specifice învățământului antepreșcolar, timpuriu, primar, special, gimnazial și liceal, de cunoaștere a particularităților de vârstă și individuale ale copiilor și elevilor;
- *lecții (activități didactice) demonstrative* sunt lecții (activități didactice) susținute de mentor sau de tutorele de practică pedagogică cu scopul prezentării unor modalități concrete de organizare, desfășurarea și evaluare a procesului de învățământ;
- *lecții (activități didactice) de probă* sunt lecțiile (activitățile didactice) susținute de studenții practicanți sub îndrumarea mentorului și a tutorelui de practică pedagogică, în prezența mentorului;
- *lecții (activități didactice) finale* sunt lecțiile (activitățile didactice) pregătite de către studentul practicant, avizate de mentor și evaluate împreună cu tutorele de practică pedagogică;
- *internship în școală – pentru studenții de la master;*
- *elaborarea de resurse educaționale.*

și se încheie cu un *colocviu*.

La colocviul de practică pedagogică studentul își va susține portofoliul de formare care conform Procedurii Operaționale a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad privind organizarea, desfășurarea și finalizarea activității de practică pedagogică, portofoliul va conține:

Pentru anul I PIPP și PS

- fișe de asistență la activități didactice din învățământul timpuriu;
- fișe de asistență la lecții din învățământul primar;
- proiectul unei lecții la una dintre disciplinele de învățământ din Curriculum învățământ primar și al unei activități didactice din

Curriculum pentru educație timpurie;

- fișa de observare psiho - pedagogică a unui copil de vârstă timpurie și a unui copil de vârstă școlară mică din unitățile de învățământ în care s-a efectuat practica pedagogică;
- caracterizarea mediului educațional al clasei de elevi, respectiv, al grupei de copii din educația timpurie la care desfășoară practică pedagogică;
- organigrama unității de învățământ în care se desfășoară practica pedagogică (număr de clase/grupe, număr elevi/copii în clase/grupe, personal didactic, conducerea școlii, activități metodice etc.);

Pentru anul al II-lea și al III-lea PIPP și PS

- fișele de asistență la lecții (activități didactice);
- proiectele lecțiilor/activităților didactice de probă și lecțiilor/activităților didactice finale;
- proiectul unei unități de învățare la disciplinele de învățământ la care se face practică;
- proiectul tematic al activităților din educația timpurie;
- proiectul unei excursii, vizite sau al altei activități extracurriculare.
- fișa de evidență a notelor

Pentru studenții de la „modulul psihopedagogic” nivelul I și II

- fișe de asistență la activități observative;
- fișe de asistență la lecțiile de probă și finale ale colegilor ori la activitățile didactice universitare asistate (pentru practicanții de la programele de studii de master care urmează concomitent și modulul psihopedagogic, nivelul II);
- proiectele didactice a 2 lecții/activități didactice de probă și a 2 lecții/activități didactice finale
- organigrama unității de învățământ în care se desfășoară practica pedagogică (număr de clase/grupe, număr elevi/copii în clase/grupe, personal didactic, conducerea școlii, activități metodice etc.);

Practicantul este studentul dintr-o facultate care efectuează un stagiul de practică pedagogică într-o instituție de învățământ de aplicație.

Practicantul va:

- respecta *Legea Învățăământului* – Legea 1/2011 - și *Statutul Personalului Didactic* – cuprins în Titlul IV (de la Art. 232-327) din aceeași lege
- respecta *Carta universitară*
- respecta *Regulamentul de organizare și desfășurare a practicii pedagogice*
- respecta *Procedura Operațională privind organizarea, desfășurarea și finalizarea activității de practică pedagogică,*
- respecta *Regulamentul de ordine interioară al unității de învățământ de aplicație*

Atribuțiile studenților practicanți din anul I:

- participarea la instructajul realizat la începutul fiecărui semestru de către tutorele de practică pedagogică împreună cu mentorul de practică pedagogică;
- asistența la minim 14 activități didactice în învățământul timpuriu – sem I – și la minim 14 lecții în învățământul primar – sem II – și completarea fișelor de asistență pentru practicanții de la PIPP;
- participarea la 14 activități observative și la 14 lecții de probă și finale, de către practicanții de la programele de studii de master care urmează concomitent și modulul psihopedagogic nivelul II, precum și la analiza acestora împreună cu mentorul de practică;
- proiectarea, organizarea și desfășurarea a cel puțin 2 lecții/activități didactice de probă și 2 lecții/activități didactice finale de către practicanții de la programele de studii masterale care urmează concomitent și modulul psihopedagogic nivelul II;
- preocuparea practicantului masterand de a asigura resursele didactice necesare desfășurării lecțiilor de probă și finale;
- analizarea și completarea unor instrumente de cunoaștere a particularităților de vârstă și individuale ale elevilor /copiilor prin apelul la metode specifice;
- participarea la activitățile metodice din unitatea de învățământ la care se efectuează practica pedagogică;
- participarea la pregătirea și desfășurarea activităților instructiv - educative specifice învățământului timpuriu și primar (supravegherea recreațiilor, asigurarea condițiilor igienice, organizarea colectivului de

elevi pentru începerea și desfășurarea în condiții optime a activității instructiv - educative, supravegherea activității independente, participarea la organizarea și desfășurarea de jocuri și programe distractive și a activităților extracurriculare, pregătirea materialului didactic etc.) precum și celui secundar superior (liceal) sau universitar, în cazul masteranzilor;

- întocmirea Portofoliului de practică pedagogică și predarea lui mentorului iar apoi tutorelui de practică care le va înainta cadrului didactic coordonator de practică pedagogică,
- operarea corectă și responsabilă cu resursele didactice puse la dispoziție de partenerul de practică pedagogică,
- prezentarea într-o ținută vestimentară și conduită decentă, care să corespundă normelor etice și care să nu conțină elemente care ar putea discredita reputația profesională.
- păstrarea confidențialității datelor instituției și componentilor săi.

Atribuțiile studenților practicanți din anul al II-lea și al III-lea

- participarea la instructajul realizat la începutul fiecărui semestru de către tutorele de practică pedagogică împreună cu mentorul de practică pedagogică;
- participarea în fiecare semestru la 10 lecții de probă și finale, susținute de colegii săi de la PIPP și analizate împreună cu mentorul de practică;
- proiectarea, organizarea și desfășurarea în fiecare semestru a cel puțin 2 lecții/activități didactice de probă și 2 lecții/activități didactice finale de către practicanții de la PIPP;
- participarea la 14 activități observative în sem I și la 14 lecții de probă și finale în sem II, de către practicanții de la PS precum și la analiza acestora împreună cu mentorul de practică;
- proiectarea, organizarea și desfășurarea în fiecare semestru din anul III a cel puțin 2 lecții/activități didactice de probă și 2 lecții/activități didactice finale de către practicanții de la PS;
- participarea la 14 activități observative în sem I și la 14 lecții de probă și finale, în sem II al anului III de către practicanții de la celelalte programe de studii de licență, precum și la analiza acestora împreună cu mentorul de practică;

- proiectarea, organizarea și desfășurarea în fiecare semestru din anul III a cel puțin 2 lecții/activități didactice de probă și 2 lecții/activități didactice finale de către practicanții de la celelalte programe de studii de licență;
- participarea la 14 activități observative și la 14 lecții de probă și finale, de către practicanții de la programele de studii de master care urmează concomitent și modulul psihopedagogic nivelul II, început în anul II de masterat, precum și la analiza acestora împreună cu mentorul de practică;
- proiectarea, organizarea și desfășurarea a cel puțin 2 lecții/activități didactice de probă și 2 lecții/activități didactice finale de către practicanții de la programele de studii masterale care urmează concomitent și modulul psihopedagogic nivelul II, început în anul II de masterat;
- preocuparea de a asigura resursele didactice necesare desfășurării lecțiilor de probă și finale;
- analizarea și completarea unor instrumente de cunoaștere a particularităților de vârstă și individuale ale elevilor /copiilor prin apelul la metode specifice;
- participarea la activitățile metodice din unitatea de învățământ la care se efectuează practica pedagogică;
- participarea la pregătirea și desfășurarea activităților instructiv - educative specifice învățământului secundar (supravegherea elevilor în recreații, asigurarea condițiilor igienice, organizarea colectivului de elevi pentru începerea și desfășurarea în condiții optime a activității instructiv - educative, supravegherea activității independente, participarea la organizarea și desfășurarea de jocuri și programe distractive și a activităților extracurriculare, pregătirea materialului didactic etc.);
- participarea la activități didactice specifice învățământului superior pentru studenții masteranzi care urmează nivelul II al programului de pregătire psihopedagogică;

- întocmirea corectă și completă a Portofoliului de practică pedagogică și predarea lui la mentorul iar apoi la tutorele de practică care le va înainta cadrului didactic coordonator de practică pedagogică.
- operarea corectă și responsabilă cu resursele didactice puse la dispoziție de partenerul de practică pedagogică,
- prezentarea într-o ținută vestimentară decentă, care să corespundă normelor etice și care să nu conțină elemente care ar putea discredita reputația profesională.

La fel ca și pentru mentor, se propun *descriptori de performanță pentru studentul practicant*.

Studentul:

- posedă un limbaj științific adecvat;
- are abilitatea de a comunica într-un grup;
- este o prezență agreabilă;
- practică ascultarea activă atât în relația cu mentorul cât și cu elevii, respectiv, colegii de practică;
- își dezvoltă capacitatea proiectării didactice, mentorat fiind;
- aplică strategii interactive de învățare în activitățile pe care le susține;
- propune metode de evaluare alternativă a elevilor;
- formulează aprecieri pertinente și argumentate asupra lecțiilor asistate, reliefând în primul rând aspectele pozitive;
- se autoevaluează;
- se respectă (este adeptul „lucrului bine făcut”), respectă pe cei din jur și astfel este respectat.

Responsabilitățile studentului, înscris la programul de studii psihopedagogice pentru certificarea în cariera didactică, induc următoarele:

- Va da dovadă de atitudine profesională (ex: prezență, comportare, exprimare, înfățișare)
- Va avea intervenții argumentate în timpul cursurilor, seminariilor și activităților practice.
- Va aplica logo-ul „câștig-câștigi”
- Va soluționa probleme, acționând prin gândirea critică
- Va alcătui un portofoliu de practică pedagogică
- Va participa la activitățile instructive sub îndrumarea mentorului

- Va înregistra observațiile la clasă în fișe, caiet sau alte formate sugerate de profesori.
- Va întocmi și susține un proiect educațional.

Activități la care studentul practicant ar putea lua parte:

- Pregătirea unui avizier informativ
- Pregătirea materialelor didactice
- Dezvoltarea unui centru de învățare
- Instruirea unui elev
- Instruirea unui grup mic
- Instruirea unui grup mare
- Participarea la sesiuni de referate științifice ale studenților
- Participarea la proiecte locale, regionale naționale și/sau internaționale.

Conținutul practicii pedagogice:

(A) Activități de cunoaștere generală a unității școlare de aplicație (grădinița de copii, școală):

- structura organizatorică a unității școlare;
- analiza documentelor de management educațional al instituției școlare (plan unic managerial etc.);
- orarul activităților didactice;
- documentele școlare (completarea și păstrarea acestora);
- specificul activităților metodice și de perfecționare a pregătirii cadrelor didactice;
- factorii de decizie și competențele acestora;
- raporturile și modalitățile de colaborare a școlii cu familia și comunitatea locală;
- organizarea serviciilor școlare (secretariat, bibliotecă, asistență medicală, asistență psihopedagogică și logopedică etc.)

(B) Activități de cunoaștere psihopedagogică a copiilor și elevilor

- cunoașterea particularităților de vârstă și individuale ale elevilor/copiilor;
- observarea comportamentului copiilor/elevilor în timpul lecțiilor/activităților și al pauzelor;

- utilizarea instrumentelor de cunoaștere a dezvoltării psiho-sociale a copiilor/elevilor;
- valorificarea rezultatelor strânse cu ajutorul instrumentelor în completarea fișelor psihopedagogice pentru realizarea de caracterizări psihopedagogice ale unor copii/elevi, prin studii de caz etc.

(C) Asistențe la activitățile didactice/lecțiile din învățământul secundar, la activitățile de formare continuă, consemnarea observațiilor:

- activități demonstrative ale cadrele didactice;
- activități ale comisiei metodice și alte activități de perfecționare;
- activități de parteneriat cu familiile copiilor/elevilor, cu comunitatea locală etc.

(D) Susținerea activităților/lecțiilor de probă și finale, proiectate în prealabil;

(E) Realizarea unor analize de nevoi la nivel de instituții școlare și comunitate (studenții masteranzi);

(F) Realizarea în echipă a unor microcercetări aplicative cu scop constatativ sau ameliorativ la nivelul instituțiilor educaționale (studenții masteranzi).

Proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea activităților/lecțiilor de probă și finale

- studierea curriculumului și a manualului;
- analiza din perspectivă logică și psihologică a conținuturilor învățării și stabilirea obiectivelor operaționale și a situațiilor de învățare;
- elaborarea strategiei de predare - învățare și evaluare;
- întocmirea proiectului de activitate didactică/lecție, urmând să stabilească relațiile optime între competențele specifice, obiectivele operaționale, conținuturi, strategia de predare-învățare și evaluare;
- stabilirea succesiunii situațiilor de învățare pe care le va organiza la clasă cu elevii;
- susținerea la grupă/clasă a celor proiectate;
- proiectarea, susținerea și analiza unor activități cross-curriculare, individual și în echipă, de către studenții de la master;
- autoevaluarea lecțiilor/activităților de probă și finale pe baza unor criterii prestabilite.

Elaborarea unor materiale necesare organizării și desfășurării activităților curriculare și extracurriculare;

a) materiale legate de activitatea didactică cu grupa/clasa:

- proiectarea anuală, semestrială pe unități de învățare, pe săptămână;
- proiecte de lecții/activități didactice pentru toate lecțiile susținute;
- seturi de materiale didactice utilizate în lecții;

b) materiale legate de activitățile extracurriculare:

- proiectarea unei vizite, excursii...
- proiectarea, organizarea și desfășurarea unor workshop-uri (pentru studenții de la nivelul II al modulului psihopedagogic)

Elaborarea unor materiale necesare activităților de învățare cu grupa de studenți, în cazul practicii pedagogice desfășurată în universitate, pentru practicanții de la nivelul II al programului de formarea psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru cariera didactică și susținerea activităților pe baza celor elaborate

- proiectarea unui seminar/lucrări practice pe baza Fișei disciplinei;
- susținerea activității proiectate;
- realizarea unor fișe de evaluare de către studenți, a prestației practicantului.

Evaluarea activității de practică pedagogică se va face luând în considerare:

- prezența la activitățile didactice demonstrative și observative;
- valoarea științifică și metodică a intervențiilor la analiza lecțiilor/activităților;
- media notelor obținute la lecțiile/activitățile didactice de probă și la cele finale, acordate de mentor;
- participarea la activitățile didactice și extradidactice din unitatea de învățământ la care se efectuează practica pedagogică;
- completitudinea și corectitudinea portofoliului de practică pedagogică;
- susținerea colocviului de practică pedagogică pe baza portofoliului de practică.

Pentru studenții absolvenți ai Colegiului Universitar Pedagogic care-și continuă studiile la PIPP și cei de la programele de master în domeniul științe ale educației care sunt cadre didactice calificate și sunt încadrați ca profesori în învățământ, practica pedagogică se va desfășura în cadrul instituției școlare angajatoare iar certificarea se va face printr-o adeverință eliberată de respectiva unitate de învățământ.

VI. Puncte de sprijin asupra managementului școlar

VI.1. Elemente generale ale managementului școlar

Știința conducerii - ansamblul de reguli, principii, cerințe, condiții, metode, mijloace - și *arta conducerii* - priceperea, talentul, perseverența și performanța de a transpune în practică - *constituie ceea ce astăzi numim „management”*.

Managementul școlar presupune mai multe etape în derularea sa firească:

A. *Diagnoza* - constă într-o informare, analiză și evaluare, sectorială și globală, a activității desfășurată în unitatea școlară, de către consiliul de administrație al respectivei instituții școlare, stabilindu-se greutățile întâmpinate, neajunsurile și punctele slabe.

B. *Prognoza* - succede diagnoza analizând pe un alt plan, cel de perspectivă, situația școlii și stabilește tendințele de dezvoltare, raporturile pe care le implică, influențele și rezultatul lor probabil.

Pe baza diagnozei și prognozei se trece la planificarea, organizarea, îndrumarea și controlul activității.

C. *Proiectarea* - „Proiectarea arată modalitatea generală de cuprindere a problemelor pe obiectivele instituției, de găsire și ordonare a modalităților de realizare în timp cu factorii dați, până la evaluare, de orientarea eforturilor necesare și posibile” (Joița, 1995, pag. 102).

Componentele proiectării manageriale pentru o organizație educațională ar putea fi:

1. Elaborarea misiunii unității școlare, a ȳintelor sau a scopurilor strategice precum și a opȳiunilor strategice

Aceste dimensiuni reprezintă componenta strategică, perenă a proiectului organizaȳiei școlare. Orice proiect de calitate se elaborează numai în urma unei diagnoze minuȳioase a mediului în care funcȳionează instituȳia.

a) Misiunea organizației școlare este o succesiune de enunțuri, de circa 50-100 de cuvinte care: (Iosifescu, 2000, pag. 41)

- Reprezintă rațiunea de a fi, justificarea existenței organizației într-un anumit context educațional comunitar;
- Derivă din nevoile de educație identificate la nivelul societății sau comunității și din viziunea comună a diverselor grupuri de interes reprezentate la nivelul școlii;
- Reprezintă esența culturii organizaționale, formulând explicit valorile fundamentale respectate și promovate;
- Formulează tipul de rezultate și nivelul de performanță așteptate.

Formularea misiunii are ca funcții orientarea, asigurarea consistenței și coerenței activităților din școală.

Exemplu: Misiunea Școlii Speciale nr..... din Arad.....este de a realiza educația și instrucția copiilor cu cerințe educative speciale (CES) din Arad în concordanță cu politicile MECT și cu nevoile specifice ale publicului țintă. Totodată organizația urmărește facilitarea integrării în societate a copiilor cu CES, acordarea celei de-a doua șanse promovând programe educaționale specifice, adaptate nevoilor copiilor și ale comunității.

b) Țintele (scopurile) strategice derivă din misiune și reprezintă intențiile majore care vor fi realizate prin proiectul unității școlare. Acestea nu se referă la funcționarea curentă a școlii sau la activități obligatorii ci la domeniile care se consideră, de comun acord, a fi prioritare, de dezvoltat.

Exemplu (derivat din exemplul anterior)

- Reconsiderarea managementului la nivelul școlii și al clasei din perspectiva creșterii accesului la educație al persoanelor cu CES;
- asigurarea unor servicii educaționale de calitate în concordanță cu nevoile diverse ale copiilor cu CES;
- Implicarea copiilor în evenimente ale comunității;
- Crearea unui climat de confort fizic și psihic pentru elevii școlii;
- Formarea profesorilor în domeniul metodelor de muncă cu copiii cu CES;
- Asigurarea pentru fiecare elev a accesului la calculator.

c) Opțiunile strategice derivă tot din misiunea organizației. Sunt selectate pornind de la *punctele tari* și *oportunitățile* identificate dar trebuie

urmărită compensarea sau minimalizarea punctelor slabe și a amenințărilor.

Reprezintă accente pe dezvoltarea unuia sau mai multor domenii funcționale:

- dezvoltarea curriculară,
- dezvoltarea resurselor umane,
- atragerea de resurse financiare și dezvoltarea bazei materiale;
- dezvoltarea relațiilor comunitare.

Opțiunea strategică indică prioritățile în alocarea și utilizarea resurselor disponibile.

Exemplu: Dacă ținta strategică este: Formarea profesorilor în domeniul metodelor de muncă cu copiii cu CES aceasta poate fi realizată prin:

- Opțiunea pentru dezvoltarea resurselor umane prin acordarea de timp liber profesorilor pentru a participa la cursuri de pregătire
- Opțiunea pentru atragerea de fonduri prin găsirea unor surse de finanțare pentru a plăti cursurile
- Opțiunea pentru dezvoltare comunitară prin apelul la sprijinul altor specialiști din comunitate (medici, pedagogi, psihologi, asistenți sociali).

Atât țintele cât și opțiunile strategice trebuie argumentate, motivate de ce au fost alese.

2. Planificarea

Reflectă orientarea mai concretă în realizarea obiectivelor, eforturile necesare pentru atingerea lor. Planurile operaționale reprezintă mijloacele prin care vor fi atinse țintele și opțiunile strategice într-o perioadă de maxim un an. Fiecare țintă stabilită în proiectul școlii va fi operaționalizată în așa fel încât pentru fiecare să fie stabilite programe și/sau activități concrete.

Exemplu: Un posibil Plan de acțiune (elaborat după modelul celui din „Manual de management”, 2000, pag. 40-43) pentru una din țintele strategice de la exemplele anterioare ar fi:

Ținta strategică: „asigurarea unor servicii educaționale de calitate în concordanță cu nevoile diverse ale copiilor cu CES” se poate operaționaliza astfel:

Ob. operațional 1: „cooptarea personalului competent, atât didactic cât și nedidactic, în instituție, bun cunoscător al particularităților psihopedagogice ale copiilor cu CES”.

Ob. op. 2. „promovarea unor programe educaționale concordante cu criteriile de calitate și cu ultimele descoperiri în domeniul educației copiilor cu CES; diversificarea gamei de programe educaționale oferite”.

Ob. op. 3. „asigurarea resurselor materiale și financiare necesare derulării programelor”.

Planul operațional pentru realizarea Ob. op. 2 ar putea arăta astfel:

Activități:

- documentarea asupra unor oferte asemănătoare existente deja în țară (dacă există deja programe, materiale deja elaborate pentru noile cursuri);
- crearea sau adaptarea curriculum-ului necesar la particularitățile copiilor din școală;
- implementarea programelor în rândul elevilor;
- evaluarea impactului.

Resurse:

a) bugetare: din veniturile extrabugetare obținute se alocă suma necesară adaptării unor suporturi de curs pentru cursurile noi.

b) materiale: pachetele de curs existente , elaborate de alte instituții pe specializările tematice dorite; săli de curs și laboratoare,

c) umane: specialiștii instituției în problematica copiilor cu Ces care vor analiza impactul noilor programe asupra elevilor, vor adapta materialele,, formatori pentru predarea noilor cursuri angajați ca profesori asociați în sistem de plată cu ora cu ora; personal administrativ;

d) de timp: trei-cinci luni pentru adaptarea /multiplicarea materialelor și promovarea noilor programe

e) experiențiale și informaționale: existența unor cercetări pentru identificarea nevoilor de învățare

f) de autoritate și putere: managerul general, managerul responsabil de curriculum

Responsabilități: managerul, cadrul didactic responsabil de curriculum are responsabilitatea de a coordona și organiza echipele care adaptează cursul; cadrele didactice sunt responsabile de procesul de învățare al elevilor etc.

Indicatorii de performanță:

- existența la sfârșitul perioadei de cinci luni a unei oferte educaționale îmbogățite cu cel puțin trei programe noi
- implicarea a cel puțin 60 % din elevii școlii în aceste programe.

În aceeași manieră se poate realiza planificarea pentru toate țintele/opțiunile strategice.

Realizarea planificării sub formă de tabel ar putea avea următoarea configurație:

Țintă/ opți- une strate- gică	Obiec- tiv opera- țional	Ac- tivi- tăți	RESURSELE EDUCAȚIONALE						Res- pon- sabi- lități	Indi- catori de perfor- manță
			Finan- ciare	Materi- ale	Uma- ne	De expe- riență și informații	De autori- tate și putere	Ter- mene limită		
1	1.1									
	1.2									
	1.3									
2	2.1									
	2.2									
	2.3									

D. *Organizarea activității*, este caracterizată ca tactică a procesului de conducere fiind precedată de etapa de decizie, etapă prin care se alege varianta optimă de realizare a obiectivelor din plan. Organizarea presupune reglementări practice pe etape distincte, armonizarea și coordonarea acțiunilor precum și repartizarea sarcinilor pe categorii distincte.

După cunoașterea resurselor materiale și umane ale școlii, consiliul de administrație al școlii va:

- preciza configurația și modalitățile de activitate profesională, metodică și educativă a personalului didactic, didactic ajutător și al conducerii școlii;
- repartiza cadrele didactice pe catedre, clase, dirigenții;
- repartiza elevii pe clase, limbi moderne, activități opționale;
- repartiza spațiul educațional;
- repartiza sarcinile de serviciu celorlalți angajați ai școlii (fișa postului);
- numi comisia de alcătuire a orarului;
- elabora „Regulamentul de ordine interioară al școlii”.

E. *Activitatea de îndrumare și control*, care se răsfrânge direct asupra procesului de organizare și decizie, având un rol de corectare-reglare a unor rezoluții date sau a unor elemente de organizare. Controlul se poate executa într-o instituție școlară de director, director adjunct, alți membrii ai consiliului de administrație, sau de superiorii pe linie de învățământ.

Organul conducător al unei instituții de învățământ este *consiliul de administrație*, care are următoarele atribuții:

- asigură aplicarea legilor și hotărârilor, normelor și ordinelor, regulamentelor și precizărilor, dispozițiilor în domeniul învățământului;
- elaborează "Proiectul managerial al școlii"- organizează întreaga activitate din școală;
- evaluează realizarea obiectivelor propuse și face aprecieri anuale;
- asigură participarea angajaților la programe de perfecționare;
- elaborează "Regulamentul de ordine interioară al școlii".

Președintele consiliului de administrație este de regulă *directorul școlii*.

Directorul adjunct, responsabilii ariilor curriculare, responsabilul comisiei diriginților, contabilul șef, reprezentantul Consiliului consultativ al elevilor sunt membrii de drept, la care se mai pot adăuga prin alegeri și alte cadre didactice în funcție de mărimea școlii. Liderul sindical face parte din consiliul de administrație dar nu are drept de vot – are rol de observator și de consultant.

Un alt for de decizie este *consiliul profesoral* care are sarcina de a decide pe linie instructivă și educativă toate problemele anului școlar.

VI.2. Rolurile manageriale ale cadrului didactic (după Iucu R. și Țepelea A.)

- *de proiectare* a activităților cu caracter instructiv-educativ, determină sarcinile și obiectivele pe diferite niveluri, structurează conținuturile esențializându-le și alcătuiește orarul clasei;
- *de organizare* a activităților clasei, creionează programul instructiv-educativ, structurile și formele de organizare. Cousinet a atribuit educatorului sarcina de a constitui și a determina climatul și mediul psihologic;
- *de comunicare* a informațiilor științifice, a seturilor axiologice sub forma mesajelor, stabilește canalele de comunicare și repertoriile comune. Activitatea educativă implică de altfel și un dialog perpetuu cu elevii ilustrat prin arta formulării întrebărilor dar și prin libertatea dată elevilor în structurarea răspunsurilor (merită să subliniem de

asemenea și stimularea elevilor în facilitarea procesului de punere a întrebărilor). Dialogul elev-profesor necesită un climat educațional stabil, deschis și constructiv;

- *de conducere* a activității desfășurată în clasă direcționând procesul asimilării dar și al formării elevilor prin apelul la normativitatea educațională. Durkheim definește conduita psiho-pedagogică a educatorului prin intermediul noțiunii de „dirijare” care facilitează construcția sentimentelor și a ideilor comune;
- *de coordonare*, în globalitatea lor, a activităților instructiv-educative ale clasei, urmărind în permanență realizarea unei sincronizări între obiectivele individuale ale elevilor cu cele comune ale clasei, evitând suprapunerile ori risipa și contribuind la întărirea solidarității grupului;
- *de îndrumare* a elevilor în drumul cunoașterii prin intervenții punctuale adaptate situațiilor respective, prin argumente și sugestii care să susțină comportamentele și reacțiile elevilor;
- *de motivare* a activității elevilor prin formele de întăriri pozitive și negative; utilizează aprecierile verbale și reacțiile nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive; orientează valoric prin serii de intervenții cu caracter umanist, tendințele negative identificate în conduitele elevilor; încurajează și manifestă solidaritate cu unele momente suferințe ale clasei;
- *de consiliere* a elevilor în activitățile școlare dar și în cele extrașcolare, prin ajutoare, prin sfaturi, prin orientarea culturală și axiologică a acestora. Un aport deosebit îl are intervenția educatorului în orientarea școlară și profesională dar și în cazurile de patologie școlară;
- *de control* a elevilor în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor precum și nivelul de performanță ale acestora. Controlul nu are decât un rol reglator și de ajustare a activității și atitudinii elevilor;
- *de monitorizare* a activității elevilor și clasei prin urmărirea realizării obiectivelor educaționale și reglarea demersurilor educaționale în baza evaluărilor făcute, centrate pe obiective;

- *de evaluare*, prin măsurarea gradului în care scopurile și obiectivele, dintr-o etapă, au fost atinse, cu ajutorul instrumentelor de evaluare formativă și sumativă, prin prelucrări statistice ale datelor recoltate și prin elaborarea sintezei aprecierilor finale. Judecățile valorice pe care le va emite vor constitui o bază temeinică a procesului de caracterizare a elevilor.

Alte roluri posibile:

1. *Producător*: Managerul se orientează spre sarcină și muncă cu o puternică motivație și multă energie. Este automotivat și îi motivează și pe alții. Urmărește obținerea productivității.
2. *Director*: Decisiv, furnizează direcții de acțiune pentru alții, cu stabilirea scopurilor și clarificarea expectanțelor. Urmărește claritatea / precizia scopului.
3. *Coordonator*: Menține ritmul muncii cu analizarea cerințelor sarcinii și organizează muncă personalului. Urmărește stabilitatea și controlul.
4. *Monitor*: Preocupat de fapte, detalii, rapoarte, documentație, reguli și regulamente. Urmărește managementul documentației și al informației.
5. *Mentor*: Sensibil la nevoile angajaților, își ajută angajații să-și planifice propria creștere și dezvoltare. Urmărește morala și atașamentul.
6. *Facilitator*: Clădește coeziunea și munca de echipă printre angajați cu rezolvarea problemelor în grup și managementul conflictelor. Urmărește participarea și deschiderea.
7. *Inovator*: Creativ, interacționează cu riscul și nesiguranța, sesizează schimbările de care este nevoie în instituție și îi ajută pe alții să se adapteze schimbării. Urmărește inovarea și adaptarea.
8. *Broker*: Diplomat, reprezintă organizația, se întâlnește cu oameni din afara organizației. Urmărește suportul extern și achiziția de resurse

VI.2.1. Educatorul – manager: influență și autoritate la nivelul organizației școlare

Cercetarea științifică în domeniul managementului educațional a determinat afirmarea pe o scară tot mai largă a necesității implicării active și creatoare a educatorului-manager în proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților instructiv-educative, în sensul optimizării acestora. Toate aceste noi orientări au făcut posibilă „transformarea conducerii dintr-o simplă practică într-o artă.” (M. Zlate, 2004, p.18)

Fr. Taylor definea „arta conducerii” în termenii următori: „să știi exact ceea ce doresc să facă oamenii și să vezi dacă aceasta se face în chipul cel mai bun și mai ieftin.” (C. Russu, 1993, p.24) În calitate de întemeietor al științei managementului, acesta aprecia „arta managerului” în procesul aplicării cunoștințelor științifice în situații diverse, specifice, determinate de resurse materiale și umane existente.

Încă de la începuturile fundamentării științifice a managementului, a fost analizată corelația între teoria și practica conducerii. În domeniul educațional, V. V. Popescu (1973, pp. 158-163) aduce argumente în favoarea complementarității celor două aspecte:

- Știința nu poate progresa fără a se raporta la personalitatea celui care conduce, iar educatorul-manager nu se manifestă eficient fără suportul științific.
- Știința oferă principalele direcții de acțiune, aplicarea concretă a acestora fiind marcată de stilul personal, creativitatea și măiestria educatorului-manager.
- Suportul științific (principii, norme, metode) trebuie adaptat permanent la condițiile concrete pentru rezolvarea problemelor specifice.
- Progresul științific este pus în valoare în activitatea curentă prin managementul valorizator.

În același sens, al valorizării personalității educatorului-manager se afirmă că procesul managerial nu este opus științei ci, din contră, „reflectă cota cea mai înaltă de afirmare a științei conducerii în educație.” (E. Joița, 2000, p.28)

E. Păun (2002, p.9) susține că: „managementul este știință și artă în același timp. Știință, în măsura în care se bazează pe cunoștințe din ce în ce mai riguros fundamentate științific. Artă, în măsura în care solicită intuiție, spirit de participare, soluții noi, rapiditatea deciziilor într-un context organizațional dinamic, contradictoriu și adesea incert.”

Educatorul se definește prin multiplele sale ipostaze, fiind cel care manageriază variate și complexe fenomene de interacțiune în organizația școlară, manifestate ca: divergențe/ consens, conflicte/ acorduri, competiție/ cooperare, etc. E. Stănculescu (1996, pp. 32-42) apreciază că la baza unor fenomene ale interacțiunii se află următoarele caracteristici esențiale ce intervin în managerierea organizației școlare:

- Orice membru al organizației școlare are un dublu rol, este subiect și obiect al influențelor grupului;
- Prin asumarea și realizarea acestor roluri se ajunge la adaptarea reciprocă și crearea unității grupului;
- Integrarea în acțiune este rezultatul interiorizării relațiilor de comunicare și acomodare;
- Comunicarea, în forme variate, este implicată în toate actele sociale;
- Educația devine un proces de interiorizare a atitudinilor comune ale grupului, prin intermediul comunicării (ca instrument), al analizei, asumării, interpretării de roluri proprii și de raportare critică și interiorizare a interpretării rolurilor celorlalți;
- Educația ca interiorizare e un proces susținut de comunicare, influențând adaptarea curriculumului la efectele practice ale comunicării și interiorizării.

Woolfolk (1995, pag. 45) aprecia că „eșecul cadrului didactic în a asigura un cadru adecvat pentru învățare sau pentru construirea cunoștințelor și experienței dobândite de copil în clasă, poate determina eșecul copilului în a dobândi un potențial maxim.”

În esență educatorul-manager are rolul fundamental de a realiza obiective educaționale prin mobilizarea eforturilor tuturor membrilor organizației școlare, la toate nivelurile acțiunii: prevedere, organizare, decizie, coordonare și reglare. Educatorul-manager își valorifică potențialul

conducerii în demersurile instructiv-educative fundamentându-se pe patru piloni (*Idem*, p.17):

- idei, perspective, obiective, programe, strategii de acțiune;
- relațiile interumane (structurile organizaționale, legăturile dintre acțiuni și sarcini);
- resursele umane (formare, motivare, delegare de autoritate, stimulare, evaluare);
- alte resurse (precizare, diversificare, procurare, adaptare, funcționare, integrare, perfecționare).

Din această perspectivă *rolul educatorului-manager* în implementarea strategiilor manageriale interactive este acela de a genera modele formative, alternative, implicându-se prin:

- Aplicarea principiului alternativității, promovând în spirit umanist deschiderea de noi perspective, acceptând negarea acestora, prin propunerea unor soluții originale de către educabili.
- Oferirea de modele funcționale, într-o perspectivă autentic-managerială, adecvate situațiilor concrete, pornind de la resursele disponibile.
- Generarea unor comportamente inovative prin dezvoltarea competențelor comunicaționale.
- Construirea unor situații în care prin încercare și eroare elevul găsește soluții, stimulând formarea unor structuri mentale complexe.

În sfera managementului se acordă un interes major strategiilor manageriale utilizate în organizația școlară pentru realizarea obiectivelor educaționale și obținerea performanțelor. Strategiile care permit dezvoltarea autonomiei în învățare sunt corelate cu educația diferențiată, asumarea de roluri diverse și responsabilități. În programele inovatoare sunt promovate strategii de dezvoltare pe termen mediu și lung a organizației școlare, prin punerea accentului pe gândirea critică, comunicare, inferență, predicție și control asupra acestora și a mediului extern.

Regăsim în aceste abordări idei referitoare la competențialitatea managerială, ca model al evoluției, de la empirismul conducerii la raționalitatea și creativitatea managerială. Abordarea managementului

interactiv, prin prisma practicii educaționale îi conferă noi semnificații și valori, mai ales în plan individual. În acest sens este vizată atingerea unui stadiu de competențialitate managerială de către majoritatea educatorilor, diminuând deficitul între formarea inițială și cea ulterioară în direcția reformatoare.

Un model al competențelor manageriale organizate pe trei axe, în a căror manifestare și dezvoltare trebuie să existe un echilibru dinamic, îl oferă V. Hall și D. Oldroyd (T.M. Mihail, 2001, p. 62):

- *Axa timpului* – „a privi înainte” (competențe de conducere și coordonare); „a privi înapoi” (competențe autoevaluative).
- *Axa conținutului* – „a crea înțelesuri” (competențe de promovare a schimbării); „a aplica” (competențe de gestionare a resurselor).
- *Axa întâlnirii* – „a iniția” (competențe de dezvoltare instituțională); „a răspunde” (competențe de comunicare și relaționare).

Competențele manageriale se află sub incidența experiențelor practice și științifice, care organizează și structurează acțiunile și abilitățile practice ale educatorului într-un corp coerent de concepte și instrumente eficiente de implementare a schimbării. În acest sens H. Bergson (1991) sugera că „trebuie să acționezi ca un om de gândire și să gândești ca un om de acțiune.”

Elementele premergătoare influențării unui membru al organizației școlare prin intervenția educatorului-manager sunt legate direct de încrederea interpersonală și reducerea riscurilor existente. Dacă nivelul de încredere este relevant, acesta va induce siguranța că schimbarea este la îndemâna fiecăruia și o poate controla.

S. Moscovici (1979) apreciază că atunci când un individ influențează un grup, principalul factor de reușită este stilul de comportament. Din această perspectivă sunt analizate patru elemente esențiale ale stilului de comportament:

- Investiția (angajamentul comportamental), presupune interes și consimțire liberă a individului privind schimbarea;
- Autonomia, hotărârea de a acționa după principiile schimbării;
- Echitatea, exprimarea simultană a unor puncte de vedere;
- Consistența, coerența comportamentelor verbale și nonverbale, hotărârea de a realiza schimbări.

Pentru ca influența educațională să atingă nivelul optim este necesar să se inducă receptorului (educabilului) o stare particulară, de deschidere, obținută prin manipularea pozitivă a emoțiilor acestuia. În acest mod va înțelege că schimbarea îi este utilă lui însuși, dar și grupului din care face parte.

La baza acestor demersuri se situează sensul pe care îl oferim acțiunilor și afirmațiilor noastre. Influențarea situației de autoritate se realizează prin crearea relației valorizante, oferind un suport afectiv angajamentului elevilor pentru îndeplinirea sarcinilor. Este formulată o întrebare fundamentală generată de acest proces atât de complex: Care sunt mecanismele ce intervin în acest fenomen al influențării educaționale? Demersurile de cercetare se doresc esențialmente practice și concrete, precizările de natură teoretică și conceptuală sprijinindu-se pe experiența școlară.

Problematica relației dintre stilurile de conducere ale grupului de elevi și mediul școlar, a determinat cercetări ce vizau munca celor responsabili cu schimbarea în școală. Această diversitate în analiza stilurilor de conducere exercitate de educatori-manageri se încadrează în tendințele actuale de modernizare a procesului managerial la nivelul instituției școlare. Premisa de la care am pornit este că educatorii sunt lideri potențiali, în măsura autorității formale, orice schimbare importantă la acest nivel neputând fi realizată fără intervenția unor lideri afirmați și recunoscuți.

Competența managerială a educatorilor este abordată constant în cercetările de specialitate, înregistrând numeroase încercări de a o surprinde din multiple perspective, îndeosebi ca tipologii comportamentale. Specificitatea sa a fost constant modificată datorită variatelor criterii și a relațiilor de intercondiționare dintre acestea. Prin urmare competența managerială este analizată din următoarele perspective:

- *Fenomenologică / explicative*: schimbările majore din cadrul procesului de învățământ, îndeosebi ca manageriere a experiențelor de învățare centrate pe elev, au condus la afirmarea competenței manageriale a educatorilor prin conștientizarea relațiilor de tip cauzal dintre factorii interni și externi ce determină dezvoltarea organizației școlare, a conduitelor interne sau externe ale conducerii grupului de elevi.

- *Axiologice / utilitariste*: procesul managerial în instituția școlară este abordat pragmatic, sub aspectul eficienței și eficacității acestuia, a capacităților și aptitudinilor educatorului-manager de a aplica stiluri de conducere prin care să optimizeze procesul instructiv-educativ. În cadrul acestui proces accentul este pus pe realizarea obiectivelor instituționale prin utilizarea optimă a resurselor educaționale.
- *Cognitive / interactive*: formarea și dezvoltarea continuă sub aspect psihopedagogic și social a personalității cadrului didactic favorizează conștientizarea și valorizarea importanței competenței manageriale în derularea activității instructiv-educative, prin realizarea unor performanțe ridicate în conducerea organizației școlare.
- *Creative / aplicative*: demersul managerial implică implementarea unor strategii de dezvoltarea instituțională marcate profund de creativitatea și inovația pedagogică. Pentru a asigura promovarea organizației școlare pe piața educațională în continuă transformare este necesară depășirea unor prejudecăți și stereotipuri în aplicarea stilurilor de conducere în sfera educațională.
- *Etice / deontologice*: actul managerial este vizat și ca transpunere a unor principii de deontologie profesională la care se raportează evaluarea nivelului eficienței instituționale și organizaționale. Stilurile de conducere ale educatorului sunt rezultatul unui proces de formare și autoformare continuă și sub aspect deontologic.

Competența managerială a cadrelor didactice este abordată prin prisma eficienței instituționale și personale, surprinzând caracteristicile acesteia, sub raport cantitativ și calitativ, ca relație între stilurile de conducere practicate și influența lor asupra mediului școlar. Conceptul de competență managerială este strâns legat de cel de eficiență și eficacitate pedagogică, surprinzând personalitatea cadrului didactic, status-rolurilor acestuia în situații educative complexe și variate. Criteriilor de evaluare a eficacității pedagogice sunt organizate pe trei paliere distincte: psihologic, pedagogic și social.

Educatorul-manager este implicat în multiple activități cu puternică încărcătură emoțională, procesul decizional fiind influențat în variate direcții, inclusiv în ceea ce privește modalitate eficientă de conducere, surprinzând situațiile paradigmatiche de acțiune, astfel încât competența managerială vizează:

- flexibilitatea opusă rigidității profesionale;
- conștiinciozitatea opusă ignoranței;
- empatia opusă egoismului.

Procesul managerial la nivel macro și microstructural necesită în esență, exercitarea profesiei didactice la anumite standarde profesionale, presupunând formarea și dezvoltarea unor competențe specifice:

- Întreținerea unor raporturi permanente de cooperare, atât pe orizontală cât și pe verticală, cu ceilalți factori de decizie din mediul educațional, răspunzând astfel unui control și unei presiuni continue din partea ierarhiilor superioare la nivel organizațional, fiind evaluat periodic.
- Respectarea principiilor deontologiei profesionale, a eticii acțiunilor pedagogice.
- Specializarea epistemică și psihopedagogică, oferind un spectru larg culturii profesionale specifice, îndeosebi celei manageriale.
- Dezvoltarea unor relații optime de colaborare și comunicare cu principalii beneficiari ai procesului instructiv-educativ din școală: elevi, părinți, comunitate. Acest demers implică abilități ce facilitează interacțiunea și menținerea raporturilor echilibrate cu grupul educațional și comunitatea. Toate acestea au o importantă valoare individuală dar și semnificație managerială.

Un program de formare și dezvoltarea a unor stiluri manageriale în rândul educatorilor ar trebui să se bazeze pe următoarele coordonate:

a) stabilirea unor contacte interpersonale eficiente, ce vor favoriza schimbul de idei și atitudini. În practica educațională acestea presupun un climat psihosocial relaxat, destins, dezvoltarea unor strategii explicite de contact, utilizarea strategiilor de stimulare cognitivă, interes pentru implicarea activă a elevilor, folosirea unor secvențe de timp pentru refacerea legăturilor. Stilurile manageriale ce favorizează contacte interpersonale sunt

apreciate, la polul opus situându-se cele ce induc un climat psihosocial tensionat inhibitiv, relații distante, fiind centrat pe sarcinile școlare și dezinteresat de relațiile cu ceilalți factori implicați în procesul educațional.

Stilul de relaționare poate fi: personal, profesional, de conducere, reprezentational (exprimând acele regularități comportamentale, care devin definitorii pentru modul în care profesorul reprezintă școala), atribuțional (regularități comportamentale ce devin caracteristice pentru maniera în care cineva face atribuiri- judecăți, inferențe, intuiții, credințe pe care cineva și le formează despre sine, despre alții).

Pentru a stimula relații la nivelul grupului de elevi stilul de conducere al educatorului-manager vizează:

☐ A activa interacțiunile la acest nivel

Există grupuri în care membrii interacționează fără a se impune o intervenție, dar sunt și grupuri care au nevoie de a fi stimulate în acest sens. Dificultatea de interacționare este prezentă și în cazul unui grup nou constituit, dar și la grupuri cu experiență. Managerul va fi cel care îi va încuraja, îi va determina să se recunoască drept membri ai grupului. Nu întotdeauna interacțiunea are efecte pozitive, pot apărea și conflicte, educatorul-manager trebuind să intervină pentru a menține o interacțiune și comunicare eficientă.

☐ A oferi șansa tuturor să-și exprime opiniile

☐ A asigura satisfacția membrilor grupului

Gradul de implicare depinde de satisfacția personală și interpersonală, educatorul recompensând acele atitudini care produc satisfacții.

☐ A încuraja manifestările care conduc la evoluția grupului prin sarcini stimulative și care să fie de interes comun.

☐ A discuta sarcinile în grup, evitând tratarea superficială a problemelor și analizând factorii care generează conflicte.

b) schimbul de informații, care necesită: capacitatea educatorului de a urmări producerea circuitului informațional, o preocupare majoră față de modul de receptare a informației de către cei interesați și atitudine activă, reflectată în prelucrarea acestora în funcție de criterii personale, utilizarea lor și asumarea rolului de emitent activ.

Un manager eficient al procesului de instruire dovedește următoarele caracteristici: are în vedere accesibilitatea cunoștințelor, prelucrând conținuturile de idei după criterii logice, didactice, psihologice; se interesează de receptarea, înțelegerea, prelucrarea și utilizarea cunoștințelor; încurajează elevii să pună întrebări, observă scopul, frecvența acestora; utilizează feedback-ul pentru a se convinge că elevii au înțeles corect.

Pentru asigurarea schimbului interpersonal de informații în condiții optime se impun câteva cerințe:

- educatorul-manager îmbină transmiterea informațiilor cu o atitudine afectiv-emoțională;
- urmărește atitudinile afectiv-emoționale ale elevilor și acționează în favoarea așteptărilor acestora;
- are în vedere asigurarea calității interacțiunii;
- între educator și elevi se manifestă respect, simpatie, o receptare reciprocă.

Competența managerială a cadrului didactic este apreciată ca fiind cea care facilitează la nivelul relațiilor elevi-educatori-părinți, în manieră empatică, dezvoltarea unor comportamente de identificare, apartenență și interacțiune socializantă și socializabilă, creând conduite școlare și sociale optime. Opiniile și atitudinile față de elevi, comportamentele și stilurile de conducere ale profesorilor se formează prin experiențe multiple și validarea lor în practica managerială.

Bennis (1959) aprecia că teoriile asupra stilurilor de conducere ocupă un loc important, această problematică fiind mai mult tratată decât înțeleasă. După cinci decenii, stilurile de conducere la nivel organizațional continuă să fie o realitate tulburătoare și confuză, o sursă de dezbateri ideologice și de noi reprezentări. Am încercat să prezentăm într-o perspectivă clară, sistemică și constructivistă problematica conducerii, făcând distincția între analiza empirică și reprezentările sociale asupra efectelor sale la nivelul grupului de elevi.

Stilul managerial evidențiază specificitatea fiecărui educator în dezvoltarea raporturilor cu partenerii educaționali, fiind orientat în sens dominativ, creativ, conformist, activ sau pasiv, etc. În cadrul interacțiunilor didactice educatori-elevi-părinți, stilul managerial are o semnificație

deosebită, presupunând cunoștințe, atitudini atât în plan formal cât și în cel informal, prin intermediul său educatorul-manager inspirând sau restricționând libertatea de manifestare a acestora, în spiritul schimbării.

Un interes deosebit este acordat credințelor, convingerilor și intereselor educatorilor, ce se reflectă în eficiența stilurilor manageriale. Relațiile interpersonale la nivelul grupului de elevi au semnificații manageriale, prin transferul unor atitudini, stări și valori personale la nivelul relațiilor cu grupul, vizând un transfer de competențe și dezvoltarea unor trăsături de personalitate. Atitudinile și practicile de responsabilizare fac parte integrantă din sistemul personalității fiecărui educator, din cultura sa. Fiecare actor care e conștient de autoritatea sa nu poate schimba cultura școlară dacă nu se modifică pe sine.

În organizațiile școlare actuale procesele de schimbare cu o anumită amploare nu se dezvoltă de la sine, fiind necesară o orchestrare activă, intervenția voluntară a unor actori educaționali, care orientează procesul educațional într-o anumită direcție, prin stilurile de conducere exercitate. Procesul schimbării în mediul școlar se confruntă cu blocaje care provin fie din direcția autorității formale, fie a unor forțe care deliberat vor să amâne schimbarea.

Stilul de conducere al educatorului-manager implică o influență reală asupra evoluției fenomenelor din cadrul organizației școlare, aceasta fiind exercitată punctual și regulat, determinând în mare măsură deciziile de la nivelul grupului de elevi.

În studiile realizate asupra schimbărilor intervenite la nivelul organizațiilor școlare, un loc important este acordat stilului de conducere, iar în procesul de inovație pedagogică acesta este asimilat capacității de implicare activă și voluntară în atingerea obiectivelor colective.

Educatorul-manager influențează un proces de inovație în multiple maniere, în diverse faze ale ciclului de viață a unui proiect educațional. Poate conduce un grup de elevi în proiectarea colectivă, prin conceperea și orientarea proiectelor de dezvoltare instituțională, în formularea ȳintelor strategice, oferind un echilibru ȳntre utopie și realism. Prin stilurile de conducere practicate ȳn derularea proiectului colectiv, educatorul-manager

exercită influențe psihopedagogice pentru depășirea obstacolele și ameliorarea disfuncționalităților ce apar.

Conducerea pe baza principiilor deontologiei profesionale are un rol important în a răspunde nevoilor educaționale, amplexarea schimbărilor în cadrul procesului managerial fiind determinată de partea activă asumată, de modul în care actorii educaționali se identifică cu proiectele de dezvoltare instituțională și personală, de felul în care sunt mobilizate resurselor.

Fenomenele obiective generate de exercitarea diverselor stiluri de conducere sunt marcate de reprezentările sociale spontane ale actorilor educaționali. La nivelul școlii reprezentările asupra puterii determină autoritatea și responsabilitatea în conducerea organizației școlare. Educatorul-manager care se implică într-un proces de schimbare va lua contact cu diferite surse și forme de a conduce, pe care le va evalua potrivit convingerilor și valorilor personale, adaptându-le la mediul în care funcționează, exersând astfel diverse influențe.

În școală referirea la putere perturbă, reînviind ideea de putere absolută și în consecință generând nesupunere, conflict, uzură afectivă și mentală. Această realitate poate duce în derizoriu ideea de exercitare a puterii, care trebuie să se fondeze pe dorința de recunoaștere și stimă de sine, elevii manifestând deschidere, nevoia de a se identifica cu o entitate ce recunoaște competențele și identitatea lor.

Schimbarea trebuie să fie dorită de elevi, care să manifeste nevoia de solidaritate și recunoaștere, investind resurse personale în propria cunoaștere dar și a celui alt, realizând o analiză transparentă, individuală și colectivă asupra stilurilor de conducere. În acest context inovarea la nivelul școlii implică devotament, determinând evoluția școlii spre un mijloc de cultură și creație socială.

Toate acestea se justifică din motive strategice, fiind fondate pe convingerea că prin stilurile de conducere practicate este dificil a cere altora să se angajeze și să participe la un demers comun, fără a le ceda o parte din putere.

În contextul unei logici birocratice educatorul-manager va acorda prioritate funcționării și respectării regulilor, reducerii devierilor, gestionării optime a resurselor, fără a se concentra pe conservarea statusului său

profesional. Prin asumarea unor stiluri manageriale în situații complexe, asistăm la o revalorizare a rolului educatorului cu funcții de conducere, corelată cu schimbarea planificată și flexibilă, cu competențe profesionale și tehnologii informaționale și comunicaționale.

Aceste aserțiuni conduc spre o nouă viziune asupra educatorului ancorat în procesul de inovare managerială, având o dublă sarcină, de a asigura funcționarea optimă și a conduce procesul schimbării. Primul aspect constă în a orienta, a lua inițiativa, a declanșa un proces de reflecție și analiză practică, a crea condițiile unei confruntări constructive de idei, a descoperi o cultură comună, aceasta fiind o fațetă importantă procesului managerial.

În școala românească imaginea care se impune e aceea a educatorului-manager centrat asupra sarcinilor de gestionare, neglijând alte stiluri de conducere axate pe procesul de schimbare.

Conducerea inovatoare ocupă un loc restrâns în învățământul tradițional, dar și în cel actual, nu face parte integrantă din realitatea educațională. Educatorii nu se consideră a fi lideri inovatori, ci se adresează altor categorii sociale.

În realitate lucrurile sunt mai complexe, educatorii-manageri jucând un rol influent în școală. Structura reală a puterii este corespundență organigramei, această formă de conducere putând favoriza sau bloca schimbarea, totul depinzând de subtilitatea jocului de putere și de liderii informali. Aceștia vor fi nemulțumiți de statutul lor dacă conducătorul e inovator și sunt pentru schimbare dacă acesta practică un stil de conducere conservator. Această tendință are avantajul de a-i implica activ în procesul de schimbare, nu doar în faza de concepție și lansare, ci și în cea de implementare.

Prin stilurile de conducere exercitate educatorul-manager va lupta contra uzurii și rutinei, asumându-și responsabilități în concordanță cu viziunea sa profesională. Aceasta poate incita la căutarea unor noi tipuri de organizare a procesului educațional, de distribuire a sarcinilor în grup, în mod flexibil. Rezultă o nouă ierarhie informală la nivelul organizației școlare, realizată dintr-o alianță subtilă între diferite surse și forme de conducere. Această tendință de repartizare echitabilă a responsabilităților conducerii în câmpul de competență a actorilor educaționali, satisface într-o largă măsură noile raporturi de autoritate.

Realitatea arată că există și va exista totdeauna un decalaj între bunele intenții și strategiile manageriale centrate pe procese de schimbare, ce dezvoltă proiecte instituționale, prin dirijarea grupelor de sarcini și intervenția activă în dezbaterile problemelor.

VI.3. Dimensiunile managementului clasei (după Iucu R. și Tepelea A.)

VI.3.1. Dimensiunea ergonomică

- Dispunerea mobilierului în sala de clasă
- Vizibilitatea
- Designul sălii de clasă

VI.3.2. Dimensiunea psihologică

- Capacitatea de învățare a elevilor
- Fundamentele psihologice ale componentelor socio-relaționale

VI.3.3. Dimensiunea socială

- Clasa ca grup social
- Structura informației sociale în grupul educațional
- Individualizare, grupare și organizare în clasă

VI.3.4. Dimensiunea normativă

- Normativitatea în clasa de elevi

VI.3.5. Dimensiunea operațională

- Proceduri și strategii de intervenție ale cadrului didactic
- Conformare și complianță comportamentală în clasă

VI.3.6. Dimensiunea inovatoare

VI.3.1. Dimensiunea ergonomică

VI.3.1.1. Dispunerea mobilierului în sala de clasă

Definiție:

Mobilierul școlar reprezintă o parte importantă a bazei tehnico-materiale a învățământului și, potrivit specialiștilor în domeniu, este compus dintr-o serie de piese de mobilă folosite în mediul școlar, ca suporturi conexe, în scopul îndeplinirii unor obiective educaționale.

În compoziția mobilierului școlar intră atât piesele destinate locurilor de studiu și de învățare ale elevilor cât și mobilierul rezervat cadrului didactic.

Atributele moderne ale mobilierului sălii de clasă sunt după Ullich (1995):

- *simplitatea*,
- *funcționabilitatea*,
- *durabilitatea*
- *instrucționalitatea*
- *modularitatea*: mobilierul să poată fi organizat și reorganizat, compus și descompus, în funcție de sarcina didactică fundamentală și de stilul educațional al cadrului didactic.

VI.3.1.2. Vizibilitatea

- vizibilitatea este condiționată de dispunerea mobilierului în clasa de elevi și de starea de sănătate a elevilor (copii cu deficiențe de vedere, cu deficiențe de auz, cu deficiențe structurale ale scheletului precum și copii care din punct de vedere fizic sunt variabili după înălțime).
- este recomandabilă și aici *stimularea unei dinamici a pozițiilor în ocuparea locurilor în bănci de elevi*, astfel încât permutările respective să nu încalce legile biologice, fizice și medicale anterioare dar, totodată, să nu contravină nici normelor psihopedagogice, instructiv-educative și de socializare ale elevilor în sala de clasă.

VI.3.1.3. Designul sălii de clasă

- Cultura grupală a clasei presupune promovarea atât a unor *valori instrumentale* cât și a unor *valori expresive* (sloganuri, simboluri, ceremonii, ajungându-se chiar până la adevărate „ritualuri de socializare”), cele din urmă constituindu-se în adevărate fundamente pentru primele.
- Un simbol al clasei, o melodie preferată, un joc preferat, o poveste reprezentativă pentru clasă, câteva seturi de fotografii cu membrii clasei, constituie tot atâtea ocazii de configurare indusă a unei

culturi expresive și mai târziu instrumentale la nivelul clasei de elevi, prin intermediul unor pârghee, de construcție și de reglare, de tip managerial.

VI.3.2. Dimensiunea psihologică

Modul de concretizare structural-integrativă a *capacității de muncă* a elevilor în legătură directă cu managementul clasei de elevi se prezintă astfel:

- capacitatea de învățare (ex.: „învățare normativă”).
- trăsăturile de personalitate (accent pe dimensiunea relațional-valorică și socio-interacțională).

VI.3.2.1. Capacitatea de învățare

- Elementul primordial al capacității de învățare îl reprezintă determinarea *stării de pregătire a elevilor* asimilată ca „nivel de dezvoltare psihoeducațională care face posibilă abordarea cu succes a unor obiective sau sarcini de învățare” (Dan Potolea, „Curriculum”, note de curs, Universitatea din București, 1991).
  - a. *Nivelul dezvoltării biopsihosociale*
  - b. *Starea de pregătire* la nivel de abilități, cunoștințe în raport cu un conținut predeterminat;
  - c. *Componența motivațională* asimilată cu atenția și interesul.
- Capacitatea de învățare a elevului prezintă următorii determinanți structurali (F. Voiculescu, 1997):
  1. *Resurse intelectuale*: informația stocată în memorie de lungă durată, algoritmi de operare cu informații și strategii de gândire;
  2. *Resurse reglatorii*: trebuințe de diferite niveluri, motive de diferite intensități și forme, interese și însușiri ale voinței;
  3. *Resurse comportamentale – instrumentale*: deprinderi, comportamente, conduite

VI.3.2.2 Fundamentele psihologice ale competențelor socio-relaționale

- Structural, elementul motivațional care coagulează întreaga teorie privitoare la fundamentarea psihologică a competențelor socio-

relaționale este *convingerea* ca element psihologic complex, cognitiv, afectiv și volițional.

- Pașii *instrucției voluntare*, propuși de Ladislav Duric în „*Eléments de psychologie de l'éducation*”, UNESCO, 1991, privesc următoarele componente voluntare:
  1. Conceperea unui proiect care trebuie să fie conform normelor școlare. Obiectivele stabilite trebuie să fie clare și precise, concrete și motivante pentru elevi. Totodată se pot fixa atât obiective pe termen lung cât și obiective pe termen scurt.
  2. Inițiativa manifestată prin disponibilitate și sprijin de decizie, curaj și independență în alegerea obiectivelor ca și realizarea lor. Sarcina cadrului didactic este de a stimula inițiativa elevilor exploatând toate ocaziile disponibile.
  3. Perseverența trebuie și ea pusă în valoare ori de câte ori cadrul didactic surprinde momentul oportun pentru dezvoltarea voinței elevului respectiv.

VI.3.3. Dimensiunea socială

VI.3.3.1. Clasa ca grup social

„Ansamblul de indivizi (elevi), constituit istoric între care există diferite tipuri de interacțiuni și relații comune determinate” (Mielu Zlate).

- caracteristici ale clasei ca grup social:
  - *întinderea clasei* are în vedere numărul de elevi care compun grupul și pune în discuție extensia numerică optimă a acesteia;
  - *interacțiunea* membrilor clasei, vizate fiind interacțiunile directe nemijlocite și multivariante;
  - *scopurile* atât cele pe termen scurt cât și cele pe termen lung, prin conștientizarea lor de către elevi, pot deveni motorul dezvoltării grupului pe perioada școlarității; arta cadrului didactic, ca manager constă în fixarea, pe lângă obiectivele școlare formale și a unei serii de obiective social-afective;
  - *structura grupului* care poate fi analizată dual în ceea ce privește grupurile mici și implicit clasa de elevi, atât ca modalitate de

legătură a membrilor grupului în plan interpersonal, cât și ca ierarhie internă a grupului;

- *compoziția și organizarea* sunt rezultatul interacțiunii tuturor celorlalte caracteristici ale grupului, definitoriu din punctul de vedere al acesteia fiind gradul de omogenitate sau eterogenitate a clasei; din același indicator de dinamică a grupului, clasa, mai poate fi derivată și o altă caracteristică a acesteia, coeziunea;

Tot în investigarea specificului grupului (clasa), pot fi plasați și alți doi parametri de analiză dinamică, *sintalitatea*, înțeală ca personalitate a grupului respectiv și *problematica liderilor*.

VI.3.3.2. Structura informației sociale în grupul „clasă”

Cercetările cele mai interesante la acest nivel sunt consacrate raportului dintre informație, circulația acesteia și dinamica grupului. Yona Friedman critică însă iluzia comunicării globale la nivelul grupului.

Informația socială în clasă are două dimensiuni:

- *valența*, reprezintă numărul de indivizi cu care un individ dat (membru al clasei, spre exemplu) poate comunica direct într-un timp dat - fie la receptare (a da răspuns unui stimul), fie la emisie (a influența printr-un stimul care cere un răspuns).
- *capacitatea de transmitere*, definită prin pierderea de informație în momentul în care un mesaj tranzitează un individ.

Friedman prezintă grupurile educaționale, din perspectiva informațională, ca fiind de două tipuri:

- egalitare*
- ierarhizate*

Într-un grup dat, ierarhia se stabilește printr-un bilanț informațional (balanța influențelor) al fiecărui individ. Bilanțul este diferența dintre influențele pe care le primește și influențele pe care le exercită individul respectiv. Dacă bilanțul este egal pentru toți membrii grupului atunci grupul este egalitar, dacă, din contră bilanțul este inegal atunci grupul este ierarhizat.

Foarte interesant, mai ales pentru un grup ca cel școlar bazat eminamente pe informație, este că Friedman definește *influența* ca

„rezultanta unui schimb informațional între unul și mai mulți indivizi, influența celui dintâi fiind măsurată prin efectul produs de schimbul informațional asupra comportamentului celorlalți”

Dacă în urma unor calcule se ajunge la concluzia că bilanțul e același pentru toți și egal cu zero, grupul este egalitar, în timp ce, dacă bilanțul este diferit, grupul este ierarhizat.

„Nici un grup egalitar compus din ființe umane nu poate avea mai mult de 16 membri”

VI.3.3.3. Individualizare, grupare și organizare în clasă

Referindu-se la problema diversificării modalităților și a structurilor organizatorice în școală, Dan Potolea în „Profesorul și strategiile conducerii învățării” abordează triadic această realitate educațională:

1. Diversificare instituțională:

– *diversificarea studiilor*

- organizatorică (teoretic, tehnologic, vocațional)
- cursuri opționale;
- schimbarea structurii clasei de elevi:
  - clase de nivel;
  - grupe de nivel;
  - clase speciale.

2. Diversificare curriculară:

– *învățământ modular.*

3. Diversificare procesuală:

– *individualizarea instruirii la nivelul clasei de elevi.*

În diversificarea procesuală, modurile de organizare a grupului educațional se prezintă sub trei forme: frontal, grupal, individual.

- a. *Frontal*: pornește de la perspectiva tratării clasei de elevi ca și cum toți elevii ar fi egali între ei. Această formă organizatorică predispune la utilizarea metodelor expunerii și a conversației. Pot fi introduse anumite diferențieri la nivelul tipului de organizare a răspunsurilor;
- b. *Grupal*: presupune organizarea elevilor (minimum 2) pe echipe în funcție de anumite criterii (astfel rezultă):

- *grup omogen*: elevii sunt incluși în funcție de interese, capacități, rezultate școlare comune, și dispun de:
  - o sarcini de instruire distribuite diferențiat;
  - o îndrumarea permanentă a cadrului didactic;
  - o timp de instruire distribuit neuniform.
- *grup eterogen*: elevii sunt incluși în grup posedând interese, capacități, rezultate școlare diferențiate, și dispun de:
  - o sarcini de instruire diferențiate sau comune (diferențiate la nivel de dificultate și chiar la nivel de conținut).

Din punct de vedere pedagogic se recomandă o echilibrare a celor două forme. Grupul omogen este mai profitabil, în timp ce grupul eterogen este mai adecvat integrării sociale a elevilor.

- c. *Individual*: presupune respectarea individualității elevilor, adoptându-se sarcini de instruire în concordanță cu nevoile și posibilitățile fiecărui elev, în parte.

Variația sarcinii și a timpului de instruire, ca elemente dominante ale organizării clasei de elevi din perspectiva managementului clasei, se realizează prin analiza următoarelor dimensiuni:

- *sarcina*
  - comună;
  - diferențiată;
    - o cantitativ;
    - o calitativ.
- *dirijarea instruirii*
  - riguroasă; - comună
  - semiindependentă; - diferențiată
  - independentă.
- *timp*
  - egal;
  - diferențiat.
- *stil de învățare*
  - inductiv;
  - deductiv;
  - practic.

- *motivație*
  - extrinsecă;
  - intrinsecă.

VI.3.4. Dimensiunea normativă

Specialiști în sociologia clasei de elevi au observat că acest univers școlar este o reflectare micro (în miniatură) a problematicii unei societăți.

VI.3.4.1. Normativitatea în clasa de elevi

Normele sunt ansambluri de reguli care reglează desfășurarea unei activități educaționale (Emil Păun)

- a. *Normele explicite* sunt un sistem de referință al clasei. Ele, preexistând apartenenței la grup a elevilor, pot fi divizate în două categorii:
  - *norme constitutive*, care decurg din caracteristicile procesului de predare și învățare, de transmitere a valorilor cunoașterii (normativitate didactică)
  - *norme instituționale* care decurg din prezentarea instituției școlare ca instituție socială.
- b. *Normele implicite* sunt ansambluri de reguli produse de viața în comun a grupului. Cele mai importante surse de constituire a normelor de grup sunt: - *interiorizarea* normelor explicite -, „importul de norme” din afara școlii și a clasei astfel încât pot fi apelate alte valori normative; -*interacțiunile* din viața grupului.

Totodată, la acest nivel al analizei, *conflictul de norme* poate deveni și factor dinamogen al coeziunii grupului clasă, în situația în care educatorul, poate stăpâni managerial demersurile de intervenție și de soluționare.

VI.3.5. Dimensiunea operațională

Problema pusă în atenția cadrului didactic nu este aceea de a exclude cultura elevilor, spune Geulen (1994), ci de a integra elementele culturii lor normative implicite în procesul de favorizare și consolidare a culturii normative explicite. Neexploatarea corectă a variabilelor foarte complexe, anterior menționate poate conduce la structura duală a culturii implicite a

elevilor în raport cu școala și indirect și cu clasa (vezi Geulen & Krappmann, 1994):

- a. *Pro-școală*, sistem de valori care nu este în dezacord cu valorile fundamentale ale școlii;
- b. *Anti-școală*, sistem de valori de tip nonconformist, deviant (cu abateri negative de la norme); manifestările comportamentale în cazuri ca cele menționate sunt dependente de originea socială a elevului și de sexul acestuia.

VI.3.5.1. Strategii de intervenție ale cadrului didactic

Investigațiile moderne oferă spre selecție cadrelor didactice o serie de strategii de intervenție – cele mai reprezentative sunt (vezi Kessel, 1995):

1. *Strategia de dominare*, se regăsește în spațiul de descriere alocat anterior pedepsei și pe care o vizează în plan practic. Susținerea teoretică se face prin structuri relaționale asimetrice și comportamentale profesionale de prestigiu și de autoritate;

2. *Negocierea* „ca formă de întâlnire între două părți. Noi și ceilalți – Scott Bill, „Arta negocierii”, București, Editura tehnica, 1996 -, în scopul realizării unei înțelegeri. Pentru managementul clasei, negocierea din perspectiva elevilor îmbracă două forme explicite (consensual, deschisă) și implicită (ascunsă, cu elevi care vor încerca să exploreze limitele de toleranță ale culturii normative explicite, determinându-l pe profesor să accepte anumite lucruri care depășesc normalitatea explicită a clasei);

3. *Fraternizarea*, are în vedere neputința de dominare a cadrului didactic, convertită într-o formă de „alint pedagogic”; observându-și neputința de intervenție cadrul didactic se aliază cu elevii, dând naștere unui univers foarte ciudat;

4. *Strategia bazată pe ritual și rutină*, creează așa-numitul „profesor predictibil”, care-și fundamentează intervențiile pe standardizare și uniformizare;

5. *Terapia ocupațională* sporește dinamica clasei cu precădere la nivel fizic, cultivând mișcarea ca formă supremă de tratament și intervenție în situații de abatere liniară dar și grave;

6. *Strategia de susținere morală* pune pe prim plan funcția moralizatoare a discuției directe asociind reușita școlară a elevului cu reușita sa socială.

VI.3.5.2. Conformare și complianță comportamentală în clasă

Acțiunea de influență educațională desfășurată de cadrul didactic în scopul respectării normelor explicite de către elevi se soldează de cele mai multe ori cu fenomene de conformare acceptată (la singular) ca schimbare a comportamentului unei persoane în sensul aderării la anumite seturi normative și standarde larg acceptate la nivel de grup. (Chelcea, S., „Psihologie socială”, Note de curs, Universitatea din București, 1993).

- *Conformarea* este o preluare a atitudinilor, valorilor, credințelor (variabile de tip cultură normativă) caracteristice unui grup (nu este un simplu comportament de imitare).
- *Complianța* (după același autor) reprezintă conotația negativă a primului termen, sinonim îndepărtat al obedienței și poate fi definit ca modalitate de răspuns pozitiv a anumitor persoane la anumite solicitări, rugăminți, îndemnuri, ordine din partea autorităților.

Kalman (1961) prezintă *stadiile influenței sociale* (pe care o confundă în mod intenționat cu autoritatea normativă a grupului) ca fiind:

- a. complianța: preluarea unui comportament în scopul obținerii unei reacții favorabile din partea autorității;
- b. identificarea: preluarea anumitor norme comportamentale cu ajutorul autodefinitii prin relația cu cel de la care preia comportamentul;
- c. internalizarea: preluarea anumitor comportamente normative aflate în consonanță cu sistemul axiologic personal.

VI.3.6. Dimensiunea inovatoare

Jean Thomas lansează conceptul educației în schimbare și definește inovația:

„Această schimbare în domeniul structurilor și practicilor învățământului care are drept scop ameliorarea sistemului”.

Inovația la acest nivel al managementului clasei, pornește de la:

- cunoașterea practicii educaționale într-un moment „t” al activității;
- cunoașterea tendințelor și a tradițiilor activităților educaționale vizate;
- cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor.

VII. Proiectarea activității didactice.

Exemple.

În vederea susținerii activităților de predare-învățare-evaluare se cere ca fiecare aplicator al planului de învățământ și a programei școlare să realizeze propria proiectare didactică.

Proiectarea pedagogică reprezintă ansamblul de procese și operații deliberate, de anticipare a activității de predare-învățare-evaluare, ce vor fi parcurse la nivel macro- și microeducațional.

Documentele de proiectare didactică sunt:

VII.1. Proiectarea anuală (Planificarea calendaristică anuală)

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Profesor:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ

An școlar .....

Nr. crt.	Succesiunea unităților de învățare	Competențele specifice aferente	Numărul de ore alocate	Perioada (săptămâna sau data)	Observații

VII.2. Proiectarea semestrială/pe unități de învățare/ pe unitate de învățare

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Profesor:

PROIECTAREA SEMESTRIALĂ, SEMESTRUL.....

<i>Unitatea de învățare</i>	<i>Competențe specifice</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Nr. de ore</i>	<i>Săptămâna</i>	<i>Obs</i>

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Profesor:

PROIECTUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE.....

Semestrul .....

<i>Nr. crt.</i>	<i>Competențe specifice</i>	<i>Obiective operaționale</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Activități</i>	<i>Nr. de ore</i>	<i>Săptămâna</i>	<i>Strategia didactică</i>	<i>Eva- luare</i>

VII.3. Proiectarea lecției / activității didactice

Exemplul 1

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Tema lecției / activității didactice

Data:

Profesor:

- A. Definirea obiectivului fundamental al lecției / competențelor specifice
- B. Definirea obiectivelor operaționale cognitive, psihomotorii și afectiv-motivaționale, derivate din competența/ele specifică/e.
- C. Alegerea strategiei didactice adecvată obiectivelor definite, ceea ce presupune alegerea:
  - categoriei de lecție,
  - variantei de lecție,
  - modului de organizare al clasei,
  - metodelor de predare utilizate de profesor,
  - evidențierea metodelor specifice de învățare induse elevilor,
  - mijloacelor de învățământ necesare,
  - formelor de organizare a grupului de elevi ai clasei
- D. Creionarea scenariului didactic:
  - captarea atenției (trezirea interesului) elevilor pentru activitate; punctul de intrare în activitatea intelectuală;
  - comunicarea obiectivelor urmărite în lecție;
  - reactualizarea cunoștințelor învățate anterior;
  - prezentarea conținutului noii învățări (a noului material faptic);
  - conducerea învățării;
  - obținerea performanțelor prefigurate în obiective (generalizarea);
  - fixarea și stabilizarea performanței;
  - aplicarea în practică;
  - asigurarea feedback-ului;
  - prefigurarea activității de evaluare.
- E. Evaluarea performanțelor obținute de elevi și cu elevii.
- F. Reglarea demersului metodic-științific viitor, prin valorificarea rezultatelor evaluării.

Exemplul 2

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Tema:

Data:

Profesor:

Competențele specifice de format:

Obiectivele operaționale ale lecției, prin derivarea competențelor specifice

- Cognitive:
- Psihomotorii:
- Afectiv-motivaționale:

Strategia și scenariul didactic

Obiective operaționale	Conținuturi ale învățării	Activități de învățare	Metode	Mijloace de învățământ	Mod de organizare a grupului educațional	Modalități de evaluare	Obs

Exemplul 3

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Tema:

Data:

Profesor:

Competențele specifice de format:

Obiectivele operaționale ale activității, prin derivarea competențelor specifice

- Cognitive:
- Psihomotorii:
- Afectiv-motivaționale:

Scenariul didactic

Obiective operaționale	Conținuturi	Activitate profesor	Activitate elevi	Strategia didactică			Evaluare	Obs
				Metode	Mijloace didactice	Mod de organizare a clasei		

Exemplul 4

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară:

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Tema:

Data:

Profesor:

Nivelul de predispoziție al elevilor:

Motivarea elevilor (punctul de intrare în activitate):

Timpul de desfășurare:

Organizarea lecției

- spațiul de desfășurare
- suporturi necesare

Competențele specifice de format:

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: (pe baza taxonomiei lui Bloom)

1. Cunoașterea

- definirea obiectivului din sfera acestui nivel psihointelectual
- metode utilizate pentru împlinirea obiectivului
- mijloace didactice utilizate
- modul de organizare al grupului educațional pentru activitate
- activitatea/activități propusă/propuse pentru împlinirea obiectivului
- timp de realizare al activității

2. Înțelegerea

- obiectiv
- metode
- mijloace
- mod de organizare
- activitate/activități
- timp alocat

3. Aplicarea (la o nouă situație)
  - obiectiv
  - metode
  - mijloace
  - mod de organizare
  - activitate/activități
  - timp alocat
4. Analiza (gândirea inductivă)
  - obiectiv
  - metode
  - mijloace
  - mod de organizare
  - activitate/activități
  - timp alocat
5. Sinteza (gândirea deductivă)
  - obiectiv
  - metode
  - mijloace
  - mod de organizare
  - activitate/activități
  - timp alocat
6. Evaluarea
  - obiectiv
  - metode
  - mijloace
  - mod de organizare
  - activitate/activități
  - timp alocat

Iar după taxonomia lui Bloom revizuită (Anderson, Krathwohl), cu aceleași detalieri ca mai sus...

- 1. Reamintirea**
- 2. Înțelegerea**
- 3. Aplicarea**
- 4. Analiza**
- 5. Evaluarea**
- 6. Crearea**

Exemplul 5

DESIGNUL LECȚIEI¹

Clasa:

Tema:

Data:

Profesor:

Avanpremiera (punctul de intrare, setul anticipativ)

- relevantă pentru lecție
- relevantă pentru elevi
- captează atenția elevilor
- face corelații cu cele învățate anterior
- pune un diagnostic asupra deprinderilor necesare.

Descrierea obiectivelor

- în termeni clari
- se va specifica exact ceea ce se așteaptă de la elevi
- elevii sunt „ghidați” spre învățare esențializată.

Contribuția profesorului (intrările, input-urile)

- gradarea învățării – se începe cu învățare simplă apoi se tinde spre înțelegeri complexe
- prezentarea și îndrumarea activităților de învățare.

Modelarea

- realizarea de modele clare, relevante
- demonstrațiile, simulările, exemplele, experimentele trebuie să fie clare, atât din perspectiva profesorului cât și a elevilor.

Verificarea înțelegerii

- absolut necesară pe tot parcursul lecției pentru a împiedica exersarea unor lucruri eronate de către elevi
- în funcție de rezultatele verificărilor pe parcurs (evaluării formative) se pot produce mai multe input-uri sau mai puține
- remodelează (ajustează) predarea dacă este necesar.

Exersarea ghidată (practica direcționată)

- învățarea este îndrumată – tutorul este prezent
- oferă oportunitatea de a se corecta greșelile

---

¹ După Larry Finkel – College of New Rochell, NY.

- oferă o monitorizare amănunțită a tuturor elevilor în primele încercări de a învăța ceva nou.

Exersarea independentă

- exersarea pe cont propriu a lucrurilor nou învățate de către elevi
- interiorizarea noilor abilități
- dobândirea de fluentă, siguranță, viteză.

Încheierea (output-ul)

- rezumarea conceptelor majore învățate, cu ajutorul elevilor
- ghidarea consolidării celor învățate și relaționării cu alte cunoștințe
- permite extinderea și în alte lecții a ceea ce s-a învățat
- este corolarul lecției.

Practica independentă

- oportunitatea oferită elevului de a încerca și aplica noi tipuri de activități de învățare și prin aceasta se face și o monitorizare a ceea ce a învățat.

Exemplul 6

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ (ERR)²

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Subiectul lecției:

Data:

Profesor:

Înainte de a începe lecția...

I. MOTIVAȚIA

- De ce este importantă și valoroasă această lecție?
- Cum se leagă ea de ce am predat deja și de ceea ce voi predă mai departe?
- Ce ocazii de exersare a gândirii critice oferă această lecție?

II. OBIECTIVE OPERAȚIONALE

- Ce cunoștințe și semnificații vor fi explorate sau transmise?
- Ce vor putea face elevii cu acestea?
- Ce emoții le va produce?

III. CONDIȚII PREALABILE

- Ce trebuie să știe și să poată face un elev deja pentru a putea învăța această lecție?

IV. RESURSELE ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI

- Cum vor fi gestionate resursele materiale și timpul pentru diverse activități?

V. EVALUAREA

- Ce dovezi vor exista că elevul a învățat lecția?

Lecția propriu-zisă...

VI. EVOCARE:

- Cum vor fi conduși elevii către formularea unor întrebări și stabilirea unor scopuri pentru învățare?
- Cum vor ajunge să-și examineze cunoștințele anterioare?

VII. REALIZAREA SENSULUI:

- Cum va fi explorat conținutul de către elevi?
- Cum își vor monitoriza înțelegerea acestui conținut?

VIII. REFLECȚIE:

- Cum vor utiliza elevii cunoștințele dobândite în cadrul lecției?
- Cum vor fi îndrumați să caute informații suplimentare, răspunsuri la întrebările care mai există și rezolvări pentru neclaritățile rămase?

---

² După Ion Dumitru – (2001), Educație și învățare, Ed. Eurostampa, Timișoara.

IX. ÎNCHEIERE:

- La ce concluzii trebuie să se ajungă până la sfârșitul lecției?
- În ce măsură este de dorit să se rezolve problemele ridicate?

După lecție...

X. EXTENSIE:

- Ce alte lucruri pot fi învățate pornind de la această lecție?
- Ce ar trebui să facă elevii odată ce s-a terminat lecția?

Desfășurarea lecției

1. EVOCAREA

- Elevii sunt îndrumați să-și amintească ceea ce știau dinainte despre un anumit subiect (o anumită temă), să anticipeze și să stabilească scopuri pentru investigația lor;
- Scopuri / consecințe:
  - implicarea efectivă, activă a elevilor în procesul de învățare. Elevii devin conștienți de propriile lor cunoștințe, de procesarea acestora prin judecăți de valoare și își folosesc limbajul propriu;
  - stimularea interesului și a dorinței de participare.

2. REALIZAREA SENSULUI (ÎNȚELEGEREA)

- Elevii integrează ideile din informațiile recepționate (text citit sau imagini văzute...) în propriile lor scheme de gândire pentru a le da sens, pentru a le înțelege;
- Scopuri / consecințe:
  - menține implicarea și interesul stabilite în faza de evocare;
  - susține efortul elevilor în monitorizarea propriei gândiri (înțelegeri);
  - permite raportarea informațiilor noi la scheme mintale preexistente care, astfel, se restructurează.

3. REFLECȚIA

- Elevii reconsideră ceea ce știau, învață noi conținuturi și își exersează gândirea;
- Scopuri / consecințe:
  - asimilarea cu adevărat a unor cunoștințe noi și restructurarea activă a schemelor mentale (*învățare autentică și durabilă*);
  - reformularea, cu propriile cuvinte, a celor învățate (*indiciu al înțelegerii acestora*);
  - schimbul de idei între elevi, dezvoltarea vocabularului și a capacității de exprimare (*clasa devine o comunitate de învățare*).

4. EXTENSIA

- Elevii vor aplica în alte situații de învățare similare (sau distincte), cele învățate.

Exemplul 7

PROIECT DE LECȚIE / ACTIVITATE DIDACTICĂ³

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Subiectul lecției:

Data:

Profesor:

Obiective:

Proceduri (activități ale elevilor):

Vocabular – termeni noi vehiculați în lecție:

Întrebări pentru clarificare:

Relații intercurriculare (altă arie curriculară):

Resurse materiale:

Activități de follow-up:

Descriptori de performanță:

---

³ După www.niitacademy.net

Exemplul 8

PROIECTUL UNEI LECȚII DE ÎNVĂȚARE PRIN COOPERARE

Nivelul de predispoziție al clasei:.....

Pasul 1: **Selectează lecția**

Pasul 2: **Proiectează obiectivele lecției**

Ține cont de:

- ✓ Interdependența pozitivă între cunoaștere și aplicare,
- ✓ Comportamentele specifice așteptate,
- ✓ Criteriile pentru succes.

Pasul 3: **Ia decizii asupra**

- ✓ Mărimii grupei:
- ✓ Sarcinii de lucru pe grupe:
- ✓ Aranjării spațiului clasei:
- ✓ Materialelor necesare pentru fiecare grupă:

Pasul 4: **Procesează și monitorizează lecția**

- ✓ Vorbește în limba pe care educabilii tăi o înțeleg,
- ✓ Folosește explicația individuală și colectivă,
- ✓ Culege evidența comportamentelor așteptate (acțiuni adecvate),
- ✓ Numește „Observator” la fiecare grupă,
- ✓ Pune-i la dispoziție (creați împreună) un „Plan de observare” pentru procesarea feedback-ului.

Pasul 5: **Evaluează rezultatele**

- ✓ Verifică realizarea sarcinilor de lucru,
- ✓ Urmărește funcționalitatea grupelor,
- ✓ Scanează notițele individuale ale membrilor grupelor,
- ✓ Verifică realizarea sarcinilor grupelor direct și prin concluziile observatorilor,
- ✓ Preia/dedu sugestii pentru lecția viitoare,

Strategia instrucțională constă, după unii autori, în trei faze distincte:

- (1) explorarea;
- (2) dezvoltarea conceptului;
- (3) aplicarea conceptului.

Faza exploratoare

Aceasta este prima fază a ciclului de învățare. În timpul acestei faze, educatorul are un rol indirect. El este un observator care pune întrebări și asistă individual

educabilii ori grupele de educabili. Rolul educabilului în această fază este foarte activ. El manevrează materialele distribuite de educator. Caracteristicile acestei faze sunt: *observarea, comparația, punerea întrebărilor, descrierea, discuții contradictorii și „jocul” (ușurința manevrării) cu materialele.*

Faza dezvoltării conceptului

În această fază educatorul își asumă un rol mai tradițional. Educatorul adună informații de la educabili, referitoare la experiențele lor exploratoare. Această parte a lecției este acordată construirii/constituirii vocabularului adecvat. Materialele precum cărțile, mijloacele audio-vizuale și IT, alte materiale tipărite sau netipărite sunt folosite pentru a introduce o terminologie și o informație adecvate. Caracteristicile acestei faze sunt *discuțiile, lucrul la tablă, lucrul cu instrumentele IT, citirea, emiterea ipotezelor și testarea lor (probarea acestora).*

Faza de aplicare a conceptului

În această fază educatorul prezintă o nouă situație sau o problemă care poate fi rezolvată pe baza experienței de explorare anterioară și a introducerii noilor noțiuni. E similară fazei de explorare iar educabilii sunt angajați într-o activitate susținută. Ei aplică noțiunile învățate în timpul celor două faze anterioare, dar la o situație nouă.

FIȘA SINTETICĂ A LECȚIEI

Disciplina:

Clasa:

Subiectul:

Obiective:

Materiale:

Repartizarea timpului:

Profesor:

Informația profesorului:

Faza de explorare:

Faza dezvoltării conceptului:

Faza aplicativă:

Exemplul 9

DESIGNUL LECȚIEI DUPĂ MODELUL „ÎNVĂȚAREA PRIN EXPLORARE ȘI DESCOPERIRE (EEE)”⁴

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Subiectul lecției:

Data:

Profesor:

Etapa 1: **Explorarea** - elevii experimentează diferite fenomene, emit ipoteze pentru explicarea cauzelor etc.

În etapa de proiectare a acestei faze profesorul răspunde la câteva întrebări:

- Care este fenomenul pe care-l vor explora elevii?
- Ce activități vor desfășura elevii pentru a explora acest fenomen?
- Ce fel de observații vor face elevii?
- Ce indicații voi oferi elevilor?
- Ce materiale sunt necesare?
- Ce fișă de lucru voi oferi elevilor?
- Cum voi ghida elevii?

Etapa 2: **Explicarea** – elevii explică fenomenele observate și formulează conceptele ghidați de profesor prin intermediul conversației euristice.

În etapa de proiectare a acestei faze profesorul răspunde la câteva întrebări:

- Ce întrebări voi adresa elevilor pentru ca să explice cauza fenomenelor și să stabilească proprietățile esențiale ale fenomenelor/conceptelor?
- Cum voi ghida elevii pentru a construi corect conceptul?
- Cum îi voi determina pe elevi să înțeleagă importanța cunoașterii acestui fenomen/concept?
- Cum pot fi ajutați elevii să esențializeze observațiile și să le exprime verbal?

Etapa 3: **Extinderea** – elevii leagă descoperirile lor de cunoștințele anterioare, de lumea înconjurătoare, rezumă, compară ce au învățat, formulează întrebări etc.

În etapa de proiectare a acestei faze profesorul răspunde la câteva întrebări:

- Ce cunoștințe anterioare sunt necesare pentru înțelegerea acestui fenomen?
- Cum contribuie cunoașterea acestor fenomene/concepte la înțelegerea realității?
- Cunoașterea acestor fenomene este obligatorie pentru cunoașterea altor fenomene, procese, concepte? Care sunt acestea?

---

⁴ După Dulamă, M.E. (2002) Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie, Editura Clusium, Cluj-Napoca.

Exemplul 10

PROIECTAREA DIDACTICĂ DUPĂ „MODELUL FORMEI POVEȘTII”⁵

Disciplina:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Subiectul lecției:

Data:

Profesor:

Modelul pornește de la ceea ce l-ar putea implica afectiv pe educabil dar și pe educator într-o anumită temă, într-un anumit conținut, subiect, modelul comportând cinci etape:

1. Identificarea importanței temei:
  - a. Ce este cel mai important lucru în legătură cu tema....?
  - b. De ce ar conta pentru educabili?
  - c. Care sunt părțile temei care-i implică afectiv pe educabili?
2. Identificarea opozițiilor binare:
  - a. Care din opozițiile binare puternice înglobează cel mai bine importanța temei?
3. Organizarea conținutului în forma „poveștii” (narativă):
  - a. Ce conținut înglobează în modul cel mai dramatic opozițiile binare pentru a da semnificație temei?
  - b. Ce conținut pune cel mai bine tema într-o formă de poveste (narație)?
4. Concluzie:
  - a. Care este cea mai bună modalitate de rezolvare a conflictului dramatic conținut în opozițiile binare?
  - b. Ce grad al medierii acelor opoziții ar trebui să căutăm?
5. Evaluare:
  - a. Cum poate cineva ști dacă tema a fost înțeleasă, dacă importanța sa a fost percepută și dacă a fost învățat conținutul?

Pentru realizarea proiectării didactice în condițiile centrării procesului de învățare pe educabil, un punct nevralgic este formularea obiectivelor operaționale.

---

⁵ Egan, K. (2007), *Predarea ca o poveste*, Didactica Press, București.

Obiectivele operaționale definesc *prezumții (anticipări)* ale profesorului asupra unor comportamente *observabile și măsurabile* ale elevului, la sfârșitul activității de învățare (lecției), față de care se realizează evaluarea educabilului și care sunt finalitățile cele mai concrete în învățare.

Ele derivă din competențele specifice care la rândul-le sunt derivate din competențele generale.

Obiectivele operaționale se adresează așadar educabilului dar sunt formulate de profesor!

Obiectivele operaționale, definite prioritar din perspectivă psihologică sunt:

• **OBIECTIVE COGNITIVE (taxonomia veche a lui Bloom):**

- **cunoaștere** (a defini, a recunoaște, a distinge);
- **înțelegere** (a redefini, a reorganiza, a explica, a demonstra, a interpreta);
- **aplicare** (a aplica, a utiliza, a alege);
- **analiză** (a identifica, a deduce);
- **sinteză** (a generaliza, a deriva, a sintetiza, a formula sintetic);
- **evaluare critică** (a valida, a decide, a argumenta, a emite judecăți de valoare / a evalua critic – conform unor criterii de maxima rigurozitate).

După **taxonomia lui Bloom revizuită** de Lorin Anderson și Krathwohl în 1999, dimensiunea proceselor cognitive se poate prezenta după cum urmează:

- **reamintirea**
- **înțelegerea**
- **aplicarea**
- **analiza**
- **evaluarea**
- **crearea**

Reamintirea constă în recunoașterea informațiilor relevante din memoria pe termen lung.

Înțelegerea este abilitatea individului de a-și forma propriul sens (propria judecată) pe baza materialelor educaționale și/sau explicațiilor profesorului. Subcategoriile acestui proces includ interpretarea, exemplificarea, clasificarea, rezumarea, deducerea, compararea și explicarea.

Aplicarea se referă la utilizarea unei tehnici, unui procedeu sau a unei metode învățată într-o situație familiară sau una nouă.

Analizarea constă în descompunerea cunoștințelor în părți și considerarea relației dintre părți și structura generală prin diferențiere, organizare și atribuire.

Evaluarea include verificarea și critica constructivă.

Crearea este abilitatea educabilului de a combina informații, cunoștințe și lucruri existente pentru a proiecta, genera și produce ceva nou.

Potrivit acestei taxonomii, fiecărui nivel de cunoștințe îi poate corespunde un nivel al proceselor cognitive, astfel că elevul poate *să-și amintească cunoștințe factuale sau procedurale, să înțeleagă cunoștințe conceptuale sau metacognitive sau să analizeze cunoștințe metacognitive sau factuale.*

Operaționalizarea obiectivelor cognitive, după R.F. Mager, comportă următoarele etape:

- **descrierea comportamentului final (schimbării de comportament) al educabilului folosind un verb activ** – ex: *elevul va formula o definiție a nuvelei*
- **precizarea criteriului performanței minim admisă (criteriul reușitei)** – *corect din punct de vedere științific.*
- **determinarea /descrierea condițiilor în care are loc schimbarea de comportament** – *având fișa de lucru drept suport.*

Prezentat integral, obiectivul operațional de tip cognitiv apare:

Elevul va formula o definiție a nuvelei, corect din punct de vedere științific având fișa de lucru drept suport.

Obiectivele operaționale de factură cognitivă, după pedagogul belgian G. de Landsheere se formulează după cinci parametri:

- **cine va produce comportamentul dorit:** la sfârșitul activității *elevii* vor fi capabili;
- **ce comportament observabil va dovedi că obiectivul este realizat:** *să denumească;*
- **care va fi produsul acestui comportament (performanța):** *animalele domestice;*
- **în ce condiții trebuie să se manifeste comportamentul:** *dintr-un șir de mulaje expuse;*
- **pe temeiul căror criterii se ajunge la concluzia că produsul este satisfăcător:** *denumind corect 4 din 6 animale.*

Obiectivul operațional de factură cognitivă, în integralitatea lui este:

Elevii vor fi capabili

- *să denumească animalele domestice dintr-un șir de mulaje expuse, denumind corect 4 din 6 animale.*

Indicatorii prin care este caracterizabil un comportament final inclus într-un obiectiv operațional, după G. Mayer, sunt descriși în cele ce urmează:

- **Specificarea comportamentului final** – descrierea rezultatului ce se așteaptă de la elev în finalul realizării sarcinii de învățare;

Exemplul 1: Elevul va fi capabil

O1 să enumere etapele succesive ale procesului de fabricație al produselor de panificație....

Exemplul 2: Elevul va fi capabil

O2 să execute reprezentarea grafică și cotarea unui filet...

- **Descrierea condițiilor de realizare a comportamentului final;**

Exemplul 1: Elevul va fi capabil

O1 să enumere etapele succesive ale procesului de fabricație al produselor de panificație, având la dispoziție imaginile reprezentative a 20 etape...

Exemplul 2: Elevul va fi capabil

O2 să execute reprezentarea grafică și cotarea unui filet, având la dispoziție toate datele numerice necesare și materialele de desenat...

- **Specificarea nivelului de reușită minimal**

Exemplu1: Elevul va fi capabil

O1 să enumere etapele succesive ale procesului de fabricație al produselor de panificație, având la dispoziție imaginile reprezentative a 20 etape, cu o precizie de 2/3 din operațiile concrete.

Exemplu2: Elevul va fi capabil

O2 să execute reprezentarea grafică și cotarea unui filet, având la dispoziție toate datele numerice necesare și materialele de desenat, fără a face mai mult de două greșeli sau omisiuni.

- **obiective psihomotorii (taxonomia Simpson):**

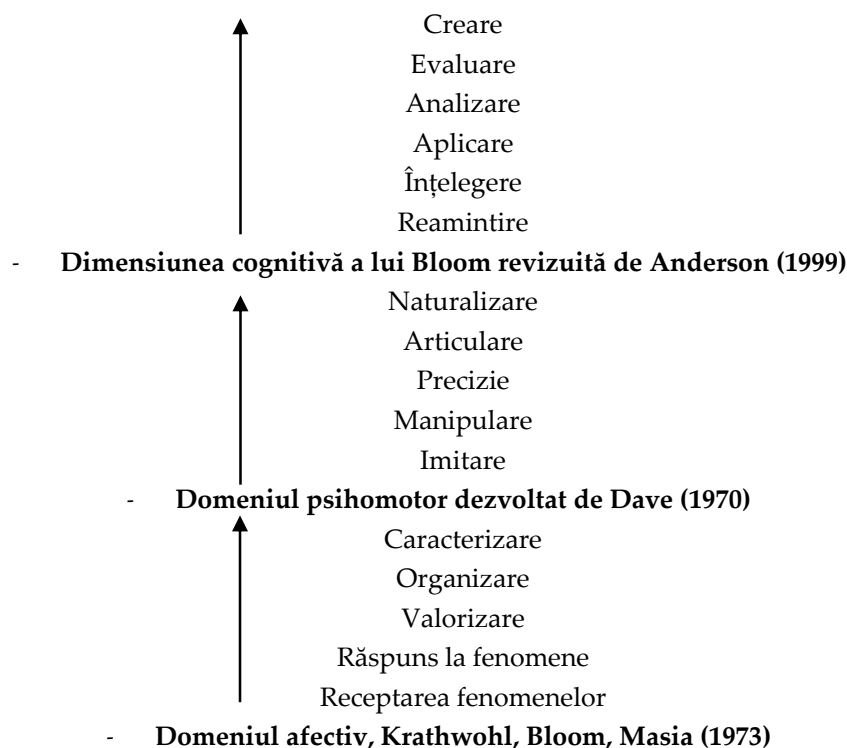
- *percepere* (a percepe o mișcare),
- *dispoziție* (a avea dispoziție fizică și psihică pentru realizarea unei mișcări),
- *reacție dirijată* (a executa mișcarea după un anumit model, conform unui unei comenzi),

- *reacție automatizată* (a executa mișcarea în mod automat, ca deprindere dobândită);
- *reacție complexă* (a integra mișcarea în activitate, în termeni de adaptare dar și de creativitate).

• **OBIECTIVE AFECTIVE** (taxonomia lui Krathwohl):

- *receptare* (a diferenția, a accepta – afectiv)
- *reacție* (a răspunde, a aproba, a susține – afectiv),
- *valorizare* (a argumenta, a dezbate, a specifica, a susține sau a protesta – afectiv),
- *organizare* (a armoniza, a organiza – afectiv),
- *caracterizare* (a aprecia, a dirija, a schimba, a rezolva, a colabora, a rezista – afectiv);

O sinteză pe domenii a etapelor de formare a comportamentelor se poate reprezenta:

Redăm în tabelul de mai jos alte exemple de verbe active pentru două domenii:

DOMENIUL COGNITIV	DOMENIUL AFECTIV
<u>CUNOAȘTERE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a defini ➤ a identifica ➤ a enumera ➤ a numi ➤ a denumi ➤ a reproduce ➤ a alege ➤ a formula 	<u>RECEPTARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a diferenția ➤ a separa ➤ a izola ➤ a asimila ➤ a alege ➤ a combina ➤ a accepta (puncte de vedere, reguli, evenimente)
<u>ÎNȚELEGERE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a distinge ➤ a estima ➤ a explica ➤ a extinde ➤ a generaliza ➤ a exemplifica ➤ a parafraza ➤ a rescrie ➤ a rezuma 	<u>REACTIE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a aproba ➤ a discuta ➤ a practica
<u>APLICARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a schimba ➤ a demonstra ➤ a descoperi ➤ a manipula ➤ a modifica ➤ a prezenta ➤ a folosi 	<u>VALORIZARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a renunța ➤ a specifica ➤ a asista ➤ a încuraja ➤ a nega ➤ a protesta ➤ a argumenta
<u>ANALIZĂ:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a diferenția ➤ a distinge ➤ a ilustra ➤ a alege ➤ a separa ➤ a dirija 	<u>ORGANIZARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a discuta ➤ a compara ➤ a defini ➤ a formula ➤ a armoniza
<u>SINTEZĂ:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a aborda pe categorii ➤ a combina ➤ a compune ➤ a imagina ➤ a explica 	<u>CARACTERIZARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a schimba ➤ a revizui ➤ a completa ➤ a evita ➤ a rezista

DOMENIUL COGNITIV	DOMENIUL AFECTIV
<ul style="list-style-type: none"> ➤ a modifica ➤ a organiza ➤ a planifica ➤ a rescrie ➤ a rezuma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ a dirija
<u>EVALUARE:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ a aprecia ➤ a compara ➤ a contrasta ➤ a descrie ➤ a justifica ➤ a interpreta ➤ a argumenta 	

Comportamentele care urmează a fi formate	Verbe prin care pot fi exprimate comportamentele dorite	
Însușirea unor noi cunoștințe	a exprima, a recunoaște, a defini,	a identifica, a descrie
Formarea deprinderilor intelectuale	a rezolva, a reprezenta, a interpreta, a diferenția, a calcula, a preciza, a efectua, a compara, a extrage, a interpola, a clasifica, a ordona, a demonstra, a explica, a completa, a stabili, a aplica, a determina, a observa, a extrapola, a elabora, a analiza, a separa,	a identifica, a deduce, a examina, a formula, a caracteriza, a experimenta, a descrie, a aduna (date), a sintetiza, a prezenta, a reuni, a evalua, a valida, a argumenta, a aprecia, a decide, a utiliza, a opera, a comenta, a înlocui, a nota, a obține (informații)

Comportamentele care urmează a fi formate	Verbe prin care pot fi exprimate comportamentele dorite	
Formarea deprinderilor motorii senzoriale	a executa, a reconstitui, a realiza, a produce, a proiecta, a prelucra, a interoga,	a planifica, a construi, a calcula, a audia, a viziona, a opera
Formarea atitudinilor	a accepta, a persevera, a încuraja, a respecta,	a rezista, a convinge, a te angaja, a alege

În scrierea rezultatelor învățării, abordarea taxonomică a lui Bloom din perspectiva cognitivă, poate constitui o bază foarte utilă de exprimare a rezultatelor învățării.

Definiție	I. Reamintire	II. Înțelegere	III. Aplicare	IV. Analizare	V. Evaluare	VI. Creare
Definiția lui Bloom revizuită	Demonstrează memorarea materialului anterior învățat, prin reamintirea termenilor, conceptelor de bază și răspunsuri	Demonstrează înțelegerea faptelor și ideilor prin organizare, comparare, trădare, interpretare, realizarea de descrieri și exprimarea ideilor principale	Rezolvă problemele legate de situații noi prin aplicarea în alt fel a cunoștințelor, tehnicilor și regulilor dobândite	Analizează și fracționează informația prin identificarea motivelor și cauzelor. Face deducții și găsește dovezi în sprijinul generalizărilor	Prezintă și susține opinii prin exprimarea de judecăți cu privire la înțelegerea, validitatea ideilor sau calitatea muncii pe baza unui set de criterii	Îmbină înțelegerea în mod diferit prin combinarea elementelor într-un nou șablon sau prin propunerea de soluții alternative

Defini- ție	I. Reamintire	II. Înțelegere	III. Aplicare	IV. Analizare	V. Evaluare	VI. Creare
Verbe	A alege A defini A găsi A eticheta A lista A potrivi A numi A omite A-și aminti A relate A selecta A arăta A scrie A indica A exprima - Ce - Când - Unde - Care - Cine - De ce	A clasifica A compara A deosebi A demonstra A explica A extinde A ilustra A intuit A interpreta A sublinia A relate A reformula A arăta A sumariza A traduce	A aplica A construi A alege A crea A dezvoltă A experimenta cu A identifica A chestiona A folosi A organiza A planifica A selecta A rezolva A utiliza	A analiza A deduce A categoriza A clasifica A compara - concluzie A deosebi între A descoperi A investiga A distinge între A împărți A examina - funcție - deducție A inspecta A enumera - motive - relații A simplifica A face o expertiză A lua parte la A testa pentru tematica	A agreea A evalua A aprecia A aloca A alege A compara A decide A stabili - criteria A emite pă- reri critice A decide A deduce A susține (idei) A stabili A demonstra netemeinicia A estima A măsura A explica - importanța A influența A interpreta A judeca A justifica A marca A măsura -opinie A percepe A prioritiza A dovedi A etalona A recomanda A decide asupra A selecta A susține A aprecia	A adapta A schimba A construi A combina A alege A alcătui A compune A proiecta A crea A elimina A dezvoltă A dezbate A elaborează A estima A formula A imaginează A îmbunătăți A inventa A alcătui A maximiza A minimizează A modifica originalul A genera A planifica A previzi- ona A propune -soluții A rezolva A presu- pune A testa - te- orii

Exemple de proiecte de activitate didactică se pot vedea în Anexele 6.

VIII. Puncte de sprijin asupra evaluării

VIII.1. Definiții/Accepții (selecție)

Evaluarea este un proces complex menit să aprecieze valoarea unui act educațional sau al unei părți din acesta, eficacitatea resurselor umane și materiale, a condițiilor și operațiilor folosite în derularea activității educaționale, prin compararea rezultatelor cu obiectivele propuse, în vederea luării deciziilor adecvate ameliorării activității în etapele următoare (Skinner).

Evaluarea cuprinde o suită de acte prin care educatorul (profesorul) se informează asupra realizării obiectivelor și poate emite o judecată de valoare (o apreciere) asupra activității educabilului (M. Ionescu, 2001).

Evaluarea este punctual final într-o succesiune de acțiuni pedagogice precum proiectarea și împlinirea obiectivelor prin activități specifice urmate de măsurarea rezultatelor obținute, nefiind o acțiune juxtapusă predării-învățării, ci este integrată acesteia.

Evaluarea este un feedback atât pentru profesor cât și pentru elev în urma căruia se pot face atât aprecieri cât și ameliorări în activitatea binomului educațional, profesor-elev.

Evaluarea este o activitate de colectare, organizare și interpretare a datelor obținute prin intermediul instrumentelor de evaluare în scopul emiterii unor judecăți de valoare asupra rezultatelor măsurării și adoptării unei decizii educaționale, fundamentate pe concluziile desprinse din interpretarea și aprecierea rezultatelor (MEN).

Evaluarea – în sens post-modern -, se încadrează într-un *demers co-educativ în care educatorul și educabilul - evaluatorul și evaluatul - învață unul de la celălalt și evoluează împreună!* (Formarea formatorilor de formatori educaționali - T. Mihail, 1998)

Acest tip de evaluare are ca baze:

- lipsa oricărui prejudecăți de ambele părți;
- încrederea și respectul reciproc;
- autoevaluarea atât a evaluatorului cât și a celui evaluat;
- informații diverse despre educabil.

În aceste condiții evaluarea devine:

- un set de proceduri care se referă la progresul/permanențele și nu la personalitatea celor evaluați;
- o parte integrantă a managementului educațional (al orei, activității);
- o comunicare în dublu sens între evaluator și evaluat;
- o asistare a celui evaluat în dezvoltarea competențelor sale profesionale și transversale;

O evaluare de calitate trebuie să îndeplinească trei calități: relevanță, validitate și fiabilitate (Agnes, H., 2008 – Dictionnaire de l'éducation. Paris: PUF, p 417)

VIII.2. Funcții ale evaluării:

- Constatativă	- De informare
- Diagnostică	- De motivare
- Prognostică	- De control
	- De selecție
	- De reglare/ autoreglare

VIII.3. Tipuri de evaluare:

Inițială - predictivă	Internă	Normativă	Subiectivă
Continuă/pe parcurs - formativă	Externă	Formativă	Obiectivă
Finală/sumativă - cumulativă			

Evaluarea inițială se poate realiza cu ajutorul probelor (testelor) de verificare a cunoștințelor/ abilităților/ deprinderilor inițiale, pre-testelor sau dialogului (interviului) inițial, care se aplică de obicei la începutul unui ciclu de învățământ, la începutul unui an școlar, la începutul unui nou an de studiu al unei discipline de învățământ, la începutul unui nou capitol sau chiar teme. Evaluarea inițială are rolul de a informa profesorul și elevii

asupra cunoștințelor, abilităților și deprinderilor deținute de elevi pe baza cărora se vor „clădi” viitoarele noțiuni, concepte, abilități și deprinderi, având funcții diagnostice și prognostice.

Evaluarea continuă se efectuează pe parcursul întregului proces de predare-învățare. Ea constă în informarea elevilor asupra rezultatelor obținute în ideea comparării acestora cu obiectivele de realizat în activitățile de învățare și astfel de conștientizare asupra progresului dobândit. Evaluarea formativă se realizează în trepte succesive, scurte, într-o progresie analizată în detaliu și cu scopul de a ameliora activitatea etapelor următoare. Ea se caracterizează prin frecvența mare a verificărilor și aprecierilor pe parcursul unei perioade și prin scurtarea timpului între evaluare și reglare, aduse actului didactic. Evaluarea formativă are deci o funcție diagnostică fiind propulsată de învățarea constructivistă și pedagogia corectivă. Evaluarea formativă, continuă, pe parcurs se poate realiza oral, scris, practic sau cu ajutorul software-ului specializat, rulat pe computer. Se cere o deplasare a accentului de la verificările finale spre cele sistematice, continue, în beneficiul educabilului și al progresului acestuia.

Evaluarea sumativă, cumulativă, finală se efectuează la sfârșitul unei perioade mai lungi de învățare (temă, unitate de învățare, semestru, an școlar) pentru a aprecia rezultatele învățării, valoarea unui program, a metodelor de predare-învățare. Ea se poate realiza oral, scris, practic și cu ajutorul programelor pentru computer. Evaluarea sumativă se poate realiza și cu ajutorul testelor sumative.

Evaluarea mai poate fi:

- *internă* – cea aplicată într-o lecție, activitate educațională, școală...
- *externă* – cea aplicată din exterior: examene, inspecții...

Iar pe de altă parte evaluarea este:

- *normativă* – este cea care se realizează pe baza unei norme, unor criterii, unor obiective.
- *formativă* - cea realizată îndeosebi pe parcursul actului educațional în scopul formării competențelor educabililor.

Evaluarea formativă ocupă un loc principal în acțiunea pedagogică modernă fiind evaluarea care intervine în cadrul învățării având ca scop susținerea elevului în dezvoltarea unei învățări autonome și de profunzime.

Prin utilizarea evaluării formative se dezvoltă o mai bună înțelegere a procesului instructiv-educativ, atât ca acțiune prin care elevul contribuie la formarea propriei sale formări, cât și ca proces prin intermediul căruia cadrul didactic poate să-și optimizeze constant pârghiile predării, ale percepției învățării și ale evaluării.

Meyer, G., și Simonard, M.-N. (Delorme, C., coord., 1994) atrăgeau atenția asupra faptului că nu conceptualizările privind evaluarea lipsesc, nu taxonomizările modalităților și tipurilor de evaluare sunt imprecise, ci atenționau asupra dimensiunii și utilizării reduse și limitate a evaluării formative în cadrul procesului de învățământ, îndeosebi referitor la acțiunile pedagogice ale profesorilor, propunând, în acest sens:

Sistemul de reglare al evaluării formative este asigurat prin intermediul a trei funcții ordonate (Ketele, de J.-M. ed., 1992, pag.125) care au ca finalitate:

- Recunoașterea Reușitelor;
- Reperarea și Recunoașterea erorilor;
- Reajustarea strategiilor și Rectificarea.

Evaluarea formativă, ca dispoziție complexă, face din eroare un obiect de studiu pentru elev și nu un obiect de culpabilitate sau de resemnare, ceea ce semnifică în aceeași măsură, dezvoltarea proceselor autoreglării și autoevaluării.

Devenind obiect de studiu, eroarea trebuie să fie analizată într-o complexitate a factorilor care o generează, iar segmentarea acestora se poate realiza programatic într-un dublu plan:

- Ca erori recunoscute ca probleme personale;
- Ca erori raportate la un câmp de semnificație care le definesc prin propriul lor statut ca erori.

Analizând procesul conceptualizării și al semnificațiilor pe care evaluarea formativă, în sensul accepției contemporane a termenului, le îndeplinește, Ungureanu, D., face, într-un mod firesc, o deosebire între două modalități de raportare la procesualitatea complexă a evaluării formative prin analiza unei accepții restrânse a termenului de evaluare formativă (pe care o consideră o „evaluare adiacent formativă” fiind înțeleasă într-o perspectivă relativ superficială) și o accepție amplă și profundă a evaluării

formative propriu-zise, „evaluare esențial-formativă”. (Ungureanu, D., 2001, pag. 263) Ca abordare restrânsă, evaluarea formativă presupune menținerea și asigurarea unei interrelaționări substanțiale între evaluatori și evaluați; cunoașterea mai bună a elevilor de către cadrele didactice și invers; realizarea unei autocunoașteri realiste a performanțelor și competențelor proprii; autoevaluarea adecvată a elevilor; înlăturarea și diminuarea temerii, fricii de evaluare a elevilor și acceptarea acesteia ca parte integrantă a procesului instructiv-educativ. Ca evaluare esențial formativă, această modalitate presupune o evaluare de profunzime, complexă și dificilă în felul ei, a competențelor educabililor, care trece de simpla vizualizare a prestației ori a performanțelor elevilor.

Elena Joița, din perspectiva interpretărilor care pun accentul pe mecanismele cognitive, propune utilizarea conceptului de evaluare formativă extinsă. (Joița, E., 2002). Din perspectivă cognitivistă evaluarea este unul dintre cele mai importante instrumente de formare a capacităților, competențelor și deprinderilor în condițiile în care se recunoaște constant faptul că nu toate tipurile clasice de evaluare sunt folosite și folosibile, ci numai evaluarea formativă extinsă care permite, începând cu J. Bruner (1970) înțelegerea ei ca o formă de instruire, ca o modalitate eficientă de percepere a predării și a evaluării însăși, ca o muncă comună evaluator-evaluat, ca o formă de îmbunătățire a proceselor cognitive, de eliminare a obstacolelor și lacunelor care pot apărea în cadrul învățării, de optimizare a procesului de cunoaștere atât a elevilor cât și a actorilor care contribuie la formarea lor, evaluarea formativă (extinsă) fiind singura care, spre deosebire de celelalte modalități de evaluare tradiționale, întărește metacogniția, în condițiile în care este receptată ca un factor de prevenire a insucceselor școlare și la nivelul finalităților învățării. Autoarea încearcă să depășească, primul nivel al înțelegerii semantice al evaluării formative (B. S. Bloom, G. De Landsheere) ca evaluare continuă desfășurată pe parcursul procesului de predare-învățare, prin includerea ei și la nivelul final al procesului de învățământ „limitând supremația evaluării sumative, standardizate” (Joița, E., 2002, pag.199), și dublând considerarea evaluării formative extinse (făcând trimitere la analiza comparativă a evaluării normative și formative a lui G. Meyer) la toate nivelele procesului de învățământ. Este evidențiat

procesul formării unei capacități de învățare active, independente prin acordarea unui timp mai mare evaluării formative (extinse) în economia activităților, fiind „un mijloc important pentru autocunoaștere, autocontrol, autoapreciere a evoluției și autoreglare a conduitei cognitive... arată profesorului însuși calitatea proiectului său, a modului de a stabili obiective, sarcini, proceduri, moduri de îndrumare ș.a.” (Joița, E., 2002, pag. 201) atrăgând, pe bună dreptate, atenția asupra faptului că este necesar ca această modalitate de evaluare, fiind de natură calitativă și nu cantitativă, să nu fie standardizată, deși se nasc astfel, inerent, paradoxuri ale evaluării finale, normative, sumative sau formativ-extinse.

De exemplu, se arată faptul că putem defini evaluarea formativă ca o cerință aplicabilă numai învățământului diferențiat, ca învățământ activ (Linda Allal, 1989), prin intermediul căruia se ajunge la o adaptare maximă a acestuia, la nevoile de învățare ale fiecărui elev, din prisma a trei etape esențiale:

1. Culegerea informațiilor care surprind progresul și dificultățile de înțelegere întâlnite la elevi.
2. Interpretarea acestor informații prin referință criterială și diagnostică (dacă este posibil), pentru a observa factorii care sunt la originea dificultăților de înțelegere ale fiecărui elev.
3. Adaptarea activităților de învățare și de înțelegere în funcție de interpretările făcute în legătură cu informațiile culese.

Aceste etape definesc evaluarea formativă în termenii acțiunii pedagogice, dar pentru a elabora o strategie de evaluare formativă este important să se precizeze:

- a. aspectele de înțelegere ale elevilor care au putut fi observate și procedurile utilizate în culegerea informațiilor.
- b. principiile care au ghidat interpretarea dată și diagnosticul problemelor de înțelegere.
- c. modalitățile folosite în adaptarea activităților de învățare și de înțelegere.

Astfel, pentru a putea fi elaborată o strategie a evaluării formative trebuie să se țină seama de aspectele multiple ale învățării: cognitive, sociale și afective și de interacțiunile care se nasc în interiorul sistemului de formare,

astfel încât pot fi descoperite două modalități de formare a capacității de evaluare formativă, prin sesizarea diferențierilor, a apropiierilor dar și a depărtărilor care există între două modalități de a percepe și de a valorifica evaluarea formativă. Vezi mai jos Strategii ale evaluării formative (adaptare după Linda Allal, 1989, pag. 156-164)

<i>Culegerea datelor</i>	
În termeni de obiective operaționale care descriu comportamente observabile. Măsurări cantitative prin note obținute mai ales prin probe scrise care au la bază itemi cu răspunsuri certe și prin grile de observație a comportamentului elevilor.	În termeni cognitivști care caută să înțeleagă cum funcționează procesul înțelegerii elevilor față de o muncă propusă. Măsurări prin fișe de lucru sau prin teste care au la bază exerciții de rezolvare de probleme.
<i>Interpretarea informațiilor culese</i>	
Referință criterială prin compararea performanțelor fiecărui elev cu performanțele prestabilite.	Referință cognitivă prin analiza unui cadru de referință relativ aflat în interacțiune cu: stadiul dezvoltării sale cognitive; posibilitatea de a trata informațiile furnizate prin propria sa muncă; strategia sa generală de a munci, modul de a abstractiza;
<i>Adaptarea activităților pedagogice</i>	
Pentru fiecare obiectiv operațional care nu a fost atins se propune un mai bun control al activității de învățare, de remediere a activității de învățare: nu numai reluarea subiectului ci și prezentarea variată a acestuia, lecturi suplimentare și complementare	Învățarea activă cognitivă vizează modificarea sarcinilor sau a situației de învățare în momentul în care un elev întâlnește dificultăți, pentru a crea un decalaj optim între „structura subiectului” (reprezentările și procedurile folosite deja de către elev) și „structura sarcinii” (exigențe externe care implică elaborarea de reprezentări și de proceduri de ordin superior.

Evaluarea formatoare este un alt concept interesant care descrie o noțiune apropiată de evaluarea formativă și care arată faptul că este utilizată, pentru a semnifica nu numai o simplă evaluare a « produsului finit » ci și operațiile mentale ale elevului implicate în procesul de învățare, propunând:

- Antrenarea înțelegerii ca o reprezentare clară a obiectivelor de atins;
- Antrenarea înțelegerii ca o elaborare a unui proiect planificat în colaborare cu profesorul;
- Antrenarea înțelegerii ca autoevaluare.

Evaluarea reflexivă este o modalitate de evaluare care înseamnă autoevaluare și autocorectare și care se prezintă ca o sinteză de activități de

înțelegere anterioară, urmărind ca elevul să interiorizeze mai bine cunoștințele și regulile prin:

- Descoperirea propriilor sale erori,
- Înțelegerea genezei erorilor,
- Corectarea erorilor.

Evaluarea formantă sau evaluarea formativă puternic personalizată (Bonnioll, J.J., Nunziati, G., 1990, cf. Ungureanu, D., 2001, pag. 301-303) propune un model al instruirii care se bazează pe anticiparea de către elevi și profesori a metodelor și mijloacelor care sunt folosite pentru atingerea scopurilor și a obiectivelor propuse, ceea ce semnifică faptul că elevii pot să-și stabilească singuri criterii de evaluare (care nu înseamnă neapărat autoevaluare) ci acestea sunt criteriile intuite de către elevi a fi folosite de către profesori și, în consecință, elevii își pot căuta metodele, mijloacele și strategiile de învățare adecvate care descriu și prescriu aspectele formative ale acestei evaluări.

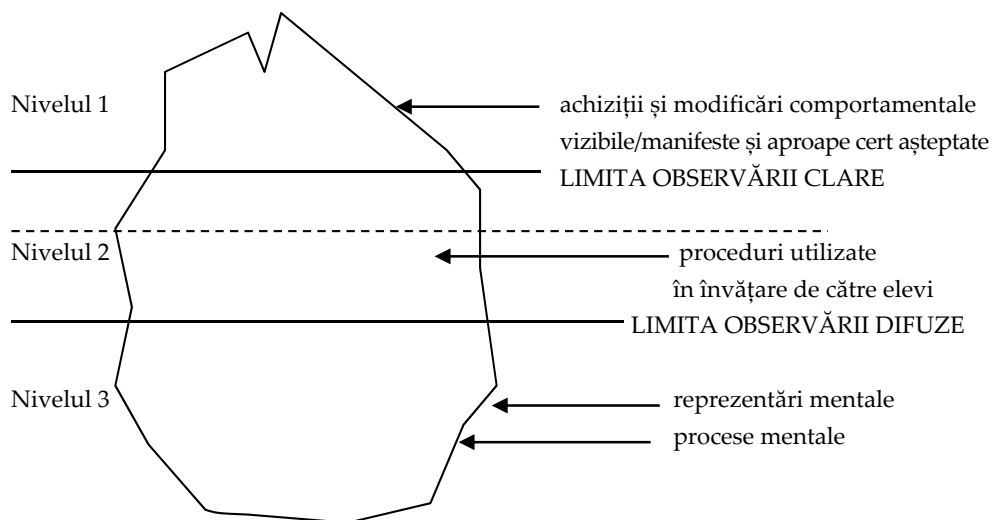
Numai prin evaluarea formativă este frecventă pregătirea autoevaluării, deoarece prin intermediul ei „Copilul achiziționează cunoașterea criteriilor de apreciere luate în considerare, ceea ce îi permite să-și evalueze propriile lui rezultate”. (Jean Cardinet, 1994, pag.19)

Așadar, în cadrul procesului educativ real, evaluarea formativă tipică semnifică corectarea unui exercițiu care relansează învățarea, prin contribuția informațiilor suplimentare date elevilor, prin mijloace cât mai variate posibile, ceea ce conduce la conștientizarea propriilor erori și la formarea autoevaluării. În acest caz se ajunge la depășirea tuturor dificultăților care au apărut în legătură cu evaluarea efectivă a învățării ca proces pe care evaluarea formativă o presupune, prin urmărirea unor „indicatori de învățare” (care pot fi analizați atât ca trăsături tipice de personalitate, cât și în legătură cu nivelul „inițial”, pe parcurs și cu nivelul relativ „final” al învățării).

Evaluarea formativă face trimitere deseori la procese și fenomene neobservabile sau greu observabile, în mod direct, ceea ce relativizează, *ab initio*, însăși procesul evaluării (al oricărui tip de evaluare cu țintă formativă), prin redimensionarea obiectivelor operaționale și extinderea criteriilor care trebuie să fie luate în considerare în momentul evaluării.

Exemplificăm, în acest sens, cu modelul metaforic al aisbergului pe care Cardinet, J. (*Évaluation scolaire et pratique*, 1994) îl propune pentru a avea

o reprezentare despre aspectele pe care evaluarea formativă își propune să le sondeze

Luând în considerare nu doar momentul la care se realizează evaluarea în cadrul procesului de învățământ ci și modul de realizare a acesteia, implicațiile pe care le are asupra participanților la formare (profesori, elevi, părinți), se conturează câteva caracteristici distinctive ale celor două tipuri principale de evaluare, evaluarea de factură sumativă și evaluarea de factură formativă după cum se vede mai jos:

Evaluarea sumativă și normativă	Evaluarea dinamică și formativă
<ul style="list-style-type: none"> • se limitează la a constata reușitele, eșecurile și erorile. 	<ul style="list-style-type: none"> • constatarea începe cu o analiză a cauzelor erorilor și eșecurilor. Erorile sunt considerate pași obligatorii ai procesului de învățare.
<ul style="list-style-type: none"> • elevul este situat în exteriorul demersului evaluării. • elevii sunt informați asupra rezultatelor evaluării ceea ce le permite să judece în mod global reușitele și eșecurile. 	<ul style="list-style-type: none"> • elevul este asociat la demersul evaluării. • elevul devine participant la proiectul educativ cu scopul de: <ul style="list-style-type: none"> - a cunoaște obiectivele preconizate, - a fi conștient de dificultăți, - a dezvolta un demers de progres autonom.
<ul style="list-style-type: none"> • evaluarea are tendința de a funcționa în mod automat. • preocupările de reglare ale procesului de învățământ rămân globale și vagi. 	<ul style="list-style-type: none"> • evaluarea se înscrie în procesul de învățare. • evaluarea este deschisă privind acțiunile de reglare în vederea creșterii eficienței învățământului.

VIII.4. Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare sunt demersuri care prefigurează perspectiva din care va fi concepută evaluarea: proiectarea dispozitivului de evaluare, construcția și aplicarea acestuia, emiterea judecăților de valoare privind procesul învățării și rezultatele obținute de către elevi.

În stabilirea strategiilor evaluative se identifică două perspective de analiză:

- 1) perspectiva criterială;
- 2) perspectiva axelor polare.

Perspectiva criterială vizează: actorii evaluării, instrumentele evaluării, obiectul evaluării, forma de organizare (numărul subiecților), referențialul de bază, parametrul „timp” în evaluare, natura deciziilor consecutive etc.

Perspectiva axelor polare vizează polaritatea tipurilor de evaluare: criterială – normativă; formativă – recapitulativă; produs – proces; descriere/apreciere – măsurare; proactivă – retroactivă; „globală”, holistică – „analitică”; internă – externă; personală – oficială; categorială/frontală – personalizată; integrativă – contextualizată; reflexivă – participativă; imperativă – negociabilă; motivantă – sancționantă; formală – informală etc.

VIII.5. Operațiile evaluării

Aceste operații sunt de fapt pașii care trebuie făcuți în procesul evaluativ până la momentul sau etapa emiterii unei judecăți de valoare asupra prestației educabilului. Aceste operații sunt următoarele:

Măsurarea este prima operație a evaluării și se realizează prin colectarea datelor, în baze de date, cu ajutorul *instrumentelor de evaluare* care „produc” dovezi semnificative despre aspectele sau rezultatele luate în considerare. Măsurarea asigură rigurozitate evaluării. Cu cât instrumentele de măsurare sunt mai bine puse la punct, cu atât informațiile sunt mai concludente.

Datele colectate sunt supuse apoi prelucrării în vederea *emiterii unei judecăți de valoare*, corespunzătoare *aprecierii*. Prin această operație, pe baza

informațiilor culese prin măsurare dar și prin alte surse mai mult sau mai puțin formale (observare, analize etc.) se stabilește valoarea rezultatelor școlare precum și a procesului de învățare. În cazul aprecierii, alocarea de valori numerice, literale sau calificative se realizează pe baza unor criterii precis identificabile, relativ independente de instrumentul prin care s-a făcut măsurarea.

Decizia este cea de-a treia operație a evaluării. Luarea deciziilor reprezintă finalul înlănțuirii de operații ce definesc actul evaluării în ansamblul lui. Prin decizie se pronunță/afișează „verdictul” (nota, calificativul).

Cele trei operații se află într-o strânsă complementaritate și interdependență. Evaluare înseamnă așadar: *măsurare* + *apreciere* + *decizie*.

Ar fi de dorit ca educatorii să treacă de la „cultura controlului” / verificării la „cultura evaluării” / aprecierii, acțiune care implică emiterea unor *criterii de reușită* în dauna doar a *criteriilor de realizare* (cantitativă și chiar calitativă).

VIII.6. Probe de evaluare

Orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către profesor se constituie în *probă de evaluare*.

Construirea probelor de evaluare să bazează pe niște criterii de calitate după cum urmează:

a) *Validitatea probei* – acest criteriu urmărește realizarea legăturii corecte între competențele urmărite de a fi formate și operaționalizarea obiectivelor din probă așa încât obiectivele evaluate trebuie să ofere suficiente informații pentru a trage concluzii cu privire la nivelul realizării competenței. Pe de altă parte, acest criteriu are în vedere și relația dintre obiective și itemi. Dacă se dorește o reflectare explicită a cunoștințelor, itemii se formulează cu claritate și precizie, dacă urmărim cum se utilizează cunoștințele dobândite, formularea devine implicită, deci itemii urmăresc utilizarea cunoștințelor.

b) *Fidelitatea probei* constă în elaborarea acesteia în așa fel încât să poată fi aplicată pe orice grup țintă asemănător.

c) *Aplicabilitatea probei* are în vedere administrarea și interpretarea cu ușurință a datelor.

d) *Obiectivitatea probei* reprezintă acea calitate a instrumentului care trebuie să asigure aceeași interpretare a rezultatelor de către toți evaluatorii.

Probele de evaluare, pentru a fi cât mai corecte trebuie să îndeplinească și alte condiții:

- obiectivele urmărite să fie clare și bine înțelese de cel care evaluează;
- întrebările/itemii adresate/adresați celor evaluați să fie clar formulate și să respecte particularitățile de vârstă;
- să urmărească obiectivele,
- să stimuleze gândirea și creativitatea;
- sarcinile de lucru să fie accesibile, graduale, de la simplu la complex;
- să li se acorde elevilor timpul necesar pentru rezolvarea sarcinilor de lucru.

Metodele, tehnicile, instrumentele de evaluare suportă:

- probe orale, scrise, practice, programe-computer;
- teste standardizate;
- metode alternative/complementare de evaluare:
  - observarea sistematică a comportamentului elevilor,
  - investigația,
  - proiectul,
  - referatul,
  - portofoliul,
  - autoevaluarea,
  - învățarea în grup;
- metode de dezvoltare a gândirii critice și creative.

Probele scrise, cele mai uzitate, sunt probele de verificare a cunoștințelor (testele docimologice) construite din *itemi pedagogici*.

Itemul reprezintă cerința, întrebarea, sarcina de lucru la care educabilul trebuie să răspundă/să găsească soluția corectă.

După criteriul asigurării obiectivității în notarea sau aprecierea educabililor se identifică tipurile de itemi de mai jos.

TIPURI DE ITEMI

Din punct de vedere al obiectivității în notare, itemii se clasifică în:

1. Itemi obiectivi;
2. Itemi semiobiectivi;
3. Itemi subiectivi.

1. Itemii obiectivi

- reprezintă componente ale testelor de progres, în special ale celor standardizate;
- au obiectivitate ridicată în măsurarea/evaluarea rezultatelor învățării;
- nu necesită scheme de notare detaliate; punctajul se acordă sau nu în funcție de marcarea răspunsului corect.

2. Itemi semiobiectivi

Principalele caracteristici ale itemilor semiobiectivi (Gronlund) sunt:

- răspunsul cerut elevului poate fi limitat ca spațiu, formă, conținut prin structura enunțului / întrebării;
- sarcina este foarte puternic structurată;
- libertatea elevului de a reorganiza informația primită și de a formula răspunsul în forma dorită este redusă;
- pentru a oferi răspunsul corect elevul trebuie să demonstreze nu numai cunoașterea dar și abilitatea de a structura / elabora cel mai corect și mai scurt răspuns.

3. Itemi subiectivi (cu răspuns deschis)

Reprezintă forma tradițională de evaluare.

Sunt relativ ușor de construit și verifică obiective care vizează originalitatea, creativitatea și caracterul personal al răspunsului.

1. Itemii obiectivi

Itemi cu alegere duală

Solicită elevului să selecteze unul din două răspunsuri posibile: adevărat/fals; corect/greșit; da/nu; acord/dezacord; general/particular; varianta1/varianta2; mai mare/mai mic; enunț de opinie/enunț factual etc.

Itemii cu alegere duală pot fi utilizați pentru:

- recunoașterea unor termeni, date factuale, principii;
- diferențiere între enunțuri factuale sau de opinie;
- identificarea relațiilor de tip cauză-efect.

Itemi de tip pereche

Solicită din partea elevilor stabilizarea unor corespondențe/asociații între cuvinte, propoziții, fraze, litere sau alte categorii de simboluri dispuse pe două coloane.

Elementele de primă coloană se numesc *premise*, iar cele din a doua coloană reprezintă *răspunsurile*. Criteriul sau criteriile pe baza cărora se stabilește răspunsul corect sunt enunțate/explicitate în instrucțiuni care preced cele două coloane.

Acești itemi se limitează, de obicei, la măsurarea informațiilor factuale, bazându-se pe simple asociații, pe abilitatea de a identifica relația existentă între două lucruri/noțiuni/simboluri, etc. Pot solicita diverse tipuri de relații: termeni/definiții; reguli/exemple; simboluri/concepte; principii/clasificări; părți componente/întrebuințări. În alcătuirea lor se poate utiliza material pictural sau reprezentare grafică.

Itemi cu alegere multiplă

Presupune existența unei premise (enunț) și a unei liste de alternative (soluții posibile). Elevul trebuie să aleagă un singur răspuns corect sau cea mai bună alternativă (în al doilea caz, în unele variante, sunt necesare instrucțiuni speciale pentru modul de alegere a celei mai bune alternative/a alternativei complete); celelalte răspunsuri (incorecte, dar plauzibile și paralele) se numesc *distractori*.

Itemii cu alegere multiplă se folosesc pentru:

a) Măsurarea rezultatelor învățării de nivel taxonomic inferior; măsurarea cunoștințelor acumulate de elevi:

- cunoașterea terminologiei;
- cunoașterea elementelor/faptelor științifice;
- cunoașterea principiilor;
- cunoașterea metodelor și procedeeleor.

b) Măsurarea rezultatelor de nivel superior (înțelegere, aplicare):

- abilitatea de a identifica aplicații ale faptelor și principiilor;
- abilitatea de a interpreta relația cauză-efect;
- abilitatea de a argumenta metode și proceduri.

2. Itemii semiobiectivi

Itemi cu răspuns scurt și itemi de completare

Cele două categorii de itemi diferă prin forma de prezentare a cerinței/întrebării/problemei și uneori prin dimensiunea răspunsului cerut.

Pentru *itemii cu răspuns scurt*, elevii trebuie să formuleze răspunsul sub forma unei propoziții, fraze, cuvânt, număr, simbol, în timp ce *itemii de completare* solicită de obicei drept răspuns unul sau două cuvinte, care să se încadreze în contextul-suport dorit.

În primul caz cerința este de tip *întrebare directă*, în al doilea caz este o *afirmație incompletă*.

Nu există limitări majore în utilizarea itemilor cu răspuns scurt și a itemilor de completare, cu excepția unor operații cu caracter complex.

Întrebări structurate

O întrebare structurată este formată din mai multe sub-întrebări de tip obiectiv, semiobiectiv sau minieseu legate între ele printr-un element comun. Ele umplu practic golul dintre tehnicile de evaluare cu răspuns liber (deschis) și cele cu răspuns limitat (închis) impuse de itemii de tip obiectiv.

Modul de prezentare al unei întrebări structurate include:

- un material/stimul (texte, date, diagrame, grafice etc.);
- subîntrebări;
- date suplimentare;
- alte subîntrebări.

Subîntrebările din componența lor pot viza practic toate categoriile taxonomice, pornind de la simpla reproducere (definiții, enumerări etc.) până la aplicarea cunoștințelor, analiză sinteză și formularea de ipoteze, judecăți de valoare etc.

3. Itemii subiectivi

Rezolvarea de probleme

Rezolvarea de probleme (care, în unele cazuri se pot încadra în categoria itemilor semiobiectivi) sau a unei situații problemă reprezintă antrenarea într-o activitate nouă, diferită de activitățile curente ale procesului de învățare pe care profesorul o propune la clasă (fiecărui elev sau grup), cu scopul dezvoltării creativității, gândirii divergente, imaginației, capacității de a generaliza, a reformula o problemă etc.

În funcție de domeniul solicitat, în principal cel al gândirii convergente sau divergente, comportamentele care pot fi evaluate sunt cele din categoriile aplicării sau explorării. Este evident faptul că acestea nu pot fi manifestate decât în condițiile în care comportamentele de nivelul analizei, sintezei, evaluării, transpunerii și chiar cele mnezice sunt corespunzător însușite.

Itemi de tip eseu (eseu structurat, semistrukturat și nestrukturat)

Eseul permite evaluarea globală a unei sarcini de lucru din perspectiva unui obiectiv care nu poate fi evaluat eficient, valid și fidel cu ajutorul unor itemi obiectivi sau semiobiectivi.

Acest tip de item pune în valoare abilitatea de a evoca, organiza și integra ideile; abilitatea de exprimare personală în scris precum și abilitatea de a realiza/produce interpretarea și aplicarea datelor (și nu numai de a identifica interpretarea probabilă a acestora).

Itemul de tip eseu cere elevului să construiască, să producă un răspuns liber în conformitate cu un set de cerințe date.

După tipul răspunsului așteptat itemii de tip eseu pot fi:

- eseu structurat sau semistrukturat, în care, cu ajutorul unor indicii, sugestii, cerințe răspunsul așteptat este ordonat și orientat;

- eseu liber (nestructurat) care valorifică gândirea/scrierea creativă, imaginativă, originalitatea, creativitatea, inventivitatea etc.

Itemii se constituie în probe de verificare a cunoștințelor dar pot fi și de verificare a abilităților (utilizarea în situații noi a cunoștințelor și deprinderilor). Pe lângă acestea ei pot fi înglobați în teste docimologice.

Aplicarea cu succes a testelor docimologice este relaționată de natura lor tehnică care presupune realizarea unor condiții riguroase de calitate în măsură să le asigure funcționalitatea. Caracteristicile /condițiile testelor pe care le putem aminti aici sunt: *standardizarea, fidelitatea, validitatea, obiectivitatea, identitatea, consistența, omogenitatea, amplitudinea, sensibilitatea, etalonarea, utilitatea, economicitatea, operativitatea, legătura cu alte teste etc.*

Dintre acestea prezentăm doar câteva caracteristici / calități esențiale pentru ca un instrument de evaluare pentru a fi numit test:

Standardizarea. Un test standardizat este un instrument a cărui construcție, aplicare și interpretare sunt complet și riguros urmărite, în baza unor norme și criterii clare, acceptate și respectate de evaluatori și evaluați. Standardizarea, dar și respectarea altor calități ale testelor asigură un sistem unic de raportare valorică a tuturor subiecților. De această caracteristică/calitate depind obiectivitatea și corectitudinea testului, independent de context ori persoana evaluatorului.

Fidelitatea - reprezintă calitatea testelor de a oferi rezultate constante (similare) în condițiile administrării identice, pe populații similare sub aspect statistic. Această calitate duce la posibilitatea generalizării testului, în vederea aplicării lui pe populații școlare cu aceleași caracteristici. Dacă populația supusă analizei este o populație standard, iar condițiile de administrare sunt și ele tipice, fidelitatea apropie testarea de condițiile de standardizare a instrumentelor.

Validitatea vizează corespondența dintre ceea ce trebuie evaluat și ceea ce s-a evaluat efectiv. Un instrument care are caracteristica de a fi valid evaluează ceea ce trebuie să evalueze: nimic în plus, nimic în minus, nimic altceva.

Obiectivitatea testului reprezintă gradul de concordanță între aprecierile făcute de mai mulți evaluatori. Testele cu o foarte mare obiectivitate sunt testele standard.

VIII.7. Autoevaluarea

În procesul de învățământ, autoevaluare presupune coresponsabilizarea educabilului spre dorita valorizare personală justă, corectă. Autoevaluare conduce și la „considerarea elevului care învață ca actor și coresponsabil al învățării sale” (B. Noël, *Autoévaluation: intérêt pour la metacognition*, De Boeck Université, 2001, p. 109). Totodată prin autocunoaștere, prin reflecție asupra progresului și chiar a performanțelor realizate educabilul își dezvoltă prin autoevaluare o componentă importantă a metacogniției (a învăța să înveți). Principalele modalități de dezvoltare a capacității de autoevaluare a educabililor sunt:

- autocorectarea;
- corectarea reciprocă;
- autonotarea controlată;
- jurnalul personal („Oglinda mea” – apreciere obiectivă a comportamentului, a formării personalității etc.).

IX. Metodologia observării activităților asistate

IX.1. Plan metodologic de observare

a unei 1 - lecții;

2 - lucrări de laborator;

3 - lucrări practice în atelier;

4 - activități de cerc;

5 - ore educative / consiliere.

de către studenții practicanți.

IX.1.1. La asistența la o lecție se va urmări:

A. participarea elevilor la actul de învățare:

- calitatea răspunsurilor date de elevi la întrebările profesorului și altor elevi;
- calitatea întrebărilor puse de elevi profesorului sau altor elevi;
- calitatea rezolvării situațiilor problemă, a exercițiilor și problemelor teoretice și practice;
- gradul de înțelegere și aplicare a noțiunilor, capacitatea de transfer a elevilor.

B. prestația profesorului din punct de vedere științific dar mai ales metodologic în activitatea de predare-învățare-evaluare:

- deducerea obiectivelor operaționale ale lecției;
- acuratețea științifică a demersului educațional;
- momentele parcurse de profesor în derularea lecției;
- puterea de a comunica și a persuadea;
- metodele de predare utilizate de profesor;
- metodele de învățare induse (provocate) de profesor elevilor;

- modalitățile de evaluare utilizate de profesor (inițială, pe parcurs, finală; orală, scrisă, practică, cu ajutorul software-ului specializat; tradițională/consacrată, alternativă);
- recompensarea efortului elevilor;
- căile de reglare a demersului didactic adoptate de profesor în urma evaluării practicate.

IX.1.2. La asistența la o lucrare de laborator se va urmări:

A. participarea elevilor la actul de descoperire-învățare-consolidare-sistematizare:

- deprinderea elevilor (manualitatea) de a utiliza instrumentele, ustensilele, aparatele, sculele, dispozitivele etc. necesare efectuării lucrării de laborator;
- ușurința elevilor în aplicarea noțiunilor teoretice în practică;
- dialogul elev-profesor;
- rezultatul lucrării de laborator (corectitudinea lui).

B. prestația profesorului din punct de vedere științific dar mai ales metodologic în activitatea practică de laborator:

- pregătirea lucrării (referat, necesarul de laborator pentru efectuarea lucrării, respectarea NTSM, sprijinul solicitat laborantului);
- conducerea lucrării (dialogul cu elevii, metodele utilizate, sublinierea unor etape, accentuarea unor relații practico-teoretice, sistematizarea unor noțiuni verificate practic);
- evaluarea muncii elevilor; recompensarea acesteia
- exploatarea rezultatelor experimentale în viața cotidiană.

IX.1.3. La asistența la o lucrare practică în atelier se va urmări:

A. prestația elevilor

- deprinderea elevilor (manualitatea) de a utiliza instrumentele, ustensilele, aparatele, sculele, dispozitivele, utilajele, etc. necesare efectuării lucrării practice în atelier;
- ușurința elevilor în aplicarea noțiunilor teoretice în practică;
- dialogul elev-profesor;
- corectitudinea rezultatului (produsului) lucrării practice în atelier.

B. prestația profesorului din punct de vedere științific dar mai ales metodologic în activitatea practică în atelier:

- pregătirea frontului de lucru (referat, schiță, plan de operații, materialul necesar, conform fișei tehnologice cu respectarea NTSM);
- conducerea lucrării (dialogul cu elevii, metodele utilizate, sublinierea unor etape, accentuarea unor relații practico-teoretice, sistematizarea unor deprinderi aplicate practic)
- evaluarea muncii elevilor; recompensarea acesteia;
- valorificarea rezultatelor (produsului) lucrării practice.

IX.1.4. La activitatea de cerc, pe discipline de învățământ, se va urmări:

A. participarea elevilor la actul de observare-descoperire-experimentare-sistematizare-consolidare-evaluare în timpul unei ședințe de cerc:

- deprinderea elevilor de a utiliza instrumentele teoretice și practice pentru crearea unor situații noi;
- dialogul elev-profesor;
- rezultatul activității de cerc (premii la concursuri).

B. prestația profesorului din punct de vedere științific dar mai ales metodologic în activitatea de cerc:

- pregătirea desfășurării cercului – evitarea stereotipiilor, propunerea unor teme actuale, de interes, care să solicite creativitatea elevilor;
- dialogul cu elevii, metodele utilizate;
- evaluarea muncii elevilor; recompensarea acesteia;
- exploatarea rezultatelor activității de cerc în viața școlară și cotidiană.

IX.1.5. La ora educativă (consiliere) se va urmări:

A. prestația profesorului

- permisivitatea;
- oferirea posibilității de exprimare a elevilor în „agora” clasei;
- transferul unor tehnici ale comunicării interumane, ale autocunoașterii și autoevaluării;
- disponibilitatea pentru a asculta problemele tinerilor;
- respectul pentru tineri și problemele lor;
- aplicarea principiilor „ascult-ascuți” și „câștigi-câștig”;

- tehnica medierii și negocierii în situații conflictuale.

B. participarea elevilor la demersul educativ

- sinceritatea;
- deschiderea spre un dialog firesc tânăr-adult, lipsit de valorizare;
- dedicare/aplecare conștientă spre propria formare;

IX.2. Sugestii asupra tehnicilor de consemnare

ETICHETAREA

Etichetele sunt făcute pentru a nota frecvența unui anume comportament sau eveniment/întâmplare.

LISTAREA

Notarea unuia sau mai multor cuvinte semnificative, descriptive pentru a indica modelul/tiparul, varietatea, consistența sau inconsistența unei/unor experiențe de învățare.

CODAREA

Utilizarea abrevierilor, inițialelor sau altor prescurtări pentru a mări viteza cu care sunt înregistrate întâmplările/evenimentele.

SCRIEREA AD LITERAM

Consemnarea evenimentelor vizate/urmărite prin scrierea cuvânt de cuvânt a ceea ce se întâmplă/s-a întâmplat

NOTELE UMORISTICE

Ordonarea narațiunii evenimentelor prin scurte note scrise folosind cuvinte proprii celui care ia notițe poate conduce la nuanțe umoristice.

TIMPUL

Utilizarea unui instrument (ceas/cronometru/telefon mobil) pentru a determina exact timpul când anumite comportamente sau întâmplări/ evenimente au intervenit.

LOCALIZAREA PE HARTĂ/DIAGRAMĂ/GRAFIC

Hărțile, diagramele, graficele, modele sau orice altă ilustrare folosite pentru a localiza și descrie un eveniment sau comportament sunt de bun augur ca tehnică de consemnare.

COMBINAȚIILE

Folosirea a două sau mai multe dintre tehnicile de mai sus împreună pentru a cataloga apariția unui eveniment sau comportament.

FIȘĂ DE ANALIZĂ A LECȚIEI

Unitatea de învățământ:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Tema lecției:

Data:

Profesor:

Competențele specifice de format/dezvoltat:

Obiectivele operaționale:

- Cognitive
- Psihomotorii
- Afectiv-motivaționale

Acordați o valoare cuprinsă între 1-5 (1 – valoarea minimă, 5 – valoarea maximă) aspectelor din coloana 1 a tabelului de mai jos

I. PROIECTAREA LECȚIEI	PUNCTAJ ACORDAT	ALTERNATIVE/ ÎNTREBĂRI/OBSERVAȚII
1. Claritatea și corectitudinea formulării obiectivelor		
2. Selectarea și înlănțuirea conținuturilor		
3. Metode de predare-învățare interactivă proiectate		
4. Alegerea resurselor materiale		
5. Varietatea formelor de organizare		
6. Modalități alternative de evaluare		
II. DESFĂȘURAREA LECȚIEI		
1. Corelarea obiective-conținuturi-activități de învățare		
2. Adaptarea conținuturilor la particularitățile psihopedagogice ale clasei		
3. Adaptarea metodologiei la situațiile de învățare		
4. Integrarea materialului auxiliar, inclusiv IT, în activitate		
5. Armonizarea formelor de organizare a grupului educațional		
6. Monitorizarea performanțelor învățării		
6. Instrumente de evaluare utilizate		
7. Stimularea autoevaluării		

III. STILUL DIDACTIC	PUNCTAJ ACORDAT	ALTERNATIVE/ ÎNTREBĂRI/OBSERVAȚII
1. Ținuta corporală și vestimentară a propunătorului		
2. Limbaj corporal (gestică, mimică)		
3. Tonalitate, expresivitate și ritm		
4. Eficiența comunicării scrise		
4. Gestionarea timpului		
5. Stilul democratic de conducere		
PUNCTAJ TOTAL		

Grilă de inter-evaluare a activităților didactice

Date de identificare:

Student _____

Clasa _____

Școala de aplicație _____

Mentor _____

Profesor metodist _____

Punctaj: 1=insuficient

2=are nevoie de sprijin și de atenție

3=mediu

4=bine

5=foarte bine

Mentor și Colegi de grupă

Profesor metodist

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

					În domeniul pregătirii proiectului de activitate					
					Întocmește un proiect de activitate relevant în legătură cu competențele și experiențele elevilor					
					Proiectul de activitate întocmit suferă puține modificări în conținutul inițial					
					Stabilește competențe, obiective operaționale și activități de învățare adecvate elevilor					
					Demonstrează înțelegerea legăturilor dintre învățarea anterioară, învățarea curentă și învățarea viitoare					
					Pedagogizarea conținutului științific					
					Cunoaște în ansamblu conținutul disciplinei predate					
					Definește corect noțiunile teoretice					
					Oferă un număr suficient de exemple și contraexemple					
					Realizează corelații interdisciplinare și transdisciplinare					

Mentor și Colegi de grupă

Profesor metodist

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

					În domeniul strategiilor de predare- învățare					
					Comunică în mod clar elevilor obiectivele de învățare urmărite și procedeele de instruire folosite					
					Utilizează eficient mijloacele și materialele didactice în cadrul activității					
					Determină înțelegerea conținuturilor de către elevi					
					Încurajează elevii să-și dezvolte gândirea critică și gândirea creativă					
					Verifică și evaluează elevii pe parcursul orei prin mijloace diferite					
					Utilizează feed-back-ul în mod constant și contextual (atunci când situația clasei o cere)					
					Se încadrează în timpul de instruire					
					Selectează metode de predare, activități de învățare și materiale didactice optime					
					În domeniul managementului clasei					
					Creează un climat adecvat, corect și propice procesului instructiv-educativ					
					Stabilește raporturi interactive cu elevii					
					Stimulează și comunică fiecărui elev sarcini de învățare conforme cu obiectivele urmărite					
					Menține și controlează standardele de comportament în clasă pe toată durata orei					
					În domeniul autoevaluării					
					Conștientizează gradul în care obiectivele de învățare au fost realizate					
					Adoptă o poziție de optimizare a modalităților în care a desfășurat activitatea practică					
					Comunică cu colegii în legătură cu pregătirea activității de predare-învățare la clase					
					Comunică mentorului sau profesorului metodist unele situații speciale ale elevilor pe care le-a întâlnit					
					Își autoevaluează în mod corect eforturile depuse la clasă					

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar într-o instituție de învățământ

Preluând informații utile din OMECTS Nr. 5547/6.10.2011, cu privire la „Regulamentul de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar” în vigoare la această dată, putem prezenta următoarele:

„Inspecția unităților de învățământ preuniversitar reprezintă evaluarea oficială de către instituțiile abilitate prin lege (Ministerul Educației Naționale - MEN sau Inspectoratele Școlare Județene, după caz) a realizării scopurilor și obiectivelor proprii diferitelor categorii de unități de învățământ, așa cum sunt acestea definite prin legislația în vigoare.

După conținutul/obiectul principal al inspecției se disting 3 tipuri fundamentale de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar:

- a. inspecția școlară generală a unităților de învățământ preuniversitar,
- b. inspecția tematică și
- c. inspecția de specialitate.

Inspecția școlară generală a unităților de învățământ preuniversitar reprezintă o activitate de evaluare generală a performanțelor diferitelor categorii de unități de învățământ, prin raportare explicită la politicile educaționale, scopurile și obiectivele dezirabile propuse sau la standardele asumate în funcționarea acestora.

O formă specială de evaluare instituțională a unităților de învățământ preuniversitar, diferită de inspecția școlară generală a unităților de învățământ preuniversitar, o reprezintă evaluarea instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație, realizată de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP).

Inspecția tematică reprezintă o activitate de evaluare sau control a/al unui domeniu/mai multor domenii particular(e) al/ale activității unităților de învățământ preuniversitar sau a/al personalului care deservește aceste instituții, în principal, a/al activității cadrelor didactice. În cadrul acestui tip de inspecție se realizează inclusiv activități de consiliere, în raport cu obiectivele concrete vizate.

Obiectul principal al inspecției tematice îl reprezintă o secvență particulară/un aspect a/al activității unităților de învățământ preuniversitar sau a/al activității personalului acestora, în special a/al activității cadrelor didactice care deservește aceste instituții.

Inspecția de specialitate reprezintă o activitate de evaluare a competențelor profesionale/activității profesionale ale/a cadrelor didactice la nivelul disciplinei/disciplinelor de studiu sau activităților educaționale pe care acestea le susțin. Inspecția de specialitate vizează, în mod direct, calitatea activităților didactice în raport cu beneficiarii primari ai educației, respectiv antepreșcolarii, preșcolarii și elevii.”

Inspectorul școlar va urmări atitudinea elevilor față de educația pe care le-o furnizează unitatea de învățământ (OMECTS 5547/2011) având scopuri, surse de informare, criterii și descriptori după cum urmează:

„Scopurile

Evaluarea atitudinii elevilor față de învățatură, față de comunitatea școlară și față de tot ceea ce le furnizează instituția de educație, pentru a decide dacă ei contribuie pozitiv la procesul de învățare.

Sursele de informare consultate:

- a) statistici privind frecvența, comportamentul și notele elevilor;
- b) rezultatele la testările stabilite de unitatea școală, la testele naționale și la concursuri;
- c) participarea elevilor la activitățile facultative;
- d) discuții cu profesorii, elevii, părinții și personalul instituției de educație;
- e) observarea comportamentului elevilor în clasă și în afara clasei, atitudinea lor față de învățatură și relațiile dintre ei.

Criteriile

Care este atitudinea elevilor față de învățătură?

- (I) Inspectorii vor aprecia interesul elevilor față de activitățile în care sunt angrenați și cât de mult își doresc să progreseze.
- (II) Se va aprecia dacă elevii sunt mulțumiți de curriculum și de modul în care le este furnizat acesta. De exemplu, prin discuții cu elevii.
- (III) Inspectorii vor aprecia cât de mult se implică elevii în timpul activităților, dacă doresc să își asume responsabilități în ceea ce privește învățatura și dacă manifestă curiozitate față de lucrurile noi care le sunt prezentate.
- (IV) Se va aprecia dorința elevilor de a-și lărgi orizontul cunoașterii prin perseverență și concentrare.
- (V) Vor fi cercetate și evaluate motivele pentru care elevilor le place sau nu le place școala.
- (VI) Inspectorii vor evalua rezultatele elevilor și capacitatea lor de a folosi metode și tehnici de învățare, de exemplu, căutarea, ordonarea și prelucrarea informațiilor, cercetarea, rezolvarea de probleme și elaborarea de proiecte.

Cum se comportă elevii?

- (I) Va fi evaluat comportamentul elevilor în clasă și în instituția de educație.
- (II) Inspectorii vor aprecia respectul arătat profesorilor și colegilor.
- (III) Inspectorii vor aprecia dacă comportamentul elevilor îi ajută în procesul de învățare.

Ce fel de etos are instituția de educație și cum contribuie elevii la păstrarea lui?

- (I) Se va aprecia modul în care reacționează elevii la ceea ce le oferă instituția de educație și felul în care ei contribuie la atmosfera din școală.
- (II) Va fi apreciată contribuția elevilor la crearea unui climat pozitiv de învățare în unitatea de învățământ și grija pe care o arată pentru echipamente, materiale, mobilier. De exemplu, mângălirea pereților instituției de educație și alte pagube produse de elevi vor fi avute în vedere de inspectori.

Descriptori

Bine

Elevii sunt interesați de activitățile organizate de profesori și se implică cu responsabilitate și plăcere în realizarea sarcinilor. Ei se străduiesc să răspundă corect și de multe ori reușesc; le cer colegilor și profesorilor sugestii, caută informații, își fac temele în mod regulat și sunt capabili să realizeze proiecte individual sau în echipă. Elevii participă activ la cursuri și se străduiesc să progreseze. Ei participă în număr mare la activitățile extracurriculare și cu anumite ocazii ei înșiși organizează astfel de activități.

Consiliul elevilor este activ și desfășoară activități, programe și proiecte implicând un număr mare de elevi.

Elevii se comportă civilizată, protejează resursele instituției de educație și își amenajează clasele. Ei își îndeplinesc responsabilitățile.

Acceptabil

Elevii au o atitudine corespunzătoare față de învățatură și răspund în mod satisfăcător cerințelor profesorilor. Ei sunt interesați de activitatea din școală, deși fac destul de puțin din ceea ce li se cere să facă. Elevii răspund acceptabil la întrebările profesorilor, dar nu dau semne de curiozitate și nu își pun întrebări. Elevii manifestă un interes scăzut și au doar rareori inițiative. Când aleg disciplinele opționale se bazează pe sfatul celor din jur și nu pe propria judecată. La activitățile extracurriculare participă un număr mic de elevi (mai puțin de 50%).

Consiliul elevilor propune activități, programe și proiecte, fără a reuși să implice un număr mare de elevi.

În general, comportamentul lor este corect. Ei sunt disciplinați și respectă regulamentele școlare.

Slab

Elevii nu manifestă interes în legătură cu propria educație. Ei nu sunt interesați de propria dezvoltare și nu participă la luarea deciziilor, cum ar fi alegerea disciplinelor opționale. La activitățile extracurriculare participă foarte puțini elevi.

Consiliul elevilor are doar o prezență formală, fără a propune activități, programe și proiecte educaționale.

Elevii au un comportament violent unul față de celălalt, nu îi respectă pe profesori și părinți, distrug mobilierul unității de învățământ și scriu pe pereți.

Atmosfera din școală este încordată.”

Obiectul principal al inspecției de specialitate îl reprezintă activitatea didactică a educatorilor, institutorilor/învățătorilor, profesorilor, profesorilor pentru învățământul primar, profesorilor pentru învățământul preșcolar, maștrilor instructori.

Inspecția de specialitate include:

- inspecția de specialitate curentă,
- inspecția de specialitate realizată în vederea obținerii definitivării în învățământ,
- inspecția de specialitate realizată în vederea obținerii gradelor didactice II și I (inspecție școlară specială),
- orice altă formă de evaluare, control și consiliere a activității cadrului didactic în domeniul de specialitate în care este încadrat.

Etaple inspecției de specialitate sunt următoarele:

- a) planificarea inspecției;
- b) organizarea inspecției;
- c) realizarea unor convorbiri preliminare pentru orientarea în context (cu persoanele abilitate pentru evaluarea competențelor profesionale ale cadrului didactic, respectiv cu cadrul didactic);
- d) asistențele la ore și completarea fișei de observare a lecției (vezi mai jos);
- e) autoevaluarea cadrului didactic inspectat;
- f) analiza activității și consilierea cadrului didactic inspectat;
- g) redactarea raportului scris de inspecție și consemnarea acestuia în registrul de inspecții al unității de învățământ preuniversitar.

Fișa de observare a lecției

Unitatea de învățământ: .....

Data: .....

Numele și funcția cadrului didactic inspectat/asistat: .....

Specialitatea: .....

Clasa: .....

Numărul de elevi prezenți și numărul de elevi absenți: .....

Disciplina/disciplinele la care se realizează inspecția/asistența: .....

Unitatea de învățare/unitățile de învățare: .....

Tema lecției/temele lecțiilor: .....

Tipul lecției/tipurile lecțiilor: .....

Tipul inspecției: .....

Numele inspectorului/metodistului:.....

Aspect	Criterii de evaluare	Constatări/ Aprecieri	Recomandări
Evaluarea activității cadrului didactic	<p>Planificarea și proiectarea activității didactice</p> <p>Planificarea activității didactice; Proiectarea activității didactice; Corelarea elementelor proiectării didactice; Tipul, calitatea și diversitatea strategiilor și metodelor didactice incluse în cadrul proiectării activităților didactice de predare-învățare-evaluare; Elemente de creativitate în selectarea strategiilor și metodelor didactice; Elemente de tratare diferențiată a elevilor, incluse în cadrul proiectării didactice, în special a elementelor care vizează elevii cu nevoi speciale.</p> <p>Desfășurarea activității didactice</p> <p>Concordanța activității didactice realizate cu planificarea și proiectarea didactică propusă; Cunoașterea conținuturilor disciplinei; Corectitudinea științifică a conținuturilor transmise; Organizarea informațiilor transmise; Claritatea explicațiilor; Strategia didactică realizată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metode și procedee utilizate; • activități de învățare; • forme de organizare a activităților elevilor; • mijloace de învățământ. 		

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

Aspect	Criterii de evaluare	Constatări/ Aprecieri	Recomandări
	<p>Respectarea particularităților clasei de elevi (ritm de lucru, accesibilizarea conținuturilor, predarea diferențiată, sarcini suplimentare);</p> <p>Integrarea elementelor de evaluare în cadrul strategiei didactice (tipuri de evaluare, metode);</p> <p>Conducerea activității didactice (stil de conducere, crearea motivației necesare, încurajarea elevilor și stimularea interesului pentru studiu, dozarea sarcinilor, comunicarea cu elevii);</p> <p>Tema pentru acasă (modul de utilizare, volum, individualizare).</p>		
Evaluarea activității elevilor	<p>Atitudinea față de învățare</p> <p>Atitudinea și responsabilitatea elevilor față de rezolvarea sarcinilor de lucru din clasă și a sarcinilor de lucru pentru acasă;</p> <p>Relațiile elevilor cu profesorul, colaborarea cu acesta în procesul de învățare;</p> <p>Relațiile elevilor cu colegii, colaborarea cu aceștia în procesul de învățare.</p> <p>Competențele dobândite de elevi</p> <p>Competențele și nivelul competențelor specifice disciplinei demonstrate de elevi (cunoștințe, deprinderi, atitudini);</p> <p>Gradul de utilizare a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor în contexte noi de învățare;</p> <p>Progresul realizat de elevi în timpul lecției.</p>		
Alte componente și observații	<p>Mediul educațional</p> <p>Locul de desfășurare la unitatea de învățământ a lecției;</p> <p>Disponerea mobilierului în funcție de activitate;</p> <p>Dotarea, resursele materiale și auxiliarele curriculare utilizate în lecție;</p> <p>Expunerea materialelor/lucrărilor elevilor;</p> <p>Atmosfera generală în clasă.</p> <p>Alte observații</p>		

Numele și prenumele persoanei care realizează inspecția / asistența .....

Semnătura .....

NOTĂ: Fiecare oră de inspecție/asistență a lecției se evaluează acordându-se în mod corespunzător unul din calificativele:

- foarte bine (FB);
- bine (B);

- acceptabil (A);
- slab (S).

În cazul în care se realizează mai mult decât o oră de inspecție/asistență se vor menționa, după caz, toate disciplinele la care se realizează inspecția/asistența, unitățile de învățare, temele lecțiilor și tipurile de lecție vizate.

Inspectorul școlar poate să aplice chestionare elevilor, părinților acestora precum și cadrelor didactice inspectate după exemplele de mai jos:

CHESTIONAR PENTRU ELEVI

Îți place cum se desfășoară orele de curs în școala ta?

- a) Da
- b) Nu

Motivează răspunsul tău!

.....

Ai participat, în cursul acestui an școlar, în afara orarului obișnuit al clasei, la ore în care ai primit un sprijin suplimentar la învățătură?

- a) Da
- b) Nu
- c) Nu a fost cazul
- d) Dacă da, la ce discipline?

.....

Ai participat la concursuri școlare în acest an școlar?

- a) Da
- b) Nu
- c) Dacă da, precizează disciplina sau denumirea concursului și etapa maximă de participare (pe școală, pe județ, națională, internațională)

.....

Ai participat, în cursul acestui an școlar, la ore de pregătire suplimentară în vederea participării la concursurile școlare?

- a) Da
- b) Nu

Ai manuale pentru toate disciplinele? Dacă nu, ce manuale îți lipsesc?

.....

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

Cum te înțelegi cu colegul/colega de bancă? Dar cu ceilalți colegi?

.....

Care este activitatea care îți place cel mai mult la școală? De ce?

.....

.....

Dirigintele clasei v-a prezentat/informat în legătură cu:

☐ prevederile regulamentului intern al școlii (elaborat de școală)

☐ drepturile și îndatoririle pe care le ai ca elev

☐ sancțiunile care se aplică elevilor

☐ orarul clasei

☐ activitățile extrașcolare organizate de școală

☐ semnele de identificare școlară (uniformă, insignă etc.)

Poți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Care sunt disciplinele opționale pe care le studiezi la clasă?

.....

.....

Ai fost consultat în alegerea acestor discipline opționale?

a) Da

b) Nu

Părinții tăi au fost consultați în alegerea acestor discipline opționale?

a) Da

b) Nu

c) Nu știu

Ai carnet de elev?

a) Da

b) Nu

Dacă ai carnet de elev, este completat cu notele/mediile pe care le-ai obținut?

a) Da

b) Nu

c) Parțial completat

Au primit părinții tăi, acasă, vreo adresă/scrisoare de la școală?

- a) Da
- b) Nu
- c) Nu știu

În caz afirmativ, conținutul adresei/scrisorii se referea la:

- a) numărul de absențe pe care le-ai avut
- b) felicitări pentru rezultatele foarte bune pe care le-ai avut la învățătură
- c) invitație la ședința cu părinții
- d) altele: .....

Poți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Părinții tăi vin la școală:

- ☐ o dată pe semestru
- ☐ o dată pe lună
- ☐ o dată pe săptămână
- ☐ la ședințele cu părinții
- ☐ la solicitarea dirigintelui
- ☐ din propria inițiativă

alt răspuns .....

Poți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Părinții tăi au participat la activități organizate de școală? Dacă da, în ce a constat participarea părinților? Dă un exemplu de astfel de activitate.

.....

Cum apreciezi relația ta cu dirigintele clasei?

.....

Dar cu ceilalți profesori?

.....

Îți place cum arată sala/sălile de clasă, laboratoarele din școală?

- a) Da
- b) Nu

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

Motivează răspunsul tău!

.....

Ai contribuit tu sau părinții tăi la îmbunătățirea condițiilor din clasă/laborator sau la confecționarea de material didactic? Dacă da, dă un exemplu de astfel de activitate.

.....

Ce ai vrea să se îmbunătățească în școală?

a) comportamentul cadrelor didactice față de tine

b) baza materială a clasei/școlii

c) colaborarea cu dirigintele clasei

d) altele: .....

Poți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Ai participat la vreo acțiune organizată de școală? Dacă da, dă un exemplu de astfel de activitate!

.....

Ce alte activități ți-ar plăcea să se organizeze în școală?

.....

Școala în care înveți este implicată în proiecte naționale sau internaționale?

a) Da

b) Nu

c) Nu știu

În caz afirmativ, precizează titlul/domeniul proiectului!

.....

Transmite un mesaj școlii tale sau persoanelor din școală!

.....

Îți mulțumim pentru colaborare!

(Acest chestionar se poate modifica/reduce/adapta la specificul unității de învățământ.)

CHESTIONAR PENTRU PĂRINȚI¹

Cunoașteți numele învățătorului/dirigintei clasei în care învață fiul/fiica dvs., precum și disciplina pe care acesta o predă?

- a) cunosc și numele, și disciplina
- b) cunosc doar numele
- c) cunosc doar disciplina
- d) nu cunosc nici numele, nici disciplina

În ce mod ați luat legătura cu dirigintele clasei?

- a) participare la ședințe cu părinții
- b) întâlniri individuale
- c) în calitate de membru al comitetului de părinți al clasei
- d) o altă modalitate (spre exemplu, prin e-mail)

Puteți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Precizați motivele pentru care ați luat legătura cu dirigintele clasei?

- a) la solicitarea dirigintelui clasei
- b) pentru a urmări evoluția copilului dvs.
- c) pentru a participa la organizarea de evenimente școlare (serbări etc.)
- d) îmbunătățirea condițiilor de studiu pentru elevii clasei (reparații, confecționarea de materiale didactice etc.)
- e) alte motive (precizați):

.....

Puteți alege unul sau mai multe răspunsuri.

În cadrul întâlnirilor cu dirigintele clasei, acesta v-a prezentat/informat cu privire la:

- a) prevederile regulamentului intern (elaborat de școală)
- b) absențele copilului dvs.
- c) potențialele situații de corigență, de amânare a încheierii situației școlare, de aplicare a unor sancțiuni disciplinare copilului dvs.
- d) altele (precizați)

.....

Puteți alege unul sau mai multe răspunsuri.

Ați primit acasă adrese/scrisori de la școală?

- a) Da
- b) Nu
- c) În caz afirmativ, care a fost motivul?

.....

---

¹ Răspunsurile la acest chestionar au caracter confidențial.

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

Care este frecvența cu care ați luat legătura cu dirigintele clasei?

- a) semestrial
- b) lunar
- c) săptămânal
- d) altă frecvență (precizați)

.....

Faceți parte din comitetul de părinți al clasei? Dacă da, ce probleme ați discutat/rezolvat împreună cu dirigintele clasei?

.....

.....

Copilul dvs. are carnet de note?

- a) Da
- b) Nu
- c) Nu știu

În caz afirmativ, este completat cu notele și mediile obținute de copilul dvs.?

- a) Da
- b) Nu
- c) Nu știu

Cum apreciați starea de disciplină și comportamentul elevilor din clasa în care învață copilul dvs.?

.....

.....

.....

Vă place cum arată școala în care învață copilul dvs.?

- a) Da
- b) Nu
- c) Nu știu

Motivați răspunsul dvs.!

.....

Cum apreciați atitudinea dirigintelui, a cadrelor didactice față de copilul dvs. și față de dvs.?

.....

.....

Școala în care învață copilul dvs. este implicată în proiecte naționale sau internaționale?

- a) Da

Devenire în profesorat

b) Nu

c) Nu știu

În caz afirmativ, precizați titlul/domeniul proiectului!

.....

După părerea dvs., în școală se acordă importanță sporită:

a) educației

b) activităților extracurriculare

c) învățării centrate pe elev

d) modernizării metodelor de lucru cu elevii

e) dezvoltării culturii organizaționale

f) modernizării managementului școlar

g) asigurării unor condiții de lucru potrivite

h) realizării unui învățământ de calitate

Puteți alege unul sau mai multe răspunsuri, dar nu mai multe de 3!

A participat copilul dvs., în cursul acestui an școlar, la ore de sprijin la învățatură, desfășurate în afara orarului obișnuit al clasei?

a) Da

b) Nu

c) Nu a fost cazul

Dacă da, la ce discipline?

.....

A participat copilul dvs. la concursuri școlare în acest an școlar?

a) Da

b) Nu

Dacă da, precizați disciplina sau denumirea concursului și etapa maximă de participare atinsă (pe școală, pe județ, națională)!

.....

A participat copilul dvs., în cursul acestui an școlar, la ore de pregătire suplimentară în vederea participării la concursurile școlare?

a) Da, în cadrul orelor organizate de școală

b) Nu

c) Da, prin pregătire cu profesor mediator acasă

Ați vrea să se îmbunătățească:

a) comportamentul cadrelor didactice față de copilul dvs.

b) baza materială a clasei/școlii

c) colaborarea cu dirigintele clasei

d) altele

.....

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

Puteți alege unul sau mai multe răspunsuri (prin încercuirea răspunsului/răspunsurilor).

Ați contribuit la îmbunătățirea condițiilor din clasă/laborator sau la confecționarea de material didactic? Dacă da, dați un exemplu de astfel de activitate!

.....
.....

Ați participat la activități organizate de școală? Dacă da, în ce a constat participarea dvs.? Dați un exemplu de astfel de activitate!

.....

Ce activitate/activități școlare preferă copilul dvs.?

.....

Orice alte comentarii personale:

.....

Vă mulțumim pentru colaborare!

(Acest chestionar se poate modifica/reduce/adapta la specificul unității de învățământ.)

CHESTIONAR (pentru personalul didactic²)

În scopul diagnosticării procesului instituțional din școala dvs., a stabilirii unor repere de sprijin și dezvoltare, vă rugăm să exprimați, punctual, părerea dumneavoastră asupra următoarelor chestiuni:

1. Aveți contract individual de muncă?   DA   NU

2. Aveți o fișă a postului?   DA   NU

3. Fișa postului cuprinde îndatoriri care derivă din sarcini conexe procesului de învățământ (diriginte, șef de catedră, profesor de serviciu, responsabil al altor activități etc.)?

DA   NU

4. Aveți contribuții la planul de dezvoltare a școlii?   DA   NU

---

² Răspunsurile la acest chestionar au caracter confidențial.

Dacă aveți asemenea contribuții, menționați succint în ce constau acestea!

.....

5. Vă aduceți contribuția la deciziile care se iau în școală?

DA   NU

Vă rugăm să detaliați (comentați, propuneți) modul de luare a deciziilor în școală!

.....

6. Există metode și criterii clare de evaluare a activității pe care o desfășurați în școală?

DA   NU

7. Aveți observații/propuneri referitoare la îmbunătățirea activității educaționale din școală?

DA   NU

Dacă aveți observații/propuneri, vă rugăm să le detaliați!

.....

8. Care sunt criteriile pe baza cărora evaluați eficiența propriei activități didactice?

.....

9. Cum asigurați resursele materiale necesare unui învățământ interactiv?

.....

10. Ce metode folosiți pentru evaluarea progresului elevilor pe parcursul învățării?

Sumative: .....

Formative: .....

11. Cum reglați procesul didactic ca o consecință a evaluărilor?

.....

12. Ce metode se folosesc în unitatea de învățământ pentru evaluarea nevoilor școlii, a punctelor slabe ale procesului de învățământ?

.....

13. Ce propuneri aveți în legătură cu dezvoltarea școlii?

.....

X. Ce va urmări inspecția școlară, respectiv un inspector școlar...

14. Sunteți mulțumit de modul în care se apreciază rezultatele muncii dumneavoastră de către conducerea unității școlare?

DA   NU

15. Aprecierile vă motivează în dezvoltarea profesională proprie?

DA   NU

16. Vă place să lucrați în această școală?

DA   NU

17. Orice alte comentarii personale:

.....

Vă mulțumim pentru colaborare!

(Acest chestionar se poate modifica/reduce/adapta la specificul instituției de educație.)

Pentru inspecția specială (dar nu numai) în vederea înscrierii la un grad didactic inspectorul școlar va viza câteva criterii precum:

- Este corespunzător proiectul de lecție elaborat de profesor?
- Stăpânește profesorul disciplina pe care o predă?
- Folosește profesorul strategii didactice corespunzătoare?
- Folosește profesorul resursele în mod corespunzător?
- Este managementul clasei corespunzător?
- Îi evaluează profesorul pe elevi în așa fel încât să stimuleze învățarea eficientă?
- Ce fel de sarcini de lucru pentru acasă propune profesorul?
- Are profesorul vreun mijloc de evaluare a reușitei lecției?

Calitatea predării-învățării-evaluării va putea fi judecată de inspectorul școlar având descriptorii:

Bine

Profesorii au documente de proiectare la zi și de calitate bună, care sunt în concordanță cu curriculum-ul național și local, furnizând activități

diferențiate care țin cont de nivelul diferit la care se află elevii. Strategiile de predare utilizate sunt alese în conformitate cu conținuturile și resursele disponibile. Organizarea orelor, atmosfera din clasă și relațiile interpersonale create sunt bune, iar elevii le consideră stimulative. Profesorii coordonează elevii în mod eficient. Ei notează munca elevilor în mod regulat, furnizându-le informații detaliate despre modul în care își pot îmbunătăți activitatea. Profesorii înregistrează rezultatele și le utilizează eficient în elaborarea activităților viitoare. Sarcinile de lucru pentru acasă sunt bine concepute și contribuie la învățare. Așteptările profesorilor sunt înalte și în concordanță cu potențialul elevilor.

Acceptabil

Profesorii au documente de proiectare ce conțin cerințele curriculum-ului local și național. Strategiile de predare folosite sunt satisfăcătoare și în concordanță cu cerințele fiecărei discipline. Profesorii notează elevii sistematic deși ei furnizează rareori comentarii detaliate, care să-i ajute pe elevi în îmbunătățirea activității. Orele se desfășoară în mod corespunzător, în condiții bune. Sarcinile de lucru pentru acasă sunt bine elaborate și notate, dar rareori sunt creative.

Slab

Profesorii proiectează rareori activitățile didactice și când fac acest lucru nu îndeplinesc cerințele curriculum-ului național și local. Strategiile de predare folosite nu sunt în concordanță cu cerințele disciplinelor sau ale resurselor disponibile. Nu se dau sarcini de lucru pentru acasă sau dacă se face acest lucru, nu sunt folositoare. Evaluarea și notarea elevilor nu sunt sistematice. Managementul clasei este slab și comportamentul necorespunzător al elevilor nu este corectat.

FIȘA DE EVALUARE A LECȚIEI LA INSPECȚIA SPECIALĂ LA CLASĂ ÎN PROFILUL POSTULUI

Numele și prenumele candidatului.....

Disciplina.....

Data.....

Analiză	Aspecte evaluate: criterii	Punctaj	
		Maxim	Realizat
Lecția	Aspecte formale (documente, documentație, materiale didactice disponibile)	1	
	Proiectare – motivare (relaționare intra- și interdisciplinară, intra- și cross-curricu- lară, perspective în raport cu unitatea de învățare, relevanța pentru viața a conținuturilor)	1,5	
	Conținut științifico-aplicativ (obiectivizare, structurare, sistematizare, coerență, consistență)	1,5	
	Metode și mijloace didactice (varietate, oportunitate, originalitate, eficiență)	1,5	
	Climat psihopedagogic Ambient specific disciplinei, motivație pentru lecție	1	
Elevii – dominante vizate	Achiziții cognitive, verbalizate / nonverbalizate (calitate, cantitate, relaționare, operaționalizare)	0,5	
	Deprinderi de activitate intelectuală individuală și în echipă (operații logice, mecanisme de analiză și sinteză, tipuri de inteligentă, consecvență, seriozitate, ambiția autodepășirii, colegialitate, responsabilitate și răspundere, flexibilitate în asumarea rolurilor)	0,5	
	Atitudine față de școală – statutul și rolul la oră (pozitivă-colaborator; indiferentă-spectator)	0,5	
Profesorul – dominante vizate	Competențe profesionale și metodice (de cunoaștere – gradul de stăpânire, organizare și prelucrare a informației; de execuție – rapiditatea, precizia acțiunilor și distributivitatea atenției; de comunicare – fluiditatea, concizia și acuratețea discursului, captarea și păstrarea interesului elevilor, abilitatea pentru activitate diferențiată)	1	
	Competențe sociale și de personalitate (sociabilitate, degajare, comunicativitate, registre diverse de limbaj, echilibru emoțional, rezistență la stres, ingeniozitate, flexibilitate, fermitate, toleranță, rigurozitate, obiectivitate, disponibilitate pentru autoperfecționare)	1	
TOTAL		10	

Inspector/Evaluator.....

Am luat la cunoștință,

Candidat.....

JURĂMÂNTUL PROFESORULUI

Jurământ de credință și respect Regelui, Constituției și Legilor țării

„Jur, în numele lui Dumnezeu, și declar pe onoarea și conștiința mea, credință și supunere Majestății sale Regelui României, Carol I și Constituției țării de a îndeplini cu sfințenie toate datoriile ce-mi impune funcția mea: de a aplica legile și regulamentele școlare precum și toate celelalte legi și regulamente ale țării; de a mă conforma întru toate și pentru toți, atât în litera cât și în spiritul lor; de a lucra din toate puterile mele și în cuget curat, pentru a da școlarilor mei o creștere în principiile de muncă onestă, de supunere absolută la legile țării, de respect către autorități, de iubire și devotament nețărmurit pentru țară, de iubire către toți concetățenii lor fără deosebire; de a nu lăsa ca spiritul copiilor să fie infestat și de a dezrădăcina dintr-însul sentimente de ură, de invidie, de cupiditate și de nesupunere la legile țării, la principiile morale!
Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

(Legea instrucțiunii publice, 1878; Legea instrucțiunii, 1900)

Jurământul viitorului profesor

Jur:

1. Să dezvolt cunoașterea, factorii învățării și factorii socio-culturali și emoționali ai ființelor umane, ca bază esențială în luarea deciziilor educaționale.
2. Să dezvolt educabililor competențele socio-umane, științifice și tehnologice, abilitățile lor creative precum și atitudinile pozitive spre valorile etice, asociate acceptului de persoană educată.
3. Să-mi dezvolt abilitatea de a transforma conținutul cunoașterii într-un conținut metodologic, corespunzător unor responsabilități profesionale viitoare.
4. Să-mi dezvolt abilități de observare, reflectare, comunicare și luarea deciziilor optime.
5. Să demonstrez o angajare totală pentru dezvoltarea profesională și adaptarea crescândă la schimbările din societatea actuală și viitoare.
6. Să demonstrez un simț crescând al responsabilității profesionale.
7. Să fiu conștient, să înțeleg și să-mi asum responsabilități sociale și morale, caracteristice profesiei.

Astfel eu pot să devin un profesor care este responsabil, reflexiv și determinant în deciziile educaționale dintr-o societate globală.

Bibliografie

1. Agnes, H. (2008), *Dictionnaire de l'éducation*. Paris: PUF.
2. Albulescu, I. (2014), *Educația pentru valori în formarea inițială a cadrelor didactice*, la CERED, 10-11 octombrie 2014, Timișoara.
3. Allal, L., Cardinet, Jean., Perrenoud, Ph. (1989), *L'évaluation formative dans un enseignement différencié*, Edition Peter Lang SA, Berne.
4. Allport, G. W. (1981), *Structura și dezvoltarea personalității*, E.D.P., București.
5. Ansell, D. (1989), *Mentoring: What's It All About?* Independent Resources, Inc., Edenton, NC.
6. Balaș, E. (2010), *Pregătirea inițială a studentului pentru cariera didactică*, Ed. Universității Aurel Vlaicu, Arad.
7. Bell, R. C. (2010), *Manageri și mentori*, Editura Curtea veche, București.
8. Bocoș, M., Jucan, D. (2007), *Teoria și metodologia instruirii și metodologia evaluării: repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
9. Bran, C., Petroi, A. (2006), *Imagini în oglindă-reflecții asupra managementului educațional*, Editura Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.
10. Bran, C. (2012), *Repere pentru o învățare eficientă*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, din Arad.
11. Bruner, J. (1970), *Pentru o teorie a instruirii*, E.D.P., București.
12. Cardon, A. (2006), *Coaching și leadership în procesele de tranziție*, Ed. Codecs, București.
13. Cardinet, J. (1994), *Pour apprécier le travail des élèves*, De Boeck-Wesmael, 2e édition, Bruxelles.
14. Cardinet, J. (1994), *Évaluation scolaire et pratique*, Université de Boeck, 5e édition, Bruxelles.
15. Carrier, M. (2015), *New skills for 21 century*, Highdale Consulting, UK.
16. Catalano, H. (2014), *Rolul mentoratului în profesionalizarea pentru cariera didactică. Studiu constatatativ cu implicații practice*. la CERED, 10-11 octombrie 2014, Timișoara.
17. Chiș, V. (2005), *Pedagogia contemporană. Pedagogia pentru competențe*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
18. Covey, S.R. (2000), *Eficiența în 7 trepte*, Ed. Alfa, București.
19. Crețu, D.M. (coord.) (2019), *Predarea și învățarea în învățământul superior. Aspecte teoretice și practice*. Ed. Universitară, București.
20. Daft, R.L. (1994), *Management*, Harcourt Brace College Publishers, New York.
21. Daniau, J. (1989), *L'évaluation dynamique à l'école élémentaire*, Armand Colin, Paris.

22. Danielson, C., McGreal T.B. (2000), *Teacher Education to Enhance Professional Practice*, Association for Supervision and Curriculum Development, Alexandria.
23. Delorme, Charles (coord.) (1994), *L'évaluation en question*, Éditions ESF, Paris.
24. Dughi, T. (2014), *Consiliere educațională. Abordări aplicative*, Editura Eikon, Cluj-Napoca.
25. Dughi T., Dughi D. (2013), *Abordări aplicative ale învățării centrate pe student în volumul Educația centrată pe student – cheia unui învățământ superior de calitate*, Editura Academiei Forțelor Terestre Nicolae Bălcescu, Sibiu.
26. Dughi, T., Roman, A F (2014), *Dimensiuni psihologice ale învățării*, Editura Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, ISBN 978-973-752-295-5.
27. Duks, S. (2000), *Relațiile interpersonale. A gândi, a simți, a interacționa*, Ed. Polirom, Iași.
28. Dulamă, M. E. (2005), *Practica pedagogică. Teorie și metodologie*, Ed. Clasiu, Cluj-Napoca.
29. Dumbrăveanu R., Pâslaru, V., Cabac, V. (2014), *Competențe ale pedagogilor: Interpretări*, Continental Grup, Chișinău.
30. Dumitru, Al.I. (2000), *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara.
31. Dumitru, Al. I. (2001), *Educație și învățare*, Ed. Eurostampa, Timișoara.
32. Egan, K. (2007), *Predarea ca o poveste*, Didactica Press, București.
33. Egerău A. (2014), *Managementul organizației școlare – stiluri și strategii eficiente*, Editura Eikon, Cluj-Napoca.
34. Egerău A. (2014), *Management educațional – procese și mecanisme de influențare*, Editura Eikon, Cluj-Napoca.
35. Evans, L. (2008), Professionalism, professionalism and the development of education professionals. *British Journal of Educational Studies*, Vol. 56, no. 1, March, 2008, p. 20–38.
36. Finkel, L. (1999), *Instruire diferențiată*, NY, College of New Rochelle.
37. Florea, N. V. (2014). *Training, coaching, mentoring*. Editura C. H. Beck, București.
38. Gliga, L. (coord.) (2002), *Standarde profesionale pentru profesia didactică*, Consiliul Național pentru Pregătirea Profesorilor, București.
39. Herlo, D. (2018), *Curriculum. Teorie și aplicație*, Ed. Presa Universitară Clujeană.
40. Herlo, D. (2006), *Didactica*, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
41. Herlo, D. (2000), *Metodologie educațională*, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
42. Herlo, D. (1991), *Vade Mecum, în sprijinul directorilor instituțiilor de învățământ*, avizată de MEN, cu nr. 34848/199, ISJ/CCD Arad.
43. Hoffman, A.S. (1992), *Models and Mentors*, Louisville: Skillmakers, Inc.
44. Ilica, A., Herlo, D. (2006), *Comunicarea în educație*, Ed. Universității „Aurel Vlaicu” Arad.
45. Ionescu, M., Radu, I. (2001), *Didactică modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca.
46. Iosifescu, Ș. (coord.) (2000), *Manual de management educațional*, București, Ed. Prognosis, București.

47. Iucu, R.B., Pânișoară, I.O. (1999), *Formarea personalului didactic, Raport de cercetare – 1-*, Ministerul Educației Naționale, Proiectul de reformă a învățământului preuniversitar, Consiliul național pentru pregătirea profesorilor, București.
48. Iucu, R.B., Țepelea, A. (2000), *Managementul și gestiunea clasei de elevi*.
49. Iucu, R.B. (2001), *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed. Polirom, Iași.
50. Joița, E. (2002), *Educația cognitivă*, Editura Polirom, Iași.
51. Joița, E. (2000), *Management educațional. Profesorul-manager: roluri și metodologie*, Editura Polirom, Iași.
52. Kelemen, G., Dughi, T. (2014), *Creativitatea – Perspective psihologice și pedagogice*, Editura Universității Aurel Vlaicu Arad, e-book.
53. Kelemen, G., Roman, A. F. (2014), *Elemente de pedagogie. Repere în evaluarea cunoștințelor psihopedagogice*, Învățătorul Modern, Chișinău, Moldova, ISBN 978-9975-9949-3-4.
54. Ketele, de Jean-Marie (ed.) (1992), *L'évaluation: approche descriptive ou formative*, De Boeck-Wesmael, 3e édition, Bruxelles.
55. Maciuc, I. (2005), Strategii de instruire. http://cis01.ucv.ro/DPPD/STRATEGII%20DE%20INSTRUIRE_final.pdf (accesat, 20.02.2020).
56. Mager, R. (1986), *Comment mesurer les résultats de l'enseignement*, Bordas, Paris.
57. Manolescu, M. (2019), *Evaluarea în educație, Meritocrația și mediocritatea*, Editura Universitară, București.
58. Meyer, G. (2000), *De ce și cum evaluăm*, Ed. Polirom, Iași.
59. Mitrofan, N. (1988), *Aptitudinea pedagogică*, Ed. Academiei RSR, București.
60. Moeller, M. (1990), *The Power of Mentoring, Mentoring Where Do We Go From Here?*, Pittsburgh: Plus.
61. Montana, P.J., Charnov, B. N. (2000), *Management*, Barrons, New York.
62. Moscovici, S. (1998), *Psihologia socială a relațiilor cu celălalt*, Editura Polirom, Iași.
63. Neculau, A. (coord.) (1996), *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Ed. Polirom, Iași.
64. Noizet, G., Caverni, J.-P. (1978), *Psychologie de l'évaluation scolaire*, P.U.F., Paris.
65. Oprea, C. (2006), The teacher's competencies in interactive-creative learning. In Cristea, S., Negreț-Dobridor, I., Noveanu, E., Stănculescu, E., Oprea, C., Georgescu, E., et al., *The Pedagogical Curriculum* (pp.401-415). Bucharest: Didactical and Pedagogical Publishing House.
66. Oser, F. (2013), „I know how to do it, but I can't do it”: Modeling competence profiles for future teachers and trainers (pp. 45-47) în Blomeke, S., Zlatkin-Troitschanskaia, O., Kuhn, C., Fege, J. (Eds). *Modeling and Measuring Competencies in Higher Education: Tasks and Challenges*. Sense Publishers, Rotterdam.
67. Pânișoară, I.O. (2009), *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*, Ed. Polirom, Iași.
68. Potolea, D. (1989), Profesorul și strategiile conducerii învățării, în *Strategii, structuri și performanțe în învățământ*, Ed. Academiei, București.

69. Roelofs, E., Sanders P. (2007), Towards a framework for assessing teacher competence, *European Journal of Vocational Education*, Vol 40/1, pp 123-139.
70. Roman, A. F. (2014), *Evaluarea competențelor. Perspective formative*, Editura Pro Universitaria, București, ISBN 978-606-26-0059-4.
71. Roman, A. F., Balaș, E. (2014), *Proiectarea situațiilor de învățare școlară*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, ISBN 978-973-757-972-0.
72. Roman, A. F. (2014), *Abordări ale învățării integrate*, Editura Pro Universitaria, București, ISBN 978-606-26-0067-9.
73. Sinetar, M. (1998), *The Mentor's Spirit*, St. Martin's Press, NY.
74. Stănculescu, E. (2006), *Mecanisme integrative ale învățării școlare. Personalitatea elevului și a profesorului*, în Cristea, S. (coord.), *Curriculum pedagogic*, Ed. Didactică și Pedagogică, București.
75. Toma, S. (1994), *Profesorul-factor de decizie*, Editura Tehnică, București.
76. Voiculescu, F. (1997), *Ghidul directorului*, coord. Toea A. și Butuca A., Editura Bălgrad, Alba Iulia.
77. Voiculescu, F. (2010), *Paradigma abordării prin competențe*, Ed. Aeternitas, Alba Iulia.
78. Zlate, M. (2001), *Psihologia la răspântia între milenii*, Editura Polirom, Iași.
79. Zlate, M. (2004), *Leadership și management*, Ed. Polirom, Iași.
80. Zlate, M. (2004), *Tratat de psihologie organizațional-managerială, vol. I*, Ed. Polirom, Iași.
81. Weinberger, S. (1992), *The Mentor Handbook*, Connecticut: Educational Resources Network, Inc.

*** *Dicționar Enciclopedic Român*, Ed. Politică, 1965, București.

*** *Dicționarul Limbii Române Moderne*, Ed. Academiei, 1958, București.

*** European Commission (CE) (2016), ANNEXES to the Proposal for a Council Recommendation on the European Qualifications Framework for lifelong learning and repealing the Recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning, Strasbourg, 10.6.2016 COM (2016), 383 final.

*** Formarea formatorilor de formatori educaționali – prioritate logică și etică a reformei în și prin educație – Fundația „Ideea” Arad, 1998, ISBN 973-0-00586-9.

*** *Ghid de evaluare*, Ministerul Educației Naționale, Serviciul Național de Evaluare și Examinare, București, 1999.

*** *Ghid Metodologic privind scrierea rezultatelor învățării* - Ghidul metodologic a fost actualizat la finalul perioadei de implementare a proiectului cod 567464 – EPP – 1 – 2015 – 1 – RO – EPPKA3 – AL – AGENDA în sensul includerii trimitărilor la cele mai recente modificări legislative din România, cu relevanță pentru prezentul ghid. (http://site.anc.edu.ro/wp-content/uploads/2018/03/Ghid_Metodologic_privind_scrierea_rezultatelor_invatari.pdf (accesat, 20.03.2020).

- *** Hotărârea nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC), cu modificările și completările ulterioare.
- *** Legea Educației Naționale Nr. 1/2011.
- *** MEN - „Formarea personalului didactic – Raport de cercetare – 1”, 1999.
- *** *metodologia de realizare a Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior. Ghid de aplicare.* (2012). Disponibil la <http://www.invatamant-superior.ro/wp-content/uploads/2013/08/Metodologie-CNCIS.pdf> (accesat 2.04.2020).
- *** Ordinul Ministrului Educației Naționale Nr. 3312/23.02.1998 privind „Regulamentul de organizare și desfășurare a practicii pedagogice”.
- *** Ordinul Ministrului Educației Naționale, Tineretului și Sportului Nr. 5547/6.10.2011, „Regulament de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar”.
- *** Ordinul Ministrului Educației Naționale, Tineretului și Sportului Nr. 5745/13.09.2012.
- *** Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3712/1721/ din 21 mai 2018 privind aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale și a modelului de standard ocupațional.
- *** Ordinul Ministrului Educației Naționale Nr. 3077/19.01.2000 cu privire la finanțarea activităților de îndrumare a practicii pedagogice a studenților.
- *** Official Journal of the European Union (2006), *Recommendation of the European Parliament and of the Council, on key competences for lifelong learning* (2006/962/EC).
- *** Standard Ocupațional Profesor pentru învățământul gimnazial și pentru învățământul liceal (Potolea, D., Iucu, R., Toma, S. etc.) – ANPC – 2012.
- *** Proiect POSDRU/3/1.3/S/2, ID 3777 - „Restructurarea sistemului de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar prin generalizarea sistemului de credite profesionale transferabile”; „*Standarde profesionale pentru evoluția în cariera didactică*”, Prof. univ. dr. Dan Potolea (coordonator), Prof. univ. dr. Steliana Toma, Prof. univ. dr. Adrian Stoica, Prof. dr. Constantin Traistaru, Conf. univ. dr. Maria Eliza Dulama, Conf. univ. dr. Matei Cerkez, Prof. dr. Delia Ardelean, Prof. Maria Guzu.

Anexe

Anexa 1

Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială

Departamentul: Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială

Domeniul: Științe ale educației

Programul de studiu: Pedagogia învățământului primar și preșcolar

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

anul universitar 2019-2020

Anul I

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII IMPUSE															
FIBD1O01	Fundamentele psihologiei	DD	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-
FIBD1O02	Fundamentele pedagogiei	DD	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIBD1O03	Fundamentele psihope- dagogiei speciale	DD	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIBS1O04	Psihologia educației	DS	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIBS1O05	Educație timpurie	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIBS1O06	Practică pedagogică - învățământ preșcolar	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBC1O07	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBC1O08	Educație fizică	DC	11	-	1	-	-	A/R	1	-	-	-	-	-	-
FIBD2O13	Teoria și metodologia curriculumului	DD	69	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	E	5
FIBS2O14	Limba română	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4
FIBS2O15	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
FIBS2O16	Matematică-învățământ primar și preșcolar	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare													
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni							
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K		
FIBS2O17	Literatura română	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4		
FIBS2O18	Practică pedagogică- învăță-mânt primar	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIBC2O19	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIBC2O20	Educație fizică	DC	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	A/R	1		
	TOTAL		690	8	12	-	-	5E2 C 1A/ R	24 +1	9	11	-	-	4E3 C 1A/ R	24 +1		
OBLIGATORII OPȚIONALE																	
Pachet 1 - se aleg 2 din 3 discipline																	
FIBS1A09	Etică și integritate academică	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIBS1A10	Educație interculturală	DS	33	2	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIBS1A11	Psihopedagogia creativității	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
Pachet 2 - se aleg 2 din 3 discipline																	
FIBS2A21	Curriculum integrat și noile educații	DS	33	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	3		
FIBS2A22	Comunicare educațională	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		
FIBS2A23	Sociologia educației	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		160	3	2	-	-	K6		3	2	-	-	K6			
	TOTAL An I (Obl. Opționale)			6C+4S						4E				K12			
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2			11	14	-	-	K30+1		12	13	-	-	K30+1			
	TOTAL OBLIGATORII			25						25							
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An I		770	21C+27S					13E+5C+2A/R					K60+2			
	FACULTATIVE																
FIBC1F12	Pedagogie socială	DC	22	1	1	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIBC2F24	Managementul interac- țiunilor educaționale	DC	22	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	2		
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2		44	1	1	-	-	K2		1	1	-	-	K2			
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An I			2C+2S					2C					K4			

Anul II (2020-2021)

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare													
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni							
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K		
OBLIGATORII IMPUSE																	
FIBD3O01	Teoria și metodologia instruirii	DD	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-		
FIBS3O02	Literatură pentru copii	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIBS3O03	Didactica matematicii în învățământul primar și preșcolar	DS	47	1	1	-	-	E	3								
FIBS3O04	Psihopedagogia jocului	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIBS3O05	Didactica domeniului Limbă și comunicare (învățământ preșcolar)	DS	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-		
FIBS3O06	Practică pedagogică - învăța- mânt preșcolar	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIBS3O07	Practică pedagogică - învățământ primar	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIBC3O08	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIBC3O09	Educație fizică	DC	11	-	1	-	-	A/R	1	-	-	-	-	-	-		
FIBD4O14	Teoria și metodologia evaluării	DD	69	-	-	-	-	-		2	2	-	-	E	5		
FIBS4O15	Didactica limbii și literaturii române-învățământ primar	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4		
FIBS4O16	Tehnologii de informare și comunicare (aplicații în do- meniu)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3		
FIBS4O17	Psihologia dezvoltării	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		
FIBS4O18	Științe și didactica domeniu- lui științe (învățământ preșcolar și primar)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		
FIBS4O19	Practică pedagogică - învățământ preșcolar	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIBS4O20	Practică pedagogică – învățământ primar	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIBC4O21	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIBC4O22	Educație fizică	DC	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	A/R	1		
	TOTAL		690	7	13	-	-	5E 3C 1A/ R	24 +1	7	13	-	-	5E3 C 1A/ R	24 +1		

Devenire în profesorat

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare												
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni						
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K	
OBLIGATORII OPȚIONALE																
Pachet 1-se aleg 2 din 3 discipline																
FIBS3A10	Alternative educaționale	DS	47	2	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-	
FIBS3A11	Muzică și mișcare la vârsta copilăriei	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-	
FIBS3A12	Psihosociologia familiei	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-	
Pachet 2-se aleg 2 din 3 discipline																
FIBS4A23	Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3	
FIBS4A24	Consiliere psihopedagogică	DS	47	-	-		-	-	-	2	1	-	-	E	3	
FIBS4A25	Pedagogie dramatică	DS	47	-	-		-	-	-	1	1	-	-	E	3	
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		188	3	2	-	-	K6		3	2	-	-	K6		
	TOTAL An II (Obl. Opționale)			6C+4S						4E			K12			
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2			10	15	-	-	K30+1		10	15	-	-	K30+1		
	TOTAL OBLIGATORII		878	25						25						
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An II			18C+30S						14E+6C+2A/R			K60+2			
FACULTATIVE																
FIBC3F13	Managementul activității in- telectuale și al învățării	DC	22	1	1	-	-	E	2	-	-	-	-	-	-	
FIBC4F26	Psihopedagogia comporta- mentului deviant	DC	22	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	2	
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2			1	1	-	-	K2		1	1	-	-	K2		
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An II			2C+2S						2E			K4			

Anul III (2021-2022)

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII IMPUSE															
FIBD5O01	Metodologia cercetării în științele educației	DD	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-
FIBD5O02	Politici educaționale și sociale	DD	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIBS5O03	Geografie și didactica geografiei	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIBS5O04	Didactica educației fizice și psihomotorii (învățământ preșcolar și primar)	DS	47	1	1	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-
FIBS5O05	Istoria și didactica istoriei	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIBS5O06	Managementul clasei/ grupei/ instituției de învățământ	DS	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-
FIBS5O07	Practică pedagogică – învățământ preșcolar	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBS5O08	Practică pedagogică-învățământ primar	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBC5O09	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBD6O14	Istoria ideilor/paradigmelor educaționale	DD	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4
FIBS6O15	Integrare și incluziune la vârstele mici (educație timpurie și învățământ primar)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
FIBS6O16	Didactica educației tehnologice	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
FIBS6O17	Muzică și didactica educației muzicale (învățământ preșcolar și primar)	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4
FIBS6O18	Educație plastică și didactica educației plastice (învățământ preșcolar și primar)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
FIBS6O19	Didactica domeniului Om și societate (învățământ preșcolar și primar)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
FIBS6O20	Practică pedagogică-învățământ preșcolar	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
FIBS6O21	Practică pedagogică-învățământ primar	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
FIBC6O22	Limba modernă (engleză aplicată în domeniu)	DC	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
	TOTAL		740	8	12	-	-	5E 4C	26	8	12	-	-	5E4 C	26

Devenire în profesorat

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII OPȚIONALE															
Pachet 1-se aleg 2 din 3 discipline															
FIBS5A10	Educație nonformală și dezvoltare comunitară	DS	22	2	1	-	-	E	2	-	-	-	-	-	-
FIBS5A11	Strategii de învățare multimedia	DS	22	1	1	-	-	E	2	-	-	-	-	-	-
FIBS5A12	Asistența și protecția drepturilor copilului	DS	22	1	1	-	-	E	2	-	-	-	-	-	-
Pachet 2-se aleg 2 din 3 discipline															
FIBS6A23	Managementul programelor și proiectelor educaționale	DS	22	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	2
FIBS6A24	Educație/ învățare în aer liber la vârste timpurii	DS	22	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	2
FIBS6A25	Etică și deontologie pedagogică	DS	22	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	2
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		88	3	2	-	-	K4		3	2	-	-	K4	
	TOTAL An III (Obl. Opționale)			6C+4S						4E			K12		
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2		828	11	14	-	-	K30		11	14	-	-	K30	
	TOTAL OBLIGATORII			25						25					
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An III			20C+28S						14E+8C			K60		
FACULTATIVE															
FIBC5F13	Metodologia elaborării lucrării de licență	DC	33	1	1	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIBC6F26	Parteneriat în educație	DC	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	2
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2			1	1	-	-	K2		1	1	-	-	K2	
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An III			2C+2S						2C			K4		
	EXAMEN FINALIZARE A STUDIILOR	-	-	-						-			K10		

Legendă: C – curs; S – seminar; L – lucrări practice (laborator); P – proiect; SI – studiu individual; Ev – forma de evaluare; K – credite;

Pt. PI de licență: DF – disciplină fundamentală; DD – disciplină de domeniu; DS – disciplină de specialitate; DC – disciplină complementară;

Anexa 2

Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială

Departamentul: Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială

Domeniul: Științe ale educației

Programul de studiu: **Psihopedagogie specială**

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

anul universitar 2019-2020

Anul I

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII IMPUSE															
FIAD1O01	Fundamentele psihologiei	DD	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-
FIAD1O02	Fundamentele pedagogiei	DD	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIAD1O03	Fundamentele psihopeda- gogiei speciale	DD	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAS1O04	Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare	DS	83	1	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIAS1O05	Psihologia educației	DS	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIAC1O06	Educație fizică și sport	DC	11	-	1	-	-	A/R	1	-	-	-	-	-	-
FIAC1O07	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză) 1	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIAD2O12	Tehnologii de informare și comunicare (aplicații în do- meniu)	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
FIAD2O13	Istoria ideilor/paradigmelor educaționale	DD	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4
FIAD2O14	Teoria și metodologia curriculumului	DD	69	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	E	5
FIAS2O15	Psihologia dezvoltării	DS	33	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	E	3
FIAS2O16	Introducere în logopedie	DS	58	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	E	4
FIAS2O17	Educație integrată	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
FIAC2O18	Educație fizică și sport	DC	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	A/R	1
FIAC2O19	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză)2	DC	22	-	-		-	-	-	-	2	-	-	C	2
	TOTAL		704	8	11	-	-	5E1 C 1A/ R	24 +1	8	12	-	-	4E3 C 1A/ R	24+ 1

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII OPȚIONALE															
Pachet 1 - se aleg 2 din 3 discipline															
FIAS1A08	Psihoterapii comportamen- tale	DS	47	1	1	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-
FIAS1A09	Educație interculturală	DS	33	2	1	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-
FIAS1A10	Etică și integritate acade- mică	DS	47	1	1	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-
Pachet 2 - se aleg 2 din 3 discipline															
FIAS2A20	Psihologia personalității	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
FIAS2A21	Sociologia educației	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
FIAS2A22	Comunicare educațională	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	3
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		174	3	2	-	-	K6		2	2	-	-	K6	
	TOTAL An I (Obl. Opționale)			4C+4S						4C			K12		
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2			11	13	-	-	K30+1		10	14	-	-	K30+1	
	TOTAL OBLIGATORII			24						24					
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An I		878	21C+27S						9E+8C+2A/R			K60+2		
	FACULTATIVE														
FIAC1F11	Anatomia și fiziologia omului	DC	22	1	1	-	-	E	2	-	-	-	-	-	-
FIAC2F23	Neuropsihiatria copilului	DC	22	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	2
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2		44	1	1	-	-	K2		1	1	-	-	K2	
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An I			2C+2S						2E			K4		

Anul II (2020-2021)

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII IMPUSE															
FIAD3O01	Teoria și metodologia in- struirii	DD	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-
FIAS3O02	Psihopatologie și psiholo- gie medicală	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAS3O03	Psihopedagogia inadapării și devianței comportamen- tale	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAS3O04	Psihopedagogia defici- enților neuromotori	DS	72	1	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-
FIAS3O05	Introducere în psihodiag- nostic special	DS	47	1	1	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-
FIAS3O06	Practică de specialitate	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIAS3O07	Practică pedagogică	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIAC3O08	Educație fizică și sport	DC	11	-	1	-	-	A/R	1	-	-	-	-	-	-
FIAC3O09	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză)3	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIAD4O14	Teoria și metodologia eva- luării	DD	69	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	E	5
FIAS4O15	Psihodiagnosticul persoa- nelor cu dizabilități	DS	72	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	4
FIAS4O16	Didactica activităților din învățământul special și in- cluziv	DS	69	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	E	5
FIAS4O17	Terapia tulburărilor de lim- baj	DS	72	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	4
FIAS4O18	Practică de specialitate	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
FIAS4O19	Practică pedagogică	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
FIAC4O20	Educație fizică și sport	DC	11	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	A/R	1
FIAC4O21	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză)4	DC	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2
	TOTAL		718	6	13	-	-	4E 4C 1A/ R	24 +1	6	13	-	-	3E4C 1A/R	24+1

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
OBLIGATORII OPȚIONALE															
Pachet 1-se aleg 2 din 3 discipline															
FIAS3A10	Psihoigienă și sănătate mentală	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAS3A11	OȘP și expertiza capacității de muncă	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAS3A12	Alternative educaționale	DS	33	2	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
Pachet 2-se aleg 2 din 3 discipline															
FIAS4A22	Socioterapie	DS	33	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	3
FIAS4A23	Psihopedagogia polihandi- capului	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
FIAS4A24	Pedagogia creativității	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		160	3	2	-	-	K6		3	2	-	-	K6	
	TOTAL An II (Obl. Opționale)			6C+4S						4E			K12		
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2			9	15	-	-	K30+1		9	15	-	-	K30+1	
	TOTAL OBLIGATORII		878	24						24					
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An II			18C+30S						11E+8C+2A/R			K60+2		
FACULTATIVE															
FIAC3F13	Genetică	DC	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-
FIAC4F25	Bioetica	DC	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2			1	1	-	-	K3		1	1	-	-	K3	
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An II			2C+2S						2E			K6		

Anul III (2021-2022)

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare													
				Semestrul I 14 săptămâni							Semestrul II 14 săptămâni						
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K		
OBLIGATORII IMPUSE																	
FIAD5O01	Metodologia cercetării în științele educației	DD	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-		
FIAD5O02	Politici educaționale și so- ciale	DD	58	2	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-		
FIAS5O03	Psihopedagogia deficienților de intelect	DS	72	1	1	-	-	E	4	-	-	-	-	-	-		
FIAS5O04	Managementul instituțiilor de învățământ special	DS	69	2	2	-	-	E	5	-	-	-	-	-	-		
FIAS5O05	Practică de specialitate	DS	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIAS5O06	Practică pedagogică	DS	33	-	3	-	-	C	3	-	-	-	-	-	-		
FIAS5O07	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză)	DC	22	-	2	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-		
FIAD6O12	Metodologia cercetării în științele educației	DD	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4		
FIAS6O13	Psihopedagogia deficienților de auz	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4		
FIAS6O14	Psihopedagogia deficienților de vâz	DS	83	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	5		
FIAS6O15	Asistenta socială a perso- nelor cu cerințe speciale	DS	58	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	4		
FIAS6O16	Practică de specialitate	DS	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIAC6O17	Limbi străine (aplicații în specializare-engleză)6	DC	22	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	C	2		
FIAS6O18	Practică pedagogică	DS	33	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	C	3		
	TOTAL		668	7	12	-	-	4E3C	24	8	11	-	-	4E3C	24		
OBLIGATORII OPȚIONALE																	
Pachet 1-se aleg 2 din 3 discipline																	
FIAS5A08	Terapii ocupaționale pen- tru persoane cu deficiente	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIAS5A09	Didactica activităților ex- tracurriculare	DS	33	2	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
FIAS5A10	Psihologie juridică	DS	47	1	1	-	-	E	3	-	-	-	-	-	-		
Pachet 2-se aleg 2 din 3 discipline																	
FIAS6A19	Consilierea familiei și per- soanelor cu deficiente	DS	33	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	E	3		
FIAS6A20	Pedagogie dramatică	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		
FIAS6A21	Statistică aplicată	DS	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	E	3		

Devenire în profesorat

Cod disciplina	Discipline	Tip disci- plina	S.I./ Sem ore	Număr de ore săptămânal și forma de evaluare											
				Semestrul I 14 săptămâni						Semestrul II 14 săptămâni					
				C	S	L	Pr	Ev	K	C	S	L	Pr	Ev	K
	TOTAL S1/S2 (Obl. Opționale)		160	3	2	-	-	K6		3	2	-	-	K6	
	TOTAL An III (Obl. Opționale)			6C+4S						4E			K12		
	TOTAL OBLIGATORII S1/S2		748	10	14	-	-	K30		11	13	-	-	K30	
	TOTAL OBLIGATORII			24						24					
	TOTAL DISCIPLINE OBLIGATORII An III			21C+27S						12E+6C			K60		
FACULTATIVE															
FIAC5F11	Managementul programe- lor și proiectelor educațio- nale	DC	47	1	1	-	-	C	2	-	-	-	-	-	-
FIAC6F22	Metodologia elaborării lu- crării de licență	DC	47	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	C	2
	TOTAL FACULTATIVE S1/S2			1	1	-	-	K2		1	1	-	-	K2	
	TOTAL DISCIPLINE FACULTATIVE An III			2C+2S						2C			K4		
	EXAMEN DE FINALI- ZARE A STUDIILOR	-	-	-						-			K10		

Legendă: C – curs; S – seminar; L – lucrări practice (laborator); P – proiect; SI – studiu individual; Ev – forma de evaluare; K – credite;

Pt. PI de licență; DF – disciplină fundamentală; DD – disciplină de domeniu; DS – disciplină de specialitate; DC – disciplină complementară;

Anexa 3

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

pentru programul de formare psihopedagogică de 30 de credite pentru **nivelul I**
(inițial) de certificare pentru profesia didactică – **monospecializare**

Nr. crt.	Disciplinele de învățământ	Perioada de studiu a disciplinei			Numărul de ore pe săptămână		Totalul orelor			Evaluare	Credite
		Anul	Semes-trul	Numărul de săptămâni	C	A	C	A	Total		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Curriculum-nucleu											
<i>Discipline de pregătire psihopedagogică fundamentală (obligatorii)</i>											
1	Psihologia educației	I	1	14	2	2	28	28	56	E	5
2	Pedagogie I: - Fundamentele pedagogiei - Teoria și metodologia curriculumului	I	2	14	2	2	28	28	56	E	5
3	Pedagogie II: - Teoria și metodologia instruirii - Teoria și metodologia evaluării	II	3	14	2	2	28	28	56	E	5
4	Managementul clasei de elevi	III	6	14	1	1	14	14	28	E	3
<i>Discipline de pregătire didactică și practică de specialitate (obligatorii)</i>											
5	Didactica specializării	II	4	14	2	2	28	28	56	E	5
6	Instruire asistată de calculator	III	5	14	1	1	14	14	28	C	2
7	Practica pedagogică în învățământul preuniversitar obligatoriu (1)	III	5	14	-	3	-	42	42	C	3
8	Practica pedagogică în învățământul preuniversitar obligatoriu (2)	III	6	12	-	3	-	36	36	C	2
TOTAL: nivelul I		-	-	-	-	-	140	218	358	5E+3C	30
Examen de absolvire: nivelul I		III	6	2	-	-	-	-	-	E	5

Precizări:

1. Numărul de săptămâni și, respectiv, numărul de ore pentru practica pedagogică rezultă din faptul că, potrivit standardelor actuale, ultimul semestru al studiilor universitare este de 10-12 săptămâni.
2. Perioada de două săptămâni prevăzută pentru examenul de absolvire este alocată pentru finalizarea portofoliului didactic.
3. Se aplică și în cazul studiilor universitare de licență cu durată de 4/5/6 ani.
4. C = cursuri, A = activități aplicative (seminare, laboratoare, practică)

Anexa 4

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

pentru programul de formare psihopedagogică de 30 de credite pentru **nivelul I**
(inițial) de certificare pentru profesia didactică – **dublă specializare** –

Nr. crt.	Disciplinele de învățământ	Perioada de studiu a disciplinei			Numărul de ore pe săptămână		Totalul orelor			Evaluare	Credite
		Anul	Semes-trul	Numărul de săptămâni	C	A	C	A	Total		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Curriculum-nucleu											
<i>Discipline de pregătire psihopedagogică fundamentală (obligatorii)</i>											
1	Psihologia educației	I	1	14	2	2	28	28	56	E	5
2	Pedagogie I: Fundamentele pedagogiei - Teoria și metodologia curriculumului	I	2	14	2	2	28	28	56	E	5
3	Pedagogie II: Teoria și metodologia instruirii - Teoria și metodologia evaluării	II	3	14	2	2	28	28	56	E	5
4	Managementul clasei de elevi	III		14	1	1	14	14	28	E	3
<i>Discipline de pregătire didactică și practică de specialitate (obligatorii)</i>											
5	Didactica specializării A	II	4	14	2	2	28	28	56	E	5
6	Didactica specializării B	III	5	14	2	2	28	28	56	E	5
7	Instruire asistată de calculator	III	6	14	1	1	14	14	28	C	2
8	Practică pedagogică (în învățământul preuniversitar obligatoriu) - specializarea A	III	5	14	-	3	-	42	42	C	3
9	Practică pedagogică (în învățământul preuniversitar obligatoriu) - specializarea B	III	6	12	-	3	-	36	36	C	2
TOTAL: nivelul I		-	-	-	-	-	168	246	414	6E+3C	35
Examen de absolvire: nivelul I		III	6	2	-	-	-	-	-	E	5

Precizări:

1. Precizările de la tabelul de mai sus se aplică și în cazul programului de studii psihopedagogice pentru dubla specializare.
2. Cele 5 credite suplimentare nu pot fi acumulate în pachetul de 60 de credite necesar obținerii nivelului II de certificare pentru profesia didactică.
3. C = cursuri, A = activități aplicative (seminare, laboratoare, practică)

Anexa 5

PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT

pentru programul de formare psihopedagogică de 30 de credite de extensie pentru
nivelul II (aprofundare) de certificare pentru profesia didactică
**- studenți la master ori absolvenți de studii universitare de master în domeniul
 diplomei de licență, în ambele cazuri, cu certificat de nivel I –**

Nr. crt.	Disciplinele de învățământ	Perioada de studiu a disciplinei			Numărul de ore pe săptămână		Totalul orelor			Evaluare	Credite
		Anul	Semes-trul	Numărul de săptămâni	C	A	C	A	Total		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Discipline de pregătire psihopedagogică fundamentală (obligatorii)</i>											
1	Psihopedagogia adolescenților, tinerilor și adulților			14	2	1	28	14	42	E	5
2	Proiectarea și managementul programelor educaționale			14	2	1	28	14	42	E	5
<i>Discipline de pregătire didactică și practică de specialitate (obligatorii)</i>											
3	Didactica domeniului și dezvoltări în didactica specializării (învățământ liceal, postliceal, după caz)			14	2	1	28	14	42	E	5
4	Practică pedagogică (în învățământul liceal, postliceal, după caz)			14	-	3	-	42	42	C	5
<i>Discipline opționale (se aleg doua discipline)</i>											
5	Pachet opțional 1 (se alege o disciplină): - Comunicare educațională - Consiliere și orientare - Metodologia cercetării educaționale - Educație integrată - ...			14	1	2	14	28	42	E	5
6	Pachet opțional 2 (se alege o disciplină): - Sociologia educației - Managementul organizației școlare			14	1	2	14	28	42	E	5

Devenire în profesorat

Nr. crt.	Disciplinele de învățământ	Perioada de studiu a disciplinei			Numărul de ore pe săptămână		Totalul orelor			Evaluare	Credite
		Anul	Semes-trul	Numărul de săptămâni	C	A	C	A	Total		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	- Politici educaționale - Educație interculturală - Doctrine pedagogice contemporane - ...										
TOTAL: nivelul II		-	-	-	-	-	112	140	252	5E+1C	30
Examen de absolvire: nivelul II		II	4	2	-	-	-	-	-	E	5

Precizări:

1. Fiecare pachet opțional trebuie să cuprindă cel puțin 3 discipline.
2. Perioada de două săptămâni prevăzută pentru examenul de absolvire este alocată finalizării portofoliului didactic.
3. C = cursuri, A = activități aplicative (seminare, laboratoare, practică)

Anexa 6

Anexa 6.1.

PROIECT DIDACTIC PENTRU O ACTIVITATE INTEGRATĂ LA GRĂDINIȚĂ

Categoria activității: *Activitate integrată pentru 5 domenii (prezentat doar ca exemplu de unde se pot prelua două domenii)*

Tema săptămânii: *Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?*

Subtema: *„Haideți să descoperim și despre timp să vorbim! – TIMPUL și instrumentele de măsurare a lui”*

Nivel II: Grupa Mare

Domenii experiențiale: *DȘ1, DEC1, DLC, DPM, DOS, DȘ2, DEC2.*

Metode, tehnici și procedee: *conversația, observația, descoperirea, explicația, jocul, memorizarea, modelarea, povestirea, lectura*

Mijloace de învățământ: *puzzle, calculator, boxe, proiector, CD, plastilină, calendare, ceas, clepsidră, cronometru, creioane colorate, acuaarele, lipici, foarfecă, cartoane colorate, șabloane, markere, stickere, pin-uri, fișe de lucru, flipchart, cartonașe cu diferite aspecte ale vremii, pozele copiilor*

Forme de organizare: *frontal, individual, pe grupe.*

Evaluare: *Continuă (formativă) și finală (sumativă)*

Competențe specifice de format (Obiective de referință):

- **Domeniul Limbă și Comunicare (DLC)**
  - o Să participe la activitățile de grup, inclusiv la activitățile de joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor.
  - o Să înțeleagă și să transmită mesaje simple, să reacționeze la acestea.
  - o Să-și îmbogățească vocabularul activ și pasiv pe baza experienței, activității personale și/sau a relațiilor cu ceilalți și simultan să utilizeze un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical.
- **Domeniul Științe (DȘ)**
  - o Să găsească soluții diverse pentru situații problematice reale sau imaginare întâlnite în viața de zi cu zi sau în povești, povestiri.
  - o Să recunoască și să descrie verbal și/sau grafic anumite schimbări și transformări din mediul apropiat.
- **Domeniul Om și Societate (DOS)**
  - o Să-și adapteze comportamentul propriu la cerințele grupului în care trăiește.
  - o Să trăiască în relațiile cu cei din jur stări afective pozitive, să manifeste prietenie, toleranță, armonie concomitent cu învățarea autocontrolului.

- **Domeniul Estetic și Creativ (DEC)**
  - o Să utilizeze un limbaj adecvat cu privire la diferitele activități plastice concrete.
  - o Să exerseze deprinderile tehnice specifice modelajului în redarea unor teme plastice.
  - o Să intoneze cântece pentru copii.
  - o Să cânte acompaniați de educatoare.
- **Domeniul Psihomotric (DPM)**
  - o Să perceapă componentele spațio-temporale (ritm, durată, distanță, localizare).
  - o Să fie apt să utilizeze deprinderile motrice însușite în diferite contexte.
  - o Să manifeste în timpul activității atitudini de cooperare, spirit de echipă, de competiție, fair-play.

Obiective operaționale:

ADP: Întâlnirea de dimineață: *salutul, prezența, calendarul naturii.*

ADE:

DȘ 1 (Cunoașterea Mediului): „Cu ce măsurăm timpul”

Obiectiv cognitiv:

- Să recunoască ceasul, cronometrul clepsidra și calendarul, instrumente posibile măsurării timpului, expuse pe Fișa 1

Obiectiv psihomotric:

- Să precizeze 2, 3 caracteristici specifice fiecărui instrument de măsurarea a timpului vizualizat.

DOS (Ed. pt. Societate): „Istoria ceasului”- Povestirea educatoarei

Obiectiv cognitiv:

- Să formuleze propoziții simple referitoare la ceas și alte cuvinte sugerate de „Istoria ceasului” din lectura educatoarei.

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să fie impresionat de povestirea „Istoria ceasului”

DLC: „Ceasul” de L. Munteanu – Memorizare

Obiectiv cognitiv:

- Să explice sensurile noilor cuvinte din poezia „Ceasul” prin formularea de minim 3 propoziții cu acestea.

Obiectiv psihomotric:

- Să recite expresiv toate versurile noii poezii „Ceasul”.

DȘ 2 (Act. Mate.): „Ceasul arată ora...?” - Joc didactic

Obiectiv cognitiv:

- Să identifice ora indicată de ecranul ceasului, în cadrul jocului „Ceasul arată ora...?”

Obiectiv psihomotric:

- să așeze acele ceasului pentru a indica când este jumătate sau un sfert.

DPM: „*Atenția o concentrăm, în timp trebuie să ne încadrăm*”

Obiectiv psihomotric:

- Să execute mișcările necesare jocului „*Atenția o concentrăm, în timp trebuie să ne încadrăm*”, respectând toate regulile jocului explicate de către educatoare

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să demonstreze competitivitate în cadrul jocului.

DEC 1 (Ed. Plastică): „*Clepsidra magică*”- Pictură

Obiective cognitive:

- Să recunoască din imaginile puse la dispoziție de educatoare clepsidra pe care va trebui să o coloreze.

Obiectiv psihomotric:

- Să coloreze corect clepsidra primită (Fișa 5) după ce și-a încălzit mușchi mici ai mâinilor

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să-și exprime deschis impresiile cu privire la lucrarea realizată pe baza criteriilor anunțate în prealabil de educatoare

DEC 2 (Ed. Muzicală): „*Ceasul bate*”- Joc muzical

Obiectiv cognitiv:

- Să interpreteze corect și expresiv cântecul „*Ceasul bate*”, respectând tonul, semnalul de început, dicția și respirația în cântec.

Obiectiv psihomotric:

- Să cânte în cor, în grupuri mici și individual cântecul „*Ceasul bate*”.

ALA 1:

Construcții: „*Ceasul deșteptător*”

Obiectiv cognitiv:

- Să numească corect toate materialele didactice necesare construirii unui ceas deșteptător, aflate pe masa de lucru, pe baza Fișei 1 și 3

Obiectiv psihomotric:

- Să asambleze corespunzător materialele didactice pentru a obține ceasul deșteptător (Fișa 1, 3).

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să colaboreze cu toți colegii grupei, repartizați, pentru realizarea obiectului.

Artă: „Ceasul de mână”

Obiectiv cognitiv:

- Să denumească toate materialele didactice utilizate în cadrul activității „Ceasul de mână”.

Obiectiv psihomotric:

- Să realizeze „Ceasul de mână” într-un mod cât mai personalizat, având la dispoziție materialele puse la îndemână de educatoare

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să-i facă plăcere să execute sarcina de lucru

Joc manipulativ: „Instrumente de măsurare a timpului, în bucățele”- Puzzle

Obiectiv cognitiv:

- Să asambleze corect toate piesele de puzzle conform imaginii așezate pe masa de lucru de educatoare.

Obiectiv psihomotric:

- Să realizeze cât mai multe imagini din piesele de puzzle puse la dispoziție, prin schimbarea acestora între participanții la jocul manipulativ.

Obiectiv afectiv-motivațional:

- Să participe cu interes la activitate.

Știință: „Activitatea și momentul”- Labirint

Obiectiv psihomotric:

- Să traseze cu ajutorul creioanelor colorate drumul cel mai scurt (potrivit) spre destinație, pentru fiecare imagine din Fișa 4.

ALA 2:

Joc distractiv: „TIC-TIC-TAC, ceasul nu s-a spart!”

Obiectiv psihomotric:

- Să sară de atâtea ori cât indică ceasul fără ca acesta să „se spargă” în jocul „TIC-TIC-TAC, ceasul nu s-a spart!”.

Euritmie: „Tic-tic-toc, eu fac pași de joc!”

Obiectiv psihomotric:

- Să execute corect mișcările de dans din „Tic-tic-toc, eu fac pași de joc!”, exemplificate de către educatoare.

SCENARIUL ACTIVITĂȚILOR

Salutul: „Bună dimineața!”

Prezența: Educatoarea face prezența în ordine alfabetică, pronunțând inițial:

„După ce frumos ne-am salutat,
Colegii ne-am întâlnit,
Cine, oare, n-a venit?”

Copiii care-și aud numele răspund prezent/ă, merg la un panou, își caută poza și o așază în dreptul feței care cred de cuviință că li se potrivește în acea dimineață.

Calendarul naturii: Se chestionează copiii „ce zi este astăzi?”, dar se amintesc și celelalte zile ale săptămâni; se menționează și anotimpul, se enumeră și celelalte surori ale anotimpului actual; copiii după ce se uită pe geam așază cartonașul cu vremea potrivită zilei în curs; dacă un copil își serbează ziua de naștere în acea zi se afișează poza lui!

Împărtășirea cu ceilalți: Educatoarea pronunță:

„Hai să ne așezăm
Într-un cerc frumos și mare,
S-ascultăm copilul care
Azi vrea să ne povestească
Și pe toți să ne uimească.”

Se solicită 2-3 copii care să vină în fața celorlalți și să povestească ce au făcut ei în ziua trecută. Ceilalți copii ascultă activ și apoi pot adresa întrebări.

Pentru **introducerea în activitățile zilei** se cere copiilor aflarea răspunsului la ghicitoarea:

Ce trece pe dinaintea ochilor
Și nu-l poți vedea? (timpul)

Pornind de la aceasta, se deduce tema zilei și anume TIMPUL și instrumente pentru măsurarea lui: ceasul, clepsidra, ziua, anotimpul, calendarul, etc. iar titlul este „Haideți să descoperim și despre timp să vorbim!”

Copiii vor parcurge pentru început centrele de activitate. Împărțirea pe centre se va face cu ajutorul unor cartonașe colorate diferit, extrase de copii, egale cu numărul centrelor pregătite. După extragerea cartonașului copilul va merge la centrul cu aceeași culoare și se așază pe scăunel.

Centrele sunt:

1. **CONSTRUCȚII** – Copiii vor construi un ceas deșteptător care să-i trezească în fiecare dimineață pentru a merge la grădiniță (Fișa 1 și 3). Copiii vor denumi materialele de la masă, apoi vor decupa și lipi formele necesare, astfel încât să obțină produsul final.

2. **ARTĂ** – Copiii, cu ajutorul plastilinei vor modela un ceas de mână cât mai estetic și personalizat având ca exemplu imaginea din Fișa 1.

3. **JOC DE MASĂ** – Copiii vor avea pregătite la masă diferite piese de puzzle, ce vor fi îmbinate de ei și astfel vor descoperi diverse instrumente de măsurare a timpului prin schimbarea pieselor de puzzle între ei.

4. **ȘTIINȚĂ** – Copiii vor avea de parcurs 3 labirinturi, egale cu numărul momentelor zilei (dimineață, amiază, seară), fiecareia atribuindu-se câte o activitate specifică. Fișa 4

La finalul activităților pe centre, se fac aprecieri din partea educatoarei dar și a componentilor fiecărei grupe supra produselor muncii lor după care copiii pornesc în pas ritmat (după o melodie) la activitățile de bază ale zilei, activități ce se vor desfășura cu întreaga grupă și/sau individual.

Prima activitate de bază care se va desfășura este CUNOAȘTEREA MEDIULUI, aceasta făcând parte din DOMENIUL ȘTIINTE. În cadrul acesteia vor observa și discuta despre fiecare instrument cu care se poate măsura timpul (clepsidră, ceas, cronometru, calendare, etc). Fișa 1

Se continuă cu EDUCAȚIE PENTRU SOCIETATE (DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE), unde printr-o scurtă poveste, copiii vor afla istoria ceasului, urmată de ACTIVITATEA MATEMATICĂ „Ceasul arată ora...? „- joc didactic prin care le sunt urmărite spiritul de observație și de recunoaștere a orei având ca resursă didactică un ceas confecționat la centru de construcții prin care se va consolida recunoașterea orelor, a jumătăților și sferturilor de oră.

Se va continua cu derularea jocului distractiv: „TIC-TIC-TAC, ceasul nu s-a spart!” în care educabilii sunt provocați să sară pe loc, de atâtea ori cât indică ceasul. Dacă numărul de sărituri este diferit de indicația orară a ceasului acesta „se sparge” și copiii produc o exclamație corespunzătoare!

Apoi, prin activitate de EURITMIE „Tic-tic-toc, eu fac pași de joc!”, copiii vor dansa într-un anumit perimetru, pe un anumit ritm și într-un anumit timp (copiii vor fi așezați doi câte doi, vor avea fiecare parteneri și un anumit perimetru, un cerculeț mai exact, unde vor trebui să danseze fiind atenți să nu depășească acel sector și totodată să asculte cu atenție melodiile pentru că ele se vor schimba și va trebui să schimbe pașii de dans, iar atunci când melodia se va opri și ei se vor opri din dans), activitate care subliminal este legată de temporalitate.

Următoarea activitate este de EDUCARE A LIMBAJULUI din cadrul DOMENIULUI LIMBĂ ȘI COMUNICARE, prin care copiii vor învăța poezia „Ceasul” de L. Munteanu (mai întâi se va citi poezia de educatoare, apoi se va repeta; se vor extrage cuvintele necunoscute și vor fi explicate, urmând ca cei mici să formuleze propoziții cu acestea, demonstrând astfel înțelegerea lor; se continuă cu învățarea propriu-zisă a poeziei). Fișa 2 și ceasul confecționat la centrul construcții!

Se va trece la activitatea de EDUCAȚIE MUZICALĂ, din cadrul DOMENIULUI ESTETIC ȘI CREATIV, în cadrul căruia copiii vor interpreta cântecul „Ceasul bate” după ascultarea lui inițială.

Următoarea activitate propusă este un joc de mișcare în cadrul DOMENIULUI PSIHOMOTRIC, „Atenția o concentrăm, în timp trebuie să ne încadrăm”,

de fapt o întrecere sportivă de parcurgere a unui anumit traseu în care trebuie să se încadreze, într-un interval și timp dat. La acest joc copiii vor fi împărțiți pe echipe, vor parcurge traseul în duel cu un concurent din echipa adversă, la final fiind desemnată echipa câștigătoare.

Activitățile de bază se vor încheia cu EDUCAȚIA ARTISTICO-PLASTICĂ, din cadrul DOMENIULUI ESTETIC ȘI CREATIV, unde copiii vor picta un instrument de măsurare a timpului, nu prea folosit în viața de zi cu zi și anume „*Clepsidra magică*”. Activitatea aceasta va debuta cu denumirea materialelor, încălzirea mușchilor mici ai mâinilor, explicarea activității, desfășurarea propriu-zisă (pictura) și evaluarea și autoevaluarea lucrărilor. Fișa 5

În încheierea activităților se vor face aprecieri asupra modului cum s-a desfășurat activitatea și vor fi înmânate recompense.

Fișa 1

Fișa 2

CEASUL

Ceasul are doua ace,
Unul mare și-altul mic,
Iar când le dă bobârnace
Se tot mișcă: tica-tic!

Mai are și sonerie
Care sună tare, tare!
Ceasu-ntotdeauna știe
Când e vremea de sculare.

Multe, multe știe el:
Când e somnul, masa, jocul...
Chiar dacă e mititel,
E isteț, bată-l norocul!

Lucia Muntean, *Rime pentru cei mici*, Ed. Genesis, 2010

Fișa 3

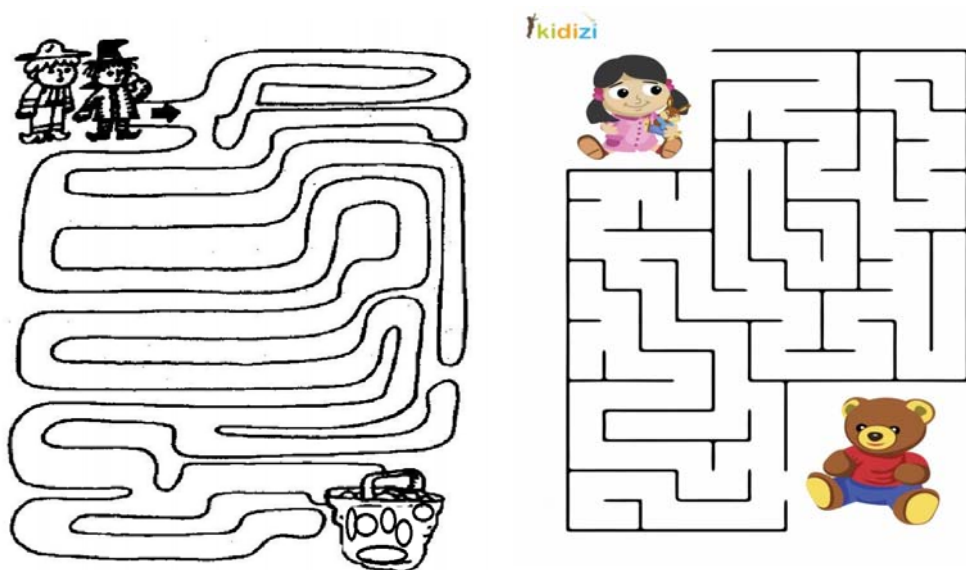
Materiale necesare

- Două coli de carton de culori diferite;
- Două șabloane rotunde, cu diametru diferit, pentru a realiza două cercuri din carton;
- Foarfecă;
- Carton în altă culoare din care se va tăia două fâșii de dimensiuni diferite - pentru minute și ore;
- Marker negru, pentru a nota orele;
- Un accesoriu de prindere a celor două indicatoare.
- Un sticker amuzant, cu un personaj îndrăgit de copiii (opțional).

Mod de realizare

- Decupați două cercuri de carton de mărimi diferite și așezați-le unul peste celălalt.
- Decupați indicatoarele (de mărimi diferite) și prindeți-le în centrul ambelor cercuri, cu accesoriul pregătit.
- Pe cercul mai mare scrieți, cu markerul, orele zilei.
- Lipiți stickerul.
- Ceasul din carton este gata!

Fișa 4

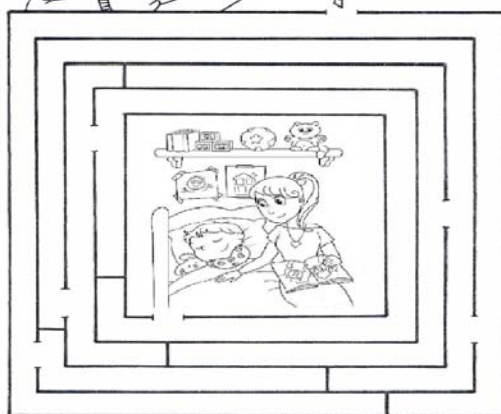

Dimineața

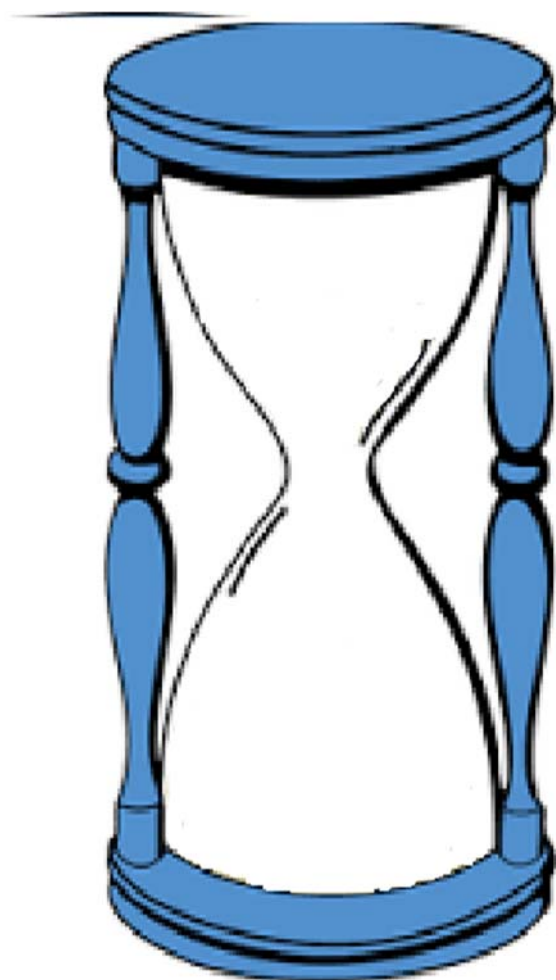

După masa

Seara

Fișa 5

Anexa 6.2.

**PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ
„Mic într-o lume plină de culori”**

Nivel I: Grupa mică

Tema săptămânii: Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?

Subtema: Culorile din lumea mea

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

I. ALA1: ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

ȘTIINȚĂ: „Așază-mă la culoarea potrivită”

CONSTRUCȚII: „Construim creioane colorate și pensule”

II. ADE: ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

DLC – Educarea limbajului: „Roata culorilor” – joc didactic

DEC – Educație plastică: „Eu printre culori” – pictură

III. ALA2: ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 2

DANS TEMATIC cu elemente de euristică: „Dansul culorilor”

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA1)

ȘTIINȚĂ: „Așază-mă la culoarea potrivită”

Obiective operaționale:

- să recunoască corect culorile paielelor, pe baza cunoștințelor anterioare;
- să introducă paiele în cutie, ținând cont de criteriul culorii;

Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- Materiale didactice folosite: cutii de carton decorate cu buline colorate, paie colorate.
- Forma de organizare: de grup.
- Resurse temporale: 15 minute

CONSTRUCȚII: „Construim creioane colorate și pensule”

Obiective operaționale:

- să redea prin intermediul pieselor pentru construit aspectul unui creion colorat/ pensulă;
- să respecte regulile de lucru și comportament specifice acestui centru;

Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- Materiale didactice folosite: sfoară, amporă, pufuleți colorați.
- Forma de organizare: de grup.
- Resurse temporale: 15 minute.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

Domeniul de activitate: LIMBĂ și COMUNICARE

Subiectul activității: „Roata culorilor”

Mijloc de realizare: joc didactic

Tipul de activitate: dobândire și verificare de cunoștințe

Obiective de referință vizate:

- să participe la activitățile de grup atât în calitate de vorbitor cât și în calitate de auditor;
- să își îmbogățească vocabularul activ și pasiv pe baza experienței, activității personale și/sau a relațiilor cu ceilalți și simultan să utilizeze un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical.

Obiective operaționale:

- să recunoască imaginea la care s-a oprit roata culorilor, pe baza observării ei;
- să realizeze corect acordul adjectivului cu substantivul determinat;
- să redea corect sunetele, izolate sau în structuri, emise de educatoare;

Sarcina didactică:

- Identifică imaginea la care s-a oprit roata.
- Realizează acordul dintre adjective și substantivul determinat.
- Imită sunetele emise de educatoare.

Regulile jocului:

Copilul numit de educatoare învârte „Roata culorilor” și identifică imaginea la care s-a oprit aceasta. Alcătuieste o propoziție simplă respectând acordul dintre substantiv și adjectivul care arată culoarea obiectului din imagine. În complicarea

jocului vor denumi imaginile prezentate de marioneta Colorel. Fiecare răspuns corect va fi aplaudat și recompensat cu o căciuliță colorată.

Elemente de joc: surpriza, închiderea și deschiderea ochilor, mișcarea copiilor, aplauzele, mânguirea materialelor, recompensa.

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, expunerea, exercițiul,
- **Mijloace didactice:** Roata culorilor, marioneta Colorel, cutia cu jucăriile lui Colorel, recompense.
- **Forme de organizare:** frontal.
- **Metode de evaluare:** observarea sistematică a comportamentelor, chestionarea orală, analiza și corectarea răspunsurilor, aprecieri stimulative.
- **Resurse temporale:** 15 minute.

Bibliografie:

- M.E.C.I.- „Curriculum pentru învățământ preșcolar” (3-6\7 ani), 2008.
- Magdalena Dumitrana „Educarea limbajului în învățământul preșcolar”- Editura Compania, 2001.
- „Aplicațiile noului curriculum pentru învățământul preșcolar” – ghid pentru cadre didactice, vol. I, Editura DPH, Buc. 2009.

Domeniul experiențial: ESTETIC ȘI CREATIV – educație artistico-plastică

Subiectul activității: „Eu printre culori”

Mijloc de realizare: pictură

Tipul de activitate: însușire deprinderi

Obiective de referință vizate:

- să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii.
- să recunoască elemente ale limbajului plastic și să diferențieze forme și culori în mediul înconjurător.
- să cunoască și să diferențieze materiale și instrumente de lucru, să cunoască și să aplice reguli de utilizare a acestora.

Obiective operaționale:

- să identifice materialele de lucru puse la dispoziție: acuarele, tablou canvas, mini trafalet, fotografii;
- să realizeze efecte plastice pe o suprafață dată, tablou canvas, prin tehnica picturii cu trafalet;

- să dea dovadă de creativitate și originalitate utilizând materialul pus la dispoziție;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- **Mijloace de învățământ:** acuarele, mini trafalet, tablou canvas, fotografii.
- **Forme de organizare:** frontal.

Metode de evaluare: observarea sistematică a comportamentelor, analiza lucrărilor, aprecieri stimulative.

Bibliografie:

- M.E.C.I.- „Curriculum pentru învățământ preșcolar”(3-6\7 ani), 2008

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA 2)

Subiectul activității: „Dansul culorilor”

Mijloc de realizare: dans tematic cu elemente de euritmie

Obiective operaționale:

- să-și coordoneze mișcările în funcție de ritmul impus de melodie și cerințele personajelor „Creioanelor colorate”

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- **Mijloace de învățământ:** Personaje „Creioane colorate”, creioane colorate confecționate din materiale reciclabile, recompense.

Forme de organizare: frontal.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Introducerea în activitate se va face prin intermediul salutului. De această dată va fi un salut care se va realiza cu ajutorul unui creion magic, un creion colorat care nu lasă culoare pe hârtie ci scoate sunete. Fiecare copil își va însoți salutul de sunetele pe care creionul le produce atunci când este mișcat.

Captarea atenției se realizează prin apariția marionetei Colorel (**elementul surpriză**). Acesta nu își găsește creionul roșu. Colorel nu știe să pronunțe corect cuvântul „Roșu” de aceea este invitat, alături de copii, să participe la jocul „Roata culorilor”. (**Anunțarea temei**)

Prin intermediul acestui joc copiii, împreună cu marioneta Colorel, vor identifica obiectele desenate pe Roata culorilor și vor învăța să pronunțe corect sunetul „R”. (**Enunțarea obiectivelor**).

Prezentarea materialului didactic necesar: Copiilor le va fi prezentat materialul didactic cu ajutorul căruia vor desfășura jocul „Roata culorilor”.

Explicarea și demonstrarea regulilor jocului:

Se va explica jocul și regulile lui: fiecare copil va veni să învârtă Roata culorilor. Acesta trebuie să denumească obiectul desenat la care s-a oprit roata.

Copiilor li se cere să însoțească substantivul de adjectivul care arată culoarea obiectului din imagine. De exemplu: „Roata s-a oprit la creionul roșu”. Pentru răspunsul dat fiecare copil va primi câte o căciuliță colorată. Dacă imaginea la care se oprit roata se află pe culoarea roșu, atunci toți copiii trebuie să pronunțe sunetul „R”.

Jocul de probă

Jocul de probă se va executa pentru a se vedea dacă s-a înțeles sarcina. Marioneta Colorel, prin intermediul educatoarei, cere unui copil să învârtă „Roata culorilor” și să descrie obiectul desenat la care aceasta s-a oprit, acordând corect adjectivul cu substantivul determinant. Pentru răspunsul dat, copilul va fi recompensat.

Desfășurarea propriu-zisă a jocului:

Educatoarea împreună cu marioneta Colorel vor cere, pe rând, copiilor să învârtă „Roata culorilor” și să descrie imaginea la care aceasta s-a oprit. Fiecare răspuns corect va fi recompensat cu o căciuliță colorată. Se va acorda o atenție sporită verbalizării acțiunilor.

Complicarea jocului:

Marioneta Colorel le spune copiilor că se mai joacă și el, uneori, cu niște imagini colorate. Aceste imagini se găsesc chiar pe cutia lui cu jucării. Copiii vor denumi obiectele desenate pe imaginile lui Colorel.

După ce jocul s-a încheiat, marioneta Colorel le mulțumește copiilor pentru timpul petrecut alături de ei, acum el poate rosti corect sunetul „R”, creionul roșu nu l-a găsit, nici nu îl mai caută. E târziu și trebuie să plece către Atelierul de pictură unde are de pictat niște rame de tablouri, tablouri care urmează să fie duse la „Magazinul de culori”.

Educatoarea îl anunță pe Colorel că preșcolarii din grupa „Fluturașilor” îl pot ajuta să termine mai repede ramele pentru tablouri, ei sunt foarte pricepuți la pictură. Fiecare copil va primi un tablou și se va pleca spre Atelierul de pictură. Tranziție „Pictază, pictază, pictază copile Culorile le vei ști mai bine”

Copiii se îndreaptă spre atelierul de pictură unde vor afla ce trebuie să facă pentru a picta ramele tablourilor. **(Anunțarea temei și a obiectivelor).**

Se descoperă materialele necesare pentru pictarea cu mini trafaletul. **(Intuirea materialului).**

În Atelierul de pictură există un tablou pictat de Colorel (**lucrare model**), dar pentru că a plecat să-și caute creionul roșu, nu a mai reușit să le termine pe celelalte. Acum are nevoie de ajutorul copiilor pentru a picta restul de tablouri și o roagă pe educatoare să le explice și demonstreze copiilor cum trebuie să picteze tablourile, pentru că el e foarte obosit să o mai poată face. **(Explicarea și demonstrarea procedurii de lucru).** După indicațiile primite, copiii vor executa câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii apoi se vor apuca de lucru **(executarea propriu-zisă)** iar cei care întâmpină dificultăți vor fi ajutați. Când toți vor termina

de pictat, se vor așeza lucrările locul special amenajat, Magazinul de culori, unde se va face o analiza colectiva a lucrărilor (**Turul galeriei**).

De la „Magazinul de culori” copiii vor primi jucării-recompensă pentru ajutorul dat. În funcție de jucăriile primite aceștia se vor îndrepta spre centrele de interes.

Tranziție:

„Te joacă, te joacă, joacă-te copile,

Culorile le vei ști mai bine!”

În cadrul centrului **Știință** își vor desfășura activitatea copiii care au primit, de la Magazinul de culori, paie colorate. Aceștia trebuie să introducă într-o cutie de carton paiele ținând cont de culoarea acestuia. Iar copiii care au primit pufuleți colorați vor merge la centru **Construcții**. Ei trebuie să construiască cu ajutorul acestora creioane colorate și pensule.

Pentru că timpul a trecut foarte repede, educatoarea constată că e vremea ca preșcolarii să se întoarcă la grădiniță. Dar nu înainte de a mai face o încercare în găsirea creionului roșu. Copiii sunt solicitați să îl strige pe creionul roșu, poate acesta îi va auzi și îi va face apariția. În acel moment, în sala de grupă își vor face apariția personajele „Creioanele colorate”. Printre ele se află și creionul roșu. Acesta le oferă copiilor creioane roșii muzicale. Acompaniați de creioanele muzicale, împreună cu personajele „Creioane colorate” copiii vor fi invitați la un dans: „Dansul culorilor”.

Pe fond muzical adecvat (cântece având ca temă „Culorile”) educatoarea sugerează mișcările iar copiii și creioanele colorate le vor executa.

În încheierea activității se vor face aprecieri asupra modului în care s-a desfășurat activitatea și li se oferă copiilor un creion colorat dulce.

Anexa 6.3.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ „Laleaua ne povestește”

Nivel I: Grupa mijlocie

Tema săptămânii: Când, cum și de ce se întâmplă?

Subtema: „Flori de primăvară”

I. ALA 1: ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 1

NISIP ȘI APĂ: „Plantăm lalele” – plantare.

JOC MANIPULATIV: „Grădina cu lalele” - puzzle.

II. ADE: ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

DȘ – Cunoașterea mediului: „Laleaua” – observare

DEC- Educație artistico- plastică: „Vază pentru lalele” – modelaj

III. ALA 2: ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 2

JOC DE MIȘCARE: „Către grădina cu lalele”

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 1 (ALA 1)

CENTRE DE INTERES

NISIP ȘI APĂ: „Plantăm lalele” – plantare:

Obiective operaționale:

- să planteze bulbi de lalea respectând indicațiile primite;
- să poziționeze corect rădăcina cu ajutorul propunătoarei;
- să „semneze” răsadul semănat (cu ajutorul etichetei cu numele copilului) pentru a le monitoriza evoluția.

Strategii didactice:

- a) Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- b) Materiale didactice folosite: pământ pentru flori, stropitoare cu apă, pahare din carton, lingurițe, bulbi de lalele cu rădăcină, etichete, tavă de plastic.
- c) Forma de organizare: de grup.

JOC MANIPULATIV: „Grădina cu lalele” - puzzle

Obiective operaționale:

- să unească mai multe bucăți pentru obținerea întregului;
- să comunice idei, impresii, pe baza acțiunilor întreprinse;

Strategii didactice:

- a) Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- b) Materiale didactice folosite: imagini parțiale reprezentând părți ale aceleiași lalele.
- c) Forma de organizare: de grup.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

Domeniul de activitate: DOMENIUL ȘTIINȚA

Categoria: Cunoașterea mediului

Subiectul activității: „Laleaua”

Mijloace de realizare: observare

Tipul de activitate: însușire de cunoștințe.

Obiective de referință:

- Să numească unele elemente componente ale lumii înconjurătoare (obiecte, aerul, apa, solul, vegetația, fauna, ființa umană ca parte integrantă a mediului, fenomene ale naturii), precum și interdependența dintre ele.
- Să înțeleagă raporturi cauzale între acțiuni, fenomene (dacă...atunci) prin observare și realizare de experimente.
- Să comunice impresii, idei pe baza observărilor efectuate.

Obiective operaționale:

- să enumere părțile componente ale lalelei (rădăcină, tulpină și floare);
- să precizeze care este mediul de viață al lalelei;
- să precizeze modul în care se îngrijesc florile (tăiate și cele în ghiveci).

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, explicația, expunerea, demonstrația, observarea, învățarea prin descoperire.

Mijloace didactice: elementul surpriză, lalele în ghiveci, flori de lalea de diferite culori cu tulpină, bulbi cu rădăcină, planșă cu imaginea lalelei.

Forme de organizare: frontal.

Metode de evaluare: observarea sistematică a comportamentelor, chestionarea orală, analiza și corectarea răspunsurilor, aprecieri stimulative.

Domeniul de activitate: ESTETIC ȘI CREATIV

Categoria: Educație artistico-plastică.

Subiectul activității: „Vază pentru lalele”.

Mijloc de realizare: modelaj.

Tipul de activitate: formare de priceperi și deprinderi.

Obiective de referință:

- Să exerseze deprinderi tehnice specifice modelajului, în deprinderile tehnice specifice modelajului în redarea unor teme plastice.
- Să diferențieze materiale și instrumente de lucru, aplicând reguli de utilizare a acestora.

Obiective operaționale:

- să recunoască materialele de lucru puse la dispoziție: planșetă, plastilina, cuțit plastic;
- să utilizeze tehnica modelajului pentru a reda forma unei vase: prin mișcare translativă a palmelor față de planșetă, apăsare, mișcare circulară, aplatizare, adâncire;
- să dea dovadă de creativitate și originalitate utilizând materialul pus la dispoziție.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, observația, exercițiul;

Mijloace de învățământ: planșete, plastilină, cuțit plastic;

Forme de organizare: frontal;

Metode de evaluare: observarea sistematică a comportamentului, analiza lucrărilor, aprecieri.

Bibliografie:

- ❖ M.E.C.T.- „Curriculum pentru învățământ preșcolar” (3-6\7 ani), 2008
- ❖ „Activitatea integrată din grădiniță”, Editura Didactică Publishing House, 2008.
- ❖ „Revista învățământului primar și preșcolar”, Editura Arlequin, numerele 3-4, 2014.

ACTIVITAȚI LIBER ALESE (ALA 2)

Subiectul activității: „Către grădina cu lalele”.

Mijloc de realizare: Joc de mișcare

Obiective operaționale:

- să participe activ (în spiritul regulilor jocului) aducându-și aportul la reușita echipei;
- să respecte traseul marcat și secvența pașilor.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.

Mijloace de învățământ: forme de tălpi colorate din hârtie autocolantă, jetoane tip „sape mici”, jetoane cu lalele, stropitoare, gardul și macheta din amporă a grădinii cu lalele.

Forme de organizare: frontal.

Regulile jocului:

- „Grădina cu lalele” va fi formată dintr-un gard din plastic și o machetă din amporă;
- Copiii vor respecta traseul marcat, pășind doar pe formele de tălpi aplicate pe parchet;
- Copiii sunt așezați în coloană și propunătoarea dă startul fiecărui copil;
- Primul traseu îl vor parcurge pentru descoperirea traseului până la gardul grădinii;
- Se asigură muzica de fond;
- Al doilea traseu în vor parcurge ducând un jeton cu „sapă” fiecare și efectuând mișcări de săpare pe machetă;
- Al treilea traseu îl vor parcurge, ducând un jeton cu lalea fiecare și așezându-l în machetă;
- Al patrulea traseu va fi parcurs de fiecare copil, cu stropitoarea, simulând udarea „grădinii”.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
1. Moment organizatoric	Pentru o bună desfășurare a activității se iau următoarele măsuri <ul style="list-style-type: none"> • aerisirea sălii de grupă; • aranjarea mobilierului; • pregătirea materialului didactic. 		
2. Întâlnirea de dimineață	<ul style="list-style-type: none"> - salutul - prezentarea mascotei „Laleaua” - Intonarea cântecelului „Bună dimineța” împreună cu mascota; - prezența, cu prezentarea fiecărui copil pe nume, după formula: „Bună dimineța floare! Care-i numele tău oare?”, copilul își va spune numele și i se va aplica cocardă (tip lalea roșie sau galbenă) cu numele, pe piept; - Calendarul naturii: - în ce anotimp suntem? În ce zi? - invit copii să privească pe geam să vadă cum e vremea? - să-și amintească dacă le-a fost rece când au venit la grădiniță, cum s-au îmbrăcat? 	<p>surpriza</p> <p>conversația</p> <p>explicația</p> <p>conversația</p>	<p>Observarea comportamentului verbal Individuală</p> <p>Observarea comportamentului mimico-gestual și verbal</p>

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
3.Obținerea Performanței și asigurarea feed-back-ului	<p>În cadrul centrului „Știință” se va desfășura activitatea de observare a lelelei: mascota Lalea ne va ajuta la descrierea plantei.</p> <p>Introducerea în activitate: <i>Captarea atenției:</i> Astăzi, dragi copii, alături de mine am adus o prietenă dragă: este vorba despre Lalea, care vă va arăta lucruri foarte frumoase. Ea va sta cu noi, iar la sfârșitul activității mă va ajuta sa ofer o surpriză copiilor cuminți.</p> <p><i>Anunțarea temei și a obiectivelor:</i> Îi voi anunța pe copii că astăzi vom descoperi împreună o floare care înfloarește primăvara și care se numește lalea.</p> <p>Dirijarea învățării: Se observă laleaua: alcătuirea plantei pornind de la rădăcină, tulpina, frunze și flori. Analiza se realizează în mod sistematic, pe baza unui plan de întrebări, prin trecerea de la amănunte, la întreg, prin perceperea întregului și apoi a părților componente.</p> <p>Educatoarea dirijează observarea prin întrebări ajutătoare: - Ce flori sunt pe masă? (flori roșii și galbene) – Ele se numesc lalele. Mascota Lalea ne provoacă să facem un concurs: „copilul grijuliu”, adică, voi va trebui să aveți grijă de floricele și să nu le rupeți, iar la sfârșit, floricelele cele mai frumoase le vom duce mamelor.</p> <p>-Voi ați văzut undeva lalele? (în grădină, la piață. Ea trăiește în grădinile îngrijite ale oamenilor sau în ghivece).</p> <p>Se va prezenta o floare în ghiveci: Priviți planta! Dacă tragem de ea, ce se întâmplă? O smulgem. Ce observați la floarea smulsă, prin ce este fixată în pământ? (prin rădăcină). Observați ce formă are rădăcina? Din ce este ea formată? (din fire lungi, adânc înfipite în pământ). La ce folosește rădăcina? (prin aceste firisoare, planta se fixează în pământ să nu cadă, își trag apa și hrana din pământ.)</p> <p>Se va descoperi, pe planșă, rădăcina. Sinteza parțială: se face sub formă versificată: „Eu sunt Rădăcina, Iubesc grădina, nu lumina. Din pământ, prin firisoare Absorb apă și mâncare”</p> <p>Se va explica copiilor că laleaua are tulpina zveltă , dreaptă, de culoare verde. Copii vor observa tulpina plantei, vor încerca să o îndoaie puțin, cu grijă ca să nu se rupă: Cum este</p>	<p>conversația</p> <p>conversația</p> <p>conversația euristică explicația demonstrația</p> <p>explicația</p> <p>demonstrația</p>	<p>Analiza răspunsurilor</p> <p>Audierea răspunsurilor</p>

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
	<p>tulpina?(tare). Ce culoare are tulpina? (verde). Încercați să îndoiți puțin tulpina, cu grijă, să nu o rupeți. Ce observați? (se poate îndoi). Ce observați pe tulpină? (frunze). Cum sunt aceste frunze? (lungi și ascuțite ca niște lopățele).</p> <p>Se descoperă tulpina pe planșă.</p> <p>Sinteza parțială: sub formă versificată:</p> <p style="padding-left: 40px;">„Eu sunt frumoasa Tulpină, Cresc, cu frunze, la lumină. Vântul când adie Nu mi-e frică mie.”</p> <p>După ce crește tulpina, ce credeți că se întâmplă, copii? (apare bobocul de floare care se deschide). Luați floarea în mână și spuneți-mi cu ce seamănă? (cu un păhărel). Ce culoare poate avea el? (roșie, galbenă, albă). Acest păhărel este format din petale. Puneți degetul pe o petală, cum este ea? (fină, subțire și se rupe repede). Duceți floarea la nas. Ce simțiți? (miroase a primăvară).</p> <p>Se descoperă întreaga planșă.</p> <p>Sinteza parțială: se va realiza printr-un joc: „spune mai departe!”. Se va începe o propoziție iar copii o vor termina:</p> <p style="padding-left: 40px;">„Floarea lealei seamănă cu...” „El poate avea culoarea...” „Floarea este formată din...”</p> <p>Modul de îngrijire: - Ce trebuie să facem, dacă avem lalele în grădină sau în ghiveci? (să le udăm, să săpăm pământul, să nu le rupem, să nu călcăm pe ele). Dacă primiți un buchet de lalele? (le punem în vază cu apă să nu se ofilească).</p> <p>SINTEZA FINALĂ:</p> <p>„Eu sunt laleaua ce trebuie udată. Am o floare colorată, O tulpină verde, frunze Și-o rădăcină ce-n pământ se ascunde!”</p> <p>Se vor pune florile într-o vază și cele mai frumoase vor fi dăruite mamelor. Se vor face aprecieri cu privire la modul cum au colaborat copiii la această activitate, iar mascota Lalea le va dărui câte un jeton cadou (stimulent).</p> <p>Tranziția: „Înviorarea lalelelor”</p> <p>Copiii sunt rugați să se ridice în picioare pentru ca urmează să facă înviorarea lalelelor pe textul: „Bat din palme”.</p> <p>După aceasta, anunțăm copiii că formăm lanțul lalelelor roșu și lanțul lalelelor galbene și astfel ne vom deplasa spre centrele de interes:</p> <p style="text-align: center;">După florile purtate</p>	<p>conversația</p> <p>explicația</p> <p>conversația demonstrația</p> <p>exercițiul</p> <p>conversația exercițiul</p> <p>conversația explicația Exercițiul</p> <p>explicația</p> <p>demonstrația</p>	<p>Aprecieri directe</p> <p>Frontală</p> <p>Observare</p> <p>Aprecieri verbale.</p> <p>Frontală</p> <p>Observare directă</p> <p>Observația</p> <p>Capacitatea de a respecta etapele de lucru</p>

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
	<p>Găsim locurile noastre, La măsuțe ne-mpărțim Și la lucru noi pornim.</p> <p>Centrul „Matematică și joc manipulativ” În cadrul acestui centru copiii primesc plicuri cu surprize. În interiorul fiecărui plic se găsesc piesele unui puzzle, pe care ei vor trebui să îl reconstituie. Se analizează imaginile obținute, se discută imaginile rezultate și se fac aprecieri cu privire la modul de implicare al fiecărui copil.</p> <p>Centrul „Nisip și apă” Copiii se așază în jurul mesei, fac intuirea materialului și lucrează conform instrucțiunilor primite, plantând lalele. Fiecare copil va primi un pahar de hârtie, pământ, o linguriță și o rădăcină cu bulb de lalea pe care o vor planta. Propunătoarea va face plantarea demonstrativă, insistând pe importanța poziției rădăcinii, apoi va asista copiii în realizarea activității. Fiecare pahar va fi etichetat cu numele copilului care l-a amenajat și care va îngriji floarea. Se analizează paharul fiecărui copil, se fac aprecieri cu privire la modul de implicare în activitate și la modul de lucru.</p> <p>Ne vom îndrepta spre centrul „Artă” Tranziția: Anunțăm copiii ca vom face din nou înviorarea lalelelor și vom alcătui apoi lanțul lalelelor mergând spre centrul Artă.</p> <p>Anunțarea temei și a obiectivelor Copiii vor afla ce trebuie să facă pentru a modela din plastilină, o vază pentru lalea.</p> <p>Intuirea materialului: fiecare copil primește o planșetă și plastilină colorată. Se descoperă materialele necesare pentru modelarea unei vase din plastilină, prin mișcarea translatorie a palmelor față de planșetă, executând mișcări circulare, de adâncire și aplatizare.</p> <p>Explicarea și demonstrarea procedurii de lucru. Se va explica și demonstra copiilor cum trebuie să modeleze vaza pentru lalea. După indicațiile primite, copiii vor executa câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii apoi se vor apuca de lucru (executarea propriu-zisă). Mai întâi vor pregăti plastilina prin frământare-încălzire iar cei care întâmpină dificultăți vor fi ajutați. Fiecare copil va putea să creeze vaza în grosimea, mărimea și combinația dorită. Când toți copiii vor termina de modelat, se vor eticheta cu numele, apoi se vor așeza lucrările în locul special amenajat și se va face o analiza colectivă a lor (Turul galeriei).</p>	<p>conversația</p> <p>conversația</p> <p>explicația</p> <p>demonstrația exercițiul</p> <p>conversația</p> <p>explicația</p> <p>exercițiul</p> <p>demonstrația,</p>	<p>Turul galeriei Aprecieri verbale.</p> <p>Frontală</p> <p>Observare directă.</p> <p>observare</p>

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
	<p>Tranziția: „Prin cercul lalelei”.</p> <p>Prin intermediul acestei tranziții se va realiza trecerea la spălarea mâinilor și la jocul de mișcare.</p> <p>Anunțăm copiii că suntem invitați la un joc distractiv spre grădina lalelelor. Pentru acest lucru va trebui să intrăm printr-o „portiță” mică formată dintr-un cerc pus în cadrul ușii. Propunătoarea își introduce mâna prin cerc, apoi trece prin cerc cu tot corpul, apoi va trece următorul copil care-l va depăși, apoi următorul, până când toți copiii au ieșit la baie, respectiv, s-au întors în sală.</p>	<p>explicația</p> <p>exercițiul</p>	
4. Evaluarea Activității	<p>Se fac aprecieri, copiii se reîntâlnesc cu mascota Lalea care îi felicită pentru felul în care au participat la activitatea zilei.</p> <p>Excursia în grădina cu lalele se va continua apoi cu jocul de mișcare „Către grădina cu lalele!”</p> <p>Copii sunt așezați pe un rând, pe un fond muzical (“Vine, vine primăvara”), ei vor porni spre „Grădina cu lalele” la semnalul propunătoarei și ducând un jeton sapă și apoi lalea pe care îl vor așeza în machetă, apoi se vor întoarce în coloană, pentru a duce stropitoarea. Jocul se va repeta până la mutarea tuturor jetoanelor în „Grădina cu lalele”.</p>	<p>conversația</p> <p>explicația demonstrația exercițiul</p>	Evaluare orală
5. Încheierea Activității	<p>Se vor oferi recompensele surpriză fiecărui copil.</p> <p>Se vor face aprecieri asupra întregii activități, atât individuale, cât și de grup.</p>	conversația	Aprecieri verbale

Anexa 6.4.

**PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ
„O ÎNTÂMPLARE ADEVĂRATĂ ÎNTR-O LUME-NDEPĂRTATĂ”**

Nivel II: Grupa mare

Tema săptămânii: Când/cum și de ce se întâmplă?

Subtema: Lumea subacvatică văzută prin fereastra copilăriei

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

I. ALA 1: ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 1

ȘTIINȚĂ: „Salvează caracatița” - labirint

JOC MANIPULATIV: „Lumea subacvatică în bucățele” - puzzle

NISIP SI APA: „Scoici colorate, pe fundul mării amestecate”

II. ADE: ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

DLC – Educarea limbajului: „Pățania caracatiței” - povestirea educatoarei

DOS- Activitate practică: „Prietenii caracatiței” - colaj

III. ALA 2: JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER ALESE 2

JOC DE MIȘCARE: „Peștii și plasa”

ACTIVITATI LIBER ALESE 1 (ALA 1)

CENTRE DE INTERES

JOC MANIPULATIV: „Lumea subacvatică în bucățele” – puzzle.

Obiective operaționale:

- să unească mai multe bucăți pentru obținerea întregului;
- să comunice idei, impresii pe baza acțiunilor întreprinse.

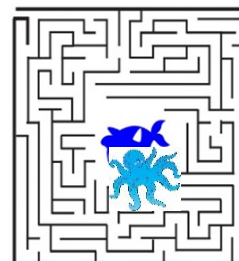
Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- Materiale didactice folosite: imagini reprezentând peisaje subacvatice, recompense.
- Forma de organizare: de grup.
- Resurse temporale: 15 minute

ȘTIINȚĂ: „Salvează caracatița” - labirint

Obiective operaționale:

- să găsească cel puțin un „drum” spre caracatiță

- să hașureze „drumul” găsit

Strategii didactice:

- Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- Materiale didactice folosite: labirint, creioane colorate, recompense.
- Forma de organizare: de grup.
- Resurse temporale: 15 minute

NISIP ȘI APĂ: „Scoici colorate, pe fundul mării amestecate”

Obiective operaționale:

- să găsească scoicile „ascunse” în nisip;
- să sorteze scoicile pe culori, punându-le în gălețușele indicate;
- să comunice idei, impresii pe baza acțiunilor întreprinse.

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- **Materiale didactice folosite:** scoica cu nisip, scoici colorate, gălețușe, recompense;
- **Forma de organizare:** de grup.
- **Resurse temporale:** 15 minute.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

Domeniul de activitate: Limbă și Comunicare

Subiectul activității: „Pățania caracatiței”

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei

Tipul de activitate: dobândire și verificare de cunoștințe

Obiective de referință vizate:

- să participe la activitățile de grup atât în calitate de vorbitor cât și în calitate de auditor;
- să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles.

Obiective operaționale:

- să asculte cu atenție povestirea educatoarei pentru a sesiza succesiunea momentelor acțiunii;
- să răspundă la întrebările adresate de către educatoare utilizând propoziții clare și corecte din punct de vedere gramatical;
- să comenteze comportamentul personajelor;
- să desprindă mesajul transmis.

STRATEGII DIDACTICE:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, expunerea, exercițiul, brainstorming.

- **Mijloace didactice:** peștișorul Fifi, delfin, rechin, căluț de mare, broasca țestoasă, stea de mare, meduză, rac, peste colorat, reportofon, laptop, decor subacvatic, recompense.
- **Forme de organizare:** frontal.
- **Metode de evaluare:** observarea sistematică a comportamentelor, chestionarea orală, analiza și corectarea răspunsurilor, aprecieri stimulative.
- **Resurse temporale:** 30 minute.

Bibliografie:

M.E.C.I.- „Curriculum pentru învățământ preșcolar”(3-6\7 ani), 2008
 F. Mitu; Ștefania Antonovici, Metodica activităților de educarea limbajului în învățământul preșcolar, Editura Humanitas Educațional, București, 2005

Domeniul de activitate: Om și Societate

Subiectul activității: „Prietenii caracatiței”

Mijloc de realizare: colaj

Tipul de activitate: mixtă

Obiective de referință vizate:

- să utilizeze unelte simple de lucru pentru realizarea unei activități practice;
- să fie capabil să realizeze lucrări practice valorificând deprinderile de lucru însușite.

Obiective operaționale:

- să recunoască materialele de lucru puse la dispoziție;
- să verbalizeze acțiunile întreprinse (mototolire, lipire) folosind un limbaj adecvat;
- să orneze pești, caracatițe, căluți de mare;
- să dea dovadă de creativitate și originalitate în realizarea colajelor;

STRATEGII DIDACTICE:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, Turul galeriei.
- **Mijloace de învățământ:** pești, caracatițe, căluți de mare, hârtie creponată, lipici, pene, pietricele colorate, foi de spumă, hârtie colorată, cereale, laptop.
- **Forme de organizare:** frontal.
- **Metode de evaluare:** observarea sistematică a comportamentelor, analiza lucrărilor, aprecieri stimulative.
- **Resurse temporale:** 30 minute.

Bibliografie:

M.E.C.I.- „Curriculum pentru învățământ preșcolar”(3-6\7 ani), 2008

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE (ALA 2)

Subiectul activității: „Peștii și plasa”

Mijloc de realizare: joc de mișcare

Obiective operaționale:

- să execute alergări în forță pentru a „rupe” plasa pescărească;
- să conștientizeze importanța alergării în forță.

STRATEGII DIDACTICE:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
- **Mijloace de învățământ:** căciulițe de două culori, recompensă.
- **Forme de organizare:** frontal.
- **Resurse temporale:** 30 minute.

Regulile jocului:

- Copiii se vor împărți în două echipe: „plasa” și „peștii”.
- Câte un pește va încerca să rupă plasa.
- Dacă plasa se rupe, peștii vor lua un „ochi” din plasă în echipa peștilor, dacă plasa nu se rupe, „plasa” îl va lua pe peștele respectiv prizonier.
- Jocul se termină când una dintre echipe rămâne fără nici un jucător.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Introducerea în activitate se va realiza prin sosirea în sala de grupă a caracatiței Ina. Aceasta îl caută disperată pe prietenul ei, peștișorul Fifi (**elementul surpriză**), care strigă după ajutor. Îl găsește pe Fifi prins în plasa unui pescar. Îl eliberează și observă în jurul plasei niște copii. Caracatița Ina se prezintă copiilor și îi roagă să se prezinte și ei (**Întâlnirea de dimineață**). Fiecare copil care se prezintă este recompensat de Fifi prin bătăi din aripi și din coadă. După ce copiii s-au prezentat, Fifi observă că ceilalți prieteni ai lor nu se văd nicăieri, chiar dacă ei trebuiau să fie acolo să păzească plasa. Îi spune ceva Inei la ureche (**captarea atenției**). Ina le spune copiilor că Fifi dorește ca ea să le povestească prin ce a trecut în urmă cu câteva zile, ca ei să nu pătească la fel (**Anunțarea temei și enunțarea obiectivelor**).

Caracatița Ina trece la **prezentarea conținutului povestirii** clar, coerent și expresiv, folosind un ton și o mimică adecvată, modulându-și vocea pentru a imita personajele, nuanțând astfel expunerea în funcție de stările afective pe care le implică povestea.

Pe parcursul povestirii Caracatița Ina va explica cuvintele noi din poveste.

Fixarea conținutului se va face prin jocul „Iată întrebarea mea”. Fiecare personaj din poveste are la el un bilețel pe care este scrisă o întrebare referitoare la povestea audiată.

Caracatița Ina citește întrebările, iar copiii vor fi răsplătiți pentru răspunsurile date cu o căciuliță, de culoare maro sau gri.

Prin intermediul povestirii, copiii au aflat ce s-a întâmplat dacă Ina nu a ținut cont de sfaturile primite și ce a pățit dacă a fost prea zburdalnică.

Și pentru că prietenii au fost cei care au ajutat-o, Ina le propune copiilor să confecționeze încă câțiva prieteni pentru cazul în care va mai fi nevoie de ajutor:

Când de necaz noi vom da

Prietenii vor apărea

Să-i confecționăm pornim

Câți mai mulți prieteni să fim!

Caracatița Ina îi invită pe copii la centrul „**Artă**” unde urmează să fie confecționați diferiți prieteni: pești, căluți de mare, caracatițe. Aici vor descoperi diferite materiale necesare pentru decorarea acestor „prieteni” (**intuirea materialelor**). Caracatița Ina va explica și arăta copiilor ce au de făcut (**explicarea și demonstrarea procedurii de lucru**). După indicațiile primite, copiii vor executa câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii apoi se vor apuca de lucru (**executarea propriu-zisă**), iar cei care întâmpină dificultăți vor fi ajutați. Executarea lucrărilor se face pe fond muzical. Când toți copiii au terminat de confecționat „prieteni”, Caracatița Ina îi roagă pe aceștia să dea drumul prietenilor în mare. Fiecare copil va așeza lucrarea proprie într-o zonă rezervată expunerii lucrărilor. În acest moment se va face și analiza lucrărilor (Turul galeriei).

Fifi este bucuros că are acum atâția prieteni și îi mai spune ceva Inei. Alți prieteni de-ai lor se află în încurcătură. Ina îi roagă pe copii să meargă să îi ajute și pe aceștia: scoicile s-au amestecat pe fundul mării, o caracatiță micuță nu mai găsește drumul spre casa și un pește fotograf a împrăștiat fotografiile pregătite pentru expoziție. Ca ajutorul dat să fie organizat, copiii vor scoate dintr-o scoică meduze de culori diferite. Meduzele îi vor conduce spre centrele de interes:

Meduza îți va arăta

Unde ajutor vei da

Fiecare centru se află sub o meduză. În funcție de culoarea meduzei, copiii vor merge către centrele de interes. Cei care au extras o meduză mov vor merge la centrul „**Joc manipulativ**”

„Fotografii colorate

Pe fundul mării împrăștiate

Mergem să le potrivim

Imagini noi descoperim”

unde vor avea de făcut puzzle-uri cu imagini marine.

Copiii care au extras o meduză portocalie vor merge la centrul „**Știință**” unde vor avea de rezolvat un labirint.

„Găsește cel puțin un drum

Care să te ducă-acum

La caracatița speriată

Ce într-un labirint e blocată”

Ei trebuie să găsească cel puțin un drum prin care pot ajunge la mica caracatiță pentru a o salva și a o aduce alături de ei.

Iar copiii care au extras o meduză galbenă vor merge la centrul „Nisip și apă”

Scoici colorate

În nisip amestecate

Haideți să le căutăm

Pe culori să le grupăm

unde vor trebui să găsească scoicile „ascunse” în nisip și să le sorteze pe culori, punându-le în găletoșele indicate.

Când activitatea la centre va fi finalizată, drept recompensă, Caracatița Ina va da fiecărui copil câte o față zâmbitoare și le propune să facă puțină mișcare. Pentru aceasta se vor juca un joc de mișcare numit „Peștii și plasa”.

Copiii se vor împărți în două echipe, în funcție de căciulița pe care o are fiecare. O echipă va avea căciulițe maro și o echipă va avea căciulițe gri. O echipă va fi „plasa”, iar cealaltă echipă „peștii”. Echipele vor fi așezate față în față, cu distanță între ele. Câte un pește va încerca să rupă plasa. Dacă plasa se rupe, peștii vor lua un „ochi” din plasă în echipa peștilor, dacă plasa nu se rupe, „plasa” îl va lua pe peștele respectiv prizonier. Jocul se termină când una dintre echipe rămâne fără nici un jucător.

În încheierea activității Caracatița Ina face aprecieri asupra modului în care s-a desfășurat activitatea și oferă copiilor o caracatiță-brioșă (recompensa).

Pățania caracatiței

Dragii mei, am să vă povestesc o întâmplare trăită chiar de mine, nu demult, acum vreo două zile. Mă plimbam relaxată în această lume, că doar eram pe spatele unui pește! Știți voi că eu sunt mai zburdalnică! Și pentru că razele soarelui îmi făceau cu ochiul, am ajuns aproape la suprafață. Am auzit glasul păsărilor și al valurilor care se spărgeau de mal, cam ca și acum. Deodată, ceva mi-a atras atenția. Era o ancoră albastră, strălucitoare. Și cum mie îmi place să-mi înfășor tentaculele în jurul lucrurilor și să mă agăț de ele, ce credeți că am făcut? Imediat mi-am înfășurat tentaculele în jurul ancorei.

Apoi ceva înfricoșător s-a întâmplat. Ancora a început să coboare scufundându-se în ape tot mai întunecate, reci în care eu nu mai fusesem niciodată. Nu-mi plăcea ce se întâmpla, dar nu știam ce să fac. Ce ați fi făcut voi dacă ați fi fost în locul meu? V-ați fi ținut în continuare de ancoră sau i-ați fi dat drumul? Ei bine, eu am continuat să mă țin de ancoră până când aceasta, cu un zgomot puternic, s-a izbit de fundul mării. Eram tare înfricoșată că am ajuns acolo, pe fundul mării, dar tot nu știam ce să fac. Apoi, ca prin magie, a apărut un pește prietenos care înota cu mișcări grațioase în jur.

- Ajutor! am strigat. Poți să mă ajuți?

- Da, te pot ajuta, a spus peștele. În privirea lui se citea ca îi pasă de mine.

- Eu sunt Fifi, a spus el.

- Eu sunt Ina, am spus eu.
- Te pot ajuta dacă dai mai întâi drumul ancorei!

Tot nu știam ce să fac. Ancora părea puternică și sigură. Dacă i-aș fi dat drumul aș fi rămas în apă singură, numai pe cont propriu. M-am uitat la Fifi. El dădea din cap încurajator și a venit și m-a ajutat să desfac un tentacul. Să ai atât de multe brațe și picioare poate fi drăguț atunci când vrei să îmbrățișezi pe cineva, dar în momentul în care vrei să te desprinzi de ceva e foarte complicat. Să le desprind pe toate opt nu puteam.

- Mai aduci, te rog, pe cineva în ajutor?
- Mai aduc. Și a adus o broasca țestoasă.

Când am văzut-o, am prins curaj și am mai desfăcut cu ajutorul ei un tentacul de după ancoră. Mai mult de atât nu!

- Mai aduci, te rog, pe cineva în ajutor?
- Mai aduc. Și a adus o steluță de mare.

Când am văzut-o, i-am zâmbit și ea a venit m-a ajutat să mai desfac un tentacul de după ancoră.

- Mai aduci, te rog, încă un ajutor?
- Mai aduc. Și a adus o meduză.

Când am văzut-o, am mai desfăcut un tentacul de după ancoră, cu ajutorul ei bineînțeles. Erau deja patru tentacule libere.

- Fifi, mai cauți, te rog, ajutoare?
- Mai caut. Și a adus un peștișor portocaliu.

Când l-am văzut, parcă eram mai încrezătoare și am mai desfăcut un tentacul de după ancoră. Doar unul!

- Nu cred că o să reușesc să le desfac pe toate! Mai chemi un ajutor?
- Mai chem. Și a adus un rechin.

Când l-am văzut să știți că mi-a fost frică, dar a zis că vine salvator și m-a ajutat să mai desfac un tentacul. Aveam șase tentacule libere și șase prieteni!

Dar...

- Fifi, nu pot să dau drumul ancorei! Mai chemi pe cineva?
- Mai chem. Și a adus un delfin.

El m-a ajutat să mai desfac un tentacul. Îmi mai rămăsese un tentacul.

- Fifi, mai avem nevoie de un singur ajutor? Și Fifi a plecat în căutarea lui.

S-a întors repede.....cu un rac. Când a văzut racul despre ce e vorba, s-a dat înapoi.

Dacă mă ajuta să-mi desprind tentaculul îl tăia și rămâneam fără el. Așa că a renunțat, dar a plecat să găsească un înlocuitor.

S-a întors repede cu un căluț de mare. A venit căluțul și din câteva mișcări am desprins și ultimul tentacul. Acest tentacul a fost cel mai greu de desprins.

A fost nevoie de mult timp și de multe ajutoare până ce am reușit să le desprind pe toate. Drăguțele mele ajutoare m-au ajutat să ies din adâncul mării. O

vreme au înotat lângă mine. Când am ajuns în locurile cunoscute mie, am început să înot prima.

M-am oprit să le mulțumesc tuturor celor noua prieteni. Fără ei, poate și acum eram prinsă în ancoră.

Cine ar fi crezut ca o caracatiță putea să-și facă atâția prieteni trecând printr-o experiență neplăcută?

De atunci, toți zece am promis că vom încerca să stăm prin preajma ancorelor și a plaselor de pescuit ca nimeni să nu mai pățească la fel ca mine, sau poate mai rău.

Anexa 6.5.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ INTEGRATĂ

CLASA: Pregătitoare A - Step by Step

ARII CURRICULARE:

- LIMBĂ ȘI COMUNICARE
- MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII
- ARTE ȘI TEHNOLOGII

DISCIPLINE:

- Comunicare în Limba Română (CLR)
- Matematică și Explorarea Mediului (MEM)
- Arte Vizuale și Abilități Practice (AVAP)
- Muzică și Mișcare (MM)

UNITATEA TEMATICĂ: *A VENIT IARNA!*

AGENDA ZILEI

8:00 – 9:00 – Întâlnirea de dimineață

9:00 – 10:00 – Pauza de mic dejun

10:00 – 12:00 – Activitatea la centre:

Citire: *Povestea lui Moș Nicolae*

Scriere: *Scrisoare pentru Moș Nicolae*

Matematică: *Numerele naturale în centrul 0-31; Fenomene ale naturii: Ninsura*

Arte: *Cizmulița lui Moș Nicolae*

12:00 – 13:00 – Pauza de prânz

13:00 – 14:00 – Evaluarea activităților

14:00 – 16:00 – Activități specifice Step-by-Step

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE A FI FORMATE PRIN ACTIVITĂȚILE ZILEI:

CLR:

- 1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar;
- 1.3. Identificarea sunetului inițial și/sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar;
- 2.2. Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte;
- 2.4. Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare;
- 3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar;

MEM:

- 1.1. Recunoașterea numerelor în centrul 0-10/ în centrul 0-31
- 1.2. Compararea cardinalelor unor mulțimi având cel mult 10 obiecte/ cel mult 31 de obiecte
- 1.3. Sesizarea magnitudinii unui număr în centrul 0-10/ în centrul 0-31, folosind poziționarea pe axa numerelor
- 1.4. Identificarea cardinalului unei mulțimi la care s-au adăugat/ scos 1-2 elemente/ 1-5 elemente;
- 3.2. Manifestarea curiozității pentru observarea unor fenomene/ procese/ structuri repetitive simple din mediul apropiat, în scopul identificării unor regularități;

AVAP:

- 2.4. Transformarea unui material prin tehnici simple;
- 2.6. Participarea la activități integrale adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică;

MM:

- 2.1. Cântarea în colectiv, asociind mișcarea sugerată de text;

***OBIECTIVE OPERAȚIONALE DERIVATE
DIN COMPETENȚELE SPECIFICE VIZATE A FI FORMATE:***

Elevii, la sfârșitul activităților vor fi capabili:

☐ **Cognitive:**

CLR:

- O1-să identifice răspunsul bun la ghicitoarea despre Moș Nicolae;
- O2-să denumească imaginile de pe mesajul zilei și fișa de lucru folosind metoda citirii globale;
- O3-să alcătuiască propoziții logice despre Moș Nicolae pe baza imaginilor prezentate;
- O4-să răspundă în propoziții scurte la întrebări cu privire la obiceiurile copiilor în Ajun de Sfântul Nicolae;
- O5-să identifice corect numărul de silabe din cuvintele date de profesoară;
- O6-să recunoască sunetele dintr-un cuvânt exprimat de profesor, în funcție de poziția acestora inițială/finală;
- O7-să prezinte în enunțuri logice și clare anumite aspecte din viața proprie;

MEM:

- O8-să precizeze vecinii numerelor naturale propuse de profesoară, în centrul 0-31;

- O9-să răspundă corect la întrebările legate de formarea zăpezii pe baza explicațiilor profesoarei;
- O10-să compare două numere naturale în concentrul 0-31 pe baza celor însușite;
- O11-să asocieze corect numărul de elemente ale unor mulțimi cu cifrele potrivite prezentate de profesoară;
- O12-să completeze o mulțime cu numărul corect de elemente;
- O13-să elimine elemente dintr-o mulțime pentru a obține numărul cerut de elemente;
- O14-să compună corect numere date prin asociere cu imagini;
- O15-să asocieze corect elemente a două mulțimi;

AVAP:

- O16-să precizeze etapele de lucru și tehnica de decupare/ lipire a hârtiei pentru confecționarea ghetuței;
- O17-să recunoască materialele necesare pentru realizarea ghetuței.
- MUZICĂ ȘI MIȘCARE:
- O18-să reproducă corect versurile cântecului „Un cântec frumos lui Moș Nicolae”, învățat anterior;

☐ Psiho-motorii:

CLR

- O19-să completeze calendarul naturii și graficul zilelor de școală conform realității zilei;
- O20-să scrie corect, prin fotocopiere de pe flipchart, numele lui Moș Nicolae în suportul cu zahăr;

MEM

- O21-să ordoneze crescător săculețele cu numere de la 1 la 19;
- O22-să creeze zăpadă din „praful magic” pus la dispoziție de profesoară.
- O23-să formeze corect mulțimi de obiecte cu un număr dat de elemente;

AVAP

- O24-să deseneze corect simboluri care reprezintă cadourile cerute de către ei lui Moș Nicolae;
- O25-să aplice tehnica de decupare/ lipire a hârtiei pentru realizarea modelului de ghetuță după exemplul dat de profesoară;
- O26-să mănuiască corect și organizat materialele și accesoriile de lucru;

MUZICĂ ȘI MIȘCARE:

- O27-să intoneze corect linia melodică a cântecului „Un cântec frumos lui Moș Nicolae.

❑ **Afectiv – motivaționale:**

- O28- să participe activ și conștient la rezolvarea sarcinilor de lucru;
- O29-să manifeste toleranță față de colegii de clasă;
- O30-să manifeste simț estetic în realizarea sarcinilor propuse;
- O31-să aprecieze corect lucrările colegilor și pe cea proprie;

STRATEGII DIDACTICE:

❑ **METODE ȘI PROCEDEE:**

- conversația euristică, explicația, discuția dirijată, jocul didactic, povestirea după imagini, problematizarea, descrierea, exercițiul, algoritmizarea, metoda citirii globale, brainstormingul, demonstrația, experimentul, organizatorul grafic, turul galeriei.

❑ **MIJLOACE DIDACTICE ȘI MATERIALE AUXILIARE:**

- fișe de lucru,
- tablou/colaj de iarnă,
- laptop, videoproiector,
- smart TV,
- flipchart și markere,
- mesajul zilei, agenda zilei, calendar, graficul zilelor de școală, prezentare PowerPoint, toiaș figurină gonflabilă, tabloul pentru Moș Nicolae, cizmuliță decorativă, autocolante, lipici, creioane colorate, șablon cizmuliță, vată, foarfece, ornamente fulgi de nea, zăpadă artificială, săculețe cu recompense, zahăr.

❑ **FORME DE ORGANIZARE:**

- frontal,
- individual,
- pe grupe.

FORME DE EVALUARE:

- **Evaluare continuă** – aprecieri verbale pe tot parcursul activității
- **Evaluare de proces** – supravegherea și corectarea demersului de instruire și consolidare a cunoștințelor
- **Evaluare de produs** – verificarea fișelor lucrate în cadrul activității la centre; expunerea lucrărilor; turul galeriei.

DEMERS DIDACTIC
Desfășurarea întâlnirii de dimineață

OB. OPER.	ACTIVITĂȚI / CONȚINUTURI	STRATEGII METODE ȘI PROCEDEE	EVALUARE
O21 O8 O28	MOMENT ORGANIZATORIC Elevii își aleg centrele de activitate, se așază în semicerc și se înscriu la nouăți. Urmează salutul de dimineață. Fiecare elev își salută colegul de lângă el și pe toți ceilalți. Prezența se realizează prin intermediul unui joc matematic. Pe spătarele scaunelor se află legate săculețe care au atașate numere naturale cuprinse între 1 și 19, reprezentând efectivul de elevi al clasei. Copiii vor aranja săculețele în ordine crescătoare, pe o sfoară, sub formă de axă a numerelor. Se vor efectua câteva exerciții de joc și mișcare cu ajutorul numerelor și vor fi informați că săculețele conțin o surpriză dulce pentru ei, pe care o vor primi la sfârșitul activității.	Conversația euristică Explicația Exercițiul Jocul matematic Problematizarea Algoritmizarea	Corectitudinea realizării sarcinilor Aprecieri verbale
O19 O9	CALENDARUL NATURII Meteorologul de serviciu va completa calendarul naturii, precizând data, ziua, luna, anotimpul și va discuta despre condițiile meteo, iar elevul responsabil va completa graficul zilelor de școală. În urma stabilirii corecte a anotimpului prezent, se va discuta despre modificările care au loc în natură în anotimpul iarnă, cu precădere despre apariția zăpezii și cum se formează aceasta.	Exercițiul, Explicația, Conversația euristică Organizatorul grafic	Completarea corectă a calendarului naturii și a graficului zilelor de școală
O1	AGENDA ZILEI Prin intermediul unei ghicitori despre Moș Nicolae, copiii află care este tema zilei în curs. Sunt informați că se va discuta despre Sfântul Nicolae pentru a afla cine a fost cu adevărat, că vor învăța cum trebuie să se pregătească pentru sosirea lui și vor confecționa/realiza ghetuțe pentru a-l aștepta așa cum se cuvine în clasă. În cadrul activității de la centre vor <i>scrie Moșului Nicolae</i> o scrisoare pregătindu-i și o surpriză: un tablou/colaj de iarnă, în semn de mulțumire și apreciere pentru bunătatea lui.	Conversația euristică, Problematizarea, Explicația,	Soluționarea ghicitorii despre Moș Nicolae
O3 O28 O22 O9	MESAJUL ZILEI La baza mesajului zilei, care reprezintă un tablou de iarnă specific sărbătorii Sfântului Nicolae, stă prezentarea PowerPoint care conține imagini despre moșul mult așteptat de către ei. Se va discuta despre tot ceea ce observă ei în fiecare imagine și vom crea împreună o poveste pentru a-și sistematiza cât mai bine informațiile despre Moș Nicolae și despre importanța sărbătorii din 6 Decembrie. Copiii care	Jocul didactic Conversația euristică Explicația Discuția dirijată, Descrierea Povestirea după imagini	Chestionarea orală

	urmează să răspundă sunt aleși cu ajutorul „toiagului fermecat al Moșului”.	Experimentul Demonstrația Descrierea	Observarea sistematică
O2 O5 O6 O11 O10	La sfârșitul prezentării PowerPoint, copiii, reținând informațiile transmise de imagini și de povestirea pe baza acestora, vor crea zăpadă artificială, folosind un „praf magic” primit de la Moș Nicolae. Ei au aflat deja în timpul povestirii că Moș Nicolae este cel care își scutură barba pentru a aduce zăpada pe pământ. De asemenea, ei vor explica ce este zăpada, cum se formează aceasta și ce beneficii aduce ea pământului.	Exercițiul Problematizarea Algoritmizarea Metoda citirii globale Jocul didactic	Corectitudinea realizării sarcinilor
O23 O20 O28 O4	Pentru a-l bucura pe Moș Nicolae și a-i demonstra că sunt ascultători și la școală, copiii vor rezolva câteva sarcini de lucru pe baza mesajului de pe flipchart. Vor numi toate elementele care sunt prezente pe mesaj și vor stabili momentul din an și din zi când se petrece acțiunea. Pe urmă vor citi câteva cuvinte scrise prin asociere cu imaginea dată, vor despărți în silabe cuvintele indicate și vor stabili numărul lor. De asemenea, vor identifica poziția inițială/ finală a unui cuvânt selectat. Exercițiul matematic de pe mesaj presupune asocierea numărului corect de cadouri din cei patru saci ai Moșului, cu cifrele potrivite. Pentru a avea un tablou de iarnă cât mai sugestiv și a finaliza mesajul, copiii vor lipi fulgi de nea, formând cu aceștia mulțimi cu un număr cerut de elemente. Vor compara numărul de elemente ale mulțimilor pentru a stabili care este mai mare și care este mai mic. În încheierea mesajului, copiii vor desena cu degetul în zahăr numele lui Moș Nicolae, așa cum îl văd scris pe mesaj, pentru a-i arăta cât de mult așteaptă dulciurile lui!	Conversația euristică Problematizarea, Brainstorming	Chestionarea orală Repovestirea Calitatea prezentării
O7 O18 O27 O28 O29	ÎNTREBAREA ZILEI • <i>Cum ne pregătim pentru sosirea lui Moș Nicolae?</i> Elevii dau răspunsuri pe care trebuie să le susțină cu argumente clare, consolidându-se astfel noțiunile discutate pe parcursul activității. NOUTĂȚILE Elevii înscriși la noutăți își prezintă întâmplările din viața personală pe Scaunul Autorului și pagina realizată de către ei în jurnalul clasei. ÎNCHEIEREA ÎNTÂLNIRII DE DIMINEAȚĂ În încheierea activității, copiii vor intona <i>Un cântec frumos lui Moș Nicolae</i> . Vor fi recompensați cu dulciurile promise și se vor putea bucura de zăpada artificială creată pentru ei.	Conversația euristică Povestirea, Expunerea Exercițiul	Calitatea interpretării/ intonării

ACTIVITĂȚI LA CENTRE

CENTRUL DE CITIRE

SUBIECTUL: *Povestea lui Moș Nicolae;*

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: O2; O3; O5; O6; O28; O29; O30; O31

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

Copiii se așază la centrele de activitate în ordinea aleasă de ei înainte de întâlnirea de dimineață și vor rezolva sarcinile de lucru de pe fișe. Prima sarcină la centrul de Citire este de a descrie imaginile despre Moș Nicolae și de a alcătui propoziții scurte cu privire la ceea ce sugerează fiecare imagine. Se va realiza schema enunțurilor alcătuite de către ei, prin reprezentarea grafică a numărului de cuvinte, a numărului de silabe, apoi vor despărți în silabe anumite cuvinte selectate, vor identifica sunetele inițiale și/sau finale din anumite cuvinte selectate.

Sarcina următoare este de a citi cuvintele scrise cu litere de tipar, prin asociere cu imaginea corespunzătoare, folosind metoda citirii globale.

În încheiere, vor decora șemineul cu articole specifice sărbătorii mult așteptate, prin decuparea imaginilor și lipirea acestora în spațiul delimitat și se va discuta despre rolul fiecărui element în conturarea decorului de sărbătoare.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** metoda citirii globale, conversația euristică, descrierea, explicația, exercițiul, algoritmizarea, problematizarea, organizatorul grafic;
- **MIJLOACE DIDACTICE ȘI MATERIALE AUXILIARE:** fișele de lucru (Anexa 1), lipici, foarfece;
- **FORME DE ORGANIZARE:** pe grupe

FORME DE EVALUARE: chestionarea orală, observarea sistematică, aprecieri verbale, verificarea fișelor la centrul de activitate;

CENTRUL DE SCRIERE

SUBIECTUL: *Scrisoare pentru Moș Nicolae*

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: O2; O24; O28; O29; O30; O31;

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

Fișa de la centrul de Scriere constă în realizarea unei scrisori pentru Moș Nicolae, prin desenarea cadourilor așteptate de către copii. Vor transcrie pe fișa de lucru numele lui Moș Nicolae, prin fotocopierea lui de pe mesaj.

La sfârșitul scrisorii fiecare copil se semnează cu numele propriu.

Scrisorile vor fi expuse pentru a putea fi citite de către Moș Nicolae pentru a ști ce doresc ei să găsească a doua zi dimineața în ghetuțe.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** conversația euristică, explicația, exercițiul, turul galeriei
- **MIJLOACE DIDACTICE ȘI MATERIALE AUXILIARE:** fișele de lucru (Anexa 2), creioane colorate;
- **FORME DE ORGANIZARE:** pe grupe, individual

FORME DE EVALUARE: observarea sistematică, aprecieri verbale, verificarea fișelor la centrul de activitate, expunerea lucrărilor, turul galeriei;

CENTRUL DE MATEMATICĂ

SUBIECTUL: *Numerele naturale în concentrul 0-31; Fenomene ale naturii: Ninsoarea*

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: O10; O12; O13; O14; O15; O23; O28; O29;

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

La centrul de Matematică copiii vor rezolva câteva exerciții cu mulțimi de elemente specifice Sărbătorii Sfântului Nicolae, pentru a stabili numărul corect al acestora, vor asocia numărul elementelor dintr-o mulțime cu cifra potrivită, vor asocia elementele a două mulțimi, vor completa o mulțime cu numărul corect de elemente sau vor elimina elemente dintr-o mulțime pentru a obține numărul cerut.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** conversația euristică, explicația, exercițiul, algoritmizarea, problematizarea,
- **MIJLOACE DIDACTICE ȘI MATERIALE AUXILIARE:** fișele de lucru (Anexa 3)
- **FORME DE ORGANIZARE:** pe grupe, individual

FORME DE EVALUARE: observarea sistematică, aprecieri verbale, verificarea fișelor la centrul de activitate;

CENTRUL DE ARTE

SUBIECTUL: *Cizmuliță pentru Moș Nicolae*

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: O16; O17; O25; O26; O28; O29; O30; O31;

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

Deoarece copiii îl așteaptă nerăbdători pe Moș Nicolae, vor confecționa câte o cizmuliță din hârtie colorată, folosind tehnica decupajului și a lipirii pe un contur dat. Vor decora apoi cizmulița cu vată și fulgi de nea.

Copiii își vor nota numele lor pe cizmulițele care urmează a fi înșirate în clasă pe o sfoară.

La final, fiecare grupă va merge să studieze produsele finite expuse, observând și analizând corectitudinea tehnicii proprii de lucru, dar și a celorlalți colegi. Vor face aprecieri iar acolo unde este cazul se va interveni pentru ameliorarea aprecierii, astfel încât copiii să fie satisfăcuți și bucuroși de rezultatul muncii lor.

În funcție de rapiditatea rezolvării sarcinilor de lucru de pe fișe, copiii vor merge pe rând să-i pregătească Moșului o surpriză. Pentru acesta se va realiza un colaj de iarnă folosind autocolante, care vor fi lipite de către ei pe un suport din carton în formă de tablou. Elementele de decor ce urmează a fi lipite, vor fi alese prin extragere dintr-o cizmulică decorativă, astfel încât sarcina de lucru să fie o surpriză pentru ei. Fiecare element are notat pe verso un număr pe care ei îl vor asocia cu corespondentul său de pe carton, identificând poziția corectă a lipirii acestuia.

Cadoul pentru Moș Nicolae va fi unul colectiv, deoarece copiii și profesoarele lor sunt o echipă!

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** conversația euristică, explicația, demonstrația, exercițiul, turul galeriei, problematizarea, algoritmizarea
- **MIJLOACE DIDACTICE ȘI MATERIALE AUXILIARE:** șabloane cizmulică (Anexa 4), lipici, foarfece, vată, fulgi de nea decorativi, autocolante
- **FORME DE ORGANIZARE:** pe grupe, individual

FORME DE EVALUARE: observarea sistematică, aprecieri verbale, verificarea lucrărilor, expunerea produselor finite, turul galeriei;

cadou

cizmă

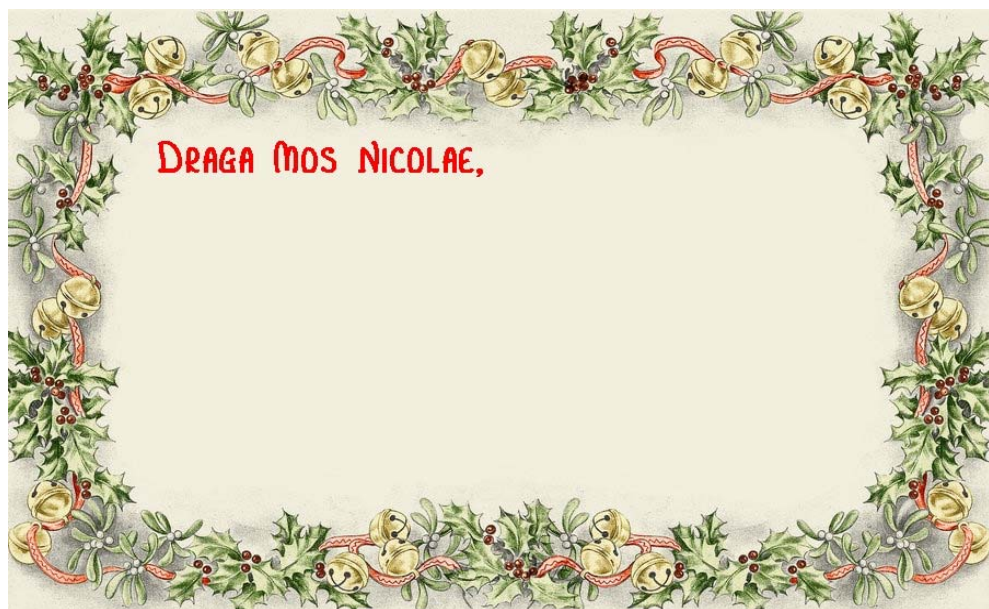
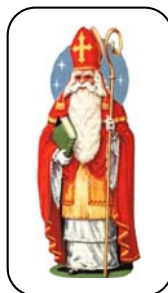
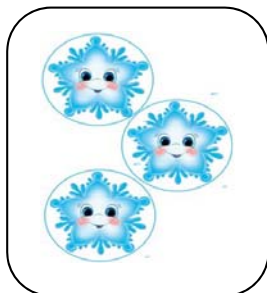

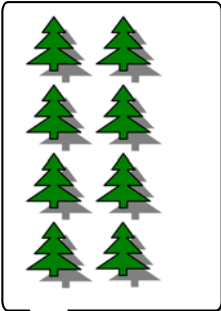
pisică

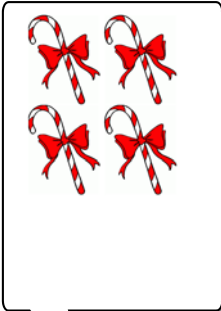
șemineu

9

9

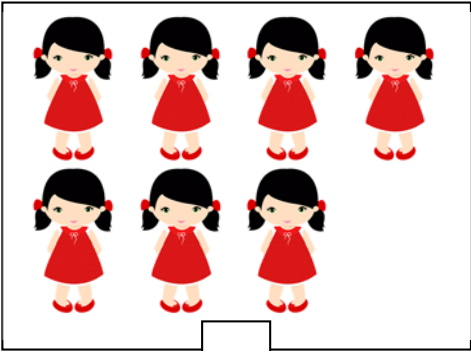
9

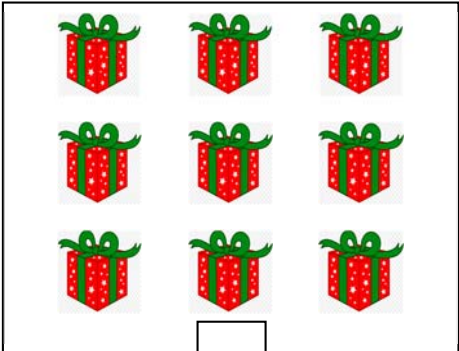

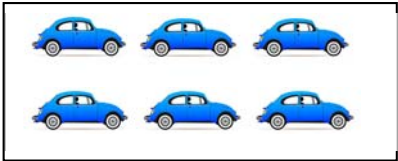
9

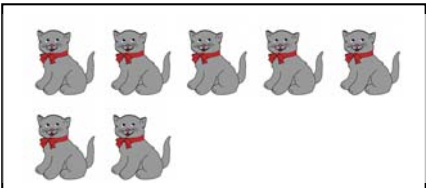
8

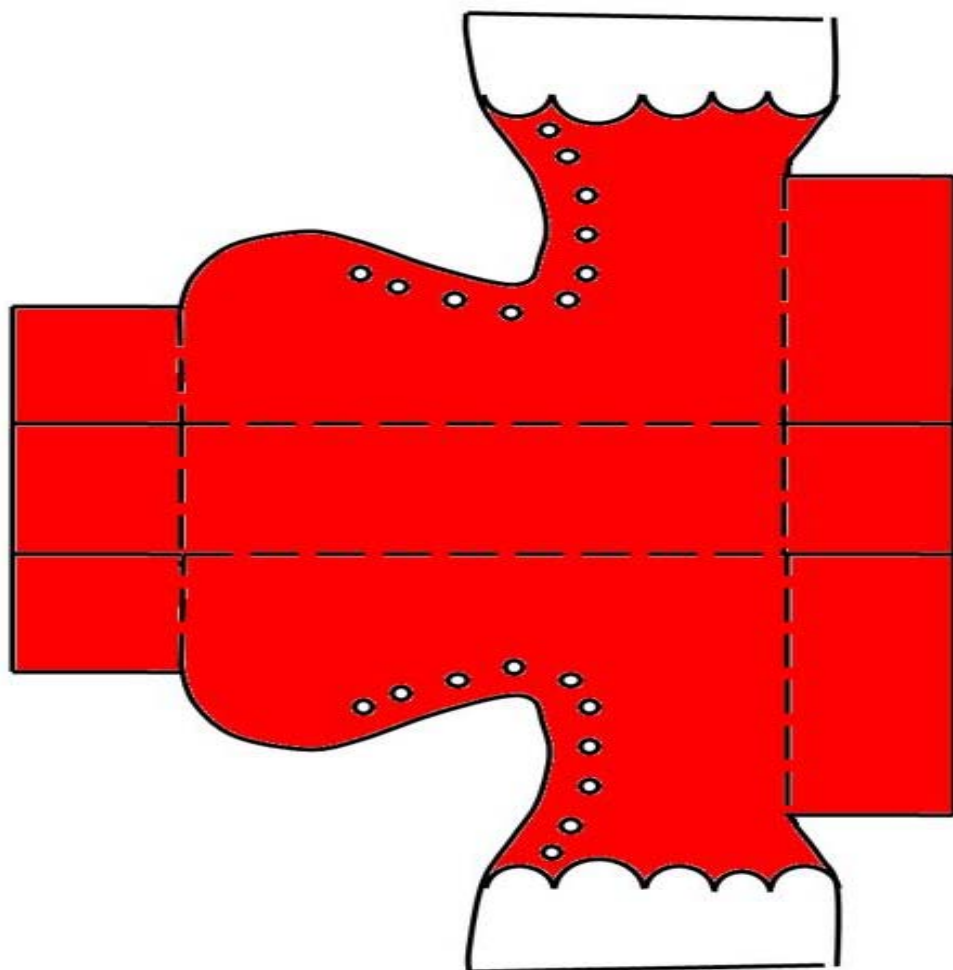
7

6

9

Anexa 6.6.

PROIECT DIDACTIC INTEGRAT

ȘCOALA:

CLASA: I B

PROPUNĂTOR:

UNITATEA TEMATICĂ: „Crăiasa Zăpezii”

DATA:

TEMA ZILEI: „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin

ARII CURRICULARE: Limbă și comunicare, Matematică și științe, Consiliere și orientare, Arte și Tehnologii

DISCIPLINE IMPLICATE:

- Comunicare în limba română: „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin
- Matematică și explorarea mediului: *Topirea și solidificarea apei*
- Dezvoltare personală: *Grupul și emoțiile*
- Arte vizuale și abilități practice: „La Polul Nord” - Colajul tridimensional
- Muzică și mișcare: *Cântarea în grup*

DURATA: 4 ore

COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE:

Comunicare în limba română:

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate;
- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple;
- 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare;
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână;
- 3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic;
- 4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse.

Matematică și explorarea mediului:

- 3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat;
- 3.2. Manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul natural;
- 4.2. Identificarea unor consecințe ale unor acțiuni, fenomene, procese simple;
- 5.1. Sortarea și clasificarea unor date din mediul apropiat pe baza a două criterii.

Muzică și mișcare:

- 2.1. Cântarea 239 individual sau în grup, asociind mișcarea sugerată de text și de ritm;
- 3.4. Crearea unor linii melodice simple sau a unor combinații ritmice și asocierea acestora cu mișcări adecvate.

Dezvoltare personală:

- 1.1. Prezentarea unor trăsături personale elementare, în contexte variate;
- 2.1. Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal;
- 2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață.

Arte vizuale și abilități practice:

- 2.3. Realizarea de obiecte/construcții/folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

Cognitive

- O.2. Să răspundă corect la întrebări, dovedind înțelegerea textului citit/audiat „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin; (CLR 1.1; 2.2)
- O.3. Să identifice personajele prezente și însușirile lor, raportându-se la acțiunea prezentată în text; (CLR 2.2)
- O.4. Să își exprime opinia în dialoguri simple, pornind de la conținutul textului „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin; (CLR 2.3)
- O.6. Să precizeze caracteristicile anotimpului iarna; (MEM 5.1)
- O.7. Să numească părțile componente ale corpului ursului, hrănirea și mediul de viață; (MEM 3.1)
- O.9. Să numească acțiuni simple prin care pot reduce poluarea mediului; (MEM 3.2; 4.2)
- O.14. Să realizeze colaje tridimensionale, în grup, creând astfel macheta poveștii. (AVAP 2.3)

Psihomotrice

- O.1. Să citească, în ritm propriu, textul „Povestea ursului cafeniu” de Vladimir Colin. (CLR 3.1; 3.4)
- O.5. Să alcătuiască, în scris, propoziții cu cuvinte date; (CLR 4.2)
- O.8. Să realizeze experimente care pun în evidență transformările de stare ale apei (topire, solidificare); (MEM 3.1)

O.10. Să cânte în grup mișcându-se pe ritm, cântecele „Iarna”, „Ursulețul Martinel” și „Aram-zam-zam”; (MM 2.1)

O.11. Să creeze linii melodice simple folosind silabe onomatopeice; (MM 3.4)

Afectiv-motivaționale

O.12. Să identifice emoțiile de bază trăite de personajele textului; (DP 2.1).

O.13. Să exemplifice situații în care au simțit emoții similare, pornind de la experiența lor de viață; (DP 1.1; 2.2).

Bibliografie:

- Curs formare: „Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici – program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar.
- MECTS – „Programa pentru disciplinele Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală, Muzică și mișcare” aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013.
- www.didactic.ro
- <https://www.slideserve.com/nuncio/povestea-ursului-cafeniu>
- <https://edict.ro/abordarea-de-tip-integrat-a-continuturilor-invataarii/>
- <http://www.tribunainvatamantului.ro/abordarea-continuturilor-invataarii-prin-prisma-interdisciplinaritatii-si-transdisciplinaritatii/>
- https://www.google.ro/search?q=ursul+de+colorat&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj6eyAx5jkAhUwx4sKHXY6ACcQ_AUIESgB&biw=1536&bih=750
- https://www.google.ro/search?q=foca+de+colorat&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwit88qWx5jkAhUQposKHVTbAHcQ_AUIESgB&biw=1536&bih=750
- https://www.youtube.com/watch?v=HwoXD_RVETg

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut	Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
O.6.	<p>- Precizarea reperelor temporale cunoscute: anotimpul, ziua din săptămână, data, luna, anul.</p> <p>- Înregistrarea schimbărilor meteorologice în calendarul naturii, folosind simboluri.</p>	<p>Conversația dirijată</p>	<p>Panou calendarul naturii</p>	<p>Frontal</p>	<p>Orală</p> <p>Observarea sistematică</p> <p>Completerea corectă a calendarului naturii</p>
O.10	<p>- Reproducerea în grup a cântecelor însușite anterior.</p> <p>- Executarea unor mișcări sugerate de ritm.</p>	<p>Exercițiul</p>		<p>Frontal</p>	<p>Orală</p> <p>Observarea sistematică</p>
O.11	<p>- Crearea spontană a unei linii melodice simple sau a unor combinații ritmice de silabe onomatopeice, însoțite de mișcare.</p>	<p>Joc muzical</p> <p>Problematizarea</p>		<p>În pereche</p>	<p>Intervăluare</p> <p>Intonarea corectă a cântecelor</p>
		<p>Conversația</p>		<p>Frontal</p>	

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut		Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
	- Identificarea speciilor de urși prezentate. - Recunoașterea principalelor caracteristici ale ursului.	• Voi face actualizarea /sistemizarea cunoștințelor despre urs; se proiectează imagini cu ursul brun, polar, Panda, Grizzly; se numește fiecare specie și locul în care trăiește; • Azi vom vorbi despre ursul brun și despre ursul polar; Unde trăiește ursul brun? Ce fel de animal este ursul? Care sunt părțile componente ale corpului său? Cu ce se hrănește ursul brun? Dar ursul polar?	Conversația Explicația	Imagini Video-proiector laptop	Frontal	Orală Observarea sistematică Răspunsuri corecte la întrebări
O.7.	- Identificarea asemănarilor și deosebirilor dintre ursul brun și ursul polar.	• Precizați asemănările și deosebirile dintre ursul brun și ursul polar; (Se lucrează în pereche, folosind Diagrama Venn) • Prezentarea asemănarilor/deosebirilor se va face frontal; elevii vor ridica mâna de câte ori vor auzi o asemănare/deosebire care se regăsește pe fișa lor;	Munca în echipă Diagrama Venn	Fișă de lucru	În pereche	Scrisă și orală Completerea corectă a fișei cu deosebiri și asemănări Autoevaluare
O.1.	- Citirea în ritm propriu a textului proiectat.	• Lectura/vizionarea PPT a textului „Povestea ursului cafeniu”- lectura învățătorului va fi alternată cu lectura elevilor; aceștia vor citi în pereche și individual; • Voi explica toate cuvintele necunoscute și se vor alcătui noi enunțuri cu acestea;	Exercițiul Conversația Explicația	Prezentare PPT Videoproiector, laptop	Frontal	Orală Observarea sistematică Citirea corectă a propozițiilor Alcătuirea corectă a propozițiilor cu cuvintele explicate
O.3.	- Recunoașterea personajelor.	• Exerciții de înțelegere și redare a conținutului cu ajutorul întrebărilor:				
O.2.	- Discuții de grup privind comportamentul animalelor.	- Unde a ajuns ursul cafeniu? - Ce fel de animale trăiesc acolo? - De ce râdeau focile de ursul cafeniu?			Frontal	Orală Chestionarea

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut	Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
O.4.	- Exprimarea propriei păreri în legătură cu faptele petrecute.	- Ce credeau urșii polari despre el? - Cum s-a simțit ursul? - Ce l-a sfătuit pinguinul? - De ce credeți că l-au acceptat ceilalți urși? - Ce a dovedit ursul cafeniu prin comportamentul său? - Care sunt calitățile ursului brun?	Problematizarea Expri- marea liberă	Caiete	Pe grupe Răspun- suri co- recte, clare Exprima- rea opi- niei Orală Observa- rea siste- matică
O.12	- Identificarea emoțiilor trăite de personajele povestirii.	• Le voi cere elevilor să poarte discuții în grup pentru a identifica emoțiile trăite de personaje (<u>tristetea</u> ursului brun, rușinea sa, <u>spaima</u> puiului de urs, <u>răutatea</u> urșilor polari, <u>bucuria</u> mamei, respectul celorlalți); un reprezentant al grupei va prezenta în fața clasei emoțiile identificate;	Observația participativă Discuția dirijată		Indivi- dual Identifica- rea co- rectă a emoțiilor
O.13	- Abilități de comunicare de bază.	• Le voi propune elevilor să descrie situații, din experiența lor de viață, în care au simțit emoții asemănătoare;	Explicația		Indivi- dual Exprima- rea în propozi- ții, clară și corectă
O.5.	- Alcătuirea și scrierea unor enunțuri cu cuvinte date.	• Următoarea sarcină de lucru va fi alcătuirea unor propoziții cu cuvintele: trist, bucurios, speriat, respectat. Propozițiile vor avea legătură cu conținutul textului; vor fi scrise în caiete, apoi vor fi citite în fața clasei; copiii vor ridica una sau ambele mâini, în funcție de gradul în care apreciază enunțul auzit;	Munca independentă		Scrisă și orală Intereva- luare Enunțuri corecte, legate de conțin- tul poveș- tii, dez- voltate;
O.10	- Reproducerea în grup a cântecelor însușite anterior și executarea unor mișcări sugerate de ritm.	• Pentru dinamizarea grupului, vom cânta cântecul „Aram-zam-zam” și vom face mișcările cunoscute, păstrând ritmul impus de melodie;			Intonarea corectă a cântecelor

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut		Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
O.6.	- Evidențierea caracteristicilor mediului înconjurător.	• Propun elevilor să descrie mediul în anotimpul iarna: Cum arată natura la Polul Nord? De ce este totul acoperit cu gheață? Ce este gheața și cum se formează? În ce anotimp găsim gheață și zăpadă în mediul nostru de viață? Cum este temperatura iarna? Ce se întâmplă cu gheața primăvara? De ce?	Discuția dirijată	Imagini proiectate	Frontal	Orală Observarea sistematică Răspunsuri corecte
O.8.	- Realizarea unor experimente care să pună în evidență transformările de stare ale apei.	• Vom face un experiment prin care vom observa aceste fenomene (topirea și solidificarea); - Elevii primesc pahărele cu bucățele de gheață; (cum s-a obținut gheața?) - În pereche, observă și descriu gheața: formă, culoare, duritate, temperatură, miros, gust; - Se va face următorul experiment: cubul de gheață va fi ținut în mână și se va observa fenomenul de topire; - Fiecare grupă va primi un pahar de sticlă cu un cub de gheață; paharul va fi încălzit la flacăra unei spirtiere și se va observa viteza cu care se topește; copiii vor discuta în grup cele observate; - Prin discuții dirijate se va explica solidificarea și topirea apei sub influența temperaturii;	Experimentul Explicația Discuția în grup	Cuburi de gheață, pahare de sticlă, spirtiere	În pereche Individual Pe grupe	Proba practică Intervăluarea Exprimarea acordului/dezacordului în legătură cu observațiile colegului Proba practică
O.9.	- Identificarea comportamentelor umane care duc la poluarea mediului.	• Voi pune în evidență efectele nocive ale unor comportamente umane asupra mediului;	Discuția dirijată Conversația	Imagini Video-proiector Laptop	Frontal Frontal	Observarea sistematică Realizarea sarcinii Explicarea fenomenelor de topire/solidificare Orală

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut	Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
	<p>- Identificarea propriilor greșeli de comportament față de mediul înconjurător.</p> <p>- Evidențierea comportamentelor potrivite pentru reducerea poluării.</p>	<p>Explicația</p> <p>Problematizarea</p>			<p>Observarea sistematică</p> <p>Răspunsuri corecte</p> <p>Oferirea de soluții simple, aplicabile</p>
O.2.	- Formularea de răspunsuri la întrebările legate de conținutul textului	Conversația		Frontal	<p>Orală</p> <p>Chestionarea</p> <p>Răspunsuri corecte</p>
O.14.	<p>- Utilizarea unor tehnici accesibile de decupare după contur, îndoire, lipire</p> <p>- Asamblarea componentelor pentru realizarea machetei poveștii sub forma unui colaj tridimensional</p>	<p>Explicația</p> <p>Demonstrarea</p>	<p>Imagini printate</p> <p>Foarfecă</p> <p>lipici</p> <p>hârtie</p> <p>acuarele</p> <p>pensule</p> <p>carioca</p>	Pe grupe	<p>Proba practică</p> <p>Observarea sistematică</p>

Ob. op.	Activități de învățare Detalii de conținut	Metode	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare: forme, metode instrumente
	<ul style="list-style-type: none"> - veți poziționa personajele pe suport, fixându-le prin lipire - veți lucra în grupuri de câte 5 (așa cum sunteți așezați în bănci), respectând regulile cunoscute - aveți libertatea de a face macheta așa cum doriți, sfătuindu-vă între voi - fiecare membru al grupului va participa veți alege un lider care va organiza munca și va prezenta lucrarea - lucrările vor fi expuse, prezentate și evaluate de colegi <p>În încheierea activității voi aprecia implicarea elevilor pe tot parcursul zilei, curiozitatea și seriozitatea cu care abordează fiecare temă de lucru, bucuria cu care au participat la demersul derulat.</p>	<p>Conversația</p> <p>Munca în echipă</p>	<p>carton</p> <p>polistiren</p> <p>markere</p>		<p>Interevaluare</p> <p>Fiecare copil va acorda o bulină unei machete (alta decât cea la care a lucrat)</p>

Anexa 6.7.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Unitatea de învățământ:

Clasa: I

Unitatea tematică: „O lume minunată”

Subtema: Prietenii primăverii

Ariile curriculare:

Limbă și comunicare, Matematică și științe ale naturii, Om și societate, Arte, Tehnologii

Disciplinele:

Dezvoltare personală: „Emoții de bază” - consolidare

Comunicare în limba română: „Legenda ghiocelului” - însușirea de noi cunoștințe

Matematică și explorarea mediului: Adunarea numerelor naturale formate din zeci, în centrul 0-100

Arte vizuale și abilități practice: „Ghiocelul” - confecționare

Forma de realizare: Activitate integrată

Tipul activității: Consolidare și însușire de noi cunoștințe

Competențe specifice:

DP

- 2.1. Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal
- 2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață

CLR

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate
- 1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj rostit cu claritate
- 1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate
- 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare
- 2.2. Transmiterea unor informații prin intermediul mesajelor simple
- 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
- 2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine
- 3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
- 4.1. Scrierea literelor de mână

MEM

- 1.1. Scrierea, citirea și formarea numerelor până la 100.
- 1.2. Compararea numerelor în centrul 0-100.
- 1.4. Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în centrul 0-100, recurând frecvent la numărare.
- 3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat.
- 5.1. Sortarea și clasificarea unor date din mediul apropiat pe baza a două criterii.

AVAP

- 1.1. Sesizarea elementelor de detaliu ale unui mesaj vizual simplu, exprimat printr-o varietate de forme artistice.
- 2.1. Identificarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor întâlnite în mediul cunoscut.
- 2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei.
- 2.3. Realizarea de obiecte/construcții/folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile.

MM

- 2.1. Cântarea individuală sau în grup, asociind mișcarea sugerată de text și de ritm.

Obiective operaționale:

a) Cognitive:

- O1 - să identifice corect elemente de primăvară din ilustrațiile date pe baza propriilor cunoștințe; (MEM 3.1)
- O2 - să citească corect, fără ajutor propoziția formată: SĂ VINĂ PRIMĂVARA ȘI ÎN CLASA NOASTRĂ!
- O3 - să alcătuiască cât mai multe întrebări pe baza imaginii, folosind pronumele interogative „CE”, „CINE”, „UNDE”, „CÂND”; „DE CE”; (CLR 1.2)
- O5 - să răspundă corect la întrebări pe baza imaginilor prezentate (CLR 1.2)
- O5* – să expună cunoștințele personale și ce ar dori să cunoască, despre anotimpul primăvara (CLR 2.2.)
- O12- să numere corect, crescător și descrescător în centrul 0-100 folosind diferite reguli de numărare (MEM 1.1)
- O13 - să asocieze corect fiecare mulțime cu cifra corespunzătoare (MEM 5.1)
- O13* – să identifice corect vecinii numerelor date (MEM 5.1)
- O16 - să formuleze răspunsuri corecte la ghicitori; (CLR 2.1)
- O17- să despartă corect în silabe cel puțin cinci cuvinte date, fără ajutor; (CLR 1.3)

b) Psiho-motorii:

- O6 - să intoneze corect cântecul împreună cu colectivul clasei (MM 2.1)
- O8 - să realizeze „piramida primăverii” în funcție de criteriile date (MEM 5.1)
- O9 - să asocieze corect o eticheta verbală expresiei emoționale (DP 2.1)

O10 - să rezolve sarcinile de lucru de pe fișa dată, respectând indicațiile învățătorului (MEM 1.4, CLR 3.1, 4.1, DP.2.1, AVAP 2.3)

O15- să interpreteze un cântec cunoscut, în grup, respectând linia melodică și executând mișcări ritmice (MM 2.1)

O18 - să scrie corect cinci propoziții folosind cuvintele despărțite în silabe (CLR 1.1)

O 19 - să realizeze corect ghiocelul, parcurgând etapele de lucru explicate de învățător (AVAP 2.3)

c) Afective:

O4 - să identifice emoțiile în funcție de indicii nonverbal (DP.2.1)

O7 - să-și exprime liber propriile idei în legătură cu tema cerută (CLR 2.4)

O11- să participe activ și afectiv în cadrul activității, dând dovadă de inițiativă, cooperare și respectare a regulilor de joc (DP.2.2)

O14- să mimeze trăirea unei emoții de bază ținând cont de anotimpul în care ne aflăm (DP 2.1)

O20 - să aprecieze obiectiv propria lucrare cât și pe ale colegilor (AVAP 2.2)

O21 - să conștientizeze importanța unei relații corecte dintre om și natură, răspunzând corect la întrebările învățătorului (AVAP 2.3)

RESURSE INTERNE:

a. CUNOȘTINȚE:

- Anotimpul primăvara (lunile primăverii, vestitorii primăverii, sărbătorile acestui anotimp, activitățile specifice acestui anotimp).
- Ce este o floare? Ce semnificație au ele? Cum se numește floarea care ne vestește venirea primăverii? Când se oferă flori? Cui se oferă flori?
- Ordonarea unor cuvinte; Despărțirea cuvintelor în silabe; Folosirea cuvintelor în propoziții.
- Numerele naturale în centrul 0-100

b. CAPACITĂȚI INSTRUMENTALE:

- capacități intelectuale: îmbunătățirea memoriei, rezolvarea fișelor, menținerea concentrării atenției, dezvoltarea imaginației;
- capacități comunicative: despărțirea în silabe, formulare de propoziții, răspunsul în propoziție la întrebări, exprimare verbală corectă;
- capacități de învățare: ascultarea celui care vorbește, efectuarea de adunări și scăderi prin numărare a obiectelor; descoperirea și respectarea algoritmului de rezolvare pe fișe;
- capacități de punere în practică a cunoștințelor dobândite: utilizarea diferitelor materiale pentru realizarea unor lucrări având ca temă anotimpul primăvara;

c. ATITUDINI ȘI VALORI:

- cultivarea atitudinii pozitive față de învățare;
- atitudine corectă față colegi și față de alte persoane din jurul lor;
- capacitatea de evaluare și autoevaluare obiectivă, dezvoltare personală continuă;
- admirația față de frumusețea anotimpului primăvara ce trezește natura la viață;
- gingășia florilor de primăvară.

Strategii didactice:

Resurse procedurale: conversația, explicația, observația, exercițiul, demonstrația, explozia stelară, problematizarea, algoritmizarea, jocul didactic, piramida, brainstorming, R.A.I, Turul galeriei

Resurse materiale: text-suport, planșă cu diverse litere, fișă de lucru, tablou de primăvara, imagini, flori, insecte, ecusoane, fișe de lucru, cartonașe cu imagini, emoticoane, plicuri, hârtie cartonată, suport pentru lucrările elevilor, castel din carton, baghetă, minge, cub, medalii, coroane, laptop, videoproiector, perniță.

Forma de organizare: frontal, individual, pe grupe

Durata: 4 ore

Loc de desfășurare: sala de clasă

Resurse umane: 25 elevi

Bibliografie:

- Programă pentru disciplinele Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și lucru manual, Dezvoltare personală aprobată prin Ordinul Ministrului Nr. 3418/19.03.2013, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 / 02.12.2014
- Curs formare: „Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV” - program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar

SCENARIUL DIDACTIC

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
O1 - să identifice corect elemente de primăvară din ilustrațiile date pe baza propriilor cunoștințe	- exerciții de identificare a caracteristicilor anotimpului primăvara	Gimnastică de înviorare pe fond muzical, pe cântecul „Bună dimineața” Întâlnirea de dimineață – „Bună dimineața, floricelelor!” (data, ziua, luna, anul, starea vremii, elevii prezenți/ absenți, elevii responsabili, regulile clasei)	Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul. Mijloace de învățământ: panoul cu prezența, calendarul naturii, ecusoane, cartonașe cu cuvinte. Forma de organizare: frontal, în cerc.	- observare sistematică a elevilor
O2 - să citească corect, fără ajutor propoziția formată: SĂ VINĂ PRIMĂVARA ȘI ÎN CLASA NOASTRĂ!	- exerciții de citire	Introducerea în activitate se realizează prin distribuirea unor benzi de carton, pe care sunt scrise cuvintele: VINĂ, SĂ, PRIMĂVARA, ÎN, ȘI, NOASTRĂ, CLASA. Solicit fiecărui elev care a primit cartonașul să citească cuvântul scris pe el și să-l lipească pe tablă. După citirea celor 7 cuvinte cer elevilor să identifice propoziția, ordonând corect cuvintele: SĂ VINĂ PRIMĂVARA ȘI ÎN CLASA NOASTRĂ! Precizez că uneori cuvintele pe care le rostim sunt magice, adică se și întâmplă ceea ce noi rostim, astfel vom rosti de trei ori propoziția, cu toții în același timp. Când vom rosti a treia oară propoziția, în clasă va intra ZÂNA PRIMĂVARA, astfel se va întâmpla ceea ce noi am rostit. Ea ne va transmite un mesaj. Ea ne va lăsa un coșuleț cu recompense pentru elevii disciplinați și silitori, spunând ca ne va urmări să vadă dacă suntem așa. Îi vom mulțumi și o vom saluta cu speranța că o mai așteptăm.	Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul. Mijloace de învățământ: panoul cu prezența, calendarul naturii, ecusoane, cartonașe cu cuvinte. Forma de organizare: frontal, în cerc.	- formularea și citirea corectă a propoziției

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
O3 - să alcătuiască cât mai multe întrebări pe baza imaginii, folosind pronumele interogative „CE”, „CINE”, „UNDE”, „CÂND”; „DE CE”	- exerciții de alcătuire a unor propoziții după tema dată	Se va folosi metoda interactivă de grup „Explozia stelară” – o stea mare cu anotimpul primăvara în centru, iar în jurul ei cinci steluțe mici atenționând copiii că pe fiecare steluță este scrisă o întrebare. (Ce?, Cine?, De ce?, Când?, Unde?), legate de anotimpul primăvara, realizând legături logice între cunoștințe, antrenând operațiile gândirii, capacitatea de a găsi singuri răspunsuri la întrebările adresate de ei. Mesajul zilei: „Primăvara aduce bucurie în suflete”	Metode și procedee: conversația, explicația, problematizarea, explozia stelară. Mijloace de învățământ: 6 stele confecționate din carton, mesaj proiectat. Forma de organizare: Frontal.	- alcătuirea corectă a întrebărilor și a răspunsurilor
O4 - să identifice emoțiile de bază în funcție de indicii nonverbal	- exerciții de identificare a emoțiilor de bază în diverse situații	Voi prezenta copiilor castelul amenajat într-un colț al clasei și se va discuta despre mesajul Zânei Primăvara. Le voi spune copiilor că ferestrele castelului se vor deschide doar dacă ei vor rezolva toate sarcinile lipite pe ferestre, astfel încât prietenii Zânei să fie eliberați. Prin aceasta, ei vor demonstra că sunt sărguincioși și receptivi pentru a rezolva diferite sarcini. Se comunică elevilor că astăzi vor fi spiridușii primăverii și vor desfășura diferite activități (vor vorbi despre emoții, vor decupa, vor număra, vor citi și vor scrie cu literele învățate, vor vorbi despre florile, găzele și păsări de primăvară, vor cânta, etc.) astfel încât să o ajute pe Zâna Primăvara. Se comunică, de asemenea, că la finalul zilei Zâna Primăvara îi va recompensa	Metode și procedee: conversația, explicația, problematizarea, chestionarea, jocul de rol. Mijloace de învățământ: castel, tabloul trist al primăverii. Forma de organizare: frontal, individual	- identificarea corectă a emoțiilor de bază de către elevi

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
		<p>dacă vor fi atenți și vor participa activ la toate activitățile. La fiecare probă câștigată li se vor elibera câțiva prieteni.</p> <p>Le prezint copiilor „Tabloul trist al primăverii” unde copiii vor lipi prietenii primăverii recuperați.</p> <p>Se poartă o scurtă discuție legată de Zâna Primăverii. Cum era Zâna? (necăjită) Dar Zmeul? (furios și invidiuos)</p> <p>Ce aduceau prietenii? (aduceau veselie și zâmbete)</p> <p>Jocul „Pasează zâmbetul”: Copiii sunt așezați pe scaunele și se prefac supărați. Voi pasa pernuța care simbolizează „zâmbetul” câte unui copil, acesta la primirea pernuței va zâmbi și apoi își va motiva reacția.</p>		
O5 - să răspundă corect la întrebări pe baza imaginilor prezentate	- exerciții de formulare de răspunsuri la întrebări	<p>“Dacă povestea vei asculta pe fluturași îi veți elibera!”</p> <p>Elevii vizionează ppt-ul cu Legenda ghiocelului</p> <p>Întrebări pe parcursul prezentării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ce credeți că se întâmpla mai departe? - Cum credeți că se va termina povestea? 	<p>Metode și procedee: conversația, explicația, problematizarea.</p> <p>Mijloace de învățământ: laptop, videoproiector, ppt „Legenda ghiocelului”.</p> <p>Forma de organizare: frontal, individual.</p>	-răspunsul elevilor pe baza imaginilor prezentate
O5* – să expună cunoștințele personale și ce ar dori să cunoască, despre anotimpul primăvara	-exerciții de formulare de enunțuri	Se va completa o fișă cu tema Primăvara urmând etapele: Știu/Vreau să știu/Am învățat.	<p>Metode și procedee: lectura predictivă, conversația, problematizarea, Știu-vreau să știu-am învățat.</p> <p>Mijloace de învățământ: laptop, videoproiector, fișă de lucru.</p> <p>Forma de organizare: frontal, individual</p>	Expunerea cunoștințelor și manifestarea dorinței de a cunoaște mai mult

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
O6 - să intoneze corect cântecul, împreună cu colectivul clasei	- exerciții de intonare a unui cântec	Se intonează cântecul „Vine, vine primăvara.”	Metode și procedee: exercițiul. Mijloace de învățământ: versurile cântecului. Forma de organizare: Frontal.	- intonarea corectă a cântecului
O7 - să-și exprime liber propriile idei în legătură cu tema cerută	- exerciții de exprimare a propriilor idei	Brainstorming: „De ce ne place primăvara?”	Metode și procedee: conversația, problematizarea. Mijloace de învățământ: marker, tabla Forma de organizare: frontal	- observarea sistematică a elevilor
O8 - să realizeze „piramida primăverii” în funcție de criteriile date	- exerciții de sortare și lipire după un criteriu dat	“Dacă sarcinile le veți rezolva, pe buburuze le veți elibera”! Activitate recreativă: Realizarea piramidei primăverii, respectând următoarele nivele: nivelul de la bază -1-flori; nivelul -2 -insecte; nivelul -3 -păsări; nivelul -4 - anotimpul.	Metode și procedee: exercițiul, problematizarea, conversația. Mijloace de învățământ: Imagini, piramida, lipici, foarfece. Forma de organizare: frontal.	-corectitudinea realizării piramidei
O9 - să asocieze o eticheta verbală expresiei emoționale;	- joc didactic	Punguța cu surprize de vei juca, albinuțele le veți recăpăta. Jocul „Punguța cu surprize” Se solicită copiilor să extragă din punguță un bilețel (este redată o față zâmbitoare sau tristă). Pe rând fiecare copil își va exprima o bucurie sau o suferință.	Metode și procedee: exercițiul, problematizarea, conversația, jocul didactic. Mijloace de învățământ: -punguță cu jetoane Forma de organizare: frontal, individual	- exprimarea sentimentelor proprii
O10 - să rezolve sarcinile de lucru de pe fișa dată, respectând indicațiile învățătorului	-exerciții de matematică	Dacă cubul veți rostogoli și cerințele le veți rezolva flo-ricile le veți recăpăta” La recitativul „ Primăvara minunată/vrea să afle de îndată/bine cine se gândește/și răspunsul îl ghidește ”, copilul indicat cu bagheta magică vine în fața clasei și rostogolește cubul. Va lua plicul cu imaginea corespunzătoare feței cubului rostogolit.	Metode și procedee: exercițiul, problematizarea, algoritimizarea, conversația. Mijloace de învățământ: cub, plicuri, fișe de lucru, baghetă. Forma de organizare: frontal, în echipă.	- rezolvarea corectă a sarcinilor de lucru

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
		<p>După ce tuturor elevilor le-am explicat ce au de rezolvat, le voi spune că au ca timp de lucru 10 minute, că trebuie să se consulte toți pentru rezolvarea sarcinii de lucru. Menționez faptul că pentru două greșeli li se va scădea câte un punct, așadar trebuie să fie cât se poate de atenți. Cei care rezolvă corect fără să greșească vor fi aplaudați și recompensați cu câte o florică.</p> <p>După ce au terminat de calculat cerințele de pe fișele de lucru, liderii merg să prezinte rezultatele obținute. Se apreciază rezolvările acestora, fișele fiind lipite pe tablă, în ordine.</p>		
O11 - să participe activ și afectiv în cadrul activității, dând dovadă de inițiativă, cooperare și respectare a regulilor de joc	- joc de rol	<p>Metoda RAI (răspunde – aruncă - interoghează).</p> <p>Elevii răspund la întrebările adresate, în legătură cu prietenii Zânei - aruncă mingea - formulează o nouă întrebare pentru colegul care prinde mingea.</p>	<p>Metode și procedee: - problematizarea, RAI conversația, jocul didactic</p> <p>Mijloace de învățământ: - minge</p> <p>Forma de organizare: - frontal</p>	- observarea sistematică a elevilor
O12- să numere corect, crescător și descrescător în centrul 0-100 folosind diferite reguli de numărare	- exerciții de numărare	<p>“Astăzi noi vom număra/ Și mulțimi noi vom forma/ Cu jetoanele lucrăm/ Și frumos le ordonăm”</p> <p>Elevii vor număra crescător și descrescător pe baza sarcinilor date în plic.</p>	<p>Metode și procedee: - exercițiul, conversația</p> <p>Mijloace de învățământ: - Fișa de lucru</p> <p>Forma de organizare: - frontal, individual</p>	- numărarea corectă crescător și descrescător respectând regula dată
O13 - să asocieze corect fiecare mulțime cu cifra corespunzătoare	- exerciții de asociere a unei mulțimi cu cifra corespunzătoare	<p>Se vor scoate din coș flori, fluturi și cartonașe cu cifre și se vor forma mulțimi după criteriile stabilite, asociind fiecărei mulțimi cifra corespunzătoare.</p> <p>Voi ridica paleta cu cifra 4 iar elevii vor așeza pe masă o grupă de flori, fluturi, cu</p>	<p>Metode și procedee: - exercițiul, conversația, problematizarea, jocul didactic</p> <p>Mijloace de învățământ: - jetoane cu cifre, flori, fluturi din</p>	- asocierea corectă a mulțimilor cu cifrele corespunzătoare

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
		tot atâtea elemente cât arată cifra. Se procedează la fel cu cifrele 5, 2, 4. Dacă rezolvarea este corectă fiecare echipă va fi recompensată cu câte 2 rândnici.	turtă dulce, jetoane albine, Forma de organizare: Frontal, individual	
O13* – să identifice corect vecinii numerelor date	- exerciții de identificare a vecinilor unui număr dat	Activitatea continuă cu executarea jocului „Caută vecinii și dacă îi vei găsi mai departe vei sări” Se vor distribui jetoane cu cifre de la 1 la 100. La un semnal dat, copilul cu numărul cerut va veni în fața clasei. La al doilea semnal „vecinii” numărului anunțat vor veni lângă acesta. Jocul continuă găsindu-se „vecinii” numerelor 25, 40, 17, 39.	Metode și procedee: exercițiul. Mijloace de învățământ: jetoane. Forma de organizare: Frontal.	- identificarea corectă a vecinilor unui număr dat
O14 - să mimeze trăirea unei emoții de bază ținând cont de anotimpul în care ne aflăm	- exerciții de mimă	Dacă corect veți mima Soarele îl veți elibera! <i>Jocul „Mimează”</i> Se dă citire unor situații și se îndeamnă elevii să mimeze situațiile cum pot ei mai bine, în funcție de ceea ce simt.	Metode și procedee: exercițiul, conversația, problematizarea, jocul. Mijloace de învățământ: Forma de organizare: Frontal, individual.	- observarea exprimării sentimentelor copiilor
O15 - să interpreteze un cântec, în grup, respectând linia melodică și executând mișcări ritmice	- exerciții de întonare a unui cântec	Elevii vor intona cântecul „Dacă vesel se trăiește” și vor executa mișcările sugerate de versuri.	Metode și procedee: exercițiul. Mijloace de învățământ: versurile, cântecului. Forma de organizare: frontal.	- să intoneze corect cântecul asociat cu mișcări
O16 - să formuleze răspunsuri corecte la ghicitori	- exerciții de formulare a răspunsului la ghicitoare	„Ghicitoarea de vei dezlega și sarcina vei realiza misterul va dispărea!”: „Când zăpada se topește/ Cine primul înfloreste?/ Cine trei petale are/ Ca de nea strălucitoare?/ Cine ne vestește-n țară/ C-o să vină iară, iară/ Măiestrita primăvară? (Ghiocelul)	Metode și procedee: exercițiul, problematizarea Mijloace de învățământ: fișă cu ghicitoarea. Forma de organizare: frontal, individual.	- răspunsul corect la ghicitoare

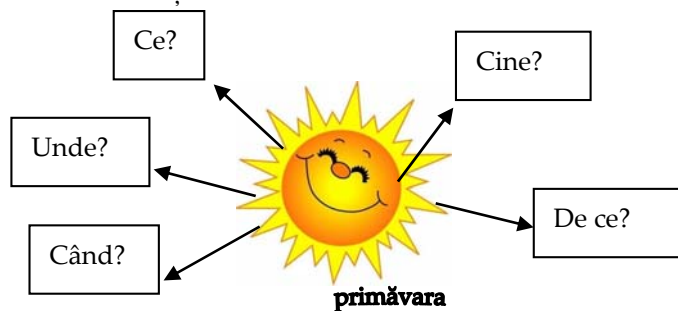
Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
O17 - să despartă corect pe silabe cuvintele cinci date	- exerciții de despărțire a unor cuvinte în silabe	Elevii vor despărți în silabe cuvintele: primăvara, brândușă, rândunică, mărțișor, albină. Vor decupa și vor decora tabloul primăverii cu lalele.	Metode și procedee: exercițiul, algoritimizarea. Mijloace de învățământ: fișa. Forma de organizare: frontal, individual.	- despărțirea corectă a cuvintelor în silabe
O18 - să scrie corect cel puțin cinci propoziții folosind cuvintele despărțite în silabe	- exerciții de alcătuire a unor propoziții	Elevii vor alcătui propoziții cu cuvintele: primăvara, brândușă, rândunică, mărțișor, albină. Propozițiile vor fi scrise pe tablă și în caiete.	Metode și procedee: explicația, exercițiul, Mijloace de învățământ: caiet, stilou, table, marker. Forma de organizare: frontal.	- alcătuirea corectă a propozițiilor
O19 - să realizeze corect ghiocelul, parcurgând etapele de lucru explicate de învățător	- exerciții de decupare după contur - exerciții de asamblare a ghiocelului	Decupare și lipire „Ghiocelul” Prezentarea modelului și demonstrarea tehnicii de lucru Identificarea materialelor necesare activității propuse Exerciții de încălzire a musculaturii mici a mâinilor Creez climatul necesar (fond muzical).Urmăresc și ajut elevii care cer sprijin. Dau indicații și fac observații individuale sau globale. Elevii assemblează ghiocelul Audiție Anotimpurile – Valdi Copiii vor așeza lucrările pe o planșă.	Metode și procedee: explicația, exercițiul, demonstrația, observația. Mijloace de învățământ: -carton, foarfece, lipici, calculator, boxe. Forma de organizare: frontal, individual.	- respectarea tehnicii de lucru - asamblarea corectă a ghiocelului
O20 - să aprecieze obiectiv propria lucrare cât și pe ale colegilor	- exerciții de evaluare și interevaluare	După finalizarea lucrărilor, fiecare elev își va analiza ghiocelul după care-l va analiza pe al colegului, observând dacă s-au respectat etapele de lucru, dacă s-a lucrat îngrijit, s-a lipit corect și estetic. Apoi se vor așeza toate produsele pe o planșă spre a fi vizualizate de toți elevii.	Metode și procedee: observația, turul galeriei. Mijloace de învățământ: -carton. Forma de organizare: individual, frontal.	- evaluarea și autoevaluarea lucrărilor - originalitate - aprecieri și stimulente
O21 - să conștientizeze importanța unei relații corecte dintre	- exerciții de plantare a unei plante;	Port o discuție cu elevii pe baza unor imagini, despre frumusețile naturii, despre importanța copacilor, a florilor, despre curățenie și	Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul,	- Estetica plantării florilor în jardinieră

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Conținuturi esențiale	Strategii	Evaluare
om și natură, răspunzând corect la întrebările învățătorului		cum ne comportăm atunci când mergem în excursie în natură. După care, pe grupe elevii vor primi câte o jardiniară cu pământ, iar fiecare membru al grupei va planta câte o floare în jardiniară. Explic modul de lucru: folosind mânuși, mai întâi fac o gaură în pământ cu degetele după care introduc rădăcina plantei în acea gaură și presez pământul de jur împrejurul plantei. Menționez că operația se numește plantare. Se vor face observații și aprecieri asupra modului de lucru apoi elevii făcând turul galeriei vor aprecia jardiniara cu flori a altei grupe. Așez jardinierele în pervazul ferestrelor, iar elevii au sarcina de a uda florile în fiecare săptămână. În final fac aprecieri asupra modului în care s-au desfășurat activitățile din ziua de astăzi și mulțumesc elevilor pentru participare.	Turul galeriei. Mijloace de învățământ: Videoproiector, calculator, jardiniară, pământ, flori, mânuși. Forma de organizare: frontal, pe grupe, individual.	

Data: _____

Fișă de lucru

1. Răspundeți.

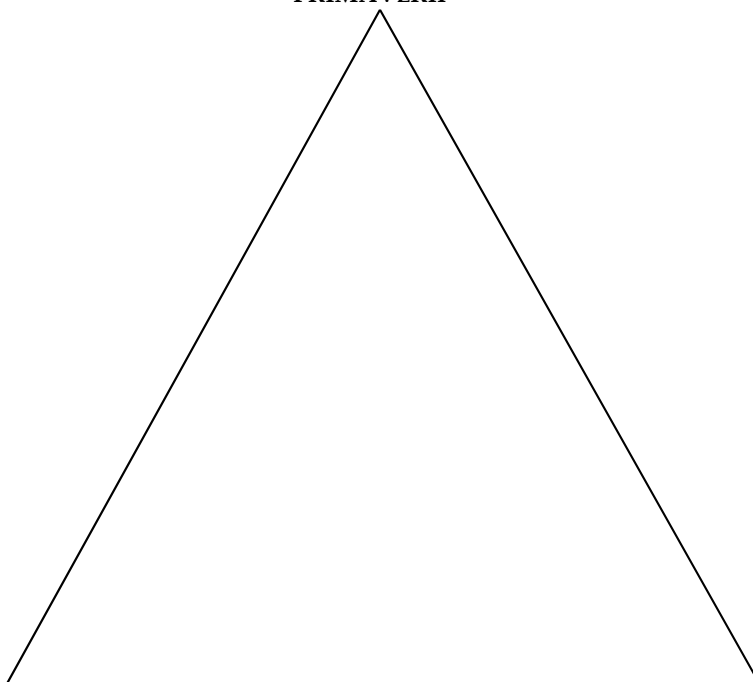

2. Completează tabelul de mai jos cu informații referitoare la anotimpul primăvara,

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

3. Piramida primăverii:

PIRAMIDA
PRIMĂVERII

4. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

Primăvară: _____

Brândușă: _____

Rândunică: _____

Ghiocel: _____

Albină: _____

Anexa 6.8.

PROIECTAREA INTEGRATĂ A UNITĂȚII TEMATICE

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Ploaia de stele

SUBTEMA 1: Pământul - o planetă în Univers

Clasa: a II-a

Durata: 3 zile

Obiective:

La sfârșitul celor trei zile, elevii vor fi capabili:

- să descrie corect Sistemul Solar pe baza planșelor vizualizate;
- să descrie efectele rotațiilor Pământului (în jurul axei sale precum și în jurul Soarelui) după explicațiile și demonstrațiile la care au participat;
- să formuleze câte o propoziție utilizând cuvintele: Terra, planete, soare, luna;
- să dezvolte patru propoziții adăugând cuvinte noi;
- să dea exemple de materiale/corpusuri atrase de magneți după ce au realizat experimentul din clasă;
- să descrie diverse obiecte pe baza experienței senzoriale (simț, auz, văz).

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR

Ziua	Disciplina	Competențe specifice	Situații/activități de învățare/forme de organizare	Detalii de conținut	Resurse materiale și procedurale
Z i u a 1	CLR	1.2. 2.1. 3.1. 3.2.	- citire în forme variate a enunțurilor textului (cu voce tare, în lanț); - formulare de enunțuri după ilustrații sau folosind cuvinte date; - completare de enunțuri după modele date; - exerciții de formulare de răspunsuri la întrebări legate de conținutul textului scurt citit; - colorarea unei imagini cu Terra; - cântec: Toți copiii pământului (auditiție).	Textul narativ: Globul pământesc de Emilia Căldăraru	<i>Materiale:</i> fișa-text suport, glob pământesc, atlas, harta lumii, imagini, caiet. <i>Procedurale:</i> lectura explicativă, conversația, explicația, exercițiul, lucrul în grup. <i>Forme de organizare:</i> frontală, individuală.
	MEM	1.6. 2.2. 3.1.	- activități experimentale de investigarea a forțelor exercitate de magneți asupra altor magneți sau materiale magnetice cu evidențierea polilor	Forțe exercitate de magneți	<i>Materiale:</i> manual, caietul elevului, materiale din lemn, bumbac, plastic, fier, fișe de lucru, magneți.

Devenire în profesorat

Ziua	Disciplina	Competențe specifice	Situații/activități de învățare/forme de organizare	Detalii de conținut	Resurse materiale și procedurale
			N/S și a atracției/respingerii polilor opuși/identici; - recunoașterea situațiilor de atragere/respingere a magnetilor; - rezolvare de probleme în care se utilizează operația de înmulțire și împărțire.		<i>Procedurale:</i> explicația, demonstrația, conversația euristică, problematizarea, învățarea prin descoperire. <i>Forme de organizare:</i> frontală, individuală, pe grupe.
	MM	1.1. 1.2. 1.3. 3.1.	- exerciții de omogenizare a vocilor, de dicție, semnal de început, sincronizare ; Joc: De unde se aude? - joc de mișcare, utilizând onomatopeele din cântecele învățate, sugestive pentru anumite elemente de limbaj muzical (intensitate, înălțime, durată); - audiție - cântece despre animale cu scopul utilizării onomatopeelor.	Timbrul - sunete din mediul înconjurător - toți copiii pământului	<i>Materiale:</i> casetofon, cd-uri. <i>Procedurale:</i> conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul. <i>Forme de organizare:</i> frontală, individuală, pe grupe.
	AVAP	1.1. 2.3. 2.4.	- numirea materialelor, instrumentelor și tehnicilor utilizate; - realizarea lucrării; - exersarea utilizării corecte a instrumentelor de lucru; - exersarea modului de îngrijire/păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru.	Planetele - machetă	<i>Materiale:</i> șablon, foarfecă, acuarele, carioca, burete, lipici, sferopolistiren, sârmă. <i>Procedurale:</i> conversația, explicația, demonstrația, observația, exercițiul, problematizarea, lucrul pe echipe. <i>Forme de organizare:</i> frontal și individual.
Z i u a 2	CLR	1.2. 2.1. 3.2.	- exerciții de citire în forme variate a enunțurilor, textului; - exerciții de completare a unor enunțuri lacunare cu informații din text; - exerciții de formulare de răspunsuri la întrebări legate de textul citit; - dezlegarea unui rebus.	Textul narativ	<i>Materiale:</i> fișă-text suport, imagini, caietul elevului. <i>Procedurale:</i> lectura explicativă, explicația, exercițiul, lucrul în grup. <i>Forme de organizare:</i> frontală, individuală.
	MEM	1.4. 1.6. 5.1. 5.2.	- discutarea unor articole despre Sistemul Solar; - recunoașterea planetelor Sistemului Solar pe planșe/	Științele pământului, Universul	<i>Materiale:</i> manual, caiet de lucru, atlas, glob, macheta planete.

Ziua	Disciplina	Competențe specifice	Situații/activități de învățare/forme de organizare	Detalii de conținut	Resurse materiale și procedurale
			<p>modele simple/ în filme documentare;</p> <p>- realizarea unor experiențe care evidențiază mișcarea Lunii în jurul Pământului;</p> <p>- organizare - jocuri de tip „Ce s-ar întâmpla dacă...?”</p> <p>- organizarea datelor unei probleme în tabel sau în grafice simple în scopul rezolvării ei;</p> <p>- rezolvarea de probleme în mai multe moduri.</p>		<p><i>Procedurale:</i> explicația, exercițiul, problematizarea.</p> <p><i>Forme de organizare:</i> frontal, individual.</p>
Z i u a 3	CLR	2.1. 2.2. 3.1. 3.2. 4.2	<p>- exerciții de citire în forme variate;</p> <p>- oferirea unor informații despre obiecte: glob pământesc, laptop, televizor);</p> <p>- descrierea unui obiect, floare, fruct, aparat electrocasnic;</p> <p>- formularea scrisă a răspunsurilor la întrebări pe teme familiare;</p> <p>- formularea orală a învățăturii desprinse din text;</p> <p>- realizarea unui desen cu tema „împărăția viețuitoarelor din povești”.</p>	Roșu - de Soare și Galben - de - Lună după Aurel Turcuș	<p><i>Materiale:</i> manual, caietul elevului.</p> <p><i>Procedurale:</i> lectura explicativă, tehnici de lectură activă, jocul, conversația, explicația, exercițiul, cadranele explozia stelară.</p> <p><i>Forme de organizare:</i> frontală, individuală.</p>
	MEM	3.1. 4.2. 5.2.	<p>- investigarea apariției zilei/noptii prin modelare – un glob se rotește în sens invers acelor de ceasornic și este luminat cu o lanternă;</p> <p>- explicarea apariției zilei și nopții ca urmare a rotației Pământului în jurul axei sale, prin modelare;</p> <p>- identificarea și explicarea unor schimbări/evenimente din viața plantelor, a animalelor și a omului, ca urmare a ciclului zi-noapte;</p> <p>- organizarea unor jocuri de tip „Ce s-ar întâmpla dacă...?”</p> <p>- organizarea datelor unei probleme în tabel/grafic</p>	Universul. Ciclul zi - noapte	<p><i>Materiale:</i> manual, caiet de lucru, fișa de lucru, culori, machete planete, atlas.</p> <p><i>Procedurale:</i> explicația, exercițiul, problematizarea.</p> <p><i>Forme de organizare:</i> frontal, individual, pe echipe.</p>

Ziua	Disciplina	Competențe specifice	Situații/activități de învățare/forme de organizare	Detalii de conținut	Resurse materiale și procedurale
	AVAP	1.1 2.1 2.2 2.4	- numirea materialelor, instrumentelor și tehnicilor utilizate; - identificarea mai multor texturi, a formelor în mișcare, a formelor ce au suferit deformări minore, - gruparea unor instrumente și materiale în funcție de domeniu (desen, pictură, modelaj, construcții, confecții, foto-video); - folosirea liniei cu scop de contur;	O zi însoțită (pensulație, decupare, lipire)	<i>Materiale:</i> șablon, foarfecă, acuarele, pensule, șervețele albe, lipici. <i>Procedurale:</i> conversația, explicația, demonstrația, observația, exercițiul, problematizarea, turul galeriei. <i>Forme de organizare:</i> activitate frontală, individuală.
	MM	3.3. 3.4.	- însușirea cântecelor pe traseul: colectiv – grupuri mici - colectiv - audiție interioară (un vers cântat cu vocea, unul în gând) însoțite de dirijat intuitiv sau cu acompaniamentul jucăriilor muzicale - reproducerea unor structuri ritmice din cântece, însoțite de dirijat intuitiv	Cântec vesel/trist Mișcare pe muzică Mișcări sugerate de text	<i>Materiale:</i> cutii, pahare, ață, sticle, clopoței, baloane. <i>Procedurale:</i> conversația, explicația, demonstrația, exercițiul. <i>Forme de organizare:</i> frontal, individual, pe grupe.
<p align="center">Evaluare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • explicarea apariției zilei și nopții ca urmare a rotației Pământului în jurul axei sale; • identificarea și explicarea unor schimbări/evenimente din viața plantelor, a animalelor și a omului, ca urmare a ciclului zi-noapte; • Dezvoltarea unor propoziții adăugând cuvinte noi; • Realizarea asocierilor corecte corpuri atrase de magneti. 					

Comunicare în limba română (CLR), Matematică și explorarea mediului (MEM), Muzică și mișcare (MM) și Arte vizuale și abilități practice (AVAP).

Anexa 6.9.**PROIECT DE LECȚIE****Unitatea de învățământ:****Clasa:** a II-a**Disciplina:** Educație fizică**Propunător:****Efectiv:** 27 elevi**Loc de desfășurare:** Sala de sport**Data:****Materiale și instalații:** conuri, mingi medicinale, saltele, cronometru, fluier, banca de gimnastică, corzi, scara fixă, cercuri, bastoane**Teme:**

Dezvoltarea calităților motrice combinate

Dezvoltarea îndemânării și a deprinderilor aplicativ utilitare

Competențe specifice

1.2. Menținerea posturii corecte a corpului în acțiuni statice și dinamice

1.4. Respectarea regulilor de igienă personală

2.1. Efectuarea de acțiuni motrice specifice capacităților motrice combinate

2.2. Aplicarea combinată a deprinderilor motrice în activitatea școlară și în afara școlii

Obiective operaționale:**a) cognitive**

O1 - să identifice corect sarcinile din parcursul aplicativ-utilitar

O2 - să recunoască ordinea deplasării elementelor parcursului aplicativ-utilitar

O3 - să identifice corect deprinderile aplicativ utilitare (târâre, escaladare, rostogolire, sărituri, transport de greutate, etc.)

b) psiho-motorii

O4- să execute corect exercițiile din parcursul aplicativ

O5- să realizeze cât mai repede și cu eficiență cât mai mare parcursul aplicativ-utilitar

O6- să execute cât mai corect deprinderile motrice aplicativ-utilitare

c) afective

O7- să respecte regulile jocurilor

O8- să aprecieze meritele învingătorilor

O9- să încurajeze pe cei învinși

O9- să-si respecte colegii

O10 - să participe activ și conștient la desfășurarea lecției;

VERIGA ȘI DURATA	ACTIVITĂȚI ȘI CONȚINUTURI	DO- ZARE	FORMAȚII DE LUCRU ȘI INDICAȚII METODICE	METODE
1. <i>Organizarea colectivului de elevi (2 min.)</i>	- Adunarea și alinierea. - Verificarea echipamentului și a stă- rii de sănătate. - Anunțarea temelor de lecție.	1 min 30" 30"	- În linie pe doua rânduri.	Conversația Explicația
2. <i>Pregătirea organismului pentru efort (6 min.)</i>	- exerciții de captare a atenției - alergare ușoară - mers cu relaxări de brațe și exerciții de respirație - alergare cu joc de glezne și rotirea brațelor înainte simultan - mers cu rotirea brațelor înainte/ înapoi - alergare cu genunchi sus - mers cu arcuirea brațelor - alergare cu pendularea gambelor înapoi - mers relaxant cu exerciții de respi- rație - alergare cu pas adăugat cu fața spre exterior și interior - 2 extensii ale trunchiului urmate de 2 sărituri din ghemuit în ghemuit - mers cu exerciții de relaxare și respirație - mers ghemuit - mers cu exerciții de respirație și re- laxare - sărituri pe 1 picior/stângul/dreptul. - mers cu exerciții de respirație și re- laxare - pas săltat - pas sărit.	2T 1/2L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1/2L 1/2L 1/2L 1L 1/2L	- În linie pe un rând ○○○○○○○ ↓↑ - în coloană câte doi - Se pot folosi și semnale so- nore. - mâinile la spate, lovirea șe- zutei cu călcăiele - balansarea brațelor pe lângă corp - brațele întinse, capul în ex- tensie, ghemuire cu mâinile pe genunchi - mâinile pe genunchi - mâinile pe șold	Conversația, Explicația Demon- strația Exercițiul
3. <i>Influențarea selectivă a aparatului lo- comotor. (8 min.)</i>	- Formarea coloanei de gimnastică <u>Exercițiul nr.1.</u> P.I. Stând depărtat: T1-2 Aplecarea capului înainte T3-4 Extensia capului T5-6 Aplecarea capului lateral stânga T7-8 Aplecarea capului lateral dreapta. <u>Exercițiul nr.2.</u> P.I. Stând depărtat: - rotări de brațe spre înainte simul- tan; - rotări de brațe spre înapoi simul- tan. <u>Exercițiul nr.3.</u> P.I. Stând depărtat cu mâna stângă pe șold, mâna dreaptă sus	4X 8X 4 X	- câte patru pe mijlocul tere- nului; ○ ○○○○ ○○○○ ○○○○ - brațele întinse blocate la ar- ticulația cotului. - se execută după fluier/ numărătoare; - se schimbă brațele după fie- care îndoire cu arcuire în di- recția opusă	Explicația Demon- strația Exersarea Algoritmi- zarea

VERIGA ȘI DURATA	ACTIVITĂȚI ȘI CONȚINUTURI	DO- ZARE	FORMAȚII DE LUCRU ȘI INDICAȚII METODICE	METODE
	<p>T1-2. Îndoirea trunchiului spre stânga cu arcuire</p> <p>T3-4. Îndoirea trunchiului spre dreapta cu arcuire.</p> <p><u>Exercițiul nr.4.</u></p> <p>P.I. Stând depărtat cu mâinile la ceafă</p> <p>T1.-2. Răsucirea trunchiului spre stânga cu arcuire</p> <p>T3-4. Răsucirea trunchiului spre dreapta cu arcuire.</p> <p><u>Exercițiul nr.5.</u></p> <p>P.I. Stând depărtat cu trunchiul aplecat înaintea brațelor lateral:</p> <p>T1-2- ducerea brațului stâng la piciorul drept cu arcuire</p> <p>T3-4- ducerea brațului drept la piciorul stâng cu arcuire.</p> <p><u>Exercițiul nr. 6.</u></p> <p>P.I. Așezat;</p> <p>T1-2 aplecare cu arc.</p> <p><u>Exercițiul nr.7</u></p> <p>P.I.: stând</p> <p>T1- sărituri cu depărtarea picioarelor și ducerea mâinilor sus</p> <p>T2- revenire în PI.</p>	<p>4 X</p> <p>4 X</p> <p>4X</p> <p>4X</p>	<p>- coatele îndepărtate spre lateral</p> <p>- Ducerea mâinilor cât mai aproape de vârful picioarelor, genunchii întinși.</p> <p>- se execută la fluier</p> <p>- se execută la fluier.</p>	
4. Dezvoltarea îndemânării, a deprinderilor aplicative (10min.)	<p>- ștafete</p> <p>- joc de alergare, îndemânare, deplasare înșelătoare, atenție: Pământ și Marte - terenul de handbal -2 careuri (un careu -Marte, alt careu - Pământ) la mijlocul terenului se află 3 vânători intergalactici.</p>	3x	<p>4 coloane, alergare, sărituri, transport de greutate, târâre.</p> <p>- fiecare copil are un maieu de departajare prins la pantaloni și aleargă între planete fără să îi fie luat maieu; fiecare jucător prins devine vânător. Se joacă până la ultimul călător între planete. Călătoria de la o planetă la alta se face sub diferite pretexte (pașaport expirat©).</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p> <p>Demonstrația</p> <p>Exersarea</p>
5. Dezvoltarea calităților motrice combinate (15 min.)	<p>Parcurs aplicativ-utilitar:</p> <p>- rostogolire înainte-înapoi din ghemuit în ghemuit→ alergare→sărituri peste gardulețe→întoarcere pe sub gardulețe prin târâre→alergare printre jaloane→tracțiuni la banca de gimnastică→mers în echilibru→transport de greutate→sărituri în cercuri pe ambele picioare→aruncarea cercurilor la țintă→cățărare pe banca înclinată la</p>		<p>- rostogolirile se execută grupat în viteză cu ridicare rapidă și plecare în alergare către gardulețe unde se sare peste pe ambele picioare, urmează întoarcerea pe sub gardulețe prin târâre ventrală, alergare printre jaloane cu pași mărunți în viteză mare, tracțiune ventrală la banca de gimnastică (fără ajutorul picioarelor), mers în</p>	<p>Explicația</p> <p>Demonstrația</p> <p>Exersarea</p>

VERIGA ȘI DURATA	ACTIVITĂȚI ȘI CONȚINUTURI	DO- ZARE	FORMAȚII DE LUCRU ȘI INDICAȚII METODICE	METODE
	scara fixă→coborâre pe scara fixă→alergare de viteză în formație.		echilibru pe banca de gimnastică, transportul mingii de 3 kg până la un punct (următorul executant ridică mingea și o aduce înapoi), sărituri succesive prin cercuri pe ambele picioare, aruncarea.	
			pe rând a două cercuri la țintă, cățărare pe banca de gimnastică, coborâre pe scara fixă, alergare înapoi în formație.	
6. <i>Revenirea organismului după efort (2 min.)</i>	- Alergare ușoară; - Mers cu exerciții de respirație.	1 tură 1 tură	- în timpul mersului pe lângă exerciții de respirație se vor relaxa brațele și picioarele.	Exercițiul
7. <i>Concluzii aprecieri recomandări. (2 min.)</i>	- Aprecieri asupra realizării obiectivelor de către grupul de elevi - Aprecierea progresului elevilor și notarea celor care s-au evidențiat. - Alinierea și salutul.	1 min. 30" 30"	- în linie pe un rând; - evidențierea realizărilor elevilor - evidențieri ale elevilor care au executat corect; - notarea a doi, trei elevi.	Exercițiul Explicația

Anexa 6.10.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ INTEGRATĂ

Unitatea de învățământ:

Clasa: a II-a

Unitatea tematică: *Prietenii copiilor*

Subtema: *Diferiți, dar prieteni pe viață*

Ariile curriculare: Limbă și comunicare, Matematică și științe, Arte

Profesor învățământ primar:

Disciplinele:

Comunicare în limba română – „*Povestea cățelușului șchiop*”- 2 ore

Matematică și explorarea mediului – „*Adunarea și scăderea cu trecere peste ordin. Animale domestice*”

Muzică și mișcare – „*Un cățel mititel*”

Competențe specifice:

CLR

1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute

2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare

2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut

3.2. Identificarea mesajului unui scurt text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut

4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază

MEM

1.4. Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în centrul 0-1000, recurând la numărare și/sau grupare ori de câte ori este necesar

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (termen, sumă, total, diferență, rest, descăzut, scăzător, produs, factorii unui produs, cât, deîmpărțit, împărțitor, <, >, =, +, -, .:) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme

3.1. Rezolvarea de probleme în cadrul unor investigații, prin observarea și generalizare unor modele sau regularități din mediul apropiat

3.2. Manifestarea griji pentru comportarea corectă în relație cu mediul natural

DP

1.1. Stabilirea unor asemănări și deosebiri între sine și ceilalți, după criterii simple

2.1. Exprimarea emoțiilor de bază în situații variate

2.2. Utilizarea unor elemente de ascultare activă

2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți

MM

- 2.2. Cântarea în colectiv asociind acompaniamentul sugerat de ritm și măsură
- 3.1. Manifestarea adecvată, pe muzică, sugerată de anumite elemente de limbaj muzical

Obiective operaționale:

Cognitive:

- O.1.- să recunoască expresiile faciale specifice emoțiilor, identificând o emoție proprie dintre cele prezentate (DP-2.1)
- O.4.- să identifice mesajele de tipul adevărat/ fals, justificând alegerea făcută cu informații din textul „ Povestea cățelușului șchiop” (CLR-3.2)
- O. 5. - să găsească soluțiile problemelor formulate, utilizând algoritmul de calcul specific operațiilor de adunare și scădere cu/ fără trecere peste ordin a numerelor în centrul 0 -1000 (MEM – 1.4)
- O.7.- să răspundă la 5 întrebări pe baza conținutului cântecului, realizând legătura cu informațiile anterioare despre toleranța celor considerați diferiți (CLR-2.4)

Psihomotorii:

- O.2.- să asambleze piesele de puzzle, prezentând câte trei caracteristici specifice celor 6 animale domestice obținute (MEM- 3.2)
- O.3.- să citească corect, fluent și expresiv textul „ Povestea cățelușului șchiop”, identificând cuvintele necunoscute (CLR-3.1)
- O.6.- să execute exerciții de respirație și cultură vocală, realizând încălzirea vocii pentru intonarea cântecului (MM-1.1)
- O.8.- să intoneze cântecul în diferite modalități , integrând în redarea acestuia o jucărie muzicală și trei mișcări specifice (MM- 2.2, 3.1)

Afectiv-motivaționale:

Să le facă plăcere să participe la activități, lucrând individual, grupal sau frontal.

Resurse:

1. Programa școlară pentru „COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ” - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013
2. Programa școlară pentru disciplina „MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI” - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013

3. Programa școlară pentru „DEZVOLTARE PERSONALĂ” - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013
4. Programa școlară pentru disciplina „ MUZICĂ ȘI MIȘCARE” - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013
5. Programa școlară pentru „ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE” - Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a ,aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013
6. clasamea.eu
7. youtube.com - <http://bit.ly/TraLaLa-Spotify>

Scenariul didactic

Obiective operaționale	Activități de învățare	Situații de învățare/ Detalii de conținut	Strategii didactice	Evaluare
O1 - să recunoască expresiile faciale specifice emoțiilor, identificând o emoție proprie dintre cele prezentate	- exerciții de identificare a emoțiilor proprii	Învățătoarea asigură condițiile necesare începerii activității. Elevii primesc o fișă cu emoții. (Fișa1) Ei vor identifica emoția care cred ei că îi reprezintă cel mai bine în momentul respectiv. Apoi, fiecare va colora imaginea care redă emoția proprie. Se va discuta despre emoțiile elevilor, se vor realiza 5 grupe de lucru, pe marginea a cinci emoții identificate. Fiecare grupă va primi câte o mascotă, care va și așezată pe banca grupei. Mascotele vor fi: câine, pisică, porc, cal, rață. După constituirea grupelor, elevii se vor așeza la mesele corespunzătoare.	1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: foaie albă, creioane colorate, 3.FORMA DE ORGANIZARE: frontal	1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică 2. TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală 3. MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: identificarea și numirea emoției proprii
O.2. - să asambleze piesele de puzzle, prezentând câte trei caracteristici specifice celor 6 animale domestice obținute	- exerciții de rezolvare a unui puzzle, respectând indicațiile învățătoarei	Elevii din fiecare grupă își vor desemna câte un reprezentant care va veni în fața clasei. Acest reprezentant va extrage dintr-un saculeț un puzzle cu un animal domestic. (Fișa 2) Va prezenta celorlalți animalul, apoi va merge la propria grupă. Împreună cu colegii va reasambla piesele, le va lipi pe o coală de hârtie, apoi vor colora imaginea obținută. Lucrările elevilor vor fi afișate la tablă. Se va discuta pe scurt despre fiecare animal. Unul dintre animale este un câțel șchiop. Ne vom opri asupra acestei imagini, vor discuta despre	1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: foaie albă, creioane colorate, plicuri, piese de puzzle 3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, pe grupe, frontal	1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică 2. TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală și scrisă 3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: reasamblarea

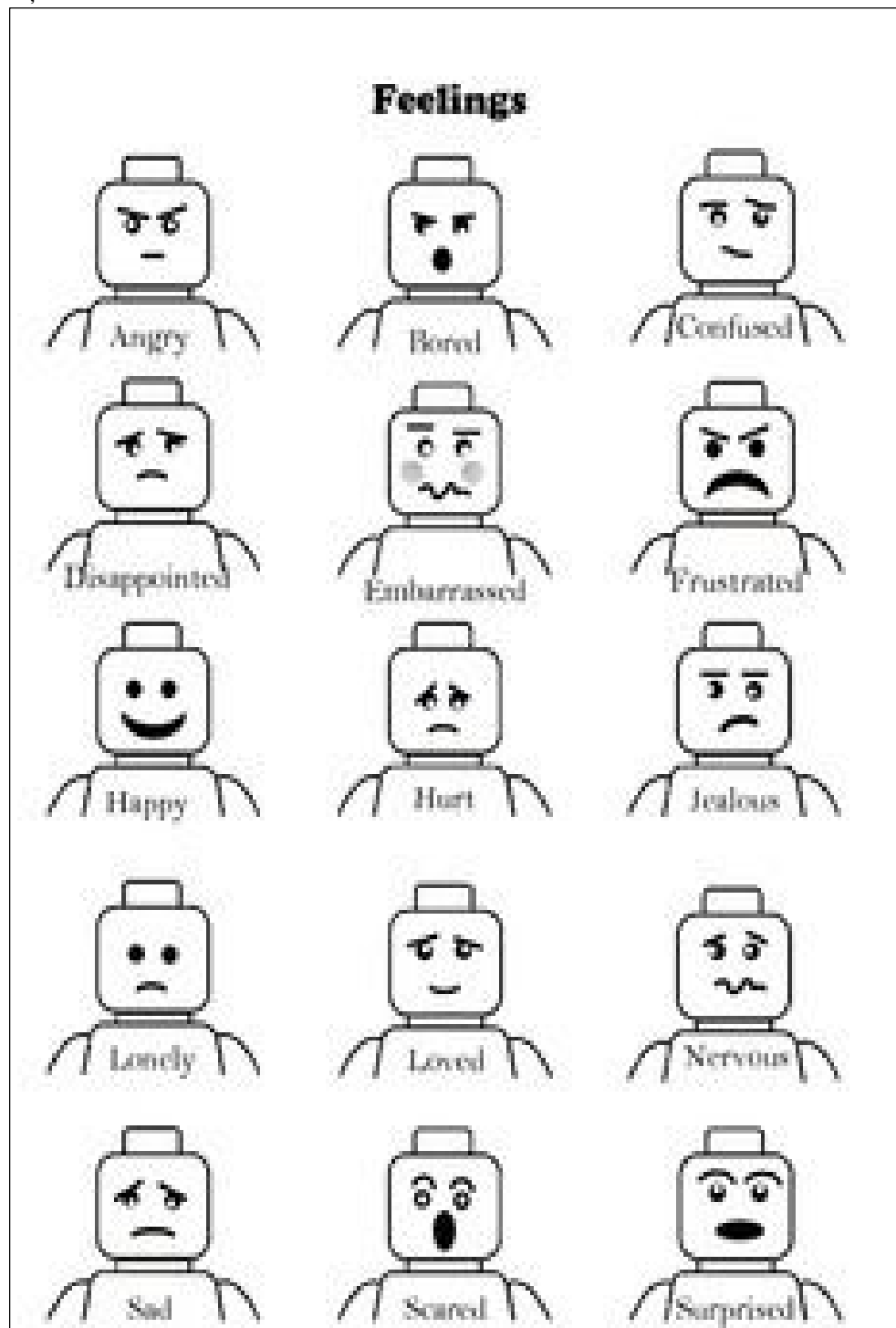
O.3.- să citească corect, fluent și expresiv textul „Povestea cățelușului șchiop”, identificând cuvintele necunoscute	- exerciții de citire, fluentă, cursivă, conștientă a textului „Povestea cățelușului șchiop”	<p>acest cățel, voi realiza legături cu experiența lor de viață.</p> <p>Îi voi anunța că activitatea de azi se va numi „Diferiți, dar prieteni pe viață”. Vom discuta despre cățelușul șchiop, dar și despre unii oameni de lângă noi care sunt diferiți.</p> <p>Voi prezenta „Povestea cățelușului șchiop”. (Fișa 3) Elevii vor citi în gând această poveste, cu sarcina de a sublinia acele cuvinte pe care nu le cunosc. Apoi, vor începe să citească textul în lanț. Ne vom opri asupra cuvintelor subliniate, le vom explica, le vom trece în repertoriar, iar apoi vom alcătui propoziții orale cu ajutorul acestora. După ce fiecare elev a citit textul, vor colora din nou o emoție pe care au simțit-o în momentul în care au citit textul.</p>	1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Anexa 3, caiete, repertoare, instrumente de scris, Anexa 1 3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, frontal	corectă a puzzle-ului 1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică 2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală 3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: citirea corectă, fluentă și expresivă a textului „Povestea cățelușului șchiop”
O.4.- să identifice mesajele de tipul adevărat/fals, justificând alegerea făcută cu informații din textul „Povestea cățelușului șchiop”	- exerciții de identificare a enunțurilor false/ adevărate	<p>Vor scrie pe câte 2 bilețele câte un enunț despre conținutul textului: unul va fi adevărat, iar celălalt va fi fals. Aceste enunțuri vor fi așezate în săculeț. Din fiecare grupă va veni câte un elev, va extrage un bilețel, va citi conținutul acestuia, apoi va spune dacă este adevărat sau fals, argumentând alegerea făcută.</p> <p>La finalul activității, pentru fiecare grupă, se vor acorda recompense – oase, în funcție de modul în care au lucrat.</p>	1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: instrumente de scris, bilețele, săculeț 3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, frontal	1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică 2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală 3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: identificarea corespunzătoare a răspunsurilor adevărate/false
O. 5. -să găsească soluțiile problemelor formulate, utilizând algoritmul de calcul specific operațiilor de adunare și	- exerciții de rezolvare a unor exerciții recapitulative, în scopul reactualizării cunoștințelor	<p>Vom porni să reconstituim traseul pe care credem că l-a făcut băiețelul împreună cu cățelul, de la magazin până acasă. Cei doi vor lansa elevilor o serie de provocări matematice.</p> <p>Pe traseu vor exista puncte esențiale: la medicul veterinar, la farmacia veterinară, la Pet-shop, în curtea casei, la noul culcuș al cățelului.</p>	1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Anexa4, instrumente de scris, imagini,	1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică 2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală

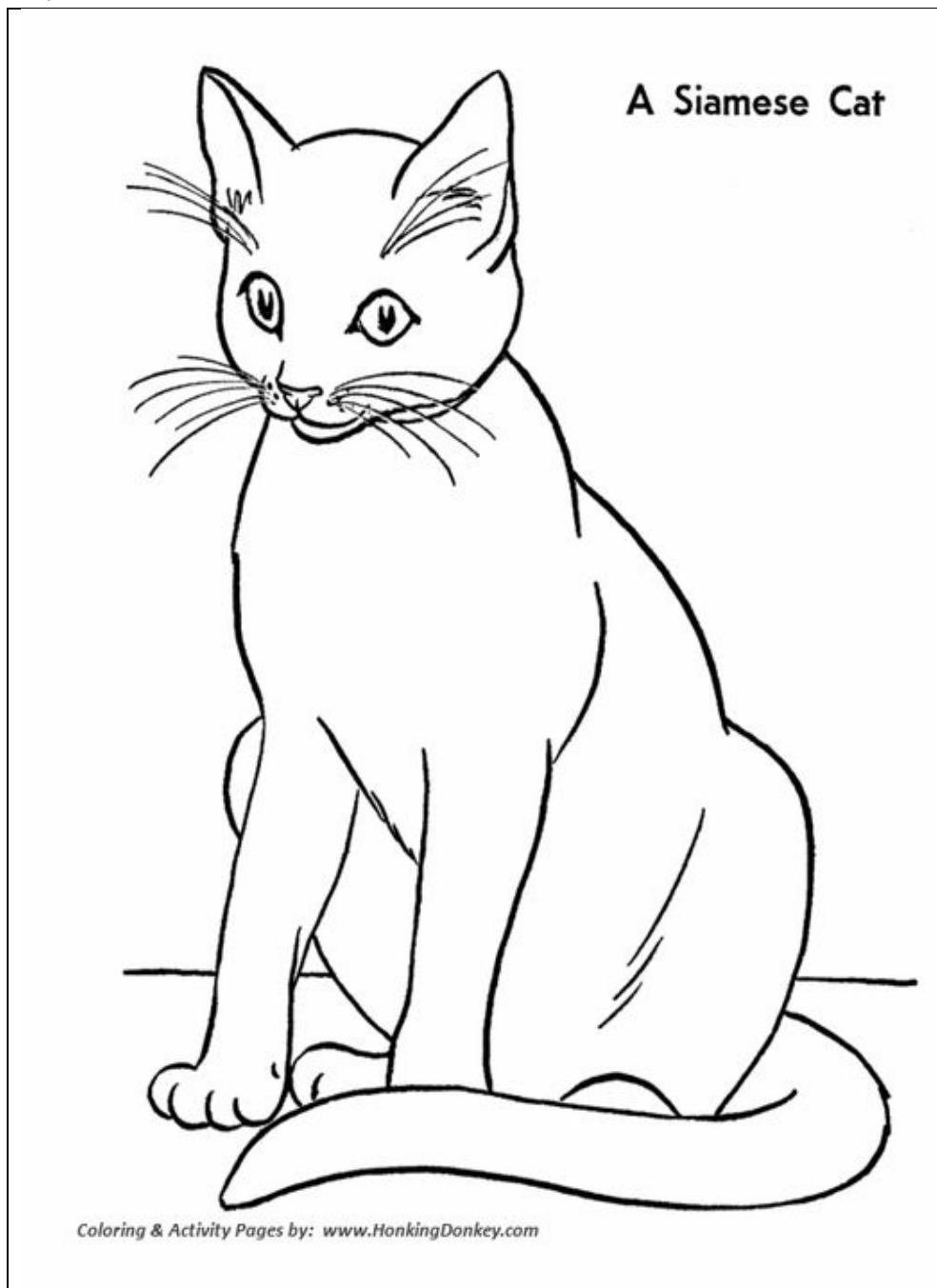
scădere cu/fără trecere peste ordin a numerelor în concentrul 0-1000		<p>Elevii vor extrage sarcinile din săculeț, le vor rezolva în cadrul grupei, apoi, după finalizarea fiecărei sarcini, vor spune rezultatul obținut. Se va verifica dacă acela este răspunsul, iar dacă da, copiii vor primi câte un os, ceea ce înseamnă câte un punct.</p> <p>La finalul activității se vor contabiliza oasele obținute, iar echipa cu cel mai mare număr de oase va primi titlul de „Copil, prieten cu animalele”.</p>	3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, pe grupe, frontal	3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: rezolvarea corectă a sarcinilor propuse
O.6.- să execute exerciții de respirație și cultură vocală, realizând încălzirea vocii pentru întonarea cântecului	-exerciții de executare a unor tehnici de respirație și cultură vocală	<p>Vom discuta despre ceea ce înseamnă să fii diferit, cum poți ajunge să fii diferit, ce poți face pentru a fi asemănător celorlalți. Se va discuta și despre situația băiețelului. În sprijinul acestei idei, se va învăța cântecul „Un cățel mititel”.</p> <p>Pentru exercițiile de respirație vom realiza următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vom intra în grădina casei unde trăiește cățelul și vom mirosi florile, inspirând – expirând; <p>Pentru exercițiile de cultură vocală vom imita: sunetul trompetei, vuietul vântului care se aude prin grădină, lătratul cățelului.</p> <p>Se va anunța titlul cântecului „Un cățel mititel”. (Fișa 4)</p> <p>Se va audia cântecul pentru familiarizarea cu linia melodică.</p> <p>Se va analiza conținutul cântecului și se va stabili legătura cu cele discutate anterior.</p>	<p>1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația</p> <p>2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Anexa 5, mijloace audio-video</p> <p>3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, frontal</p>	<p>1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică</p> <p>2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală</p> <p>3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: executarea unor exerciții de respirație și cultură vocală; răspuns la întrebări</p>
O.7.- să răspundă la 5 întrebări pe baza conținutului cântecului, realizând legătura cu informațiile anterioare despre toleranța celor considerați diferiți	-exerciții de identificare a mesajului textului cântecului	<p>Elevii vor audia încă o dată cântecul, după care vor reda cântecul: întâi pe fragmente, apoi integral.</p>	<p>1.METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația</p> <p>2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: mijloace audio-video</p> <p>3.FORMA DE ORGANIZARE: frontal</p>	<p>1.METODA DE EVALUARE: observarea sistematică</p> <p>2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală</p> <p>3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: răspuns la întrebări</p>
O.8.- să întoneze cântecul în diferite	- exerciții de întonare a cântecului în diferite	<p>Se vor acompania cu instrumentele muzicale confecționate de ei din materiale reciclabile: maracas din cutii</p>	1.METODE ȘI PROCEDEE:	1.METODA DE EVALUARE:

Devenire în profesorat

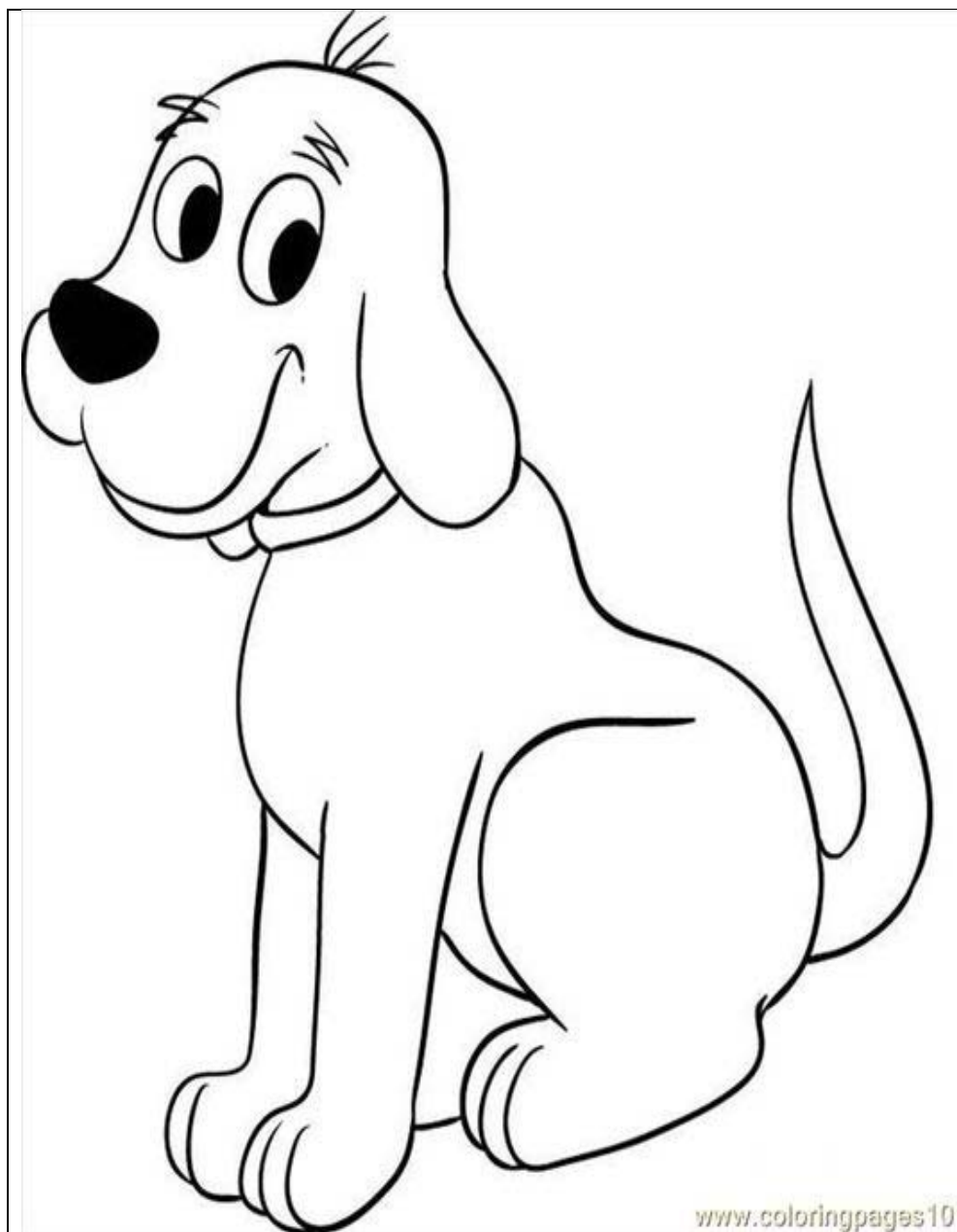
cul în 3 modalități diferite, integrând în redarea acestuia o jucărie muzicală și trei mișcări specifice	variante pentru o fixare mai bună a versurilor și a liniei melodice	de ou Kinder și linguri din plastic. (Instrumentele muzicale au fost realizate în ora de Arte vizuale și abilități practice).	conversația, explicația, exercițiul 2.MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Anexa 4; Anexa 1, jucării muzicale 3.FORMA DE ORGANIZARE: individual, frontal	ARE: observarea sistematică 2.TIPUL EVALUĂRII: evaluare orală 3.MODALITĂȚI DE REALIZARE A EVALUĂRII: intonarea cântecului în diferite variante pentru o fixare mai bună a versurilor și a liniei melodice
		La sfârșitul zilei, elevii vor colora emoția resimțită în acest moment. Voi face aprecieri asupra modului de desfășurare a activităților, asupra modului în care elevii au participat la activitate și au rezolvat sarcinile primite.		

Fişa 1

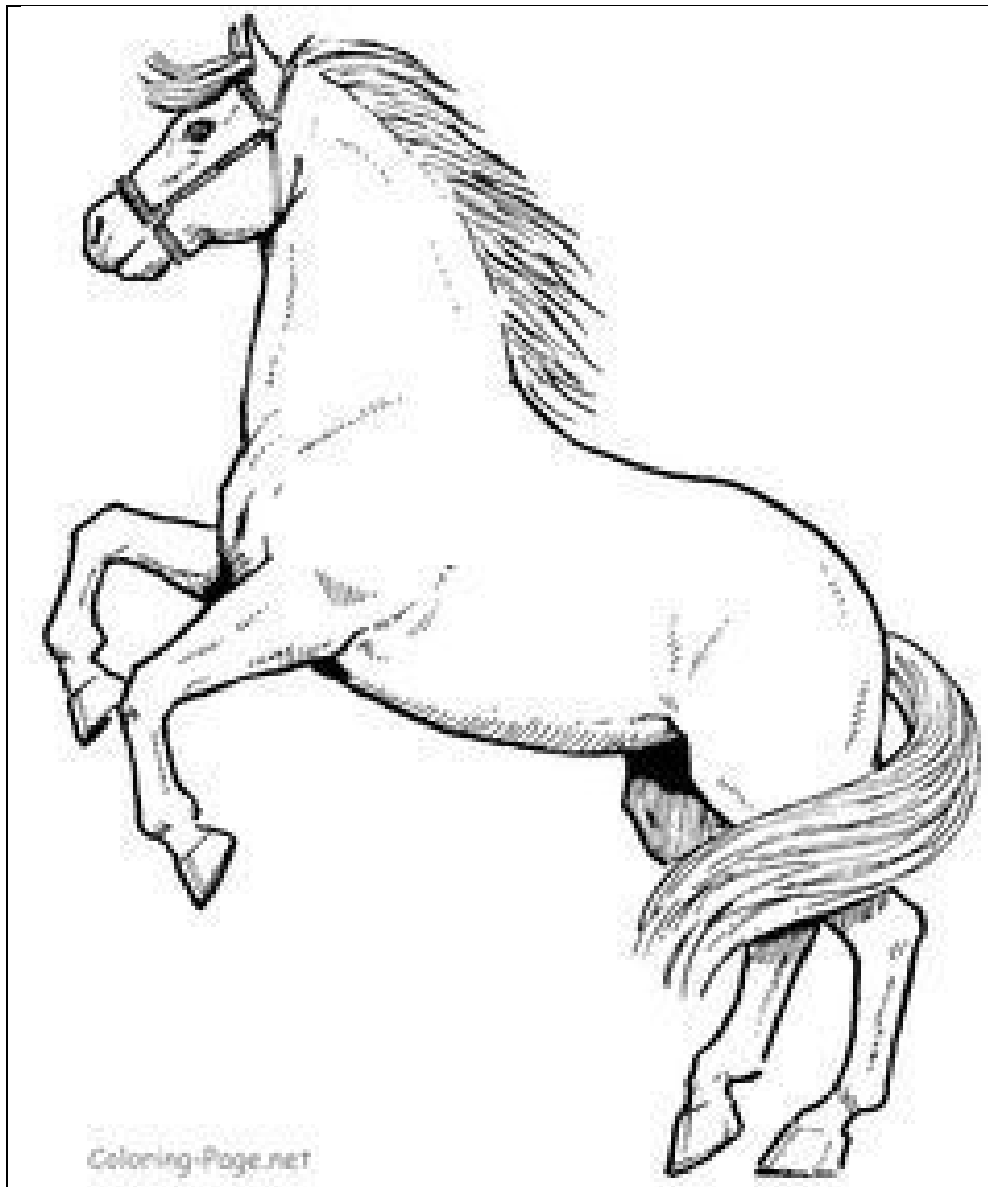

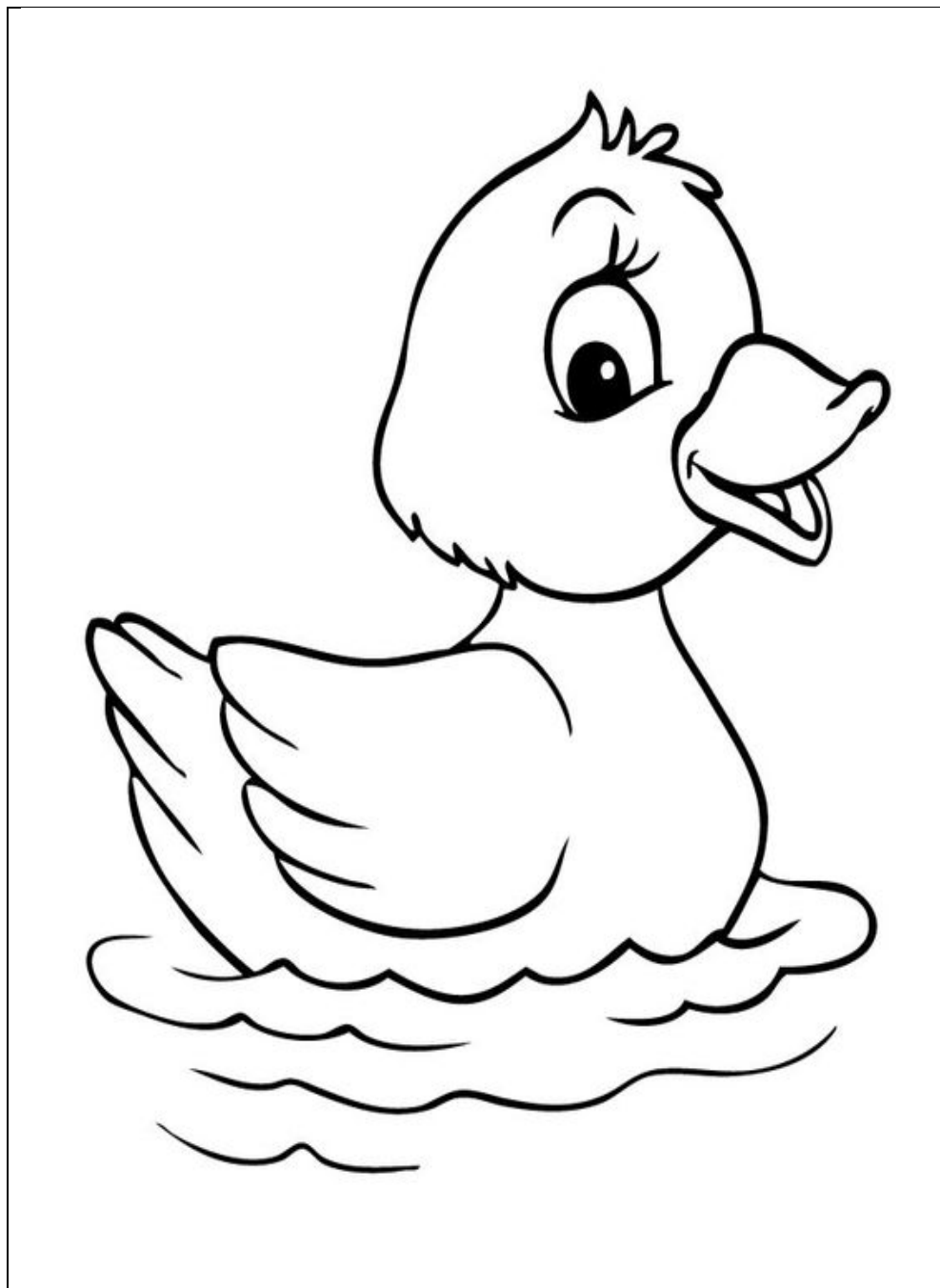
2 B.

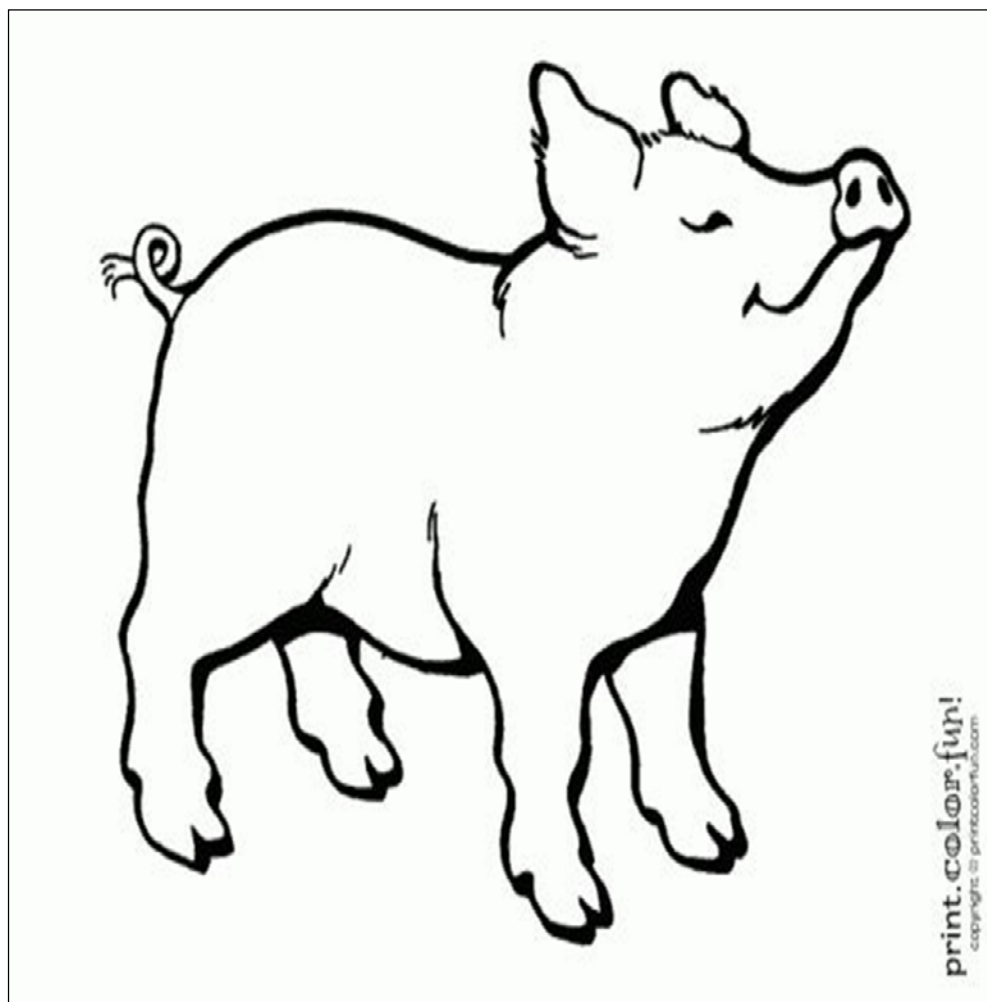
2 C.

2D.

Fișa 3

Cățelușul șchiop

În vitrina unui magazin de animale era un afiș: "Cățeluși de vânzare". Un băiețel de 10 ani intră și întreabă care-i prețul unui cățeluș. Vânzătorul îi răspunde că prețul este între 20 și 40\$. Băiețelul bagă mâna în buzunar, scoase câteva monezi. Numără 2.15 \$ ... și apoi întreabă:

- Aș putea vedea cățelușii?

Vânzătorul zâmbi. Fluieră și din magazin ieși afară câteva și în urma ei cinci cățeluși frumoși. Al șaselea cățeluș rămase în urmă și nu se apropia!

Băiețelul întreabă:

- De ce cățelușul ăsta șchioapătă ?

Omul îi răspunde că acesta s-a născut cu o problemă la picior și va șchiopăta toată viața!

- Acesta-i cățelușul pe care-l doresc, a spus băiețelul cu bucurie în glas.

- Dacă asta e dorința ta, ți-l dau gratis!

Copilul s-a supărat și a răspuns:

- Nu îl vreau gratis, prețul lui e la fel ca și al celorlalți căței. Îți voi da tot ce am la mine acum și în fiecare lună îți voi plăti 50 de cenți, până voi achita prețul lui întreg!

- Ești sigur că vrei acest cățeluș? Doar niciodată nu va putea fugi sau juca sau sări precum ceilalți!

Băiețelul s-a aplecat, și-a ridicat puțin pantalonul și i-a arătat vânzătorului aparatul de fier ce-i susținea piciorul strâmb.

- Nici eu nu pot alerga, de aceea acest cățeluș are nevoie de cineva care să-l înțeleagă!

Ochii vânzătorului s-au umplut de lacrimi când i-a spus copilului:

- Mă rog și sper ca fiecare cățeluș să aibă pe cineva care să-l iubească, așa precum tu îl vei iubi pe acest cățeluș!

În viață nu contează cine ești, contează ca cineva să te prețuiască și să te iubească necondiționat! Un prieten adevărat este acela care sosește în timp ce ceilalți... dispar!

Un cățel mititel

Un cățel mititel la joacă a fugit,
Dezbrăcat, în halat și a cam răcit,
Strănută hap-ciu și iarăși hap-ciu, era răcit.
Dar acum că a pățit, cățelul a-nvățat,
Orice ar fi, unde-ar fi, el e îmbrăcat,
Nu mai vrea hap-ciu, într-una hap-ciu,
Nu-i place hap-ciu, s-a cumișit.
Nu mai vrea hap-ciu, într-una hap-ciu,
Nu-i place hap-ciu, s-a cumișit.

Anexa 6.11.**PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ**

Disciplina: Limba și literatura română.

Clasa: a V-a

Subiectul: Modele comportamentale eroice de-a lungul timpului. Textul explicativ (aplicativ)

Competențe specifice:

- 1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite.
- 2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale.
- 2.3. Formularea unui răspuns personal și/sau a unui răspuns creativ pe marginea unor texte de diferite tipuri, pe teme familiare.
- 3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text simplu, pe o temă familiară, cu integrarea unor imagini, desene, scheme.
- 5.1. Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi.

Obiective operaționale:

cognitive:

- să formuleze oral, fluent și expresiv, două enunțuri despre eroul preferat în urma lecturilor parcurse din manual;
- să precizeze rolul culorilor și marcatorilor utilizați într-un text;
- să argumenteze în scris, prin cel puțin trei enunțuri, alegerea unui erou din patru domenii prezentate în scurte texte în fișa 2

psihomotorii

- să citească clar, fluent și expresiv textul de la exercițiul 1 din manual;
- să extragă cel puțin cinci informații esențiale din textul citit, pe baza unui organizatorului grafic dat (fișa 1);

afectiv-motivaționale

- să-i facă plăcere să lucreze în grupă cu colegii săi și să participe activ la lecție.

Strategia didactică:

Metode și procedee: conversația, problematizare, explicația, lectura selectivă, metoda Știu – Vreau să știu – Am învățat, exercițiul, modelarea;
 Forme de organizare a activității elevilor: frontală, individuală, pe grupe;
 Mijloace de învățare: tablă, cretă, post-it, laptop, videoproiector, fișe de lucru, manual

Modalități de evaluare: evaluare orală și scrisă; produse rezultate din activitatea pe grupe; feed-back-ul raportat contribuției elevilor.

Resurse:

a) metodice:

- Florentina Sâmilhăian, *O didactică a limbii și literaturii române- Provocări actuale pentru profesor și elev*, editura Art, București, 2014.

b) didactice:

- manual *Limba și literatura română: clasa a V-a*, editura Art Educațional, București, 2017;

- ghidul profesorului, *Limba și literatura română*, editura Art Educațional, București, 2017.

c) oficiale:

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasele a V-a – a VIII-a- anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale, nr. 3393 / 28.02.2017

Temporale: 50 de minute

DEMERSUL DIDACTIC

EVOCAREA

- ❖ Introducerea în efortul intelectual – Profesorul le propune elevilor să-și imagineze pentru o clipă că sunt eroi și care sunt lucrurile pe care ar dori să le salveze.
- ❖ Se vizionează filmul animat în care copiii spun ce ar vrea să salveze astăzi.
- ❖ Pentru început elevii sunt antrenați într-o discuție liberă despre Tezeu, personajul principal din lecțiile anterioare și despre eroi în general.

CONSTITUIREA SENSULUI

- ❖ Se notează titlul lecției pe tablă.
- Profesorul formează grupe de câte 4 elevi și împarte fișele de lucru (Fișa nr.1), propunându-le să completeze primele două rubrici ale fișei cu informațiile pe care le cunosc despre eroi.
- ❖ Profesorul distribuie rolurile în grupă (moderator, secretar, raportor, cronometror). Elevii au 3 minute pentru a completa primele două rubrici de pe fișa de lucru. La sfârșit fiecare grupă comunică ce a notat.
- ❖ În continuare, un elev citește textul din manual despre eroi. Profesorul le expune două filme despre eroii contemporani.
- ❖ Se introduce textul explicativ.
- ❖ Prin conversație, elevii descoperă structura textului explicativ, profesorul notează la tablă, iar elevii în caiete informațiile relevante.
- ❖ În continuare, elevii copiază în caiet axa cronologică din manual și notează eroii specifici fiecărei epoci, pe care i-au descoperit în textul de la exercițiul 1.

REFLECȚIA

- ❖ Elevii primesc câte o fișă cu eroi din diferite domenii. Vor avea de ales un erou pe care l-ar alege ca model în viață, motivându-și opțiunea. (Fișa nr.2)
- ❖ Se completează ultima rubrică de la fișa grupei și un alt elev prezintă ceea ce consideră elevii că au învățat.
- ❖ Se fac aprecieri cu caracter general legate de modul și gradul de participare a elevilor la activitatea desfășurată, recomandări individuale și generale asupra activității, evidențiind și notând elevii care s-au remarcat prin corectitudinea, originalitatea și promptitudinea răspunsurilor.

EXTINDEREA

❖ Sarcina de lucru pentru portofoliu: Transformă-te într-un erou sau o eroină din orice epocă și creează-ți o prezentare. Pe o coală albă, vei lipi un desen sau un colaj ori o fotografie cu tine și vei scrie un text în care să povestești ce puteri sau calități excepționale ai.

FIȘA NR.1

Completează alături de colegii din grupa ta primele două rubrici ale fișei cu informațiile pe care le cunoști despre eroi.

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

FIȘA NR. 2

Citește informații despre eroii din diverse domenii parcurgând textul din manual (exercițiul 1) și de pe fișă.

Ce erou ai alege ca model în viață?

Motivează-ți opțiunea în rândurile de mai jos.

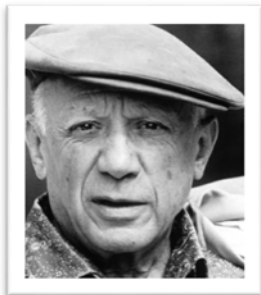

Pablo Picasso (1881-1973)

Pablo Ruiz Picasso, pictor de origine spaniolă, este un nume de legendă, un artist complet, genial. Fiind cel mai celebru artist al secolului XX, Picasso a lăsat în urmă circa 25.000 de lucrări originale. Picasso a utilizat în arta sa toate mijloacele cunoscute – creion, vopsele de ulei, acuarele, cărbune, metal etc. – și a inventat altele noi. Artistul spaniol s-a remarcat încă din copilărie, demonstrând un talent extraordinar la pictură.

Maica Tereza (1910-1997)

Călugărița catolică s-a născut la Skopje și a îngrijit deopotrivă săracii, bolnavii, orfanii și muribunzii timp de zeci de ani. A primit numeroase distincții și premii pentru munca ei, cel mai important fiind Premiul Nobel pentru Pace, în anul 1979, iar după moarte a fost beatificată, trecută în rândul sfinților, de către Biserica Catolică pentru presupusele miracole pe care le făcuse de-a lungul timpului.

Nadia Comăneci (n.1961)

În vara anului 1976, o fetiță de 14 ani intra în istorie drept prima sportivă cu un exercițiu perfect. La Jocurile Olimpice de Vară de la Montreal, Nadia Comăneci obținea prima notă de 10 „absolut”, o premieră pentru lumea gimnasticii și o performanță greu de egalat. Nadia a plecat atunci acasă cu cinci medalii: trei de aur, una de argint și una de bronz.

Iuri Gagarin (1934-1968)

Cosmonautul sovietic Iuri Gagarin s-a propulsat în cărțile de istorie după ce a devenit primul om care a zburat în spațiul cosmic la bordul unei nave spațiale rusești. Pilotul și inginerul de 27 de ani a devenit o celebritate internațională.

Anexa 6.12.**PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ**

Unitatea de învățământ:

Aria curriculară: Matematică și științe

Disciplina: Matematică

Clasa: a VI - a

Unitatea de învățare: Patrulatere convexe

Tema: Patrulatere particulare

Durata: 2 ore

Profesor:

Data:

Obiectivul fundamental al lecției: Să recunoască patrulaterele particulare.

Obiectivele lecției:

cognitive:

1. Elevii să descopere care sunt proprietățile directe ale patrulatelor particulare prin măsurare efectivă.
2. Elevii să deducă care sunt condițiile necesare și suficiente pentru ca un patrulater să fie paralelogram, dreptunghi, pătrat, sau romb

psihomotorii

3. Elevii să construiască corect un paralelogram, un dreptunghi, un pătrat și un romb

afectiv-motivaționale

4. Elevii vor participa cu plăcere la realizarea sarcinilor de lucru

Strategia didactică:

Metode folosite: mozaicului, învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, învățarea între egali, expunerea, conversația euristică, munca independentă.

Resurse: manual, flipchart, markere, instrumente geometrice, caiete, pixuri.

Moduri de organizare a grupului de elevi:

- Individual.
- Pe echipe de lucru și grupe de experți

Indicatori de realizare a obiectivelor:

- Corectitudinea realizării sarcinii de lucru.
- Aprecierea verbală a redactării prezentărilor teoretice și practice

Vă prezentăm cum se poate folosi metoda mozaicului în învățarea patrulatelor particulare. Patrulaterele particulare sunt:

1. Paralelogramul
2. Dreptunghiul
3. Pătratul

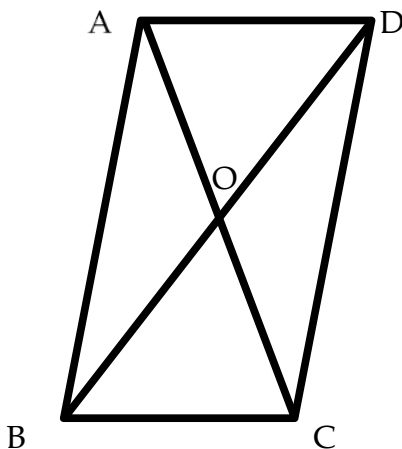
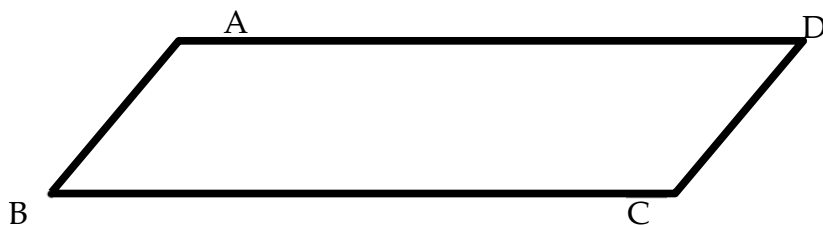
4. Rombul

În prima oră de studiu a patruleterelor particulare se va împărți clasa în echipe de învățare de câte 4 elevi, apoi fiecare elev din fiecare echipă va primi un număr de la 1 la 4. Elevii cu numărul 1 vor studia tema cu numărul 1 (paralelogramul), elevii cu numărul 2 vor studia tema cu numărul 2 (dreptunghiul), elevii cu numărul 3 vor studia tema cu numărul 3 (pătratul), elevii cu numărul 4 vor studia tema cu numărul 4 (rombul). Fiecare elev al unei echipei va deveni expert în tema studiată. Pentru a-i ajuta pe elevi să-și îndeplinească sarcina de lucru, fiecare dintre aceștia va primi o fișă ajutătoare cu tema pe care o are de studiat.

Fișele sunt următoarele:

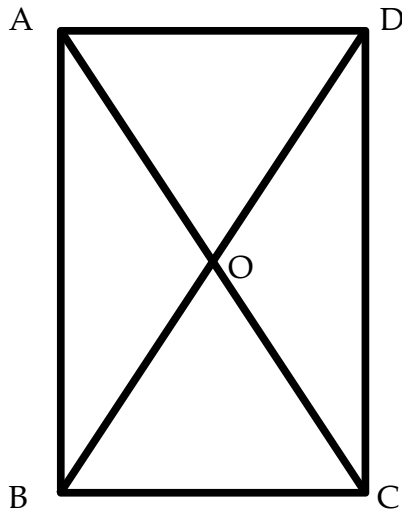
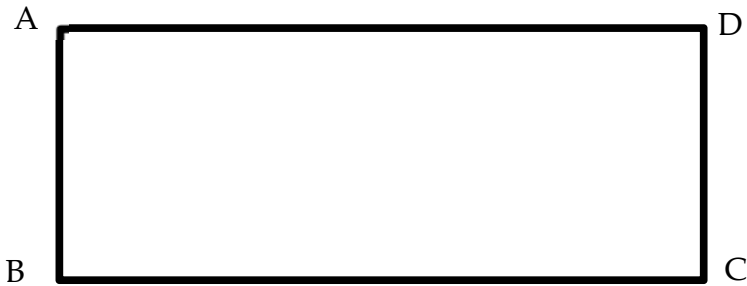
PARALELOGRAMUL

1. Măsurați laturile, unghiurile, diagonalele, segmentele determinate pe diagonale de punctul O de intersecție.
2. Precizați toate elementele congruente pe foaia dată.
3. Prezentați în cuvinte proprietățile descoperite
  - ce puteți spune despre laturile opuse?
  - ce puteți spune despre punctul de intersecție al diagonalelor?
  - ce puteți spune despre unghiurile opuse, dar despre cele alăturate?

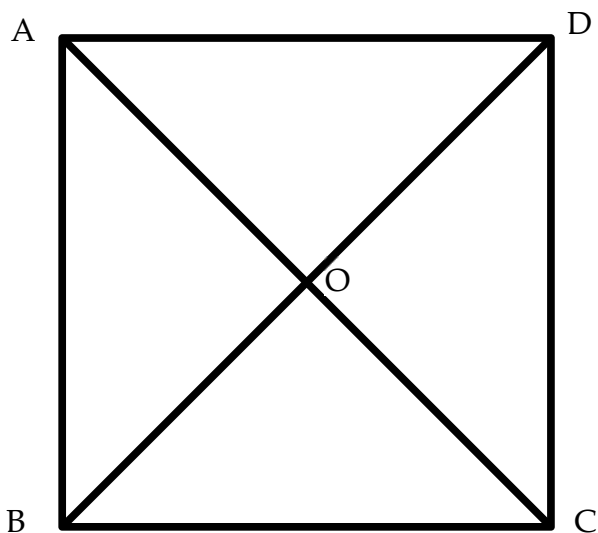
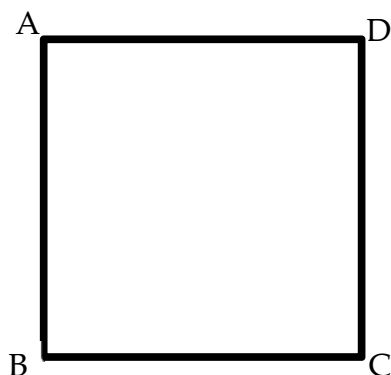
DREPTUNGHIU

1. Măsurați laturile, unghiurile, diagonalele, segmentele determinate pe diagonale de punctul O de intersecție și unghiurile formate de diagonale cu laturile.
2. Precizați toate elementele congruente pe foaia dată.
3. Prezentați în cuvinte proprietățile descoperite
  - ce puteți spune despre laturile opuse?
  - ce puteți spune despre unghiurile dreptunghiului?
  - cum sunt diagonalele dreptunghiului?
  - ce puteți spune despre punctul de intersecție al diagonalelor?

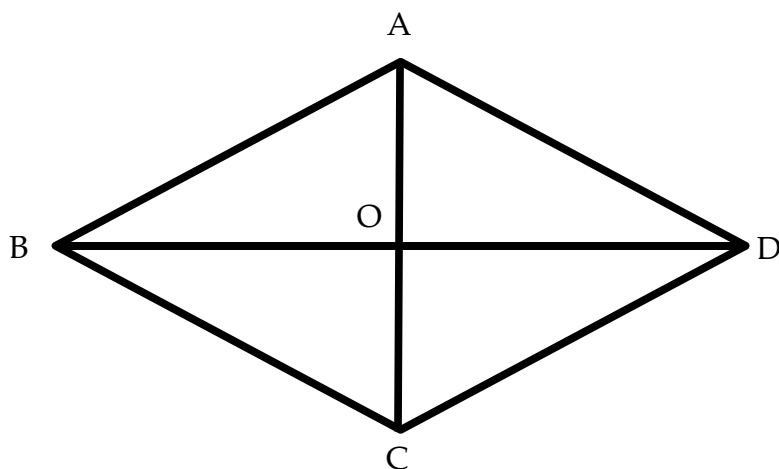
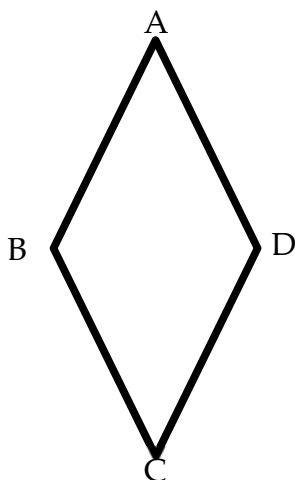
PĂTRATUL

1. Măsurați laturile, unghiurile, diagonalele, segmentele determinate pe diagonale de punctul O de intersecție și unghiurile formate de diagonale cu laturile.
2. Precizați toate elementele congruente pe foaia dată.
3. Prezentați în cuvinte proprietățile descoperite
  - ce puteți spune despre laturile pătratului?
  - ce puteți spune despre unghiurile pătratului?
  - cum sunt diagonalele pătratului?
  - ce puteți spune despre punctul de intersecție al diagonalelor?

ROMBUL

1. Măsurați laturile, unghiurile, diagonalele, segmentele determinate pe diagonale de punctul O de intersecție și unghiurile formate de diagonale cu laturile.
2. Precizați toate elementele congruente pe foaia dată.
4. Prezentați în cuvinte proprietățile descoperite
  - ce puteți spune despre laturile rombului?
  - cum sunt diagonalele rombului?
  - ce puteți spune despre punctul de intersecție al diagonalelor?
  - ce puteți spune despre unghiurile opuse?
  - ce puteți spune despre unghiurile alăturate?

După ce elevii studiază tema individual, în echipele formate, experții cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună.

Elevii cu numărul 1 părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda tema cu numărul 1. La fel procedează și ceilalți elevi cu numerele 2, 3, 4.

Elevii dezbate, în grupele de viitori experți, cele studiate independent, în echipele inițiale. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transferate celorlalți membri din echipa inițială.

Fiecare elev este membru într-un grup de experți și face parte dintr-o echipă de învățare.

În următoarea oră experții se vor întoarce în echipele inițiale de învățare și vor transfera cunoștințele dobândite celorlalți membri, care la rândul lor vor proceda la fel despre alt patrulater studiat.

După aceea fiecare echipă de învățare v-a prezenta pe o foaie de flipchart, pe scurt, proprietățile cele mai importante ale fiecărui patrulater particular (paralelogram, dreptunghi, pătrat, romb), în fața colegilor spre dezbateră și aprofundare.

Exemple de prezentare a proprietăților unui patrulater particular de către o echipă de învățare se poate vedea în cele ce urmează:

Paralelogramul

Într-un paralelogram:

- laturile opuse sunt paralele două câte două,
- laturile opuse sunt congruente (au aceeași lungime),
- diagonalele se înjumătățesc (punctul de intersecție al diagonalelor este mijlocul fiecărei diagonale),
- unghiurile opuse sunt congruente (au aceeași măsură),
- suma măsurilor unghiurilor alăturate este de 180° .

Dreptunghiul

Într-un dreptunghi:

- toate unghiurile sunt drepte,
- laturile opuse sunt paralele,
- laturile opuse sunt congruente (au aceeași lungime),
- diagonalele sunt congruente,
- diagonalele se înjumătățesc (punctul de intersecție al diagonalelor este mijlocul fiecărei diagonale).

Pătratul

Într-un pătrat:

- toate unghiurile sunt drepte,
- laturile opuse sunt paralele,

- toate laturile sunt congruente (au aceeași lungime),
- diagonalele sunt congruente,
- diagonalele se înjumătățesc (punctul de intersecție al diagonalelor este mijlocul fiecărei diagonale)
- diagonalele formează unghiuri drepte.

Rombul

Într-un romb:

- toate laturile sunt congruente între ele,
- laturile opuse sunt paralele două câte două,
- diagonalele se înjumătățesc (punctul de intersecție al diagonalelor este mijlocul fiecărei diagonale),
- diagonalele formează unghiuri drepte,
- unghiurile opuse sunt congruente (au aceeași măsură),
- suma măsurilor unghiurilor alăturate este de 180° .

După ce au fost dezbătute toate proprietățile expuse mai sus, pentru fiecare patrulater particular de studiat și echipele și-au făcut completările necesare, profesorul îi provoacă să se interevaluaze.

Anexa 6.13.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

OBIECTUL: Limba și literatura română

CLASA: a VII-a

SUBIECTUL LECȚIEI: Două loturi, de I. L. Caragiale – Apartenența operei la genul epic

TIPUL LECȚIEI: consolidare și formare de deprinderi

PROFESOR:

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.1. înțelegerea semnificației generale a unui mesaj oral;
- 2.1 asigurarea coerenței ideilor exprimate într-un mesaj oral;
- 2.4 adaptarea vorbirii la situațiile speciale;
- 3.1 citirea unei varietăți de texte literare demonstrând înțelegerea acestora;
- 4.3 organizarea secvențelor textuale în funcție de o cerință specifică;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

A. Cognitive:

- să enumere minim 3 titluri de opere scrise de I.L. Caragiale, din lecturile proprii;
- să povestească acțiunea operei literare Două loturi, de I. L. Caragiale prin referire la momentele subiectului;
- să prezinte personajele operei și rolul acestora în acțiune;
- să puncteze indicii de timp și de spațiu ai acțiunii;
- să recunoască modurile de expunere folosite în operă;
- să definească corect opera epică în urma dezbatelor din clasă.

B. Psihomotorii:

- să lectureze un text epic și să recunoască trăsăturile acestuia;
- să argumenteze că un text dat aparține genului epic.

C. Afectiv-motivaționale:

- să manifeste dragoste față de lectură;
- să-și dezvolte gândirea creatoare și sensibilitatea prin receptarea operei literare.

METODE DIDACTICE:

conversația euristică, jocul didactic, explozia stelară, metoda cubului, brainstormingul, învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, harta acțiunii, lucrul cu manualul (primatul textului), demonstrația, munca pe grupe.

RESURSE UMANE: elevii clasei a VII- a

MATERIAL DIDACTIC ȘI BIBLIOGRAFIC:

videoproiector, volumul „Opere – IL Caragiale”, manualul, fișele de lucru, planșa, mingea, cubul.

1. Crișan, Alexandru, Dobra, Sofia, Sânmihăian, Florentina ****Limba română – Manual pentru clasa a VII-a*, 2000, București, Ed. Humanitas Educațional;

2. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1982;
3. Derșidan, Ioan, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003;
4. Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002;
5. Popa, Ioan, Popa, Marinela, *Manual preparator pentru clasa a VII-a*, Ed. Niculescu, București, 2005;
6. *Dicționarul Ortografic, Ortoepic și Morfologic al Limbii Române*, București, Ed. Univers Enciclopedic, 2005.

Scenariul didactic

Momentele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metode	Mijloace	Evaluare
1. Momentul Organizatoric	Prezentarea. Asigurarea unui climat corespunzător activității didactice. Pregătirea materialelor pentru lecție.	Pregătirea pentru noua lecție	Conversația		
2. Verificarea temei	Profesorul verifică tema calitativ și cantitativ. (O scrisoare adresată lui Lefter Popescu, în care să își exprime părerea de rău cu privire la neșansa lui de a câștiga la loterie).	Elevii prezintă tema.	Conversația		Verificare frontală
3. Captarea atenției și reactualizarea cunoștințelor anterioare	Captarea atenției elevilor se realizează prin antrenarea într-un joc didactic. Profesorul organizează elevii într-un cerc, aplicând un joc de întrebări și răspunsuri referitoare la autorul I.L. Caragile și opera literară Două loturi . Profesorul aruncă mingea, adresând o întrebare elevului care o va prinde. Elevul va răspunde întrebării și va arunca și el mingea, adresându-i o altă întrebare celui care a prins-o. Jocul acesta se va repeta de maxim 5 ori. Ex.: - Perioada în care a trăit I.L. Caragiale? - Cum este considerat? - Enumerați câteva opere? - Care a fost titlul inițial al nuvelei?	Elevii intră în joc, răspunzând întrebărilor colegilor. Astfel, ei participă activ la activitatea propusă de profesor.	Conversația euristica Jocul didactic Activitate frontală Metoda RAI (Răspunde-Aruncă-Întreabă)	mingea	Chestionarea orală Răspunsurile elevilor

4. Anunțarea subiectului și a obiectivelor	Pornind de la jocul didactic propus, profesorul anunță subiectul lecției: <i>Două loturi – de I.L. Caragiale operă epică.</i>	Elevii vor nota titlul în caiete.	Conversația	Tabla, cazietele elevilor	
5. Desfășurarea lecției	<p>Explicați semnificația titlului? Ce reprezintă cele două loturi pentru Lefter Popescu?</p> <p>Precizați tema nuvelei? Ca metoda de antrenare în discuție, voi folosi „Explozia stelară”- metodă prezentată cu ajutorul video proiectorului.</p> <p><u>Momentele subiectului</u> Cum este prezentată acțiunea?</p> <p>Pentru stabilirea momentelor subiectului, elevii vor fi împărțiți în 5 grupe.</p> <p>Precizați momentele subiectului și arătați ce indică fiecare.</p> <p>Puzzle-ul acțiunii. În ora precedentă s-au parcurs, în clasă, <i>Momentele subiectului</i>, deci elevii ar fi de dorit ca primind cartonașele cu imagini să identifice fiecare moment al acțiunii operei și să-l atașeze planșei.</p>	<p><u>Titlul</u> anunță obiectele în jurul cărora se desfășoară întreaga acțiune. Personajul acționează și reacționează în funcție de pierderea sau găsirea celor două loturi.</p> <p><u>Tema</u> nuvelei evidențiază caracterul unui funcționar mărunț, dornic de un câștig imediat.</p> <p>Elevii vor răspunde la întrebări, însă răspunsuri doar la modul general.</p> <p>Elevii vor enumera cele cinci momente ale subiectului, făcându-le și o scurtă prezentare.</p> <p>Grupa I – <u>Întriga:</u> Firul epic începe cu intriga ce cuprinde căutările disperate ale lui Lefter Popescu.</p> <p>Grupa II – <u>Expozițiunea:</u> a) Lefter Popescu și-a cumpărat două bilete de loterie cu bani împrumutați de la Căpitanul Panicle.</p> <p>b) Acesta îl anunță pe Lefter că biletele au ieșit câștigătoare, dar el nu le mai găsește.</p> <p>Grupa III – <u>Desfășurarea acțiunii:</u></p>	<p>Explicația, conversația, problematizarea</p> <p>Activitatea frontală</p> <p>Explozia stelară</p> <p>Activitate frontală</p> <p>Conversația,</p> <p>Lucrul cu manualul</p> <p>Învățarea prin cooperare</p> <p>Munca pe grupe</p> <p>Învățarea prin descoperire</p>	<p>Lucrul cu manualul</p> <p>manualul</p> <p>Cartonașele Planșa</p>	<p>Chestionarea orală</p> <p>Observarea sistematică a elevilor</p> <p>Observarea sistematică a elevilor</p>

		<p>a) Lefter răscolește toată casa, dar biletele nu sunt nicăieri.</p> <p>b) Își amintește că le-a pus în jacheta cenușie, dar soția o vânduse.</p> <p>c) După ce, înfuriat, sparge toate farfuriile, pleacă în căutarea țigăncilor, care cumpăraseră jacheta.</p> <p>d) Lefter recuperează jacheta, dar nu și biletele.</p> <p>e) El lipsise de la serviciu și este somat de șeful său să se prezinte la minister.</p> <p>f) Trecând din nou pe la „chivuțe”, Lefter este agresat de acestea.</p> <p>Grupa IV – <u>Punctul culminant:</u></p> <p>a) Ducându-se la minister, găsește loturile într-un dosar și, fericit, își depune demisia.</p> <p>b) Merge să-și încaseze câștigurile, dar este anunțat că numerele biletelor fuseseră inversate și atunci devine agresiv.</p> <p>Grupa V – <u>Deznodământul:</u></p> <p>a) Naratorul propune două variante posibile.</p> <p>b) El mărturisește apoi sincer că nu știe ce s-a întâmplat cu personajele sale.</p>			Observarea sistematică a elevilor
Recitiți începutul textului! Observați dacă autorul respectă ordinea momentelor subiectului!	<p>Perioada în care a trăit autorul: sf. sec al XIX-lea, începutul secolului XX</p> <p>1. Acțiunea se petrece în București: „în haosul zgomotos al Bucureștilor”. Alt indiciu: personajul <i>e un mic funcționar din minister</i>.</p>	Activitate frontală	Planșa-harta acțiunii	Textul	Îndrumare/ și observare
<p><u>Timp și spațiu</u></p> <p>Unde și când se petrece acțiunea?</p> <p>Folosind informațiile din prezentare, în ce perioadă istorică se petrece acțiunea?</p>					

	<p>Dar locul?? <u>Pag.182</u></p> <p>Voi împărți elevii pe două grupe, pentru a preciza mai bine timpul și spațiul.</p> <p>Prima grupa va realiza o harta a acțiunii, iar cea de-a doua un calendar al acțiunii.</p> <p>Pentru o realizare cât mai bună a sarcinilor de lucru, fiecare elev va primi Fișa 1 cu indicii de timp și de spațiu corespunzători.</p> <p>Explicarea denumirii locurilor</p> <p>Când se petrece acțiunea?</p> <p>Personajele Cine participă la acțiune? Precizați personajele și rolul lor în acțiune! Ce semnificație are numele personajului principal? Toate aceste personaje secundare și episodice gravitează în jurul protagonistului. Și numele personajului pare a fi predestinat. Comentări semnificația acestuia!</p>	<p>2. Acțiunea se derulează astfel: acasă la d. Lefter Popescu => la berărie => acasă => în Mahalaua Farfurigiilor, pe Strada Emancipării => la secția de poliție => la berărie => la chivuțe => acasă => la minister => loterie.</p> <p>3. Mahalaua Farfurigiilor – sugerează condiția socială a țăgâncilor, iar vizita lui L. Popescu, faptul că acesta coboară la nivelul chivuțelor. Se ceartă și se bat, dovedind o mare lipsă de educație.</p> <p>4. Strada Emancipării – tendința de a parveni, de a urca brusc pe scara socială, dar nu prin eforturi personale.</p> <p>5. Acțiunea se petrece la începutul sec al XX-lea, dovadă este și lexicul personajelor: <i>aprod, impietat, cantor</i> (arhaisme), forme populare ale pro-numelor demonstrative (<i>a cenușie</i>).</p> <p>6. Anotimpul în care se petrece acțiunea este toamna.</p> <p><u>Personajul principal</u> – Lefter Popescu - numele sugerează sărăcia și banalitatea.</p> <p><u>Personaje secundare</u> soția lui Lefter P. - căpitanul Pandele - comisarul Turtureanu - chivuțele</p> <p><u>Personaje episodice</u> - domnul Georgescu (șeful) - amicul Mitică Lefter – sugerează lipsa banilor, iar Popescu – un</p>	<p>Munca pe grupe</p> <p>Braistor-ming</p>	<p>Video-proiector</p> <p>Textul, planșa și tabla.</p>	<p>Observarea sistematică a elevilor</p> <p>Observarea sistematică a elevilor</p>
--	--	--	--	--	---

	<p>nume obișnuit, frecvent întâlnit.</p> <p>Modalități de expunere: Care sunt modalitățile de expunere? (Cine povestește)</p> <p>La ce persoana se realizează narațiunea?</p> <p>Pentru identificarea modalităților de expunere existente în text, elevii vor lucra individual.</p> <p>Care sunt așadar, modalitățile de expunere identificate în textul dat?</p> <p>Identificați pasaje în care sunt descrise obiecte, trăsături, personaje etc.</p>	<p>1. <u>Narațiunea se realizează la persoana a III-a</u></p> <p>2. Prezența naratorului în text: „Dar ce au pierdut? Ce caută?”, „Însă oricine mă poate întreba”; „Au sosit. Nenorocire!”</p> <p>3. contactul cu cititorul se stabilește prin pozițiile interogative: „Dar ce caută?”, - verb la pers a II-a. „Și după ce i-au luat vâzul, trage-i pumni, palme....”; - mărturisiri ale autorului: Dacă <i>aș fi</i> unul din acei autori care se respectă... <i>aș încheia</i> povestirea mea astfel...”, „Dar fiindcă... <i>nu sunt</i> unul din acei autori, <i>prefer</i> să vă spun drept...”</p> <p>4. <u>Acest contact cu cititorul are rolul de a atrage interesul asupra celor povestite.</u></p> <p>Fiecare elev va răspunde în scris, pe fișă, apoi va prezenta oral.</p> <p>Elevii vor identifica și nota:</p> <p>Narațiunea Dialogul Monologul</p> <p>Elevii vor observa că descrierea e mai puțin prezentă în textul dat.</p> <p>Ex: „<i>În tăcerea dimineții umede și răcoroase se aud bine horticălii</i>”</p>	<p>Munca individuală</p> <p>Învățarea prin descoperire</p>		
	<p>Care dintre aceste modalități predomină?</p>	<p>În text predomină narațiunea și dialogul.</p>	<p>Învățarea prin descoperire</p>	<p>Munca pe grupe, fișa de lucru</p>	

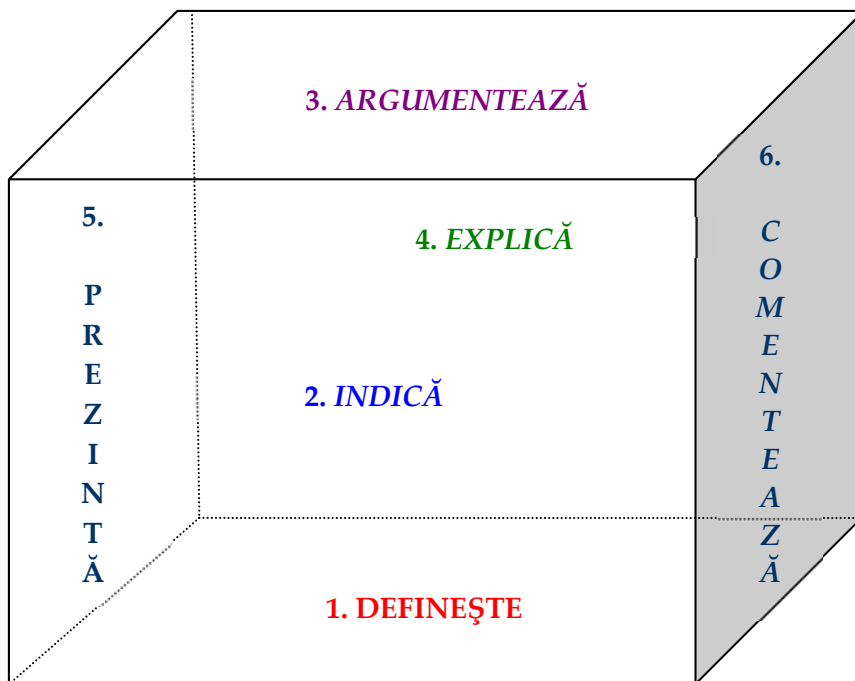
6. Asigura- rea feed- back-ului	Argumentați oral aparte- nența textului la genul epic. Diferența dintre text și per- spectiva regizorului. Prezen- tare videoclip-ului realizat de elevii clasei la tema zilei. Metoda cubului. Fișe de lucru 2	Elevii vor sintetiza trăsă- turile textului, precizând locul, timpul, persona- jele, momentele acțiunii și modalitățile de expu- nere.	Munca pe grupe Învățarea prin coo- perare Jocul di- dactic-dra- matizarea unor sec- vențe din opera literară studiată.	Fise de lucru Video- proiector	Evaluarea finală
7. Trasarea sarcinilor de muncă inde- pendentă (tema)	Scrieți o compunere, de 15-25 de rânduri, în care să argu- mentați că opera „Doua lo- turi” de I. L. Caragiale este o operă epică.	Elevii notează tema.			

Fișa 1

INDICI DE TIMP, DE SPAȚIU, MOMENTE ALE ACȚIUNII

- 0) *Acasă la familia Popescu*: Căutarea biletelor de loterie
- 1) *La berărie, cu ceva timp în urmă*: Lefter Popescu cumpără două bilete de loterie, împrumutând bani de la căpitanul Pandele.
- 2) *Acasă, cu trei zile în urmă*: Căpitanul Pandele îl anunță pe amicul său că a câștigat la cele două loterii.
- 3) *Acasă, după trei zile*: Într-un târziu, Lefter își amintește că biletele sunt în haina gri, dar haina fusese dată unor chivuțe.
- 4) *Strada Emancipării (Mahalaua Farfurigiilor, peste un ceas, pe înserat)*: Însoțit de căpitanul Pandele și de comisarul Turtureanu, Lefter merge la chivuțe să își recupereze biletele.
- 5) *La berărie, seara*: Lefter se întâlnește cu șeful său care îl credea bolnav.
- 6) *La secția de poliție, „serviciul de noapte” (noaptea târziu)*: Chivuțele sunt eliberate în ciuda nemulțumirii d-lui Lefter.
- 7) *„maidanul din Strada Emancipării”, „mijea de ziuă”*: Făcându-și în gând un discurs, Lefter merge din nou la chivuțe, dar este gonit de acestea.
- 8) *Acasă, pe la 7.30*: Leftera află că este chemat de urgență la serviciu.
- 9) *La minister, la 8.05*: Căutând un dosar, Lefter găsește biletele în sertarul biroului și își dă demisia.
- 10) *“la bancherul la care au fost depuse biletele”, după 10 min*: Eroul merge să își ridice câștigul, dar află că numerele sunt viceversa.
- 11) *La mănăstirea Țigănești, după mulți ani*: soția devenită călugăriță, adună cioburi.
- 12) *“de jur împrejurul Observatorului pompierilor de la bifurcarea bulevardului Pake”, în București, după mulți ani*: Lefter Popescu repetă întruna „viceversa”.

fiecare grupă (din cele 6) primește câte „o față a cubului” cu sarcini specifice

METODA CUBULUI

1. **DEFINEȘTE:** Definește genul epic.
2. **INDICĂ:** Indică dintre variantele următoare pe acelea care sintetizează portretul moral al lui Lefter Popescu:
  - ☐ este personajul secundar al operei literare *Două loturi*;
  - ☐ participă la toate momentele acțiunii;
  - ☐ este funcționarul superior;
  - ☐ este un mic funcționar, un slujbaș neînsemnat și sărac al statului;
  - ☐ nu se manifestă violent;
  - ☐ crede că s-ar putea îmbogăți pe neașteptate;
  - ☐ nu este suspicios, este tot timpul vesel și încrezător;
  - ☐ evoluează între speranță și disperare.
3. **ARGUMENTEAZĂ:** Argumentează în 4-5 rânduri că naratorul operei literare *Două loturi* de Ion Luca Caragiale este unul obiectiv.
4. **EXPLICĂ:** Explică, în 4-5 rânduri, aparența comică a nuvelei *Două loturi* de Ion Luca Caragiale.
5. **PREZINTĂ:** Prezintă semnificația numelui personajului Lefter Popescu.
6. **COMENTEAZĂ:** Comentează, în 2-3 rânduri, următorul citat extras din opera literară *Două loturi* de Ion Luca Caragiale: *Când a cumpărat biletele, d. Lefter a râs pesimist: - Ți-ai găsit! Eu și norocul!*

Anexa 6.14.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Disciplina: Educație fizică și sport

Clasa a VI-a

Temele lecției

1. dezvoltarea vitezei de execuție prin alergări de viteză cu start la semnal auditiv
2. învățarea săriturii în lungime cu elan
3. dezvoltarea rezistenței prin alergare de intensitate timp de 5 min

Efectiv: 28 elevi

Loc de desfășurare: terenul de sport

Materiale: groapa cu nisip, metrul, fluier, 2 conuri, 10 jaloane și 1 baston

Obiective operaționale:

- a. să realizeze corect exercițiile pentru încălzirea aparatului locomotor fiind atenți la comenzile profesorului;
- b. să alerge în cel mai scurt timp, printre jaloane, la semnalul profesorului;
- c. să sară în lungime cu elan, după demonstrațiile făcute de profesor, fetele minim 1,50 m, băieții minim 1,80 m.
- d. să participe cu plăcere la activitate

Verigile lecției	Activități / Conținut	Dozare	Formații de lucru	Obs.
1. Organizarea colectivului de elevi 2'	- adunarea, alinierea, salutul, prezența - verificarea echipamentului și a stării de sănătate - anunțarea temelor lecției	1' 30" 30"	Frontal – careu # # #####	
2. Pregătirea organismului pentru efort 5'-6'	- mers pe vârfuri cu brațele sus - mers pe călcâie cu mâinile pe șold - mers pe interiorul labei piciorului - mers pe exteriorul labei piciorului - mers cu rotirea brațelor înainte - mers cu rotirea brațelor înapoi - alergare cu genunchii la piept - alergare cu pendularea gambelor înapoi - alergare cu pas adăugat, cu fața orientată spre interiorul terenului și cu încrucișarea brațelor - alergare cu pas adăugat, cu fața orientată spre exteriorul terenului și încrucișarea brațelor - pas sărit - pas săltat - mers cu mișcări de respirație	1xL ½ 1xL ½ 1xL ½ 1xL ½ 1xL1/2 1xL ½ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL ¾ 1xL 4/4 1xL 4/4 1xL1/2	Frontal- coloană câte 2 # # # # # # # # # # # # # # #	Execuția corectă

3. Influențarea selectivă a aparatului locomotor 6'-7'	1. PI: Stând 1. aplecarea capului înainte 2. revenire 3. extensia capului 4. revenire 5. aplecarea capului spre partea stângă. 6. revenire 7. aplecarea capului spre partea dreaptă 8. revenire	4x8T3/4	Frontal Coloana de gimnastică câte 4 # # # # # # # # # # # # #	Execuția corectă
	2. PI: Stând depărtat 1- 4 rotări de brațe înainte 5- 8 rotări de brațe înapoi	4x8T3/4		
	3. PI: Stând cu mâinile pe șold 1-2 rotații de bazin spre stânga 3-4 rotații de bazin spre dreapta 5-6 îndoiri răsucite a trunchiului spre dreapta, cu punerea mâinii stângi pe piciorul drept 7-8 îndoiri răsucite a trunchiului spre stânga, cu punerea mâinii drepte pe piciorul stâng	4x8T3/4		
	4. PI: Stând 1-2 răsuciri a trunchiului spre stânga și arcuire 3-4 răsuciri ale trunchiului spre dreapta și arcuire 5-6 aplecarea trunchiului spre dreapta și arcuire 7-8 aplecarea trunchiului spre stânga și arcuire	4x8T3/4		
	5. PI: Stând 1-2 fandare pe piciorul drept cu punerea mâinii pe genunchi și arcuire 3-4 fandare pe piciorul stâng cu punerea mâinii pe genunchi și arcuire 5-6 fandare laterală spre partea dreaptă și punerea mâinii pe genunchi și arcuire 7-8 fandare laterală spre partea stângă și punerea mâinii pe genunchi și arcuire	4x8T3/4		
	6. PI: Stând cu mâinile pe șold 1. săritură înainte 2. revenire prin săritură 3. săritură înapoi 4. revenire prin săritură 5. săritură în lateral dreapta 6. revenire prin săritură 7. săritură în lateral stânga 8. revenire prin săritură	4x8T3/4		
	7. PI: Stând cu mâinile la ceafă 1-4 sărituri ca mingea 5-8 sărituri cu genunchii la piept	4x8T3/4		

Devenire în profesorat

4. Dezvoltarea vitezei 8'	Ştafete: 1. alergare până la groapa de nisip şi întoarcere cu spatele 2. alergare printre jaloane	4x4/4 P:1' 4x 4/4 P:1'30''	pe grupe	
5. Învăţarea săriturii în lungime cu elan cu ajutorul metodei demonstraţiei 15'	- figurativă: prin intermediul reprezentărilor grafice; - cu ajutorul desenului; - cu ajutorul modelelor: fizice, grafice Profesorul demonstrează execută procedeul. Elevii privesc, sunt atenţi la demonstraţia profesorului - elevii execută conform demonstraţiei - prin repetare elevii îşi însuşesc procedeul Profesorul aduce corectări asupra modului de execuţie al elevilor	2x 4/4 3x4/4 P:45'' 3x4/4 P:30'' 2x4/4 P:1'	individual	Execuţia corectă
6. Dezvoltarea rezistenţei 8'	- Alergare în jurul terenului	4x3/4	frontal	Încheierea completă a turelor de teren
7. Revenirea organismului după efort 1'	- alergare uşoară cu mişcări de relaxare a braţelor şi picioarelor - mers cu mişcări de respiraţie	1T 1/2 1T1/2	frontal	
8. Încheiere, concluzii 1'	- adunarea, - aprecieri - salutul	1 min	frontal - coloană câte doi	

Anexa 6.15.

**PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ
(după exemplul ERR)**

Disciplina: *Cultură civică*

Clasa: a VII-a

Unitatea de învățare: Raportul cetățean-stat: puterea opiniei publice și forța individului

Subiectul: Mass-media și opinia publică

Înainte de a începe lecția:

1. MOTIVAȚIA

Prin această lecție elevii sunt introduși în studierea aspectelor mass-media, stabilindu-se coordonatele teoretice ale demersului didactic. Are loc o familiarizare cu noțiuni civice specifice alături de exersarea gândirii critice prin analizarea unor articole din Constituția României, din Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului sau a unor maxime celebre.

Valorile democratice în jurul cărora s-a proiectat lecția sunt: libertatea de conștiință, libertatea de opinie și libertatea de expresie.

Activitatea oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima propriile idei, opinii, cooperând și gândind în mod critic și reflectiv.

2.OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Cognitive:

- să deducă ce este mass-media din secvența de brainstorming și din exemplificările profesorului.
- să stabilească conexiuni între principalele drepturi, libertăți și îndatoriri ale cetățeanului, prevăzute în Constituție și mass-media având la dispoziție Fișa 1.
- să se acomodeze cu noțiunile de libertate de conștiință, de opinie și de expresie după parcurgerea Fișei 2 și 4.
- să enumere principale funcții ale mass-media pe baza informațiilor din Fișa 3

Psiho-motorii:

- să lectureze articolele 29 și 30 din Constituție și fragmentele din Declarație Drepturilor Omului și Cetățeanului înscrise pe Fișa 1 și 2.
- să aleagă președintele lumii bazându-se pe descrierea celor 3 candidați din Fișa 5.

Afectiv-motivaționale:

- să-și asume responsabilități individuale și de grup în rezolvarea sarcinilor de lucru.
- să relaționeze pozitiv cu sine și cu alții.

3. CONDIȚII PREALABILE:

Cunoștințele dobândite în cadrul unității de învățare „Constituția României”, în mod deosebit drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor români.

4. RESURSE ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI:

- a) **metode** și procedee: conversația euristică, explicația, exercițiul, dialogul, expunerea, brainstormingul, ciorchinele, reflecția.
- b) **mijloace de realizare:** Fișele de lucru: 1 (Art. 29, 30 Constituția României), 2 (Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului), 3 (funcțiile mass-media), 4 (Maxime), 5 (Alegeți președintele), laptop, videoproiector, videoclip „Mass-media și cetățeanul” foi, culori, carioca, suport pentru fixare.
- c) **forme de organizare a clasei:** frontală, pe grupe, individuală
Durata: 50 minute (Captarea atenției – 5 minute; Evocarea - 5 minute; Realizarea sensului – 25 minute; Reflecția –10 minute, Extensia – 5 minute)

5. EVALUAREA:

Autoevaluare, interevaluare și evaluare formativă și sumativă (orală și scrisă)

Lecția propriu-zisă:

Lecția este structurată în patru etape (care favorizează activizarea elevilor, cooperarea, stimularea, evaluarea și autoevaluarea într-un proces fluent):

- **EVOCAREA**
- **REALIZAREA SENSULUI (ÎNȚELEGEREA)**
- **REFLECȚIA**
- **EXTENSIA**

Captarea atenției - (5 minute)

Pentru introducerea elevilor în efortul intelectual al orei se pun întrebări precum: „Ce ați urmărit ieri la TV? Pe ce canal? Dar la radio? Ce post? Ați primit ieri e-mailuri? Dar mesaje pe telefonul mobil?...” și se înscriu toate răspunsurile date de elevi pe o foaie A0 de flipchart (brainstorming). Se va constata că elevii în ultimele 24 de ore, au urmărit un film / emisiune pe un canal TV, au ascultat o melodie pe un post de radio, au scris un e-mail, au „conversat” pe messenger, au citit un articol dintr-o revistă, au vorbit la telefon, etc.

Concluzia: s-au folosit în toate situațiile instrumente ale mass-media.

Sunt acestea legale? Dreptul la informare este stipulat în legea majoră a Statului Român?

I. EVOCAREA - (5 minute)

Se face referire la înscrisurile din Constituția României, articolele 29 – alineat 1 și 30 – alineatele 1, 2, 6, prin distribuirea Fișei de lucru 1, ca suport pentru

reamintirea noțiunilor parcurse în unitatea de învățare anterioară: drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor români.

Se propune completarea unui „ciorchine” de către elevi cu tema centrală „libertățile constituționale și mass-media”.

II. REALIZAREA SENSULUI (ÎNȚELEGEREA) – (25 minute)

Din cele parcurse până în acest moment se poate deduce tema zilei: „Mass-media și opinia publică?” Sau „Drepturile, libertățile și îndatoririle cetățenilor și mass-media?”

Se explică de către profesor că termenul de mass-media provine din limba engleză și se traduce prin „mijloace de comunicare în masă”, – este greșită expresia „mijloace mass-media”, deoarece „media” înseamnă „mijloace” (media pluralul din limba latină pentru instrument, mijloc). Totodată exemplifică instrumentele mass-media, comune.

Se cere elevilor formularea unei accepții asupra „Ce este mass-media?”

Se distribuie Fișa de lucru 2 conținând citate din Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului. Se cere elevilor, grupați câte doi, să comenteze citatele în scris iar apoi să le prezinte oral (4-5 grupe din clasă). Se analizează, sintetizează și evaluează termenii utilizați de elevi în comentariile lor încercându-se a se ajunge la noțiunile de libertatea conștiinței, opiniei și exprimării!

Se pune întrebarea: sunt aceste valori importante pentru utilizarea mass-media?

Apoi se solicită elevii să lectureze Fișa de lucru 3 ce conține punctate funcțiile mass-media și să facă scurte referiri la acestea.

Se proiectează videoclipul „Mass-media și cetățeanul” cu ajutorul laptop-ului și videoproietorului. Se împart elevii în 2 mari grupe. Grupa 1: Solicitată să „descopere” avantajele mass-media; Grupa 2: Solicitată să „descopere” dezavantajele pe baza celor vizionate. Purtătorul de cuvânt al fiecărei grupe va prezenta punctual avantajele, respectiv dezavantajele mass-media.

III. REFLECȚIA - (10 minute)

Se distribuie Fișa de lucru 4 conținând maxime și se solicită elevilor grupați câte 4 să precizeze prin purtătorul de cuvânt despre ce fel de libertăți este vorba - de conștiință, de opinie, de exprimare?. Profesorul subliniază: conștiința este strict interioară persoanei (gândul); exprimarea este exterioară (orală/scrisă); opiniile sunt interioare, dar pot fi exteriorizate (părerii).

Se cere elevilor a găsi și exprima legătura dintre aceste libertăți și mass-media.

EXTENSIA - (5 minute)

Se solicită elevilor să aleagă președintele lumii pe baza descrierilor din Fișa de lucru 5 motivându-și alegerea!

Pe baza discuțiilor despre alegerile făcute (majoritatea probabil alegând candidatul C), elevii constată că informația din media nu este întotdeauna elocventă. În cazul de față, creează aparențe și așteptări false, atât pozitive cât și negative, de la cei 3 candidați (candidații A și B fiind denigrați în favoarea candidatului C).

Având în vedere faptul că mass-media poate influența negativ sau pozitiv, opinia publică elevii ar trebui să caute informații din mai multe surse și să nu se lase influențați de informațiile pe care mass-media le transmite.

Valorile democratice în jurul cărora s-au conturat etapele acestei lecții au fost:

- libertatea de conștiință,
- libertatea de opinie
- libertatea de expresie.

Prin bogăția de materiale cu caracter civic pe care elevii le-au analizat (articole din Constituția României, din Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului, maxime celebre) se exersează gândirea critică necesară formării unei conștiințe civice responsabile iar în al doilea rând, cele trei tipuri de libertăți (de conștiință, opinie, expresie) sunt însușite în mod corect și durabil. Comentarea textelor propuse le oferă, în plus elevilor, ocazia de a-și prezenta propriile viziuni față de acestea, să susțină / combată punctele de vedere ale colegilor, adică să-și dezvolte atitudini civice.

Fișa de lucru 1

ARTICOLUL 29 Libertatea conștiinței

- (1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

ARTICOLUL 30 Libertatea de exprimare

- (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.
- (2) Cenzura de orice fel este interzisă
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

Fișa de lucru 2

Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului.

„Libertatea constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează altuia.”

.....

„(...) nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru opiniile sale (...) dacă prin manifestarea lor nu contravine ordinii publice stabilite prin lege.”

.....

„Comunicarea liberă a gândurilor și opiniilor lor este unul din drepturile cele mai de preț ale omului; orice cetățean poate deci să vorbească, să scrie și să tipărească liber, în afara cazurilor prevăzute de lege...”

Fișa de lucru 3

Funcțiile mass-media

1. funcția de informare (colectarea și tratarea informațiilor)
2. funcția de persuasiune, motivație și interpretare
3. funcția de educație și de transmitere a moștenirii culturale
4. funcția de socializare
5. funcția de loisir (timp liber) și de divertisment.

Fișa de lucru 4

„Dacă accepți un favor îți vinzi libertatea” (Beneficium accipere, libertatem est vendere)

„Gusturile și culorile nu se discută” (De gustibus et coloribus, non disputandum.)

„Mulți se îngrijesc de faimă puțini de conștiință” (Faman multi curant pauci conscienciam.)

„Cine tace e de-acord” (Qui tacet, consentire videtur.)

„Atâtea păreri, câte capete” (Quot capita, tot sententiae.)

„Dacă tăceai, filosof rămâneai” (Si tacuisses, philosophus mansisses.)

„Adevărul seamănă ură” (Veritas odium paret.)

„Adevărul învinge totul” (Vincit omnia veritas.)

Fișa de lucru 5

Este momentul alegerii președintelui lumii și media poate influența votul tău! Iată-i pe cei trei candidați:

Candidatul A are legături cu politicieni corupți și crede în astrologie. A avut două amante. Fumează ca o locomotivă și bea 8 până la 10 pahare pe zi.

Candidatul B a fost concediat de doua ori, doarme până după prânz, în facultate se droga și bea un sfert de litru de whisky în fiecare noapte.

Candidatul C este un medaliat și un erou de război. Este un vegetarian convins, consumă doar bere și asta ocazional și nu a avut niciodată legături extraconjugale.

Dintre acești trei candidați, pe care l-ai alege (sincer)? Citește pe cine ai ales:

Candidatul A este Franklin D. Roosevelt.

Candidatul B este Winston Churchill.

Candidatul C este Adolf Hitler.

Anexa 6.16.

PROIECT DIDACTIC

Disciplina: Matematică/Algebră

Clasa: a VIII - a

Unitatea de învățare: Funcții

Subiectul: Aplicații

Competențe specifice:

- 1.4. să aplice în rezolvarea problemelor elemente de logică și elemente de teoria mulțimilor;
- 1.5. să identifice funcții de gradul I (domeniul $\mathbb{R}$ sau o mulțime finită) și să le reprezinte grafic;
- 2.2. să identifice reguli de formare a unor șiruri și formule de definire a unor funcții;
- 2.3. să analizeze veridicitatea unor rezultate obținute prin procedee diverse (măsurare, calcul, raționament);
- 2.6. să determine, folosind metode adecvate (măsurare și/sau calcul) lungimi de segmente, măsuri de unghiuri, arii și volume.

Obiective operaționale:

cognitive:

- să recunoască funcțiile de gradul I.

psihomotorii

- să reprezinte grafic o funcție de gradul I;
- să calculeze coordonatele punctului de intersecție a graficelor pentru 2 funcții date;
- să determine o funcție în condițiile date.

afective:

- stimularea curiozității și dezvoltarea simțului critic;
- dezvoltarea spiritului de observație și a concentrării în rezolvarea problemelor.

Etapale lecției	Activități / Conținuturi	Strategii de învățare			Modalități de evaluare
		Metode	Mijloace	Forme de organizare	
1) Moment organizatoric	Se notează absenții, se verifică tema dată acasă comentându-se ideile de rezolvare ale elevilor	- Conversația euristică	- catalog	- frontal	
2) Reactualizarea cunoștințelor	<p>Clasa se împarte în grupe de câte 4-5 elevi, aleatoriu. Fiecare grupă primește o temă (alta pentru fiecare grupă), care se găsește pe fișa nr. 1 de lucru, pe care o vor rezolva împreună, timp de 10 min. Vor redacta rezolvarea pe un poster care va fi afișat. Un reprezentant al grupei, ales de elevi, va prezenta răspunsurile argumentând. Membrii celorlalte grupe pot pune întrebări, pot cere lămuriri sau completări. În acest timp profesorul completează ghidul de observare al elevilor. Profesorul poate interveni dacă este necesar.</p> <p><u>Fișa de lucru 1</u></p> <p><i>Funcții – metode active</i></p> <p><u>Reactualizarea cunoștințelor</u></p> <p>Fie funcțiile $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 2x - 6$ $g(x) = x - 5$</p> <p>Se cere:</p> <p><i>Grupa 1</i></p> <p>1) determinați coordonatele punctelor de intersecție ale G_f cu axele OX și OY;</p> <p>2) reprezentați grafic funcția f;</p> <p>3) determinați coordonatele punctului de intersecție ale graficelor funcțiilor f și g;</p> <p><i>Grupa 2</i></p> <p>1) determinați coordonatele punctelor de intersecție ale G_g cu axele OX și OY;</p> <p>2) reprezentați grafic funcția g;</p> <p>3) determinați coordonatele punctului de intersecție ale graficelor funcțiilor f și g;</p> <p><i>Grupa 3</i></p> <p>1) distanța dintre punctele de intersecție ale G_f cu axele de coordonate;</p> <p>2) perimetrul și aria triunghiului format de graficul lui f cu axele;</p> <p><i>Grupa 4</i></p> <p>1) distanța dintre punctele de intersecție ale G_g cu axele de coordonate;</p> <p>2) perimetrul și aria triunghiului format de graficul lui g cu axele;</p>	<p>- Învățarea prin cooperare</p> <p>- Explicația</p> <p>- Demonstrația</p> <p>- Exercițiul</p> <p>- Algoritmizarea</p> <p>- Problematizarea</p>	<p>- Fișă de lucru</p> <p>- instrumente geometrice</p> <p>- markere</p> <p>- coli A4</p> <p>- manual</p>	Munca în echipă	- chestionare prin întrebări sistematice

Etapete lecției	Activități / Conținuturi	Strategii de învățare			Modalități de evaluare
		Metode	Mijloace	Forme de organizare	
	<p><i>Grupa 5</i> 1) distanța de la origine la graficul funcției f; 2) raza cercului înscris și raza cercului circumscris triunghiului format de graficul lui f cu axele;</p> <p><i>Grupa 6</i> 1) distanța de la origine la graficul funcției g; 2) raza cercului înscris și raza cercului circumscris triunghiului format de graficul lui g cu axele;</p>				
3) Fixarea cunoștințelor:	<p>În continuare, fiecărei grupe i se va cere să rezolve o problemă după cum urmează:</p> <p><i>Grupa 1</i> rezolvați ecuația: $\frac{f(x) + g(-2)}{3} = 4$</p> <p><i>Grupa 2</i> rezolvați inecuația: $f(x) + 2f(1) \geq 6$;</p> <p><i>Grupa 3</i> determinați coordonatele punctului de pe graficul funcției f, care are ordonata triplul abscisei;</p> <p><i>Grupa 4</i> arătați că $\frac{f(a) + f(b)}{2} = f\left(\frac{a+b}{2}\right)$</p> <p><i>Grupa 5</i> Care dintre punctele: $A(1,-4), B(0,-6), C(-10,-26)$ se găsesc pe graficul funcției f?</p> <p><i>Grupa 6</i> Determinați $a \in \mathbb{R}$, astfel încât $(a-2)f(-4)+1=0$</p> <p>Rezolvarea problemei va fi redactată de fiecare echipă pe un poster pe care îl au la dispoziție. Grupele rămân aceleași. Elevii pot cere profesorului, pe parcursul activității, informații, lămuriri suplimentare asupra enunțului, cerinței, realizării desenului, demonstrației, etc. Toate posterele cu rezolvări vor fi afișate pe și discutate.</p>	<p>- Explicația, - Conversația euristică - Demonstrația - Exercițiul - Algoritmizarea - Problematizarea</p>			<p>-observația sistematică a atenției -întrebări asupra exercițiilor rezolvate</p>

Etapale lecției	Activități / Conținuturi	Strategii de învățare			Modalități de evaluare
		Metode	Mijloace	Forme de organizare	
4) Asigurarea feedbackului	<p>Urmează <u>turul galeriei</u>:</p> <p>Grupele, într-o ordine bine stabilită, trec pe rând prin fața posterelor celorlalte grupe, făcând observații, aprecieri și corectând cu altă culoare soluția găsită iar în final notându-le.</p> <p>Profesorul îi îndrumă spre finalizarea corectă a acestei activități.</p> <p>Se vor discuta și alte metode de rezolvare a problemelor propuse și se vor face aprecieri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ale profesorului: orale, mai ales încurajând elevii. - ale elevilor: vor completa fără semnătură, biletele ce vor fi introduse în „valiza activității”. <p>Ulterior profesorul va întocmi fișa de evaluare a grupelor și implicit a clasei stabilind măsurile de eliminare sau îndepărtarea a deficiențelor.</p> <p>Pentru evaluarea activităților desfășurate se utilizează:</p> <p>Fișă de apreciere individuală și Chestionar de evaluare a lecției / activității.</p>	-Turul galeriei conversația euristică			Interevaluarea Chestionar Fișă de apreciere individuală
5) Sarcina de lucru pentru acasă	<p><u>Fișa de lucru 2</u></p> <p>Rezolvați: pentru nota 5-6</p> <p>1) Fie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 2$. Calculați: $f(1)$; b) $f(0)$; c) $f(1/3)$; d) $f(-2)$; e) $f(-1/6)$</p> <p>2) Reprezentați grafic funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 3$</p> <p>pentru nota 6-7</p> <p>1) Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 3$. Determinați $m \in \mathbb{R}$ astfel încât punctele: a) $A(m; 7)$; b) $B(m; -4)$; c) $C(4; m)$; d) $D(2; m)$ să aparțină graficului funcției.</p> <p>2) Determinați funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax + b$, $a, b \in \mathbb{R}$ știind că reprezentarea graficului funcției conține punctele: $A(3; 4)$ și $B(-2; 3)$.</p> <p>pentru nota 7-8</p> <p>1) Determinați funcția</p>	- conversația	Fișa de lucru -markere -coli A4 -manual -culegere		Notarea va fi făcută ora următoare prin verificarea caietelor de lucru pentru acasă, funcție de ce exerciții rezolvă elevul

Etapale lecției	Activități / Conținuturi	Strategii de învățare			Modalități de evaluare
		Metode	Mijloace	Forme de organizare	
	<p>$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = ax+b$, $a, b \in \mathbb{R}$ care are ca reprezentare grafică dreapta AB cu $A(3+1,3)$ și $B(2,-1)$</p> <p>2) Determinați punctele de intersecție ale graficului funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = -x/3 + 1/6$ cu axele de coordonate $x'x$ și $y'y$.</p> <p>pentru nota 9-10</p> <p>1) Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x-4$</p> <p>a) Determinați $a \in \mathbb{R}$, astfel încât $(a-2)f(a)+1=0$</p> <p>b) Determinați $b \in \mathbb{R}$, astfel încât $f(-b+1)=f(b+1)-f(b-1)$</p> <p>c) Determinați un punct al graficului care are coordonatele numere opuse.</p> <p>2) Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x)=(2-5)x + 5$</p> <p>a) Arătați că punctul $A(1;2)$ aparține graficului funcției</p> <p>b) Rezolvați în $\mathbb{R}$ inecuația $f(x)-2>0$</p> <p>c) Determinați numerele raționale a, b pentru care punctul $M(a; b+b)$ aparține graficului funcției f.</p>				

Anexa 6.17.**PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ**

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa: a VIII-a

Subiectul: Recapitulare pentru testul de evaluare națională

Tipul lecției: lecție de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Competențe specifice:

- 1.1. Dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date
- 1.2. Sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și punctuației

Obiective operaționale:

- să identifice în scris minim trei categorii semantice învățate;
- să justifice modul de formare a cel puțin trei cuvinte date;
- să explice rolul a cel puțin două semne de punctuație și ortografie;
- să recunoască diftongii, triftongii și vocalele în hiat dintr-un text dat;
- să extragă cel puțin cinci idei principale și secundare dintr-un text;
- să recunoască valorile morfologice și funcțiile sintactice ale cuvintelor;

Strategia didactică:

Metode și procedee: conversația euristică, explicația, lectura selectivă, metoda cadranelor, exercițiul (recunoaștere, exemplificare, completare), jocul didactic;

Forme de organizare a activității elevilor: frontală, individuală, pe grupe;

Mijloace de învățământ: tablă, cretă, fișe de lucru, planșe cu punctele cardinale, bol, bilețele, manual de Limba și literatura română pentru clasa a VIII-a- Metoda știu-descopăr-aplic, editura Art, București, 2011;

Modalități de evaluare: evaluare continuă pe parcursul lecției; fișă de autoevaluare; produse rezultate din activitatea pe grupe; feed-back-ul raportat contribuției elevilor.

Resurse:

a) metodice:

- Florentina Sâmihaian, *O didactică a limbii și literaturii române - Provocări actuale pentru profesor și elev*, editura Art, București, 2014
- Emanuela Ilie, *Didactica literaturii române*, editura Polirom, Iași, 2014

b) didactice: *Limba și literatura română pentru clasa a VIII-a - Metoda știu-descopăr-aplic*, editura Art, București, 2011;

c) oficiale:

- Curriculum Național. *Programe școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a*. Aria curriculară limbă și comunicare, București, 1999
- *Programa pentru disciplina Limba și literatura română*, Evaluare națională - Anexa nr. 2 la OMEN nr. 4431/29.08.2014 privind organizarea și desfășurarea evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a

Temporale: 50 de minute.

DEMERSUL DIDACTIC

EVOCAREA

- ❖ Profesorul îi invită pe elevi să-și exprime sentimentele ce îi încearcă ca fiind cei mai mari elevi ai gimnaziului, care se pregătesc pentru o nouă etapă din viața lor, viața de liceu și perioada adolescenței.
- ❖ Ca exercițiu de „dezgheț”, profesorul lansează elevilor provocarea de a realiza portretul-robot al adolescentului, absolvent de clasa a VIII-a. (*Fișa nr. 1*)

REALIZAREA SENSULUI

- ❖ *Anunțarea subiectului lecției noi.*
  - Profesorul anunță elevii că ora în curs va fi dedicată recapitulării pentru Evaluarea Națională care se apropie.
  - Se notează titlul lecției pe tablă și se comunică elevilor obiectivele în termeni accesibili.
- ❖ *Activitatea de învățare 1*
  - Pe cei patru pereți ai clasei sunt lipite patru planșe pe care sunt trecute punctele cardinale și cerințele aferente. Într-un bol sunt introduse bilete cu inițialele punctelor cardinale (câte cinci pentru fiecare). Elevii extrag câte un bilețel din bol și în funcție de inițiala de pe bilet se vor deplasa în punctul cardinal indicat. Fiecare grupă va primi o fișă pe care sunt ilustrate patru cadrane, conform celor patru puncte cardinale. Sarcinile pentru fiecare punct cardinal vizează următoarele aspecte: mijloace de îmbogățire a vocabularului, fenomene fonetice, părți de vorbire și părți de propoziție. (*Fișa nr. 2*)
  - Profesorul precizează care sunt rolurile din grupă: moderatorul, secretarul (completează fișele de lucru), purtătorul de cuvânt și cronometrul. Secretarul din fiecare grupă ține fișa cu cadranele în care vor fi notate răspunsurile grupei. Rolurile sunt alese de membrii grupei, fiecare știind de la început ce are de făcut.
  - La semnalul profesorului, după terminarea unei sarcini de lucru, grupele se vor deplasa în alt punct cardinal, deplasare care se va face în direcția acelor de ceasornic. Se repetă rotarea grupelor până când elevii ajung în poziția inițială.

- Se face o interevaluare a răspunsurile date de cele patru grupe profesorul consemnând punctajul. Câștigă grupa care are cele mai multe răspunsuri corecte.
- ❖ *Activitatea de învățare 2*
  - Elevii vor analiza un text literar la prima vedere, din mai multe perspective: a vocabularului, din perspectivă fonetică, morfologică, a înțelegerii textului etc.
  - Profesorul distribuie câte o fișă de lucru fiecărui elev. Elevii efectuează lectura model a textului-suport (*Fișa nr. 3*).
  - Se acordă timp de lucru (max. 15') pentru ca elevii să rezolve fiecare dintre cerințele date.
  - Profesorul urmărește și monitorizează fiecare grupă, intervine și îi ajută pe elevi să lucreze mai eficient în grup.
  - După expirarea timpului acordat, răspunsurile sunt notate la tablă, profesorul ascultă răspunsurile elevilor și face unele precizări și concluzii.

REFLECȚIA

- ❖ Profesorul solicită elevilor completarea unei fișe de autoevaluare referitoare la activitatea desfășurată. (*Fișa nr. 4*)
- ❖ Se fac aprecieri cu caracter general legate de modul și gradul de participare a elevilor la activitatea desfășurată, recomandări individuale și generale asupra activității, evidențiind și notând elevii care s-au remarcat prin corectitudinea, originalitatea și promptitudinea răspunsurilor.
- ❖ Se anunță tema pentru acasă.

FIȘA NR. 1

Fii sigur pe tine și alcătuiește portretul-robot al adolescentului! Completează rebusul și află totul despre adolescenți!

1. Cei mai importanți oameni din viața noastră sunt ..... (sinonim al cuvântului **amici**).
2. Este vârsta când trăiești prima ..... (sinonim al cuvântului **iubire**).
3. Vă este greu să vă fixați un ..... (sinonim al cuvântului **scop**).
4. Sunteți încercați de cele mai contradictorii ..... (cuvânt din câmpul semantic al **trăirilor**).
5. Dar nu vă lăsați niciodată copleșiți de ..... (termen din familia lexicală a cuvântului **singur**), pentru că sunteți mânați de ..... (antonim al cuvântului **dezinteres**) spre a ..... (sinonim neologic a cuvântului a **descoperi**) lucruri noi.

6. Lumea vă consideră ..... (sinonim neologic al cuvântului **răzvrătit**).

7. Însă cel mai important lucru este să ai ..... (paronim al cuvântului **altitudine**).

FIȘA NR. 2

NORD 1	EST 2
<p>1. Extrage din versurile date cuvintele formate prin derivare, compunere și conversiune:</p> <p>„Căutam în copilărie marginile ploii. Dar întotdeauna ploaia-nceta ... . și reîncepea Până unde-i seninul.” Ana Blandiana</p> <p>Cuvânt derivat: Cuvânt compus: Cuvânt format prin conversiune:</p>	<p>2. Subliniază cu o linie cuvintele care conțin diftongi și cu două linii cuvintele care conțin triftongi din versurile:</p> <p>„Aruncarea sulitei Cât e lungul ulitei. Cine o aruncă? Vreau, Vreau să știu ca să i-o iau.” Marin Sorescu</p>
SUD 3	VEST 4
<p>3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate:</p> <p><u>Toate</u> sunt trecătoare ca ziua de <u>ieri</u>.</p>	<p>4. Stabilește funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul:</p> <p><u>Fiecare</u> își vede de drumul <u>lui</u>.</p>

FIȘA NR. 3

A. Citește cu atenție textul următor:

Ca în fiecare an, profesorul se duse să strângă mâna **elevului** ales, care nu putea să dea decât un singur răspuns, cel bun (...)

Clopoțelul lui moș Timofte sunase de mult, dar nimeni nu-l auzise. Nici măcar pușlamalele clasei, care nu-și reveniseră încă din uimirea stârnită de succesul lui Ursu.

Profesorul se întoarse la catedră, luă catalogul și, în drum spre ieșire, mai zăbovi câteva clipe pentru a-și lua rămas bun de la elevi:

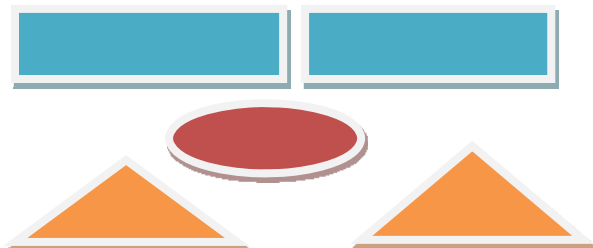
- Da... Și în acest an mă despart de voi mulțumit. Poate chiar mai mulțumit decât în alți ani. Nu mă gândesc numai la surpriza pe care mi-ați oferit-o acum, la sfârșit, mă gândesc la puterea întregii clase. Aș vrea să fiți **primii**, și chiar mi se pare că sunteți **primii**, cărora le spun, cu o foarte mică rezervă, care ține mai mult de viitor decât de trecut: iată cea mai frumoasă clasă cu care m-am întâlnit! Sunt convins că unii dintre voi au făcut de pe acum legături trainice cu viitorul, dar nu vreau să vă forțez să săriți dincolo de vârstă. Vreau să trăiți din plin, viu, agitat, nervos, liber acești ani neasemuiți, acești ani în care visul și fantezia nu țin seama de niciun obstacol, în care orice bătaie a inimii se dăruie întregii lumi. Știu că multe dintre lucrurile și ființele care vă înconjoară vi se par învăluite de taine,
- chiar dacă pentru restul lumii sunt de o simplitate liniară, elementară. Poate că vedeți totul astfel dintr-un instinct **de exagerare** care aparține numai acestei vârste, și care vrea să transforme în efort grav, aproape tragic, orice gest, oricât de simplu ar fi el; e ceva frumos aici, pentru că totul se subordonează intenției sau dorinței de a dăruii foarte mult. O clipă sau un gest pot concentra tot oțelul și toată credința din voi, chiar dacă gestul sau clipa aparțin unui vis, unei fantezii. Dar mie îmi place să cred că un adevăr mare, un adevăr suprem lucrează în voi atunci când vă descoperiți înconjurați de taine: *Orice lucru, orice vietate ascunde o minune...* Și vă doresc să deslușiți cât mai multe asemenea miracole în zilele libere care vă așteaptă...

p	v	r	e	a	u	v
u	e	l	m	t	l	o
t	a	n	r	p	c	i
e	d	ă	r	u	i	z
a	s	t	i	l	c	r
v	i	i	t	o	r	e
s	e	a	m	a	t	c

(Constantin Chiriță, *Cireșarii*)

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie câte un sinonim și câte un antonim, potrivite pentru sensul din text al cuvintelor subliniate.
2. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din structurile: „ca în fiecare an”; „totul se subordonează intenției sau dorinței de a dăruii foarte mult”.
3. Fenomenele fonetice s-au revoltat și au părăsit locul din căsuțele de mai jos. Găsește, în tabelul de mai jos, doi diftongi, un triftong și două vocale în hiat în cuvintele extrase din text.

4. Menționează rolul cratimei din secvența: „pentru a-și lua rămas bun de la elevi”.
5. Completează spațiile punctate cu informații referitoare la text:
  - a) Profesorul se desparte de elevi, deoarece .....
  - .....
  - b) Două structuri care reprezintă indici de timp sunt: .....
  - .....
  - c) Două moduri de expunere prezente în text sunt: .....
  - .....
6. Formulează o idee principală/secundară din textul citat. ....
- .....
7. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor boldate în textul de mai sus:

Cuvântul marcat	Valoarea morfologică	Cazul	Funcția sintactică
elevului			
primii			
de exagerare			

8. Construiește o propoziție în care substantivul „minune” să îndeplinească funcția sintactică de nume predicativ.

.....

FIȘA NR. 4

AUTOEVALUARE			
Cel mai mult mi-a plăcut când			
Nu mi-a plăcut atunci când			
Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare			
Sunt			
			
vesel	trist	hotărât	să învăț mai bine

Anexa 6.18.

PROIECT DE LECȚIE

Unitatea de învățământ:

Clasa: a VIII-a A

Disciplina: Religie

Subiectul lecției: CĂLĂTORIND CU DUMNEZEU – PELERINAJUL LA BISERICI ȘI MĂNĂSTIRI

Tipul lecției: comunicare-însușire de noi cunoștințe.

Durata: 50 min.

Obiective operaționale. La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

- Cognitive
  - O1- să definească corect pelerinajul și pelerinii după explicațiile profesorului și cele vizionate;
  - O2 – să enumere pelerinajele cele mai importante din Vechiul și Noul Testament după explicațiile profesorului și cele vizionate;
  - O3 – să puncteze câteva elemente ale comportamentului misionarului în pelerinaj după explicațiile profesorului;
- Psihomotorii
  - O4 – să redacteze un eseu de 5 minute asupra unui loc de pelerinaj vizitat descriind și comportamentul avut.
- Afectiv-motivaționale
  - O5 – să le facă plăcere să participe activ la lecție cooperând cu profesorul și colegii.

Strategia didactică:

1. Metode și procedee: conversația euristică, SINELG, IAC, explicația, demonstrația, jocul didactic, lectura, problematizarea, algoritmizarea, observarea dirijată, exercițiul.
2. Mijloace de învățământ: flip-chart, laptop, videoproiector, CD, prezentare ProShow, film, imagini cu pictura din biserică, fișe de lucru.
3. Forme de organizare a activității elevilor: activitate frontală, activitate individuală, pe grupe.

Bibliografice:

1. Șebu, S. (2001), *Metodica Predării Religiei*, Editura „Reîntregirea”, Alba-Iulia;
2. <http://www.crestinortodox.ro/sfaturi-duhovnicesci/pelerinajul-intelesul-folosul-pelerinajului-68447.html>

Scenariul didactic

Nr. crt.	Etapetele lecției	Obiective	Timp (min)	Activitățile și conținutul instructiv-educativ	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
1.	Momentul organizatoric		1'	-Salutul -Rugăciunea -Notarea absențelor -Pregătire pentru începerea orei	Exercițiul de rugăciune	Icoana din sala de clasă	Activitate frontală	Observarea comportamentului elevilor
2.	Verificarea cunoștințelor însușite anterior	O5	5'	- Pentru verificarea cunoștințelor însușite în lecția anterioară se adresează elevilor următoarele întrebări: - Ce este cântarea bisericească? - Cum se clasifică cântările bisericești? - Cartea care cuprinde psalmii poartă numele de.... - Creatorii versurilor imnurilor bisericești se numesc.... - Iar creatorii liniei melodice ale imnurilor creștine sunt... - Care este scopul acestor imnuri bisericești?	Dialogul chestionativ		Activitate frontală	Chestionare orală Aprecieri verbale
3.	Pregătirea elevilor pentru receptarea noilor cunoștințe	O5	2'	Pe o foaie de flip-chart se prezintă un cuvânt lacunar ce trebuie descoperit de elevi. Se descoperă cuvântul scris pe foaia de flip-chart prin joc didactic. P E L E R I N A J	Explicația, jocul didactic, exercițiul, problematizarea.	Flip-chart, markere	Activitate frontală și individuală	Chestionare orală Aprecieri verbale
4.	Anunțarea titlului și a obiectivelor lecției		1'	- Se anunță și se scrie pe tabla data și titlul lecției <i>Călătorind cu Dumnezeu - Pelerinajul la biserici și mănăstiri.</i> - Elevii notează titlul și data în caiete	Explicația	Tablă, cretă. Caietul de religie	Activitate frontală și individuală	
5.	Comunicarea/însușirea noilor cunoștințe	O1, O5	24'	- Profesorul adresează elevilor următoarea întrebare: - Cine poate defini cu propriile sale cuvinte pelerinajul? - Doi, trei elevii răspund. În funcție de răspunsurile elevilor se definește pelerinajul. Pelerinajul constă într-o călătorie pe care credincioșii o fac într-un loc considerat sfânt (călătorie făcută într-un loc renumit din punct de vedere religios, istoric sau cultural. - Elevii notează definiția în caiete	Conversația euristică Explicația, Conversația euristică		Frontal și individual	Chestionare orală Aprecieri verbale

Nr. crt.	Etapetele lecției	Obiective	Timp (min)	Activitățile și conținutul instructiv-educativ	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
				<p>- Profesorul face următoarea precizare: Pelerinajul religios este o constantă a umanității. El are motivații multiple și semnificații spirituale profunde, când este trăit intens și înțeles corect.</p> <p>- Dar ce sunt pelerinii? Elevii vor răspunde.....</p> <p>Precizare:</p> <p>- Pelerinii sunt acele persoane care doresc să viziteze și să venereze locurile sfinte biblice, mormintele martirilor, moaștele sfinților, icoane făcătoare de minuni sau locuri unde trăiesc mari duhovnici renumiți.</p> <p>- Căutați locuri sfinte și icoane făcătoare de minuni pe net. Ce ați găsit? Comentați!</p> <p>- Se vizionează un CD, cuprinzând mănăstiri de pe Muntele Sfânt; apoi se vor derula fragmente din drumul evreilor din Egipt spre Canaan și spre templul din Ierusalim.</p>	<p>Conversația euristică</p> <p>Explicația, Demonstrația</p> <p>IAC</p> <p>Conversația euristică</p>	<p>Smart-phone</p> <p>Laptop</p> <p>video-proiector.</p> <p>CD, prezentare ProShow</p>		
5.	Comunicarea/însușirea noilor cunoștințe	O2, O5	24'	<p>- Care a fost cel mai important pelerinaj din Vechiul Testament? Dar din Noul Testament?</p> <p>- Iată, azi și noi am făcut un pelerinaj religios prin imagini la diferite locuri sfinte.</p> <p>- Ce ați strâns în inimă...?</p> <p>- elevii probabil vor răspunde: bucurie, pace, lumină</p> <p>- Cei care propovăduiesc mai departe această bucurie, pace, lumină se numesc misionari.</p> <p>- Întorcându-vă acasă veți povesti celor apropiați ceea ce ați văzut și simțit la ora de religie? Așadar veți fi niște....</p> <p>- misionari</p> <p>Precizare: Pelerinii sunt purtătorii și martorii Duhului lui Hristos în lume și devin misionari fără să fi pretins acest fapt. Pelerinii duc cu ei acasă ce-au primit din întâlnirea cu locurile sfinte, cu sfinții pe care îi venerază.</p>	<p>Conversația euristică</p> <p>Explicația</p> <p>Conversația</p> <p>Explicația</p>	<p>Caietul de religie</p>	<p>Activitate frontală și individuală</p> <p>Activitate frontală</p>	<p>Chestionare orală</p> <p>Aprecieri verbale</p>

Nr. crt.	Etapale lecției	Obiective	Timp (min)	Activitățile și conținutul instructiv-educativ	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
				<p>Rugăciunile pentru bolnavi (Sf. Maslu), sfințirea apei, mărturisirea păcatelor și reconcilierea, rugăciunile și privegherile de noapte, cântările și rugăciunile în grup pe drum spre locurile sfinte și spre casă, cărțile și icoanele, obiectele religioase - suvenirurile, procesiunile și ceremoniile liturgice în aer liber - toate acestea fac din pelerinaj o lucrare misionară în care adevărul credinței se armonizează cu frumusețea celebrării pentru a exprima taina iubirii lui Dumnezeu pentru oameni și a iubirii oamenilor față de Dumnezeu.</p> <p>- Elevii ascultă explicațiile</p> <p>- În locurile de pelerinaj oare merg doar oameni cu o anumită pregătire, doar oameni care fac parte dintr-o anumită clasă socială?</p> <p>- ...nu</p> <p>- Așa este, în locurile de pelerinaj merg oameni din regiuni diferite, motivațiile și dorințele lor sunt diferite. Vârstele, starea socială, gradul de cultură, intensitatea credinței, sensibilitatea spirituală - toate sunt diferite. Această diversitate adunată laolaltă se vede mai ales la pelerinajele legate de hramurile locurilor sfinte sau sărbătorile sfinților, unde oamenii, cunoscuți și necunoscuți se roagă împreună și sunt într-o comuniune.</p>	<p>Dialogul chestionativ</p> <p>Explicația</p>			<p>Chestionare orală</p> <p>Aprecieri verbale</p>
6.	Fixarea și sistematizarea cunoștințelor	O1, O2, O3, O5.	10'	<p>- Elevii sunt împărțiți pe grupe, primesc fișe de lucru cu poezia <i>Cântarea bucuriei pelerinilor</i>, care sosesce la Ierusalim.</p> <p>- Ei vor identifica elementele definitorii ale pelerinajului, apoi vor comunica răspunsurile.</p>	SINELG (sistem interactiv de notare și eficientizare a lecturii și gândirii) Lectura Analiza Argumentarea	Fișe de lucru	<p>Activitate pe grupe</p> <p>Grupurile cooperează în elaborarea răspuns.</p>	<p>Intervăluare între grupe</p> <p>Aprecieri verbale</p>

Nr. crt.	Etapetele lecției	Obiective	Temp (min)	Activitățile și conținutul instructiv-educativ	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
7.	Asocierea, generalizarea, aplicarea	O4 O5	6'	- Redactați un eseu, în 5 minute, în care să descrieți un loc de pelerinaj pe care l-ați vizitat și ce comportament ați avut.	Exercițiul		Activitate individuală	Eseu
8.	Aprecierea activității elevilor		1'	- Se alege un eseu, se citește și profesorul face aprecieri asupra conținutului său, ca exemplu pentru toți elevii. - Profesorul punctează realizările generale ale elevilor din lecția prezentă și notează elevii care au participat activ la lecție.	Lectura, Argumentarea	Eseul scris, Catalogul	Activ. frontală și individual.	Aprecieri verbale și scrise
9.	Încheierea activității		1'	- Rugăciunea - Salutul	Exercițiul de rugăciune	Icoana din sala de clasă	Activitate frontală	Observarea comportamentului

Anexa 6.19.

**DESIGNUL LECȚIEI DUPĂ MODELUL
„ÎNVĂȚAREA PRIN EXPLORARE ȘI DESCOPERIRE (EEE)”**

Disciplina: *Psihologie*

Clasa: a X-a

Unitatea de învățare: Procese psihice și rolul lor în evoluția personalității

Subiectul: *Afectivitatea*

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Cognitive:

- să definească afectivitatea pe baza observațiilor propriului comportament și a analizei informațiilor prezentate la clasă;
- să identifice principalele forme de manifestare ale afectivității – afecte, emoții, sentimente, pasiuni resimțite în diverse momente ale existenței;
- să descrie caracteristicile proceselor afective – polaritatea și expresivitatea.

Psiho-motorii:

- să vizioneze videoclipuri muzicale în mod critic din perspectiva emoțiilor exprimate în videoclip;
- să ilustreze prin gestică și mimică emoții situate pe axa plăcut-neplăcut;

Afectiv-motivaționale:

- să stabilească relații stenice cu ceilalți colegi;
- să exprime în mod autentic, asertiv emoțiile resimțite pe parcursul activității.

RESURSE ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI:

- **metode** și procedee: exercițiul, mozaicul, conversația euristică, explicația, expunerea, jocul de rol, reflecția;
- **mijloace de realizare:** laptop, videoproiector, secvențe de videoclipuri muzicale, fișe de lucru pe grupe și individuale;
- **forme de organizare a clasei:** frontală, pe grupe, individuală;
- **Durata:** 50 minute.

ETAPELE ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Etapa 1: Explorarea

Pentru captarea atenției elevilor va fi folosit următorul exercițiu introductiv: elevii se plasează în două cercuri concentrice. Cei din exterior se vor deplasa spre dreapta și vor spune persoanelor din interior, pe rând, „Melodia preferată...”, „Persoana cea mai îndrăgită...”, „Cea mai mare bucurie...”, „Cea mai mare temere...” etc.

După terminarea rotației complete elevii vor răspunde la următoarele întrebări:

Cum v-ați simțit făcând acest exercițiu? Care dintre momente v-a plăcut cel mai mult? Care v-a displăcut? Ce v-a atras atenția? Ce puteți spune despre colegii cu care ați interacționat? Acestea sunt gânduri sau emoții? Ce vă face să spuneți acest lucru?

Discuția va fi orientată spre triada gând - emoție - acțiune, făcându-se trecerea la următoarea etapă în care dihotomia gând - emoție va fi mai clar evidențiată.

Elevii vor viziona apoi câteva secvențe scurte de videoclipuri muzicale care transmit diverse stări afective asociate unor imagini. Elevii vor trebui să identifice ce emoție se dorește a fi transmisă prin videoclip și ce emoție resimt ei. Se va face distincția între ceea ce gândesc văzând imaginile și ceea ce simt.

Întrebările vor fi orientate spre a surprinde caracterul inseparabil al gândului și al emoției, chiar dacă ele pot să nu fie congruente. Totodată va fi evocat rolul gândirii în analiza realului și va fi făcută trecerea spre afectivitate ca reflectare subiectivă a acestuia.

Etapă 2: Explicarea

Pe baza exercițiilor anterioare se va deduce tema ce urmează a fi dezvoltată – „Afectivitatea”. Li se cere elevilor se enunțe propriile idei referitoare la termenul „Afectivitate” urmând ca pe baza acestora să fie enunțată definiția afectivității ca proces psihic de reflectare a raportului dintre structurile psihice interne și structurile externe.

În următoarea fază a învățării elevii vor fi împărțiți în 4 grupe. Fiecare grupă va primi un material referitor la structurile afective (a se vedea Fișa 1) pe care îl vor analiza în cadrul grupei și vor extrage ideile esențiale. După 5 minute se vor reface grupele cu câte cel puțin un membru în plus din fiecare echipă și vor fi împărțite ideile reținute în grupa inițială. După 10 minute se vor reface grupele inițiale și se vor prezenta informațiile reținute din celelalte grupe. Elevii vor fi încurajați să exemplifice cu momente și stări din viața lor personală stările afective prezentate – afecte, emoții, sentimente și pasiuni.

Frontal se vor analiza și explica diferențele și asemănările dintre aceste tipuri de trăiri afective. În același timp va fi analizat și caracterul lor bipolar – plasarea pe o axa cu doi poli – plăcut și neplăcut. Se va explica diferența dintre situarea pe axa bine-rău specifică acțiunilor umane și nu emoțiilor umane. Nicio emoție nu poate fi bună sau rea, ci doar plăcută sau neplăcută.

Timp de 5 minute elevii vor fi implicați într-un exercițiu de exprimare corporală a emoțiilor. Se va cere elevilor să se plimbe prin sală, iar la semnalul profesorului să exprime non-verbal emoții precum: durere, frică, bucurie, spaimă, dispreț, uimire, respingere, plictiseală, indiferență, triumf, înfrângere, îngrijorare, ură, rușine, nerăbdare, alinare. Va fi definită apoi, frontal, expresivitatea ca trăsătură a trăirilor afective și rolul ei asupra echilibrului la nivel somatic, corporal nu doar psihic.

Etapa 3: Extinderea

În această fază de lucru elevii vor lucra individual. Sarcina constă în a asocia stări afective prezentate aleatoriu unor categorii mai cuprinzătoare de emoții. Ei vor scrie trăirile respective în coloana aferentă din tabelul prezentat în Anexa 2. Vor fi analizate frontal câteva exemple fiind făcute aprecieri asupra asocierii lor corecte și asupra caracterului polar al acestora.

Evidențierea legăturii dintre emoție, gând și acțiune va fi realizată printr-un exercițiu în doi în timpul căruia elevii vor trebui să lucreze pe următoarea structură. Fiecare elev trebuie să identifice o situație, imaginară sau reală, pe care să o transpună în următoarea formulă *Când tu (comportament) eu simt (sentiment) fiindcă (consecință)*.

Fișa 1

Tipuri de stări afective (Moldovan, Ignat, Bălaș Timar, 2014)

Grupa 1

Afectele sunt procese afective care au un caracter elementar și țin mai mult de instincte. Ele sunt emoții intense, ce apar brusc, au o desfășurare violentă și provoacă modificări fiziologice și corporale deosebite. Așa sunt furia, panica, bucuria exagerată, groaza, spaima, accesele de râs sau de plâns nestăpânite etc. Ele influențează negativ activitatea intelectuală a elevului. Controlul conștiinței individului asupra propriei conduite este redus. Când se manifestă, gândirea devine rigidă, inflexibilă, se pierde capacitatea de a învăța în mod organizat și sistematic. Totuși, eliberarea masivă de energie în timpul afectelor prin plâns, țipăt, alergări etc. este utilă pentru sănătatea elevului, ferindu-l astfel de unele dereglări psihice (Holt, 1978).

Grupa 2

Emoțiile reprezintă o stare afectivă provocată de o anumită situație sau de un obiect oarecare. Când elevul manifestă o stare de entuziasm sau admirație el știe că aceste ecouri lăuntrice, aceste trăiri interne sunt determinate de niște evenimente precise: a fost de exemplu selecționat pentru a participa la olimpiadă de matematică. Tot astfel, când este trist, deznădăjduit știe că toate acestea se datorează rezultatelor școlare nu tocmai bune. Bucuria, simpatia, entuziasmul, tristețea, antipatia, disprețul, speranța, plăcerea sau neplăcerea sunt emoții pe care le trăiește orice elev în condițiile activității școlare.

Grupa 3

Sentimentele sunt mai intelectualizate și trăite mai intens. Ca și emoțiile ele sunt foarte numeroase. Vom menționa sentimentul succesului școlar și insuccesului sau al eșecului. Când se află în fața reușitei școlare, elevul trăiește cu intensitate sentimentul de izbândă, de succes. Când nu se bucură de reușita școlară, cu toate

eforturile pe care le-a depus, el trăiește sentimentul de insucces, de eșec. Sentimentele sunt dependente la nivelul aspirațiilor pe care le manifestă subiectul. Când elevul își dă seama că dorința lui de a avea rezultate bune la matematică și chimie s-a realizat, că această aspirație a fost atinsă, sentimentul de satisfacție pe care îl trăiește este mult mai puternic și stimulat. Sentimentul de insucces este descurajant și deprimant. Insuccesul poate da naștere și sentimentului de rușine și vinovăție, elevul aflat în situația respectivă înțelegând că nu a acționat conform principiilor morale acceptate, că nu s-a încadrat în contextul acestor principii. Sentimentele de rușine și vinovăție pot să fie puternice și, în cele din urmă, să îmbrace forma sentimentului de regret, care este dureros și greu de suportat în fața colegilor, a părinților și a cadrelor didactice. Alături de sentimentul de dragoste pot lua naștere și alte sentimente cum sunt: gelozia, invidia, ura, disprețul, care trebuie tratate și înlăturate cu atenție, pentru că ele sunt dăunătoare și pentru activitatea școlară.

Grupa 4

Pasiunile sunt sentimente foarte puternice și active. Elevul care își manifestă o pasiune își mobilizează toate forțele pentru satisfacerea ei, dovedind o perseverență neobișnuită. Există pasiuni creatoare pe care le întâlnim la mulți adolescenți și care se exprimă în produse literare, poetice, electronice, științifice etc. de valoare personală și poate chiar socială. Dar există și pasiuni negative, cum sunt: fumatul, alcoolul, iar în ultimul timp, drogurile. Un sentiment superior, ce poate deveni pasiune, este cel de *dragoste*. Este trebuința și dorința de apropiere față de o persoană, care reprezintă obiectul iubirii. Trăirea afectivă a unui elev față de o elevă sau a unei eleve față de un elev poate deveni un stimulent pentru reușita școlară a amândurora. Există numeroase cazuri de acest gen pozitiv.

Fișa 2

Clasificarea emoțiilor după Daniel Goleman:

<u>Mânia</u>	<u>Tristetea</u>	<u>Frica</u>	<u>Bucuria</u>	<u>Iubirea</u>	<u>Surpriza</u>	<u>Dezgustul</u>	<u>Rușinea</u>
<u>Furia</u>	<u>Supărarea</u>	<u>Anxietatea</u>	<u>Fericirea</u>	<u>Acceptarea</u>	<u>Socul</u>	<u>Disprețul</u>	<u>Vinovăția</u>
<u>Resentimentul</u>	<u>Măhnirea</u>	<u>Nervozitatea</u>	<u>Ușurarea</u>	<u>Prietenia</u>	<u>Mirarea</u>	<u>Aversiunea</u>	Jena
<u>Exasperarea</u>	Lipsa de chef	<u>Preocuparea</u>	<u>Multumirea</u>	<u>Încrederea</u>		<u>Detestarea</u>	<u>Supărarea</u>
<u>Indignarea</u>	<u>Îmbufnarea</u>	<u>Consternarea</u>	<u>Binecuvântarea</u>	<u>Amabilitatea</u>		<u>Repulsia</u>	<u>Remușcarea</u>
<u>Vexarea</u>	Melancholia	<u>Neînțelegerea</u>	<u>Încântarea</u>	<u>Afinitatea</u>			<u>Umilinta</u>
<u>Animozitatea</u>	<u>Plânsul de milă</u>	<u>Îngrijorarea</u>	<u>Amuzamentul</u>	<u>Devotamentul</u>			<u>Regretul</u>
<u>Irascibilitatea</u>	<u>Singurătatea</u>	<u>Teama</u>	<u>Mândria</u>	<u>Adorata</u>			
<u>Ostilitatea</u>	<u>Disperarea</u>	<u>Spaima</u>	<u>Plăcerea</u>	<u>Dragostea</u>			
<u>Ura</u>	<u>Deprimarea</u>	<u>Groaza</u>	<u>senzuală</u>	<u>Agape</u>			
<u>Violenta</u>		<u>Fobia</u>	<u>Răsplata</u>				
		<u>Panica</u>	<u>Satisfacția</u>				
			<u>Euforia</u>				
			<u>Extazul</u>				
			<u>Mania</u>				

Anexa 6.20.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

cu studenții de la

*Programul de studii de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor
pentru profesia didactică – nivel I*

Disciplina: Proiectarea și managementul programelor educaționale

Subiectul: Implementarea proiectului – stiluri manageriale, managementul conflictului

Timp: 2 h

MOTIVAȚIA:

Managementul resurselor umane este una dintre dimensiunile manageriale cele mai importante, fie că se referă la individ, fie la grupurile formale sau informale din organizația educațională.

Indivizii și grupurile din organizația educațională acționează, gândesc și se raportează permanent la cultura organizației din care fac parte. Se va aloca această activitate antrenării competențelor transversale ale studenților, viitori manageri de proiecte educaționale. Studenții vor fi mai conștienți de propriul stil managerial, de modul lor de acțiune într-o situație conflictuală.

OBIECTIVELE ACTIVITĂȚII

La finalul celor două ore de activitate studenții vor fi capabili:

- să identifice rolul în echipă din perspectiva rolurilor Belbin;
- să-și caracterizeze propriul comportament și al colegilor implicați într-un conflict simulat prin participarea la jocul *Invadarea adăpostului*;
- să analizeze dificultățile luării unor decizii manageriale în situații de criză.

CONDIȚII PREALABILE:

Studenții sunt familiarizați cu diversele politici sociale europene și naționale de integrare a grupurilor etnice dezavantajate.

Resurse: videoproiector, fișe de lucru, bilețele cu roluri, bol.

I. EVOCARE

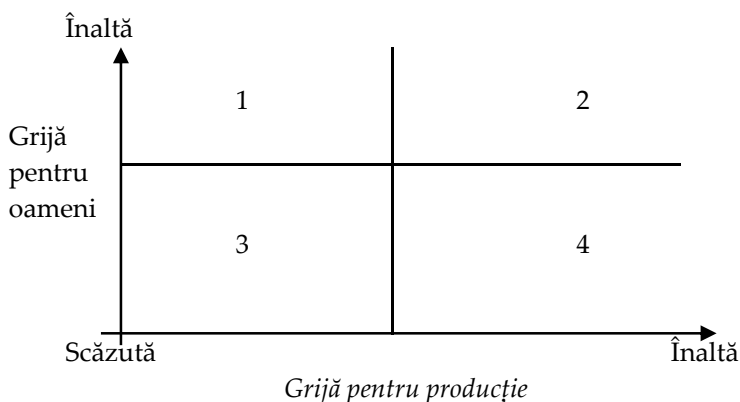
Discuție – Stilul personal și stilul managerial – timp de lucru 25 minute

Fiecare student își va alege un coleg cu care va discuta timp de 10 minute, despre ce înseamnă *stil personal și stil managerial*. Apoi în plen, unul din membrii echipei va face o caracterizare de un minut a stilului colegului de echipă - 15 minute.

II. REALIZAREA SENSULUI

Pe baza activității anterioare, se va debata ce înseamnă stilul managerial și se va proiecta de către profesor cinci clasificări ale stilurilor manageriale (vezi mai jos), evidențiind faptul că nici un stil nu este eficient prin el însuși, eficiența fiecărui stil depinzând de situație.

- **clasificarea lui Lewin:** *autoritar, democratic, permisiv;*
- **clasificarea lui Reddin:**

- o managerul puțin preocupat atât de producție cât și de oameni, total ineficient;
- o managerul care manifestă puternică preocupare pentru sarcină, producție dar neinteresat de nevoile subordonaților;
- o managerul care manifestă o înaltă preocupare pentru oameni și nevoile lor și puțină preocupare pentru producție;
- o managerul preocupat atât de oameni cât și de producție, care desfășoară o activitate eficientă.
- **clasificarea lui Hersey și Blanchard:** *stilul directiv, tutorial, participativ și delegativ;*
- **clasificarea lui Handy:** *managerul Zeus, Apollo, Atena, Dionisos;*
- **clasificarea lui Vroom și Yetton:** *managerul Producător, Director, Coordonator, Monitor, Mentor, Facilitator, Inovator, Broker.*

Timp de lucru: 10 minute

Sarcină de lucru: **Identificarea rolului în echipă din perspectiva rolurilor Belbin - 25 de minute**

Profesorul va proiecta itemii inventarului de identificare a rolurilor Belbin. La final, fiecare student va face interpretarea și își va identifica rolurile cu cele mai mari punctaje. Rolurile sunt după cum urmează:

1. Formatorul - cel care formează (Shaper). Găsește modalitățile prin care să fie canalizate eforturile echipei, atrage atenția asupra obiectivelor și priorităților și

impune o anumită imagine a echipei. Este provocator, rezistent la stres, știe să depășească obstacole, însă poate răni sentimente.

2. Aplicatorul – cel care implementează (Implementer). Transformă idei și concepte în acțiuni practice, duce la bun sfârșit planurile. Bun organizator, știe să planifice, dar este relativ inflexibil, nu agreează noul.

3. Finalizatorul – cel care finalizează (Completer Finisher). Este cel care se asigură că echipa este cât se poate de bine ferită de greșeli, caută permanent aspectele care necesită atenție sporită și menține activismul echipei. Responsabil cu tratarea erorilor și cu controlul de calitate, are tendința de a munci prea mult și de a respinge noutatea.

4. Coordonatorul (Co-ordinator). Controlează modul în care echipa înaintează spre îndeplinirea obiectivelor, știe care sunt punctele forte și punctele slabe ale echipei și se asigură că este valorificat potențialul fiecărui membru. Bun conducător, știe să delege eficient, însă poate fi socotit ca manipulativ.

5. Lucrătorul în echipă (Team Worker). Bun camarad, facilitează comunicarea și hrănește spiritul de echipă. Știe să rezolve conflicte, incapabil să ia decizii rapide.

6. Investigatorul – cel care caută resurse (Resource Investigator). Explorează idei, posibilități, resurse în afara grupului, creează un sistem de contacte și relații, bun negociator. Optimist, își poate pierde din entuziasm prea repede.

7. Creatorul (Plant). Avansează idei și strategii, are viziune de ansamblu și poate descoperi soluții neobișnuite. Inventiv, rezolvă probleme dificile, dar ignoră detaliile, nu comunică eficient.

8. Evaluatorul (Monitor Evaluator). Analizează probleme, evaluează soluțiile astfel încât echipa să ia cele mai bune decizii. Analitic, rațional, nu se entuziasmează și nu știe să motiveze.

9. Specialistul (Specialist). Furnizează informații tehnice, într-o discuție se află pe poziția profesionistului, își aduce contribuții într-un domeniu restrâns de activitate, foarte specializat.

Se vor discuta punctele tari și limitele clasificării propuse iar studenții se vor plasa pe un continuum, o linie desenată, unde + înseamnă că sunt total de acord cu rezultatul testului Belbin, iar minus înseamnă total dezacord. Ei se vor plasa mai aproape de unul dintre capete sau la mijloc, în funcție de cum apreciază potrivirea cu rezultatele testului.

–	+
Dezacord total	Acord total

III. REFLECȚIE

Pentru analiza comportamentului în situații de criză studenții vor fi implicați în jocul de rol **Invadarea adăpostului – 60 de minute**

Se vor forma trei echipe de câte 9 participanți + 1 observator/echipă.

Participanții vor extrage dintr-un bol un bilețel conținând rolul pe care trebuie să îl interpreteze: bucătar, asistentă, sportiv, agent de asigurări, studentă, preot, casnică, militar, supermodel.

Descrierea cadrului jocului de rol: *Pământul a fost bombardat cu arme atomice. Radiațiile fac imposibilă viața la suprafață. Vă aflați într-un adăpost subteran ferit de efectul radiațiilor. Sunteți 9 persoane, însă adăpostul are resurse doar pentru 6 persoane. Fiecare personaj va prezenta în fața grupului o pledoarie pentru a rămâne în adăpost, apoi grupul trebuie să decidă în unanimitate care sunt cele 6 persoane care vor rămâne și care vor fi persoanele eliminate.*

Studentii au la dispoziție 5 minute pentru a-și pregăti pledoariile, din perspectiva rolului propriu. Timp de 1 minut fiecare va încerca să convingă grupul că trebuie să rămână în adăpost. După ce au fost ascultate toate pledoariile, fiecare grup va avea 15 minute la dispoziție pentru a ajunge la o decizie unanim acceptată. La finalul celor 15 minute, un membru al grupului va prezenta în plen hotărârea luată, argumentând.

Observatorii din fiecare grup vor primi la început o fișă de observație în care vor surprinde următoarele aspecte identificate:

- *Prezentarea argumentelor* pentru rămânerea în grup: conținutul prezentării, bogăția argumentelor, centrarea pe abordarea logică, rațională sau afectivă; postura, contactul vizual, tonul vocii, coerența și claritatea exprimării, mimica și gestică celui care prezintă.
- *Observarea dinamicii interacțiunii în fiecare grup*: cum a interacționat grupul pentru a lua decizia, ce persoane au jucat un rol pasiv sau activ, cine a evitat implicarea, cât de greu sau de ușor s-a luat decizia etc.

Procesarea jocului de rol

Observatorii vor prezenta în plen cele observate, apoi fiecare student va spune cum s-a simțit din perspectiva rolului.

Se vor discuta aspectele legate de rezolvarea conflictelor, negociere și luarea deciziilor

Evaluarea: corectitudinea caracterizării propriului comportament managerial, implicarea în jocul de rol, calitatea argumentării, calitatea analizei făcută de fiecare observator.

IV. EXTINDERE

Pentru următoarea întâlnire studenții vor elabora eseul: *Ce am învățat despre mine din jocul de rol „Invadarea adăpostului?”*

ISBN: 978-606-37-0799-5